تحفة الملوك ترجمه‌سی

مترجمی : اوفا غوبیرنیه‌سی منزه‌له اویازی یاخشیبای قریه‌سنده
امام ومدرس شیخ الاسلام الحمیدی

ناشرلری : برادران کریمیلر .

(۲ نچی طبعسی)

مطبعهٔ کریمیه
قزان
۱۹۰۸

КАЗАНЬ.
Типографія. Т. Д. „Братья Каримовы“.
1908

(رب يسرلنا ولاتعسر علينا)

بسم الله الرحمن الرحيم

(اَلْحَمْدُ) هر برماقتاو (لله) اول الله تعالى گه خاصدر (والسَّلامُ) دخى الله تعالى نڭ سلامى (عَلٰى عباده) الله تعالى نڭ قللارى اوزرينه بولغاى ايدى (اَلَّذينَ) شوندين قللار (اصطَفٰى) اول قللار آراسندن صاف وخالص قيلدى الله تعالى محمد صلى الله تعالى عليه وسلم نى (وَهٰذا) اوشبو اون كتابدن عبارت بولغان مصنف ذهننده گى كتاب (مُخْتَصَرٌ) قسقه قيلنمش كتابدر (فى علم الْفقه) فقه علمنده (جَمَعْتُهُ) جيلدم من اول قسقه رتلمش كتابنى (لبَعْض اخْوانى) قرداشلرمنڭ بعضسى اوچون (فى الدّين) دينده بولغان قردشلرمنڭ بعضسى اوچون (بِقَدَرِ ما) شول مقدار جيلدم مين (وَسَعَهُ) صيدردى اول مقدارنى (وَقْتُهُ) اول مختصرنڭ وقتى (وَاقتَصَرْتُ) دخى قسقه قيلدم مين (فيه) اوشبو قسقه رتلمش كتابده (عَلٰى عَشَرة كُتُب) اون كتاب اوزرينه (هِىَ) اول اون كتاب (أَهَمُّ كُتُب الْفقْه) فقه كتابلارينڭ كيرا كليرا كيدر (لَهُ) اول بعض قردشلارم اوچون (وَاَحَقُّها) دخى اول اون كتاب فقه كتابلارينڭ تيشلى راكيدر (بالتَّقْديم) علم ايرانوده هم عملده اُلُك قيلوغه (وَهِىَ) اول اون كتاب (كتابُ الطَّهارَةَ) طهارت بياننداغى كتابدر برسى

والصلوة

(والصّلٰوة) دخی نماز بیانندہ غی کتابدر ایکنچسی (والزّکوٰة) دخی زکوة بیانندہ کیلگان کتابدر اوچنچسی (والصّوم) دخی روزه بیانندہ کیلگان کتابدر دورتنچسی (والحجّ) دخی حج بیانندہ کیلگان کتابدر بشنچسی (والجهاد) دخی خدا یولندہ صوغش قیلو بیانندہ کیلگان کتابدر آلتونچسی (والصّید) دخی آو آولاو کتابیدر یدنچسی (مع الذّبائح) ذبیحه لر برلن (والکراهیة) دخی مکروهلارنی بیان قیله تورغان کتابدر سیکزنچی (والفرائض) دخی فرایض کتابیدر توقزنچی (والکسب) دخی کسبنی بیان قیله تورغان کتابدر اوننچسی (مع الادب) ادب برلن (نفعه الله تعالیٰ) فائدہ لندرگای ایدی الله تعالی بعض قرداشلرمنی (به) اول کتاب برلن (وجعله) دخی قیلغای ایدی الله تعالی اول کتابنی (سببا) سبب قیلغای ایدی (لترقیه) اول بعض قرداشلرمنك آشوینه (الی اعلی مراتب سعادة الآخرة) آخرت سعادتینك الوغ مرتبه لرینه

برنچی کتاب کتاب الطهارة پاکلك حکملرن بیانده

(الماء) صو (ثلثة اقسام) اوچ قسم در (طاهر وطهور) برسی اوزیدہ پاك وباشقه نرسه لرنیدہ پاکلاغوچی (وهو) اول پاك و پاکلاغوچیدہ بولغانی (الباقی) قالغوچی صودر (علی اوصاف خلقته) اوزینك یاراتلغان صفتلاری اوزه یعنی هیچ نرسه قاتشوب اول صونی اوزگارتمگان بولور (ومنه) دخی اول پاك وپاکلاغوچیدہ بولغان صو جمله سندندر (ما) شوندی صودر (یقطر) تامار (من الکرم) یوزم آغاچندن (ومنه) دخی اول پاك وپاکلاغوچیدہ بولغان صو جمله سندندر (المتغیّر) اوزگارگوچی صو (بطاهر) پاك نرسه قاتشو سببلی (ان لم یغلبه) اگر اول صوغه غالب بولماسه قاتشقان نرسه (بالاجزاء) جزءلری برله (ولم یجدد) دخی یڭارتلمش بولماسه (له) اول صوغه (اسم آخر) ایکنچی اسم یعنی فلان نرسه صوی دیمك کبی (وطاهر) دخی صونك ایکنچی قسمی اوزیگنه پاکدر آنك برلن باشقه نرسه نی پاکلارغه یاراماس (فقط) یالغز (وهو) اول یالغز اوزیگنه پاك بولغان صو

(كُلُّ ماءٍ) هر آندالاین صودر (أُزِيلَ) يبرلدى (به) اول صو برلن (حَدَثٌ) طهارتسزلكنى يعنى اول صو برلن طهارت سز وقت ده طهارت آلندى (أَوْ اقيمَتْ) يايسه اوتالدى (به) اول صو برلن (قُرْبَةٌ) ثوابنى مثلا طهارت لى بولا تروب طهارت آلو كبى (وَنَجِسٌ) دخى صونك اوچونچى قسمى نجس در يعنى اوزيده پاك توگل باشقه نرسه نيده پاكلامى (وَهُوَ) اول نجس بولغان صو (كُلُّ ماءٍ قَليل) هر بر آز صودر (وَقَعَتْ) تشدى (فيه) اول آز صوغه (نَجاسَةٌ) نجاست (وَاِنْ لَمْ تُغَيِّرُهُ) اگرچه اول نجاست اول صونى اوزگارتماسه ده (وَكَثير) دخى نجس صو هر كوب صودر (وَقَعَتْ) تشدى (فيه) اول كوب صوغه (نَجاسَةٌ) نجاست (وَغَيَّرَتْ) دخى اوزگارتدى اول نجاست (أَحَدَ أَوْصافه) اول صونك اوچ صفتى نك برسنى (جارِياً كانَ) كيراك آقغوچى بولسون اول صو (او واقِفاً) يايسه توقتاغوچى بولسون (وَالْكَثيرُ) دخى شريعتده كوب صونك معناسى (عَشْرٌ) اون آرشيندر (في عَشْر) اون آرشين اچنده (بِذِراعِ الْكِرْباس) بوز آرشينى برلن بوز آرشنى ديب يدى توتام اوزنلغى آرشونغه ايتورلر (وَفى عُمُق) تيرانلكده اول صو (لايَظْهَرُ) ظاهر بولماس (الْأَرْضُ) يير (بِالْغَرْف) چومروب آلو برلن (وَالْقَليلُ) دخى شريعتده آز صونك معناسى (ما) شوندااين صودر (دُونَهُ) اون آرشين اچنده اون آرشيندان كيم بولور (وَالْجارى) دخى شريعتده آقغوچى صونك معناسى (ما) شوندااين صودر (يَذْهَبُ) آغزوب يبرر اول صو (بِتِبْنَةٍ) بر صالامنى (وَالْواقِفُ) دخى شريعتده توقتاغان صونك معناسى (ما) شونداين صودر (دُونَهُ) اول بر صالامنى آغزوب يبروچى صودن كيم در يعنى بر صالامنيده آغزا آلماس (وَالنَّجاسَةُ) دخى نجاست (كُلُّ ما) هر آنداين نرسه در (خَرَجَ) چقدى اول نرسه (مِنْ أَحَدِ السَّبيلَيْن) ايكى يولنك برسندن يعنى قبل دن يا دبردن (مِنَ الْاِنْسان) آدمدن (وَغَيره) دخى آدم دن باشقه حيوانلاردن (اِلّا) مگر نجس بولماس (خُرْءُ الْحَمامَةِ) كوكارچن تيزه گى (وَالْعُصْفورة) دخى چبچق تيزه گى بولارنك تيزه گى نجس بولسه ده شريعتده نجاستلرى اعتبار قلنمغان (وَالدَّمُ) دخى قاندر نجاستدن (وَالْقَيْحُ) دخى ارندر نجاستدن (وَالصَّديدُ) دخى صارى صودر نجاستدن (اِذا سالَ) هر قچان

آقسه بو اوچلن هر برسی (الیٰ محلّ الطّهارَة) پاكلی تورغان اورنغه كیرك طهارتده پاكلی تورغان اورون بولسون كیرك غسلده پاكلی تورغان اورون بولسون (فی الجُمْلَة) بر آز آقسه (وَالخمرُ) دخی خمردر نجاستدن (وَالقیْءُ) دخی قسقدر نجاستدن (ملْأَ الفَم) آغز تولغانچه (وَخرءُ ما) دخی شول حیواننك تیزا گیدر نجاستدن (لایؤكَلُ) آشالمش بولماس (لَحْمُهُ) اول حیواننك ایتی (منَ الطّیور) قشلاردن (یُنجسُ) نجسلر اول تیزه‌ك (الْماءَ) صونی (لا) نجسله‌مس (الثّوْبَ) كییمنی (حتّی یفحشَ) فاحش بولغانغاچه امّا فاحش بولسه نجسلر فاحشنك معناسی بر قارش اچنده بر قارش بولور یایسه بر آرشین اچنده بر آرشین بولور (وَخرءُ الفَأرَة) دخی سچقاننك تیزه گی (وَبولُها) دخی سچقاننك بولی نجاستدن (معْفوٌ عنهُ) عفـــو قیلنمشلاردر سچقاننك تیزه‌گی برلن بولی (فی الطّعام) طعامده (والثّوب) دخی كییمده (لا) عفو قیلنمش بولماسلار (فی الْماء) صوده (وَدمُ البَق) دخی چبنلرنك قانی (وَالبَراغیث) دخی بورچه‌لرنك قانی (وَالسَّمَك) دخی بالقلارنك قانی (عَفْوٌ) عفو قیلنمشدر (وَشعْرُ المیْتَة) دخی اولكسه‌نك تگی (وَكلُّ جزْءٍ) دخی هربر كیساگی (منْها) اول اولكسه‌دن (لاحیوةَ) بوقدر تركلك (فیه) اول كیساكده موگز طیاق كبی (طاهر) پاكدر (وَشعرُ الخنزیر) دخی دوڭغزنك تگی (وَسائرُ اجزائه) دخی باشقه كیساكلاری (نَجسٌ) نجسدر (ورُخّصَ) دخی رخصت بیرلدی (للخرْز) تگو اوچون (بشعْره) دوڭغزنك تگی برلن (وَعَظْمُ الفیل) دخی فیلنك سیاگی (طاهرٌ) پاكدر (وَكلُّ اهاب) دخی ایلنمگان هرچی تیری (اذا دُبغَ) هر قیچان ایلنسه (فقدْ) بس تحقیق (طَهُرَ) پاك بولور یعنی استعمال درست بولور (الا) مگر استعمال درست بولماس (جلْدَ الخنزیر) دوڭغز تیرسنی ذاتی نجس بولغانلقی اوچون (وَالآدمی) دخی آدم تیرسنی حرمتلی بولغانلقی اوچون (وَسؤْرُ الآدمی) دخی آدم‌نك سؤری یعنی آشاغاننن واُچكاننن قالغان نرسه‌سی (طاهرٌ) پاكدر (الّا) مگر پاك بولماس (حالَ شُرْب الخَمْر) خمر اچكان حالنده لكن اچكاچ بر آز زمان تورسه یا آغزنی چایقاسه پاك بولور (وَسؤْرُ الفَرَس) دخی

آطنك سؤری (وَمَا) دخی شوندا این حیوان نك سؤری (یؤكَلُ) آشالمش بولور (لَحمُهُ) اول حیوان نك ایتی (طَاهِرٌ) پاکدر (وَسُؤرُ الخنزیر) دخی دوكغزنك سؤری (وَالْكَلْبِ) دخی ایتنك سؤری (وَسِبَاعُ الْبَهَائِم) دخی یرتقچ حیوانلارنك سؤری (نَجِسٌ) نجسدر (وَسُؤرُ الهرَّةَ) دخی ماچینك سؤری (وَالدَّجَاجَةِ الْمُخَلَّاتِ) وبوش ییبرلمش تاوقلارنك سؤری (وَالْابل) دخی تیه نك سؤری (وَالْبَقَرِ) دخی صغرنك سؤری (اَلْجَلَّالَةِ) اول تیه برلن صغر نجس آشاوچی بولسالار (وَالْحَيَّة) دخی یلان نك سؤری (وَالْعقرب) دخی چایان نك سؤری (وَالْفأرَة) دخی سچقان نك سؤری (وَسِبَاعُ الطَّيرِ) دخی یرتقچ قشلارنك سؤری (مَكْرُوهٌ) مکروهدر بو سؤرلر (وَسُؤرُ البَغل) دخی قاچرنك سؤری (وَالْحِمَارِ) دخی ایشاکنك سؤری (مَشْكُوكٌ) شکلیدر (فی طَهُورِيَّتِه) قاچر برلن ایشاکنك سؤرینك پاکلاوچی بولونده اما اوزلری پاك بولونده شك یوق (فَاِنْ لَمْ يَجِدْ) بس اگر طهارت آلوچی کشی تابماسه (غَيرَهُ) ایشاك برلن قاچر سؤرندن باشقه صونی (تَوَضَّأ) طهارت آلور (بِه) اول قاچر وایشاك سؤری برلن (وَتَيَمَّمَ) دخی تیمم ده صوغار (فَاَيُّهُمَا) بس اول تیمم برلن طهارت نك کیرك قایوسنی (قَدَّمَ) الك قیلسه (جَازَ) درست بولور یعنی کیراك اوّل طهارت آلوب صوڭره تیمم صوقسون کیراك اوّل تیمم صوغوب صوڭره طهارت آلسون *

(فصـــل فی الوضوء والغسل)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فی الْوُضُوْءِ) طهارت بیاننده در (وَالْغُسْل) دخی غسل بیاننده در (فَرضُ الْوُضُوْءِ) طهارت نك فرضی (اَرْبَعَةٌ) دورتدر (اَلْاَوَّلُ) دورة فرضنك اوّلگیسی (غَسْلُ الْوَجْهِ) یوزینی یوماقدر (وَهُوَ) اول یوز (مِنْ مَنْبَتِ النَّاصِيَةِ) ماڭلای صاچی اوسب تره‌لگان ییردن آلوب (اِلَىٰ اَسْفَلِ الذَّقَنِ) ایپاك آستینه قدری (طُولًا) اوزنلق یوزندن (وَمِنَ الْاُذُنِ) دخی بر قلاقدن آلوب (اِلَى الْاُذُنِ) ایکنچی قلاقغه قدری (عَرْضًا) یاصیلق یوزندن (وَيَجِبُ) دخی واجب بولور (غَسْلُ الشَّعْرِ)

صاچنی یعنی تکنی یوماقلق (السّاتر) ارتکوچی اول صاچ (للغدّین) ایکی یاکاقنی (وَالذّقن) دخی ایپاکنی (وَلَایَجبُ) دخی واجب بولماس (غَسلُ مَا) شول نرسه نی یوماقلق (تَحتَهُ) اول تکنںنك آستنده بولدی (وَتَحتَ الشّارب) دخی میيق آستنده بولغان نرسه نی یوماقلق واجب بولماس (وَالحَاجب) دخی قاش آستنده بولغان نرسه نی یوماقلق واجب بولماس (وَمَا) دخی شول تکنی یوماقلق واجب بولماس (نَزَلَ) صالندی یعنی یبرلدی اول (مِنَ اللّحیَة) صقالدن (اَمّا البیَاض) اما آقلق (الّذی) شونداین آقلق کم (بَینَ العذار) یال آراسی برلن (وَالاُذن) دخی قلاق آراسنده بولدی (فَیَجبُ) بس واجب بولور (غَسلُهُ) اول آقلقنی یوماق (وَالثّانی) دخی طهارتنك فرض لارینك ایکنچسی (غَسلُ الیَدَین) ایکی قولنی یوماقلقدر (مَعَ المرفقَین) ایکی ترساکلری برلن (وَالثّالثُ) دخی طهارتنك فرضلارینك اوچنچسی (مَسحُ رُبُعِ الرّأس) باشنںك دورتدن برینه مسح قیلودر (وَالرّابعُ) دخی طهارتنك فرضلارینك دورتنچسی (غَسلُ الرّجلَین) ایکی آیاقنی یوماقلقدر (مَعَ الکَعبَین) ایکی طوبقلاری برلن (وَالدّوَاءُ) دخی دارو (فی شُقُوقهمَا) ایکی آیاقنںك یارقلارنده بولغان دارو یعنی برکشی ایکی آیاغنده بولغان یارقلارغه دارو قویغان بولسه (یَصحُّ) درست بولور (مَعَهُ) اول دارو برلن (الوُضُوءُ) طهارت (وَسُنَنُهُ) دخی طهارتنك سنتلری (عشرُونَ) یکرمیدر (النّیَّةُ) نیتدر برسی (وَالتّسمیَةُ) دخی طهارتنك باشنده (بسم الله العلیّ العظیم والحمد لله علی دین الاسلام) دیب اینودر (وَغَسلُ الیَدَین) دخی ایکی قولنی یوماقدر اوچنچسی (الی الرّسغَین) بلازکلرینه قدری یعنی خاتونلار بلازك کیه تورغان اورنغه قدری (ثلاثا) اوچ مرتبه (للقائم) تورغوچی کشیگه (مِن نَومه) یوقسندن (وَالتّرتیبُ) دخی طهارتنك سنتلرینك دورتنچسی ترتیبدر یعنی اوّل یوزنی یووب صوگره ایکی قولنی یووب صوگره باشقه مسح قیلوب صوگره ایکی آیاقنی یوماقدر (وَالمُوَالَاةُ) دخی طهارتنك سنتلرینك بشنچی توتاش قیلودر یعنی طهارت اشلری آراسنده ایکنچی نرسه برلن شغلله نماسلكدر (وَالسّوَاكُ) دخی طهارتنك سنتلرینك آلتنچسی مسواك استعمال

قیلودر (وَالْمَضْمَضَةُ) دخی طهارتنك سنتلربنك یدنچسی آغزغه صو آلودر (وَالْاِسْتِنْشَاقُ) دخی طهارتنك سنتلرینك سیگزنچسی بورنغه صو آلماقدر (وَالْمُبَالَغَةُ) دخی طهارتنك سنتلرینك توقزنچسی بیك توروشودر (فیهما) آغز برلن بورنغه صو آلوده (لِلْمُفْطِرِ) روزه بولماغان کشیگه آغزغه صو آلوده مبالغه قیلو یعنی آغزی تولغانچه صونی کوب قیلودر بورنغه صو آلوده مبالغه صونی بورن توبینه قدر تارتودر (وَالْبِدَایَةُ) دخی طهارتنك سنتلربنك اوننچسی طهارت آلغانده باشلاماقلقدر (بِالْمَیَامِنِ) اوك یاقلاری برلن (وَالْبِدَایَةُ) دخی طهارتنك سنتلرینك اون برنچسی باشلاماقلقدر (فِی غَسْلِ الْیَدَیْنِ) ایکی قولنی یوماقده (وَالرِّجْلَیْنِ) دخی طهارتنك سنتلرینك اون ایکنچسی ایکی آیاقنی یوماقده باشلاماقلقدر (مِنْ رُؤُسِ الْاَصَابِعِ) هر ایکسنی یوماقده بارماقلارینك باشلارندن باشلاماقلقدر (وَتَخْلِیلُ اللِّحْیَةِ) دخی طهارتنك سنتلرینك اون اوچونچسی صقالنی آرالاشدرودر (وَالْاَصَابِعِ) دخی طهارتنك سنتلرینك اون دورتنچسی بارماقلارنی آرالاشدرودر (وَتَحْرِیكُ الْخَاتَمِ الضَّیِّقِ) دخی طهارتنك سنتلرینك اون بشنچسی تار بولغان یوزکنی سلکتودر (وَمَسْحُ کُلِّ الرَّأْسِ) دخی طهارتنك سنتلرینك اون آلتونچسی باشینك بارچه سینه مسح قیلودر (وَالْبِدَایَةُ) دخی طهارتنك سنتلرینك اون یدنچسی باشلاماقلقدر (مَعَ مُقَدَّمِهِ) باشینك آلداغی الشی برلن (وَمَسْحُ الْاُذُنَیْنِ) دخی طهارتنك سنتلرینك اون سیگزنچسی ایکی قلاغینه مسح قیلودر (وَالرَّقَبَةِ) دخی طهارتنك سنتلرینك اون توقزنچسی مویننغه مسح قیلودر (وَتَثْلِیثُ کُلِّ غَسْلٍ) دخی طهارتنك سنتلرینك یکرمنچسی هر آعضانی یوونی اوچ مرتبه قیلماقلقدر (وَفَرْضُ الْغُسْلِ) دخی غسلنك فرضی (خَمْسَةٌ) بش در (اَلْمَضْمَضَةُ) آغزغه صو آلودر برسی (وَالْاِسْتِنْشَاقُ) دخی بورنغه صو آلودر ایکنچسی (وَغَسْلُ سَائِرِ الْبَدَنِ) دخی باشقه تننی یوماقدر اوچنچسی (وَاِیصَالُ الْمَاءِ) دخی صونی ایرشدرمکدر دورتنچسی (اِلٰی بَاطِنِ السُّرَّةِ) کندك کینك اچینه (وَاِلٰی اثناء شَعْرِ الرَّجُلِ) دخی غسلنك فرضلارینك بشنچسی ایرنك تك آرالارینه صو ایرشدرویدر (وَاِنْ کَانَ) گرچه بولسه ده تگی یعنی

صاچی (مَظْفُورًا) اورلمش (بخلاف ظَفَائر المَرْأَة) خاتونلارنڭ طلملارینڭ خلافنچه یعنی خاتونلارنڭ صاچلاری اورلگان بولسه تبینه صوایرشمه‌سی لازم توگل (وَسُنَّتُهُ) دخی اول غسلنڭ سنتی (سُنَّةٌ) جمعی آلتیدر (اَنْ یَبْدَأَ) باشلاماقلقدر غسلنی (بِغَسْل یَدَیْهِ) ایکی قولنی یوماق برلن (وَفَرْجِهِ) دخی عورتنی یوماقلقدر یعنی عورتنی یوماق برلن باشلار (وَاِزَالَةِ النَّجَاسَةِ) دخی نجاستنی ییرو برلن باشلار (عَنْ بَدَنِهِ) تننلدن (ثُمَّ) مونلڭ صوڭنده (یَتَوَضَّأُ) طهارت آلور (کَوُضُوْءِ الصَّلٰوة) نماز اوچون طهارت آلغان کبی (اِلَّا رِجْلَیْهِ) مگر آیورماشول ایکی آیاغنی یوماس (اِنْ کَانَ) اگر بولسه غسل قیونوچی (فی مَجْمَعِ الغُسَالَةِ) غسل صوی جیولوب تورا تورغان اورنده (ثُمَّ) مونلڭ صوڭنده (یَغْسِلُ) یوار (رَأْسَهُ) باشینی (وَجَسَدَهُ) دخی تننی (ثَلَاثًا) اوچ مرتبه (ثُمَّ) مونلڭ صوڭنده (یَخْرُجُ) چغار (مِنْ مَجْمَعِ الغُسَالَةِ) غسل صوی جیولغان اورندن (فَیَغْسِلُ) بس یوار (رِجْلَیْهِ) ایکی آیاغنی (وَغُسْلُ یَوْمِ الجُمُعَةِ) جمعه کونی نڭ غسلی (وَالعِیْدَیْنِ) دخی عید کونی نڭ غسلی (وَعَرَفَةَ) دخی عرفه کونینڭ غسلی (وَعِنْدَ الاِحْرَامِ) دخی احرام باغلاغان وقتدغی غسل (سُنَّةٌ) سنتدر (وَشَرْطُ السُّنَّةِ) جمعه کونینڭ غسلنڭ سنتی اوتاونڭ شرطی (اَنْ یُصَلِّیَ) اوقماقلقدر (به) اول غسل برلن (اَلْجُمُعَةَ) جمعه نمازینی (قَبْلَ اَنْ یُحْدِثَ) طهارتسزلك پیدا بولودن بورن (وَغُسْلُ مَنْ) دخی شول کشینڭ غسلی (اَسْلَمَ) مسلمان بولدی (اَوْ اَفَاقَ) یاهوشی کینکان یادیوانه بولغان آدم عقلینه کیلدی (اَوْ بَلَغَ) یایسه صبی بالغ بولدی (بالسِّنِّ) یاش برلن یعنی اون بش یاش که یتدی صبی کیرك ایر کیرك قز بولسون (مُسْتَحَبٌّ) بلارنڭ غسلی مستحبدر (وَاِنْ بَلَغَ) اگر صبی بالغ بولسه (بِاِنْزَالِ المَنِی) منی اینمك برلن (فَوَاجِبٌ) بس اول صبی نڭ غسلی واجبدر (وَغُسْلُ الجَنَابَةِ) دخی جنبلك غسلی (وَالحَیْضِ) دخی حیض غسلی (وَالنِّفَاسِ) دخی نفاس غسلی (لَا یَسْقُطُ) تشماس (بالاِسْلَامِ) مسلمان بولوبرلن یعنی کافر جنب حالده مسلمان بولسه یا کافره خاتون حیضی یا نفاسی تمام بولغاچ مسلمان بولسه اسلام پاکلگی یتمی بلکه غسل واجب بولا *

فصـــل

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (نَوَاقِضُ الوُضُوءِ) طهارتنی صندرغوچی نرسه‌لر (كُلُّ مَا) هر آنداین نرسه‌در (خَرَجَ) چقدی (مِنْ اَحَدِ السَّبِيلَيْنِ) ایکی یولنك برسندن (وَمِنْ غَيْرِ السَّبِيلَيْنِ) دخی ایکی یولنك برسندن باشقه‌دن چققان نرسه صندرر (كَالدَّمِ) قان کبی (وَالْقَيْحِ) دخی ارن کبی (وَالصَّدِيدِ) دخی صاری صو کبی (السَّائِلِ) آققوچی بولسه‌بلارنك هر برسی (بِغَيْرِ عَصْرٍ) صغودن باشقه (اِلَى مَحَلِّ الطَّهَارَةِ) پاکلاو واجب بولغان اورنغه آققوچی بولسه (فِى الْجُمْلَةِ) بر آز یعنی بر آز پاکلی تورغان اورنغه آقسه (وَالقَيْءُ) دخی قصو طهارتنی صندرر (مِلْاءَ الْفَمِ) آغز تولغانچه (وَالنَّوْمُ) دخی یوقلاو طهارتنی صندرر (مُضْطَجِعًا) بر جانبی اوزرینه یاتقانی حالده (اَوْ مُتَّكِاءً) یایسه تایانوب (اَوْ مُسْتَنِدًا) یایسه سیالب (غَيْرَ مُسْتَقَرٍّ) قرارلانودن باشقه (عَلَى الْاَرْضِ) ییر اوزرینه (وَغَلَبَةُ الْعَقْلِ) دخی عقلنك جیکلمش بولوی طهارتنی صندرر (بِاِغْمَاءٍ) هوشی کیتوبرلن (اَوْجُنُونٍ) یایسه دیوانه بولوبرلن (اَوْسُكْرٍ) یایسه ایسروبرلن (وَالْقَهْقَهَةُ) دخی تجقرب تاوش برلن کلوطهارتنی صندرر (فِى كُلِّ صَلوٰةٍ) هر برنمازده (ذَاتِ رُكُوعٍ) رکوع ایاسی بولغان نمازده (وَسُجُودٍ) دخی سجده ایاسی بولغان نمازده (وَلَوْ خَرَجَ) اگر چقسه (مِنْ فَمِهِ) طهارتلی کشینك آغزندن (دَمٌ) قان چقسه (اِنْ غَلَبَهُ) اگر غالب بولسه اول قانغه (الرِّيقُ) تکرك (لَوْنًا) تس بورندن (لَمْ يَنْقُضْ) اول قان‌نك چغوی طهارتنی صندرماس (وَاِنْ غَلَبَ) اگر غالب بولسه (الدَّمُ) قان غالب بولسه (اَلرِّيقَ) تکركه (اَوْ تَسَاوِيَا) یایسه قان برلن تکرك برابر بولسه‌لار (يَنْقُضُ) اول قان‌نك چغوی طهارتنی صندرر (وَمَسُّ الذَّكَرِ) دخی ذکرنی توتو (لَا يَنْقُضُ) صندرماس طهارتنی (وَلَا) دخی صندرماس (لَمْسُ الْمَرْاَةِ) خاتوننی توتو (اِلَّا) مگر صندرر (فِى الْمُبَاشَرَةِ الْفَاحِشَةِ) فاحش بولغان مباشره‌ده مباشرهٔ فاحشه شول ایرنك یالانغاچ تنی خاتون‌نك یالانغاچ تنینه تیار ایرنك آلتی قائم بولغان بولور هر ایکسینك عورتی برسی برسینه توتاشر (وَيُوجِبُ) دخی واجب ایتار (الْغُسْلَ) غسلنی (دَفْقُ الْمَنِىِّ) منی صوینك

آتلوب چغوی (بِشَهْوَةٍ) قزغو وآرزو برلن (نَائِمًا كَانَ) كرك يوقلاغان حالده (أَوْيَقْظَانًا) بايسه اوياغ حالده اما بر نرسه‌دن قورقب يا آغرنرسه كوتاروب ياكه يوغاری اورندن يغلوب تشو برلن منی صری چقسه بوصورتلرده غسل واجب بولماس (وَتَغِيبُ الْحَشَفَةِ) دخی ذكرنك كمره‌سينك غائب بولوی غسلنی واجب ايتار (فِي أَحَدِ السَّبِيلَيْنِ) قبل برلن يعنی فرج برلن دبرنك برسينه غائب بولوی (مِنَ الْإِنْسَانِ) آدمدن (عَلَيْهِمَا) اول قيلوچی برلن قيلنمشننك هر ايكسی اوزرينه (وَالْحَيْضِ) دخی حيضنك بتوی غسلنی واجب ايتار (وَالنِّفَاسِ) دخی نفاسنك بتوی غسلنی واجب ايتار (وَلَا يُوجِبُهُ) دخی اول غسلنی واجب ايتماس (خُرُوجُ الْمَنِيِّ) منی صوينك چغوی (بِغَيْرِ شَهْوَةٍ) قزغودن باشقه چقسه اوتكانده گی صورتلر كبی (وَلَوْ احْتَلَمَ) دخی اگر يوقلاغان آدم توشلنسه (وَلَمْ يَرَ) دخی كورمسه (بَلَلًا) يوشلكنی ذكرباشنده يا كييمنده (فَلَا غُسْلَ) بس يوقدر غسل (عَلَيْهِ) اول توشلنوچی اوزرينه (وَلَوْ رَأَى) دخی اگر كورسه (بَلَلًا) يوشلكنی (مَذْيًا كَانَ) كرك مذی بولسون (أَوْمَنِيًّا) بايسه منی بولسون (وَلَمْ يَذْكُرْ) دخی ايسنه توشرمسه (احْتِلَامًا) تشلنونی (لَزِمَهُ) لازم بولور اول توشلنوچيگه (الْغُسْلُ) غسل .

(فصـــــل فی مسح الخف)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِي مَسْحِ الْخُفِّ) چيتككه مسح قيلو بياننده كيلگان فصلدر (يَمْسَحُ) مسح قيلور (الْمُقِيمُ) اوچ كيچه وكوندزلك سفرگه چقماغان كشی (مِنَ الْحَدَثِ) طهارتسزلكدن (خَاصَّةً) خاصلق يوزندن يعنی جنبلكدن توگل (يَوْمًا وَلَيْلَةً) بركيچه وكوندز مسح قيلور (وَالْمُسَافِرُ) دخی اوچ كون وكوندزلك يولغه چقغان كشی يا آندن آرتقغه يعنی شول مسافر مسح قيلور (ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ وَلَيَالِيهَا) اوچ كيچه وكوندزنی (مِنْ وَقْتِ الْحَدَثِ) مسحنك باشی حساب ايتلور طهارت صنغان وقتدن (بِشَرْطِ لُبْسِهِ) اول چيتكنی كييوشرطی برلن (عَلَى طَهَارَةٍ كَامِلَةٍ) كامل طهارت اوزرينه (عِنْدَ الْحَدَثِ) طهارتسزلك وقتنده چيتك كيگان وقتده كامل طهارت كيركمی (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (الْمَسْحُ) مسح (عَلَى خُفٍّ) شوندا ين چيتك اوزرينه

(فَوْقَ خُفّ) چیتنك اوستنده بولدی اول یعنی ایکی قات چیتنك کیسه اوستنده‌گی چیتنککه مسح درست بولا (وَعَلٰی جُرْمُوق) دخی جرمرق اوزرینه مسح درست بولور کاوش کالوش ریزینکی کبی نرسه‌لر (فَوْقَ خُفّ) چیتنك اوستنده بولغان جرموق اوزرینه (ان ابسه قَبْلَ الْحَدَث) اگر طهارتسزلکدن بورون کیسه (وَعَلٰی جَوْرَب) دخی جورب اوزرینه مسح درست بولور کیز اینك قالن اویق کبی نرسه‌لر (لَایَشِفُّ) سکرمسه (الْمَاءَ) صونی (وَیَقِفُ) دخی توقتار بولسه (عَلَی السَّاق) بالتر اوزرینه (بِلَا رَبْط) بیلودن باشقه (وَلَو لَمْ یَکُنْ) گرچه بولماسه‌ده (مُجَلَّدًا) تیریلنمش یعنی اوستنده وآستنده تگلگان تیری بولماسه (اَو مُنَعَّلًا) یایسه باشماقلانمش یعنی آستنده تگلگان تیری بولماسه (وَلَو سَافَرَ) دخی اگر سفر قیلسه (مُقِیمْ) ایوده تورغوچی کشی (فِی مُدَّةِ الْمَسح) مسح مدتنده یعنی بر کیچه وکوندزدن بورون (اَتَمَّ) تمام قیلور (ثَلَاثًا) اوچ کیچه وکوندزنی (وَلَو اَقَامَ) دخی اگر مقیم بولسه (مُسَافِرْ) مسافر کشی (فِی مُدَّتِه) مسحنك مدتنده (لَمْ یَزِدْ) آرتدرماس اول کشی مسحنی (عَلٰی یَوْمٍ وَلَیْلَةٍ) بر کیچه وکوندز اوزرینه (مِنْ حِین الْمَسح) مسح قیلغان وقتدن (وَیَمْسَح) دخی مسح قیلور (ظَاهِرَ الْخُفّ) چیتنکنك طشینه (وَاَقَلُّه) دخی مسحنك آزراغی (قَدْرُ ثَلٰثَةِ اَصَابِعَ) اوچ بارمق قدر یدر (مِنْ اَصَابِعِ الْیَد) قول بارماقلارندن (وَالْخَرْقُ الْکَبِیرُ) دخی الوغ یرتق (مَانِعْ) طیغوچیدر مسحنك درستلکنی (وَهُوَ) اول الوغ یرتق (قَدْرُ ثَلٰثَةِ اَصَابِعَ) اوچ بارمق مقداریدر (مِنْ اَصْغَرِ اَصَابِعِ الرِّجل) آیاق بارماقلارینك کچکنه‌لرندن (وَیَنْقُضُ) دخی صندرر (الْمَسْحَ) مسحنی (کُلُّ مَا) هر نرسه (یَنْقُضُ) صندرادر ایدی (اَلْوُضُوءَ) طهارتنی (وَیَنْقُضُه) دخی صندرر اول مسحنی (اَیْضًا) ینه‌ده (مُضِیُّ الْمُدَّةِ) مسح مدتینك اوتوی (وَنَزْعُ اَحَدِ الْقَدَمَیْن) دخی ایکی آیاقنك برسنی صورو صندرر (اِلٰی سَاقِ الْخُفّ) چیتنكنك بالتری صاری (وَمَتٰی) قایو زمان (بَطَلَ) باطل بولسه (الْمَسْحُ) مسح (بِمُضِیِّ الْمُدَّةِ) مدتنك اوتوی برلن (اَوْ نَزْعِ الْخُفّ) یایسه چیتنکنی صورو برلن (کَفٰی) یتار اگر طهارتی بولسه (غَسْلُ الْقَدَمَیْن) ایکی آیاقنی یوماق (وَیَمْسَح) دخی مسح قیلور (اَلْجَبِیرَة) جراحت چوپراگی اوزرینه (وَاِنْ شَدَّهَا)

گرچه بیلسه‌ده‌اول چوپرا کنی (مُحْدِثًا) طهارتسز حالده (وَلَایَتَوَقَّتُ) دخی جبیره‌گه مسح وقتلانماس (وَاِنْ سَقَطَتْ) دخی اگر تشسه اول جبیره (عَنْ غَیْرِ بُرْءٍ) تزالودن باشقه‌دن (بَقِیَ) اولـگی حالنده قالور (اَلْمَسْحُ) مسح یعنی یا ئادن مسح کیرا کماس (وَاِنْ کَانَ) دخی اگر بولسه جبیره‌نلئ تشوی (عَنْ بُرْءٍ) تزالودن (بَطَلَ) مسح باطل بولور (وَاِنْ کَانَ) اگر بولسه اول جبیره‌نلئ تشوی (فِی الصَّلٰوةِ) نماز اچنده (اِسْتَقْبَلَهَا) باشدن آلور اول نمازنی (وَعِصَابَةُ الْفَصْدِ) دخی قان آلدرغان اورنغه بیلـگان یاولق (وَنَحْوُهُ) دخی مونلئ کبی نرسه (اِنْ اَضَرَّ) اگر ضرر بیرسه (حَلُّهَا) اول یاولقنی چیشو (مَسَحَهَا) مسح قیلور اول یاولقغه (مَعَ فُرْجَتِهَا) آچقلغی برلن *

فصـــــل فی التیمم

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِی التَّیَمُّمِ) تیمم بیاننده کیلـگان فصلدر اوشبو (وَمَنْ لَمْ یَجِدْ) برکشی تابماسه (اَلْمَاءَ) صونی (خَارِجَ الْمِصْرِ) شهرنلئ طشنده (بَیْنَهُ) اول کشی آراسی برلن (وَبَیْنَ الْمِصْرِ) دخی شهر آراسنده بولسه (نَحْوُ مِیلٍ) برمیل مقداری یعنی دورت‌ملئ آدوم (اَوْوَجَدَهُ) یایسه تابسه اول صونی (وَهُوَ) حالبوکم اول کشی (یَخَافُ) قورقار بولسه (اَلْعَطَشَ) صوصاودن یعنی بوصووم برلن طهارت آلسام اوزم یاحیوانم صوصاغانده نیشلرمون دیسه (اَوْ) یایسه (کَانَ) بولسه اول کشی (مَرِیضًا) آورو (یَخَافُ) قورقار بولسه (شِدَّةَ مَرَضِهِ) صوبرلن طهارت آلغانده آورووی‌نلئ قاتی بولوندن (اَوْ) یایسه (تَأْخِیرَ بُرْئِهِ) تزالوینلئ کیچگوندن (بِحَرَکَةٍ) حرکت قیلو سببلی (اَوْ) یایسه (بِاسْتِعْمَالِهِ) صونی استعمال قیلو سببلی (اَوْ) یایسه (کَانَ) بولسه (جُنُبًا) جنب بولسه (فِی الْمِصْرِ) شهرده (یَخَافُ) قورقار بولسه (شِدَّةَ الْبَرْدِ) صالقونلقنلئ قاتیلغندن (اَوْکَانَ) یایسه بولسه (خَائِفًا) قورقغوچی (مِنْ عَدُوٍّ) دشمانـــــــدن (اَوْسَبُعٍ) یایسه یرتقچ حیواندن (اَوْوَجَدَهُ) یایسه تابسه اول صونی (یُبَاعُ) لـکن اول صوصاتلمش بولور (بِغَبْنٍ فَاحِشٍ) آرتق قیمت بها برلن (اَوْبِثَمَنِ الْمِثْلِ) یایسه صو قیمت بها برلن صاتلماس بلـکه اوزینلئ نفس امرده‌گی بهاسی برلن صاتلور (وَهُوَ) حالبوکم بوکشی (لَایَمْلِکُهُ) آقچه‌نی

ملك لنماس بولسه يعنى آقچه‌سى يوق بولسه (تيمم) بوصورتلرنك كلسنده تيمم
صوغار (وتيمم) دخى تيمم صوغار (مع وجود الماء) صو بولا طرب (لخوف فوت صلوة
العيدين) ايكى عيد نمازينك اوتوندن قورقو اوچون (او الجنازة) يايسه جنازه
نمازينك اوتوندن قورقو اوچون (والولى) حالبوكم ولى (غيره) بو تيمم صوغوچيدن
باشقه كشى بولسه جنازه نمازينك وليلرى سلطان قاضى محله امامى ميت كه ايلك
ياقين بولغان ايركشى (لا) تيمم درست بولماس (لخوف فوت الجمعة) جمعه نمازينك
اوتوندن قورقو اوچون (والوقت) دخى وقت نمازينك اوتوندن قورقو اوچون
(فان كان) بس اگر بولسه (مع رفيقه) بولداشى برلن (ماء) صو (طلبه) استار اول
صونى (قبل التيمم) تيمم صوغودن بورن (استحبابا) مستحب لك يوزندن يعنى
استاو مستحب (ولا يجب) دخى واجب بولماس (طلب الماء) صونى استاماكلك (الا)
مگر واجب بولور (اذا غلب) هر قيچان غالب بولسه (على ظنه) تيمم صوغوچينك
گمانى اوزرينه (ان) درستلكده (بقربه) تيمم صوغوچينك ياقيننده بولغوچيدر
(ماء) صو (والتيمم) دخى تيمم (ضربتان) ايكى صوغودر (ضربة) بر صوغوى (للوجه)
يوزگه مسح قيلو اوچون (وضربة) دخى بر صوغوى (لليدين) ايكى قولغه مسح قيلو
اوچون (مع المرفقين) ترساكلرى برلن (ويخلل) دخى آرالاشدرر تيمم صوقغانده
(اصابعه) بارماقلارينى (وينزع) دخى صورور يعنى بارماغندن چغارور
(خاتمه) يوزگينى (والنية) طهارتسزلكنى يبرونى قصد قيلو (فيه) اول
تيمم ده (فرض) فرضدر (ويجوز) دخى درست بولور تيمم ده (بالصعيد الطاهر) پاك
يير جنسينه (وهو) اول پاك يير جنسى (كل ما) هر آندالاين نرسه در (كان)
بولدى اول نرسه (من جنس الارض) يير جنسندن (كالتراب) توفراق كبى (والرمل)
دخى قم كبى (والحجر) دخى تاش كبى (والنورة) دخى نوره تاشى كبى (نوره) تك كيتره
تورغان تاشقه ايتلور (والكحل) دخى سرمه تاشى كبى (والزرنيخ) دخى زرنيخ
تاشى كبى (والتيمم) دخى تيمم (للجنابة) جنبلك اوچون (والحدث) دخى طهارتسزلك
اوچون (سواء) برابردر (وينقضه) دخى صندرر اول تيمم نى (كل ما) هر آندالاين

نرسه (يَنْقُضُ) صندرادر ايدى اول نرسه (اَلْوُضُوءَ) طهارتنى (وَرُؤْيَةُ الْمَاءِ) دخى صونى كورو تيمم نى صندرر (اَيْضًا) ينه ده (اِذَاقَدَرَ) هر قچان كوچى يتسه (عَلَى استعماله) صونى استعمال قيلمو اوزرينه (وَمَنْ) دخى شول كشى (يَرْجُو) اميد ايتار بولسه (اَلْمَاءَ) صونى (فى آخر الْوَقْت) وقتنك آخرنده (فَالاَفْضَلُ) بس آرتوغراق (لَهُ) اول كشيگه (تأْخيرُ الصَّلوة) نمازنى كيچكترمك يعنى آخر وقتده اوقماق (وَيُصَلِّى) دخى نماز اوقور (بِتَيَمّمٍ واحد) بر تيمم برلن (مَاشَاءَ) تلاگان قدرى (مِنَ الْفَرَائِض) فرض نمازلاردن (وَالنَّوَافِل) دخى نفل نمازلاردن (وَلَوْنَسِى) دخى اگر اونوتسه (اَلْمَاءَ) صونى (فى رَحْلِه) اوزينك يوكنده بولغان صونى (اَوْكَانَ) يايسه بولسه (فى قُرْبه) تيمم صوغوچينك ياقيننده (مَاءٌ) صو بولسه (وَهُوَ) حالبوكم اول كشى (لاَيَعْلَمُ) بلماس بولسه (به) اول صونى (فَتَيَمَّمَ) بس تيمم صوقسه (وَصَلَّى) دخى نمازاوقسه (اَجْزاءَه) درست بولور وكفايه قيلور اول كشيگه يعنى صو تابغاچ طهارت آلوب نمازنى قايتارو لازم بولماس (وَمَاءٌ) دخى شونداين صو (اُعِدَّ) حاضرلنمش بولدى اول صو (فى الطَّريق) يولده (للشُّرْب) اچمك اوچون حاضرلندى (لاَيَمْنَعُ) طيماس اول صو (التَّيَمُّمَ) تيممنك درستلگنى (اِلاَّ) مگر طيبار (اَنْ يُعْلَمَ) بلنمش بولماقلق وقتنده (بِكَثْرَته) اول صونك كوبلگى (اَنَّهُ) درستلكده اول صو (وُضِعَ) قويلدى (لِلْوُضُوء) طهارت اوچون (وَالشُّرْبَ) دخى اچو اوچون .

(فصل فى ازالة النجاسة)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فى ازَالَة النَّجَاسَة) نجاستنى يبرو بياننده كيلگان فصلدر (النَّجَاسَةُ الْمَرْئِيَّةُ) كورلمش نجاست (تَطْهُرُ) پاك بولور (بِزَوَال عَيْنِهَا) ذاتينك كيتوى برلن (بِالْمَاءِ) صو برلن (وَبِكُلِّ مَائع) هر بر صييق نرسه برلن (طَاهِر) پاك بولغان صييق نرسه برلن (مُزِيل) نجسنى يبرو چى بولسه (كَالْخَلِّ) سركه كبى (وَمَاءِ الْوَرْد) دخى گل صوى كبى (وَالْمَاءِ الْمُسْتَعْمَلِ) دخى استعمال قيلنمش صو كبى (وَالاَثَر) دخى

اثر (اَلَّذی) شوندااین اثرکم (تَشُقُّ) مشقت بولور (ازالَتُها) اول اثرنی بیرو (عَفْوٌ) عفوقیلنمشدر اول اثر یعنی نجاست اثری مثلا ایس تس تم کبی اثرنی بیرو مشقت بولسه کییمده یایسه تنده قالسه‌ده نمازنڭ درستلکنی منع قیلمی (وَغَیْرُ الْمَرْئِیَّةِ) دخی کورلمش بولمی تورغان نجاست (تَطْهُرُ) پاك بولور (بِالْغَسْلِ) یوماق برلن (اَلَّذی) شونداین یوماق کم (یَغْلِبُ) غالب بولور (عَلَی الظَّنِّ) بوغوچینڭ گمانی اوزرینه (الزَّوالُ) نجسنڭ کیتوی غالب بولور (به) اول یوماق برلن (وَکُلِّ شَیْءٍ) دخی هر بر نرسه (لَهُ) بولغوچیدر اول نرسه‌نڭ (صِقالٌ) یالتراماغی (کَالْمِرْآتِ) کزگی کبی (والسَّیفِ) دخی قلچ کبی (وَالسِّکّینِ) دخی پچاق کبی (وَنَحْوِها) دخی بولارغه اوخشاغان نرسه‌لر کبی (یَطْهُرُ) پاك بولور اول نرسه‌لر (بِالْمَسْحِ) سرتو برلن (وَالْمَنِیِّ) دخی منی (نَجِسٌ) نجسدر (یَجِبُ) واجب بولور (غَسْلُهُ) اول منینی یوماق (رَطْبًا) یوش بولغان حالده (وَیَکْفی) دخی یتار (فَرْکُهُ) اول منینی اوغالاماقلق (یابِسًا) قوری بولغان حالده (وَلَوْذَهَبَ) دخی اگر کیتسه (اَثَرُالنَّجاسَةِ) نجاستنڭ اثری مثلا ایسی یا تسی (عَنِ الْاَرْضِ) ییردن کیتسه (بِالشَّمْسِ) قوباش برلن (جازَتْ) درست بولور (الصَّلٰوةُ) نماز (عَلٰی مَکانِها) اول نجاستنڭ اورنی اوزرنده (دُونَ التَّیَمُّمِ) تیمم درست بولودن باشقه (مِنْهُ) اول اورندن (وَاِذا اَصابَتْ) دخی هر قیچان ایرشسه (اَلْخُفَّ) چیتك گه (اَوِالنَّعْلَ) یایسه باشماقغه (نَجاسَةٌ) نجاست ایرشسه (لَها) اول نجاستنڭ بولسه (جِرْمٌ) تنی (فَجَفَّتْ) بس کیبسه (فَدَلَکَهُ) بس اوغالاسه آنی (بِالْاَرْضِ) ییرگه (یَطْهُرُ) پاك بولور اول چیتك یایسه باشماق (بِخِلافِ الْمائِعَةِ) صییق نجاستنڭ خلافنچه یعنی صییق نجاست چیتك گه یا باشماقغه تیسه اوغالاو برلنگنه پاك بولمی بلکه یوماق واجب بولا (وَالثَّوْبِ) دخی کییم‌نڭ خلافنچه یعنی کییم‌گه نجاست تیسه اوغالاو برلن پاك بولمی یوماق واجب بولا *

(فصـــل فی البئر)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِی الْبِئْرِ) قویونڭ حکم‌لری بیاننده‌در (النَّجاسَةُ الْمائِعَةُ) صییق

نجاست (تُنْجِسُهٰا) نجسلر اول قویونی (وَالْجٰامِدَةُ) دخی قاتی نجاست (كَالْبَعْرَةِ) تیه
قوی تیزاکی کبی (وَالرَّوْث) دخی آط تیزاکی کبی (وَالْخِثْی) دخی صغر تیزاکی
کبی (قَلِیلُهٰا) بو تیزاکلرنك آزی (عَفْوٌ) عفو قیلنمشدر (لاٰ) عفو قیلنمنمش بولماس
(كَثِیرُهٰا) اول تیزاکلرنك کوبی (وَهُوَ) اول کوب تیزاك (مٰا) شول قدردر
(بَعُدُّهُ) صایور اول قدرنی (النّٰاظِرُ) قاراغوچی کشی (كَثِیرًا) کوبگه صایور
(وَالرَّطْبُ) دخی قاطی نجسنك یوشی (وَالْیٰابِسُ) دخی قوروسی (وَالصَّحِیحُ)
دخی سلامتی (وَالْمُنْكَسِرُ) دخی صنغانی (سَوٰاءٌ) برابردر یعنی قویونی آزینك نجسله
مه‌زنی کوبینك نجسله‌نی (فَاِنْ مٰاتَتْ) بس اگر اولسه (فِیهٰا) اول قویوده (عُصْفُورَةٌ)
چپچق (اَوْفَأْرَةٌ) یایسه سچقان (اَوْنَحْوُهُمٰا) یایسه بو ایکس کبیلر اولسه‌لر
(تَطْهُرُ) پاك بولور اول قویو (بِنَزْحِ عِشْرِینَ دَلْوًا) یکرمی چیلاك صو چغارو
برلن (بِدَلْوِهٰا) قویونك اوز چیلاگی برلن (بَعْدَ اِخْرٰاجِ الْوٰاقِعِ) قویوغه تشکان
نرسه‌نی چغارغاندن صونك (وَفِی الْحَمٰامَةِ) دخی کوگارچنده (وَالدَّجٰاجَةِ) دخی
تاوقده (وَالْهِرَّةِ) دخی ماچی‌ده (وَنَحْوِهٰا) دخی مونك کبیلرده (اَرْبَعِینَ دَلْوًا) قرق
چیلاك چغارلور واجبلك یوزندن (اِلٰی سِتِّینَ) آلتمش چیلاکگه قدری آلتمشنی
چغارلور مستحبلك یوزندن (وَفِی الْآدَمِی) آدمده (وَالشّٰاةِ) دخی قویده (وَنَحْوِهِمٰا) دخی
آدم برلن قوی کبیلرده (یُنْزَحُ) چغارلمش بولور قویودان (اَلْكُلُّ) صونك بارچه‌سی
(وَاِنِ انْتَفَخَ) دخی اگر کوبسه (اَلْوٰاقِعُ) قویوغه توشکان نرسه (اَوْتَفَسَّخَ) یایسه
اوچرسه (یُنْزَحُ) چغارلمش بولور (اَلْكُلُّ) صونك بارچه‌سی (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی
کیراك حیوان کچکنه بولسون کیراك الوغ بولسون (وَاِنْ لَمْ یُمْكِنْ) اگر صونك
بارچه‌سنی چغارو ممکن بولماسه (لِنَبْعِ الْمٰاءِ) صونك چشمه‌سی بولغانلقی اوچون
(نُزِحَ) چغارلمش بولور (حَتّٰی یَغْلِبَهُمْ) چغارو چیلارنك گمانلارینه غالب بولغانغه
قدری (اِخْرٰاجُ جَمِیعِ الْمٰاءِ) صونك بارچه‌سنی چغارو

(فصل فی الاستنجاء)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فی الْاِسْتِنْجَاءِ) استنجاء بیانندہ کیلگان فصلدر اوشبو (وَهُوَ) اول استنجاء (سُنَّةٌ) سنتدر (مِنَ الْبَوْلِ) بولدن (وَالْغَائِطِ) دخی تیزاکدن (وَنَحْوِهِمَا) دخی بوایکسی کبیلردن یعنی مذی ودی منی قان کبیلردن اگر احد السبیلین دن چقسه لار (بِکُلِّ طَاهِرٍ) هر پاك نرسه برلن (مُزِیلٍ) نجسنی کیتاروچی پاك نرسه برلن استنجاء سنتدر (یَمْسَحُ) سرتار (اَلْمَحَلَّ) استنجاء اورنی (حَتّٰی یُنَقِّیَهُ) پاکلاغانغه قدری (وَلَا یُسَنُّ) دخی سنت بولماس (فِیهِ) اول استنجاده (عَدَدٌ) صان یعنی فلان قدر مرتبه استنجاء قیلو سنت توگل بلکه پاکلاغانغه قدر استنجاء کرك تلاسه نچه مرتبه برلن پاکلانسون (وَالْمَاءُ) دخی صو برلن استنجاء قیلو (اَفْضَلُ) آرتغراقدر (فَاِنْ جَاوَزَ) بس اگر اوتسه (اَلْخَارِجُ) ایکی یولنڭ برسندن چقغان نرسه (اَلْمَخْرَجَ) چقغان اورنندن (تَعَیَّنَ) بو صورتده بیلگولنور (اَلْمَاءُ) صو یعنی صو برلن استنجاء واجب بولور (وَیُکْرَهُ) دخی استنجاء مکروه بولور (بِالْعَظْمِ) سویاك برلن (وَالرَّوْثِ) دخی آط وقوی تیزاکی برلن (وَالْمَطْعُومِ) دخی طعام برلن (وَالْیَمِینِ) دخی اوڭ قول برلن

(کتاب الصلوة)

(کِتَابُ الصَّلٰوةِ) نماز حکملری بیانندہ کیلگان کتابدر اوشبو (وَمَنْ اَسْلَمَ) برکشی مسلمان بولسه (اَوْ اَفَاقَ) یایسه بر دیوانه عقلغه کیلسه (اَوْ بَلَغَ) یایسه برصبی بالغ بولسه (اَوْ طَهُرَتْ) یایسه برحیض کوروچی خاتون حیضندن پاکلانسه (وَقَدْ بَقِیَ) تحقیق قالغان بولسه (مِنَ الْوَقْتِ) نماز وقتندن (قَدْرُ التَّحْرِیمَةِ) نماز باشلارلق قدری وقت (لَزِمَتْهُ) بو کشیلرنڭ هر برسینه نماز لازم وفرض بولور گرچه اوقوب الگرو ممکن بولماسه ده (وَلَوِ ارْتَدَّ) اگر (العیاذ بالله) بر ایر مرتد بولسه (اَوْ جُنَّ) یایسه برعقللی کشی دیوانه بولسه (اَوْ حَاضَتْ) یایسه بر پاك بولغان خاتون حیض کورسه

(حينئذٍ) اوشبو وقتده يعنى نماز وقتندن تحريمه قدر وقت قالغانده (لَمْ تَجِبْ) نماز واجب بولماس بوكشيلرگه .

(فصـــــل فى الاذان)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فى الْاَذَانِ) آذان بياننده كيلـگان فصلدر اوشبو (اَلْاَذَانُ) آذان (سُنَّةٌ) سنتدر (مُؤَكَّدَةٌ) محكم بولغان واجب كه ياقين بولغان سنتدر (لِلصَّلٰوةِ الْخَمْسِ) بش وقت نماز اوچون (وَالْجُمُعَةِ) دخى جمعه نمازى اوچون (فَقَطْ) يالغز يعنى ايكى عيد نمازلارى اوچون تراويح نمازى خسوف نمازى اوچون آذان سنت توگل (بِغَيْرِ تَرْجِيعٍ) ترجيع دن باشقه ترجيع شول (اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمد رسول الله) ديب ايكى شهادتنى اول ايكشه ر مرتبه آقرن تاوش برلن ايتوب صوڭره قايتارب ينه شول ايكى شهادتنى بلند تاوش برلن قچقرب ايتو (وَلَا تَلْحِينٍ) دخى تلحين دن باشقه يعنى آذان كلمه لرينى اوزگارتوب ايتماس (وَيَزِيدُ) دخى آذان ايتوچى آرتدرور (فِى اَذَانِ الْفَجْرِ) ايرته نماز ينڭ آذاننده (بَعْدَ الْفَلَاحِ) حى على الفلاحنى ايتكان صوڭنده (اَلصَّلٰوةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ) الصلوة خير من النوم ديگان سوزنى (مَرَّتَيْنِ) ايكى مرتبه يعنى (اَلصَّلٰوةُ) نماز (خَيْرٌ) ايزگوراكدر (مِنَ النَّوْمِ) يقودن (وَالْاِقَامَةُ) دخى قامت (مِثْلُهُ) آذان كبيدر (بِزِيَادَةِ) آرتدرو برلن (قَدْ قَامَتِ الصَّلٰوةُ) قد قامت الصلوة ديگان سوزنى (مَرَّتَيْنِ) ايكى مرتبه (بَعْدَ الْفَلَاحِ) حى على الفلاح ديگان سوز صوڭنده (وَيَتَرَسَّلُ فِى الْاَذَانِ) دخى آذانده سوزلرنى آيورب ايتور (وَيَحْدُرُ) دخى آشقدرب ايتور (فِى الْاِقَامَةِ) قامتده (وَيَتَوَجَّهُ) دخى بونالور (فِيهِمَا) اول آذان برلن قامتده (اِلَى الْقِبْلَةِ) قيبله غه (وَيَلْتَفِتُ) دخى قارار آذان ايتوچى آذان ده (يَمْنَةً) اوڭ ياقغه (حى على الصلوة) ديگانده (وَيَسْرَةً) دخى صول ياقغه قارار (حى على الفلاح) ديگانده (وَيَرْفَعُ) دخى كوتارور مؤذن آذانده (صَوْتَهُ) تاوشنى يعنى قچقرب ايتور آذاننى (وَيُسْتَحَبُّ) دخى مستحب بولور (اَلْوُضُوْءُ) طهارت (فِيهِمَا) اول آذان برلن قامتده (وَيُكْرَهَانِ) دخى آذان برلن قامت

مکروه بولورلار (لِلْجُنُبِ) جنب کشی اوچون (فَيُعادُ) بس قایتارلمش بولور (اَلْاَذانُ) جنب کشینک آذانی (خاصَّةً) خاصلق بورزدن بعنی قامتی قایتارلماس (وَيُكْرَهُ) دخی مکروه بولور (اِقامَةُ الْمُحْدِثِ) طهارتسز کشینک قامتی (وَيُؤَذِّنُ) دخی نمازنی قضاقیلورنی قصد قیلغان کشی آذان ایتور (لِلْفائِتَةِ الْاُولٰى) قضاغه قالغان کوب نمازلارنک اولکی نمازی اوچون (وَيُقِيمُ) دخی قامت ایتور (وَلَهُ) دخی درست بولوراول کشیگه (اَلْاِكْتِفاءُ) کفایه لنو (بِالْاِقامَةِ) قامت برلن (فِی الْبَواقِی) قالغانلارنده (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (اِقامَةُ غَيْرِ الْمُؤَذِّنِ) آذان ایتوچیگه باشقه کشینک قامت ایتوی (وَيُكْرَهُ) دخی مکروه بولور (لِلْمُؤَذِّنِ) آذان ایتوچیگه (اَخْذُ الْاُجْرَةِ) یال آلماقلق آذان ایتکان اوچون (وَلَا يُؤَذِّنُ) مؤذن آذان ایتماس (لِلصَّلٰوةِ) نماز اوچون (قَبْلَ دُخُلِ الْوَقْتِ) وقت کرماسدن بورن (وَيُعادُ) دخی قایتارلمش بولور وقت کرماسدن بورن ایتلگان آذاننی (فِيهِ) وقتنده (وَيَجِبُ) دخی واجب بولور (عَلٰى سامِعِ الْاَذانِ) آذاننی ایشتوچی کشیگه (وَالْاِقامَةِ) دخی قامتنی ایشتوچی کشیگه (مُتابَعَةُ الْمُؤَذِّنِ) آذان ایتوچیگه ایارمکلک (اِلَّا) مگر ایارماس (فِی الْحَيْعَلَةِ الْاُولٰى) حی علی الصلوة دیگانده (فَيَقُولُ) بس ایتور ایشتوچی آذان ایتوچی (حی علی الصلوة) دیگانده (لَاحَوْلَ وَلَاقُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظِيمِ) دیگان سوزنی (لَاحَوْلَ) یوقدر ایلنمك (وَلَاقُوَّةَ) دخی یوقدر قوّت (اِلَّا) مگر بولور (بِاللّٰهِ) الله تعالی نک یاردمی برلن (الْعَلِیِّ) بلند بولغوچی اول الله تعالی (الْعَظِيمِ) الوغ بولغوچی اول الله تعالی (وَفِی الثّانِيَةِ) دخی حی علی الفلاح دیگانده ایتور (ماشاءَ اللّٰهُ كانَ وَمالَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ) (ماشاءَ اللّٰهُ) الله تعالی تلاگان نرسه (كانَ) بولدی (وَمالَمْ يَشَأْ) دخی الله تعالی تلاماگان نرسه (لَمْ يَكُنْ) بولمادی (وَعِنْدَ قَوْلِهِ) دخی مؤذن نک سوزی وقتنده ایتور (اَلصَّلٰوةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ) الصلوة خیر من النوم دیگان سوزی وقتنده (صَدَقْتَ وَبِالْحَقِّ نَطَقْتَ) دیو (صَدَقْتَ) راست ایتدك سین (وَبِالْحَقِّ) دخی حقلق برلن (نَطَقْتَ) سوزلاشدك سین (وَلَا يَتَكَلَّمُ) دخی سوزلاشماس (سامِعُهُما) آذان برلن قامتنی ایشتوچی کشی (وَلَا يَقْرَأُ) دخی قرآن

اوقماس (وَلَا یُسَلِّمُ) دخی سلام بیرماس (وَلَا یَرُدُّ) دخی سلام قایتارماس (وَلَا یَشْتَغِلُ) دخی شغللنماس (بِعَمَلٍ) هیچ بر عمل برلن (غَیْرِ الْاِجَابَةِ) جواب بیرودن باشقه (وَیَقْطَعُ) دخی کیسار (اَلْقِرَأَةَ) قرأتنی (لَهُمَا) اول اذان برلن قامت اوچون یعنی اذان برلن قامتنی ایشتکاچ قرآن اوقودن ترقتار *

(فصل فی شروط الصلوة)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِی شُرُوطِ الصَّلٰوةِ) نمازنڭ شرطلاری بیانندهدر (وَهِیَ) اول نمازنڭ شرطلاری (سِتَّةٌ) آلتیدر (اَلْوَقْتُ) وقتدر برسی (وَالطَّهَارَةُ) دخی طهارتدر ایکنچسی (بِاَنْوَاعِهَا) نوعلاری برلن یعنی تن پاکلکی دخی کییم پاکلکی دخی اورون پاکلکی برلن (وَسَتْرُ الْعَوْرَةِ) دخی اوچونچی عورت ارتودر (وَاسْتِقْبَالُ الْقِبْلَةِ) دخی قبلهغه قارشو بولودر دورتنچسی (وَالنِّیَّةُ) دخی نیتدر بشنچسی (وَتَکْبِیرَةُ الْاِحْرَامِ) دخی احرام تکبیریدر آلتونچسی (وَاَرْکَانُهَا) دخی اول نمازنڭ رکنلاری (سِتَّةٌ) آلتیدر (اَلْقِیَامُ) قیامدر برسی (وَالْقِرَاءَةُ) دخی قرأتدر ایکنچسی (وَالرُّکُوعُ) دخی رکوعدر اوچنچسی (وَالسُّجُودُ) دخی سجدهدر دورتنچی (وَالْاِنْتِقَالُ) دخی کوچودر بشنچسی (مِنْ رُکْنٍ) نمازنڭ بر فرضندن (اِلٰی رُکْنٍ) ایکنچی فرضینه (وَالْقَعْدَةُ الْاَخِیرَةُ) دخی صوڭغی اولتورماقدر آلتونچسی (وَوَاجِبَاتُهَا) دخی نمازنڭ واجبلری (اِحْدٰی عَشَرَ) اون برردر (قِرَاءَةُ الْفَاتِحَةِ) الحمد سورهسنی اوقماقدر برسی (فِی الْاُولَیَیْنِ) اوّلگی ایکی رکعتده (وَسُورَةٌ) دخی بر سوره اوقماقلقدر ایکنچسی کیراك اوزون سوره بولسون کیراك قسقه سوره بولسون (اَوْقَدْرُهَا) یایسه اول سوره مقدارلای اوقماقلقدر (وَالْجَهْرُ) دخی قرأتنی ﺀچقروب اوقودر اوچنچسی (فِی الْجَهْرِیَّةِ) ﺀچقروب اوقلا تورغان نمازده (لِلْاِمَامِ) امامغه (وَالْمُخَافَتَةُ) دخی قرأتنی یاشرن اوقودر دورتنچسی (فِی السِّرِّیَّةِ) یاشرن اوقلا تورغان نمازده (مُطْلَقًا) مطلق یعنی کیراك امام کیراك یالغز اوقوچی بولسون (وَالطُّمَانِینَةُ) دخی قرارلانودر بشنچسی (فِی الرُّکُوعِ) رکوعده (وَالسُّجُودِ) دخی سجدهده (وَتَرْتِیبُ اَفْعَالِهَا) دخی

نمازنڭ فعللرینی ترتیبنچه قیلودر آلتنچسی (وَالْقَعْدَةُ الْاُولٰی) دخی اوّلگی اولتورشدر یدنچسی (وَالتَّشَهُّدُ) دخی تشهد اوقودر سیگزنچسی (فِی الْقَعْدَتَیْنِ) هر ایکی اولتورشده (وَالتَّسْلِیمُ) دخی سلام بیرادر توقزنچسی (وَالْقُنُوتُ) دخی قنوت دعاسنی اوقودر اونچسی (وَتَکْبِیرَاتُ الْعِیدَیْنِ) دخی ایکی عید تکبیرلریدر اون برنچسی (وَسُنَنُهَا) دخی اول نمازنڭ سنتلری (مَا سِوٰی ذٰلِكَ) اشبو ذکر قیلنغان شرطلار رکنلر واجبلردن باشقه‌سیدر (مِنْ اَقْوَالِهَا) نمازده بولغان سوزلردن (وَاَفْعَالِهَا) دخی نمازده بولغان اشلردن (اَلْمَطْلُوبَةُ) استالمش اول سوزلر دخی اشلر (اَلشَّرْطُ الْاَوَّلُ) نمازنڭ اولگی شرطی (اَلْوَقْتُ) وقتدر (فَوَقْتُ الصُّبْحِ) بس ایرته نمازینڭ وقتی (مِنْ طُلُوعِ الْفَجْرِ الصَّادِقِ) راست تاڭ توغاندن آلوب (اِلٰی طُلُوعِ الشَّمْسِ) قویاش توغانغه قدردر (وَالظُّهْرُ) دخی اویله نمازینڭ وقتی (مِنْ زَوَالِهَا) قویاش آوشقاندن باشلاب (حَتّٰی یَصِیرَ) اورلگانگه قدردر (ظِلُّ کُلِّ شَیْءٍ) هر نرسه‌نڭ کولگه‌سی (مِثْلَیْهِ) اوزی کبی ایکی الشکه (سِوٰی فَیْءِ الزَّوَالِ) توش وقتنداغی کولگه‌دن باشقه (وَهُوَ) اول توش وقتنده‌غی کولگه‌دن باشقه هر شینڭ کولگه‌سی اوزی قدری ایکی الش بولغان وقت (اَوَّلُ وَقْتِ الْعَصْرِ) ایکندی نمازینڭ اوّل وقتیدر (وَآخِرُهُ) دخی ایکندی نمازینڭ وقتینڭ آخری (اِلٰی غُرُوبِهَا) قویاش باتقانغه قدردر (وَهُوَ) اول قویاش باتوب بتکان وقت (اَوَّلُ وَقْتِ الْمَغْرِبِ) آخشام نمازینڭ اول وقتیدر (وَآخِرُهُ) دخی آخشام نمازینڭ وقتینڭ آخری (اِلٰی غُرُوبِ الشَّفَقِ) شفق باتقانغه قدردر (وَهُوَ) اول شفق (اَلْبَیَاضُ) آقلقدر (بَعْدَ الْحُمْرَةِ) قزللق صوڭنده (وَهُوَ) اول شفق باتوب بتکان وقت (اَوَّلُ وَقْتِ الْعِشَاءِ) یسیع نڭ وقتیدر (وَآخِرُهُ) دخی یسیع نڭ وقتینڭ آخری (اِلٰی طُلُوعِ الْفَجْرِ الصَّادِقِ) راست تاڭ توغانغه قدردر (وَوَقْتُ الْوِتْرِ) دخی وتر نمازینڭ وقتی (وَقْتُ الْعِشَاءِ) یسیع نمازینڭ وقتیدر (وَیَجِبُ) دخی واجب بولور (تَأْخِیرُهُ) وتر نمازینی کیچکترو (عَنْهَا) اول یسیع نمازندن (وَیُسْتَحَبُّ) دخی مستحب بولور (اَلْاِسْفَارُ) کوننی صارغایته‌قاق (بِالْفَجْرِ) ایرته نمازنده (اَلَّا) مگر کوننی صارغایتب

اوقو

اوقو مستحب بولماس (لِلْحاجِّ) حج قیلوچی کشیگه (بِمُزْدَلِفَةَ) مزدلفه تاغنده
(فَالتَّغْلیسُ) بس قارانغوده اوقماقلق مزدلفه تاغنده (اَفْضَل) آرتغراقدر (وَالْاِبْرادُ)
دخی کونی صالقونلاتوب اوقو مستحب (بِالظُّهْرِ) اویله نمازنده (فی الصَّیْفِ)
جای کوننده (وَتَعْجیلُها) دخی اویله نمازنی آشقدرب اوقو مستحب (فی الشِّتاءِ)
قش کوننده (وَتَأْخیرُ الْعَصْرِ) دخی ایکندی نمازینی کیچکترو مستحب (مالَمْ یَتَغَیَّرْ)
اوزگارمگان مدتده (قُرْصُ الشَّمْسِ) قویاشنڭ یوزی (فی الصَّیْفِ) جای کوننده
(وَالشِّتاءِ) دخی قش کوننده (وَتَعْجیلُ الْمَغْرِبِ) دخی آخشام نمازینی آشقدرو مستحب
(دائِمًا) همیشه (وَتَأْخیرُ الْعِشاءِ) دخی یسیع نمازنی کیچکترو مستحب (فی الصَّیْفِ)
جای کوننده (وَفی یَوْمِ الْغَیْمِ) دخی بولوطلی کونده (تَعْجیلُ الْعَصْرِ) ایکندی نمازینی
آشقدرو مستحب (وَالْعِشاءِ) دخی یسیع نمازینی آشقدرو مستحب (وَیُؤَخِّرُ) دخی
کیچکترور (اَلْباقی) قالغان نمازلارنی بولوطلی کونده یعنی ایرته اویله ایکندی
نمازلارنی (وَلایَجْمَعُ) دخی جیماس نماز اوقوچی (بَیْنَ الصَّلوتَیْنِ) ایکی نماز
آراسنی (فی وَقْتٍ واحِدٍ) بر وقتده (اِلّا) مگر جیار (بِعَرَفَةَ) عرفه تاغنده (وَمُزْدَلِفَةَ)
دخی مزدلفه تاغنده (وَیُسْتَحَبُّ) دخی مستحب بولور (تَأْخیرُ الْوِتْرِ) وترنی کیچکترو
(اِلی آخِرِ اللَّیْلِ) کیچنڭ آخرینه قدری (اِنْ وَثِقَ) اگر اشانسه (بِالْاِنْتِباهِ) اویغانوینه
(وَاِلّا) اگر اویغانوینه اشانماسه (فَاَوَّلَهُ) بس وترنی اوّل وقتده یعنی یسیع صوڭنده
اوقماق مستحب (وَوَقْتُ الْجُمُعَةِ) دخی جمعه نمازینڭ وقتی (وَقْتُ الظُّهْرِ) اویله نمازینڭ
وقتیدر (وَوَقْتُ صَلوةِ الْعیدَیْنِ) دخی ایکی عید نمازینڭ وقتی (مِنْ اِرْتِفاعِ الشَّمْسِ)
قویاش کوتارلگاندن آلوب (اِلی زَوالِها) قویاش آوشقانغه قدری (وَاَوْقاتُ
الْکَراهِیَةِ) نماز اوقو مکروه بولغان وقتلر (ثَمانِیَةٌ) سیگزدر (ثَلٰثَةٌ) اوچسی (مِنْها)
اول سیگز وقتدن (یُکْرَهُ) مکروه بولور (فیها) اول وقتلارده (کُلُّ صَلوةٍ) هر بر نماز
(وَسَجْدَةُ التِّلاوَةِ) دخی تلاوت سجده‌سی (وَالسَّهْوِ) دخی سهو سجده‌سی (عِنْدَ طُلُوعِ
الشَّمْسِ) قویاش توغان وقتده (وَاسْتِوائِها) دخی قویاش تشلکده تورغان وقتده
(وَغُرُوبِها) دخی قویاش باتقان وقتده (اِلّا) مگر قویاش باتقانده مکروه بولماس

(عصر بومه) شول کوننك ایکندیسی (وَوَقتان) دخی ایکی وقت (یکره) مکروه بولور (فیهما) اول ایکی وقتده (التطوع) نفل نمازی (والمنذورة) دخی نذر ایتلمش نماز (وَرکعتا الطواف) دخی طوافنك ایکی رکعتی (وَقضاءُ تطوّع) دخی نفل نمازینك قضاسی (ان أفسده) اگر بوزسه اول نفل نمازینی (وَلایکره) دخی مکروه بولماس بو ایکی وقتده (غیر ذلك) اوشبو ذکر قیلنغانغه باشقه بولغان نمازلار (وهما) بو ایکی وقت (مابین طلوع الفجر) تاك توغو آراسی بولن (الی طلوع الشمس) قویاش توغانغه قدر بولغان وقت در برسی (ومابعد العصر) دخی ایکندی صوڭی آراسی بران (الی الغروب) قویاش باتقانغه قدر بولغان وقت در ایکنچسی (وثلثة أوقات) دخی اوچ وقت (یکره) مکروه بولور (فیها) اول اوچ وقتده (التطوع) نفل نمازی (فقط) یالغز یعنی باشقه نمازلار مکروه بولماس (بعد الغروب) قویاش باتقاننك صوڭنده (قبل المغرب) آخشام نمازینی اوقماسدن بورون (ووقت خطبة الجمعة) دخی جمعه نك خطبه سنی اوقغان وقتده (وقبل صلوة العیدین) دخی ایکی عید نمازینی اوقماسدن بورون (والثانی) نمازنك شرطلارینك ایکنچسی (الطهارة) طهارتدر (تطهیر المصلی) نماز اوقغوچینك پاکلاماقلغی (بدنه) تننی (ولباسه) دخی کییمنی (ومکانه) دخی نماز اوقی تورغان اورننی (شرط) شرطدر (والنجاسة الخفیفة) دخی یگل نجاست (وهو) اول یگل نجاست (بول الفرس) آط بولیدر (وما) دخی شوندا این حیواننك بولیدر (یؤکل) آشالمش بولور (لحمه) اول حیواننك ایتی (وخرءُ ما) دخی شول حیواننك تیزاکیدر (لایؤکل) آشالمش بولماس (لحمه) اول حیواننك ایتی (من الطیور) قوشلاردن (ویمنع) دخی طیار (منها) اول یگل نجاستدن (الصلوة) نمازنی (قدر ربع الثوب) کییمنك دورتدن بری قدری (اوالعضو) یاایسه عورت بولغان اعضانك دورتدن بری قدری (اوربع طرف الاصابة) یاایسه کییمدن نجس ایرشکان طرفنك دورتدن بری قدری (کالزیل) ایتەك کبی (والدخریص) دخی چابو کبی (والکم) دخی جیك کبی (ونحوها) دخی بونلارغه اوخشاغان نرسەلر کبی (لا) نمازنی طیماس (مادونه) دورتدن

بردن

بردن کیم بکل نجسدن (وَالْمُغَلَّظَةُ) دخی آغر نجاست (وَهِیَ) اول آغر نجاست (بَقِیَّةُ النَّجَاسَةِ) یکل نجاستدن قالغانلاریدر (وَوَزْنُ الْمِثْقَالِ) دخی مثقال آغرلغی (مِنْهَا) اول آغر نجاسدن (عَفْوٌ) عفودر (فِی ذَاتِ الْجِرْمِ) تن ایاسی نجسده (مَعَ الْکَرَاهِیَةِ) مکروهلق برلن (وَقَدْرُ عَرْضِ الْکَفِّ) اوچ یاصسی قدر عفودر (فِی الْمَائِعَةِ) صییق نجسده (وَمَا زَادَ) مثقال آغرلغی قدرندن یایسه اوچ یاصسی قدرندن آرتقانی (مَانِعٌ) نمازنڭ درستلـکنی طیغوچیدر (وَمَحَلُّ الْاِسْتِنْجَاءِ) دخی استنجاء اورنی (خَارِجٌ) چقغوچیدر (عَنِ الْعَفْوِ) عفودن (وَرَشَاشُ الْبَوْلِ) دخی بولنڭ صاچراماقلغی (کَرُؤُسِ الْاِبَرِ) اینه باشلاری کبی (عَفْوٌ) عفودر (فِی ذَاتِ الْجِرْمِ) تن ایاسی نجسده (وَلَوْ صَلّٰی) دخی اگر نماز اوقسه (عَلٰی بِسَاطٍ صَغِیرٍ) کچکنه پالاس اوزرنده (وَفِی طَرَفِهِ) دخی اول پالاس‌نڭ برطرفنده بولسه (نَجَاسَةٌ) نجاست (لَاتَصِحُّ) نماز درست بولماس اول پالاسده (وَلَوْ کَانَ) دخی اگر بولسه اول پالاس (کَبِیرًا) الوغ بولسه (صَحَّتْ) درست بولور اول کشینڭ نمازی (وَلَوْ حَمَلَ) دخی اگر یوکلهسه (اَلْمُصَلّٰی) نماز اوقغوچی (نَافِجَةَ مِسْکٍ) مکه‌نڭ کییك بولغان کجه‌سینڭ کندکنی (وَهِیَ) اول نافجه (اِنْ کَانَتْ) اگر بولسه (بِحَیْثُ) شول روشچه (لَوْ اَصَابَهَا) اگر تیسه اول نافجه‌گه (اَلْمَاءُ) صو (لَایُفْسِدُهَا) بوزماس بولسه صو اول نافجه‌نی (اَیْ) آنڭ معناسی (لَایَنْتَنُ) ایسله‌نماس بولسه اول نافجه صوتیوبرلن (تَصِحُّ) نماز درست بولور (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی کیراك اول نافجه بوغازلانغان حیوان‌دن بولسون کیراك بوغازلانغان حیوان‌دن بولماسون (وَاِنْ کَانَتْ) دخی اگر بولسه اول نافجه شول روشچه (یُفْسِدُهَا) یعنی بوزار بولسه اول نافجه‌نی (اَلْمَاءُ) صو (تَصِحُّ) اول نماز اوقغوچینڭ نمازی درست بولور (بِشَرْطِ کَوْنِهَا) اول‌نافجه‌نڭ بولماقلق شرطی‌برلن (مِنَ الْحَیْوَانِ الْمُذَکّٰی) بوغازلانمش حیواندن (وَمَنْ) دخی برکشی (لَمْ یَجِدْ) تابماسه (مَا) شول نرسه‌نی (یُزِیلُ) بیترر (بِهِ) اول نرسه برلن (النَّجَاسَةَ) نجاستنی (وَرُبْعُ ثَوْبِهِ) اول کشینڭ کییمینڭ دورتدن برسی (طَاهِرٌ) پاکدر (صَلّٰی) اوقور اول کشی نمازنی (فِیهِ) اول کییمده (حَتْمًا)

واجب لك بيوزلندن (وَلَمْ يُعِدْ) دخی پاك كيبم تابغانده نمازنی قايتارماس (وَاِنْ كَانَ) دخی اگر بولسه (الطَّاهِرُ) كيمينك پاك بيری (اَقَلَّ) آزراق بولسه (مِنْ رُبُعٍ) دورتدن برندن (يُخَيَّرُ) اختيارلی بولور (بَيْنَ صَلٰوتِه) نماز اوقو آراسی برلن (فِيهِ) اول كيمده (وَبَيْنَ الصَّلٰوةِ) دخی نمازاوقو آراسنده (عُرْيَانًا) يالانغاچ (وَالْاَوَّلُ) اولـگسی يعنی دورتدن برندن كيمی پاك بولغان كيمده نماز اوقو (اَفْضَلُ) آرتغراقدر (وَالثَّالِثُ) دخی نمازنك شرطلاربنك اوچنچسی (سَتْرُ الْعَوْرَةِ) عورت ارتودر (وَعَوْرَةُ الرَّجُلِ) دخی ايرنك عورتی (مَابَيْنَ سُرَّتِه) كندك آستندن آلوب (اِلٰى رُكْبَتِه) آستنه قدربدر (وَالرُّكْبَةُ) دخی تز (مِنَ الْعَوْرَةِ) عورتدندر (وَالسُّرَّةُ) دخی كندك (لَا) عورتدن بولماس (وَالْحُرَّةُ) دخی آزاد خاتوننك عورتی (جَمِيعُ بَدَنِهَا) بارچه تنيدر (وَشَعْرُهَا) دخی آزاد خاتوننك صاچی (عَوْرَةٌ) عورتدر (اِلَّا) مگرعورت بولماس (اَلْوَجْهُ) بوزی (وَالْكَفَّيْنِ) دخی ايكی اوچی (وَالْقَدَمَيْنِ) دخی ايكی آياغی طوبقدن توبان لكن نمازده عورت توگل نمازطشنده عورت ديگانلر (وَعَوْرَةُ الْاَمَةِ) دخی كنيزاك خاتوننك عورتی (مِثْلُ عَوْرَةِ الرَّجُلِ) ايركشينك عورتی كبيدر يعنی كندك آستندن آلوب تز آستينه قدربدر (مَعَ زِيَادَةِ بَطْنِهَا) قورصاغنی آرتدرو برلن (وَظَهْرِهَا) دخی آرقاسنی آرتدرو برلن (وَالْعَوْرَةُ الْغَلِيظَةُ) دخی آغرعورت مثلاقبل دبرخصيه كبی (وَالْخَفِيفَةُ) دخی يكل عورت بوطتزكبيلر (سَوَاءٌ) برابردرنمازنك درستلـكنی طيوبرلن طيماوده (وَمَا دُونَ رُبُعِ الْعُضْوِ) عورت بولغان آعضانك دورتدن برندن كيمی (عَفْوٌ) عفودر (وَالرُّبُعُ) دخی دورتدن بری (مَانِعٌ) طيغوچيدرنمازنی (وَالسَّاتِرُ الرَّقِيقُ الَّذِی) شونداين تننی ارتكوچی نچكه كيم (لَا يَمْنَعُ) طيماس بولسه (رُؤْيَةَ الْعَوْرَةِ) عورتنی كورونی (لَا يَكْفِی) يتماس (وَمَنْ) دخی شول كشی (فَقَدَ) يوق بولسه (السَّاتِرُ) ارتكوچی كيمی (صَلّٰى) اوقور اول كشی (عُرْيَانًا) يالانغاچ (قَاعِدًا) اولترغانی حالده (يُومِی) اشارت قيلور (بِالرُّكُوعِ) ركوع برلن (وَالسُّجُودِ) دخی سجده برلن (اَوْقَائِمًا) يابسه آياق اوزره اوقور (يَرْكَعُ) ركوع قيلور (وَيَسْجُدُ) دخی سجده

قيلور (وَالْاَوَّلُ) لىكن اوّلگىسى يعنى اولتروب اشارت برلن اوقو (اَفْضَلُ) آرتوغراقدر (وَالرَّابِعُ) دخى نمازنىڭ شرطلارينىڭ دورتنچسى (اِسْتِقْبَالُ الْقِبْلَةِ) قبلەغە قارشى بولودر (وَفَرْضُهُ) اول قبلەغە قارشى بولونىڭ فرضى (عَيْنُ الْكَعْبَةِ) كعبة اللهنىڭ عينيدر (لِلْمَكِّى) مكۀ مكرمەدەگى كشى اوچون (وَجِهَتُهَا) دخى اول قبله كعبة اللهنىڭ طرفيدر (لِغَيْرِهِ) مكه كشى سندن باشقه اوچون (وَمَنْ) دخى شول كشى (اِشْتَبَهَتْ) بلمسز بولسه (عَلَيْهِ) اول كشى اوزرينه (اَلْقِبْلَةُ) قبله بلمسز بولسه (لَايَتَحَرّٰى) قبله جهتندە فكر قيلو برلن گنه نماز اوقماس (وَعِنْدَهُ) حالبوكم اول كشينىڭ قاشندە بولسه (مَنْ) شول كشى (يَسْأَلُهُ) صورار اول كشيدن قبلەنى (وَلَا) دخى قبله جهتندە تفكر قيلو برلن اوقماس (فِى الصَّحْرَاءِ) صحرادە (وَالسَّمَاءُ) حالبوكم كوك (مُصْحِيَةٌ) بولوطسز آچق بولسه (وَاِذَاعَدِمَ) دخى هر قيچان يوق بولسه (اَلدَّلَائِلُ) دليللر يعنى علامتلر (وَالْمُخْبِرُ) دخى قبلەدن خبر بيروچى يوق بولسه (فِى الصَّحْرَاءِ) ياپاندە (تَحَرّٰى) قبله جهتنى فكر قيلور (وَصَلّٰى) دخى فكرى قرارلانغان اورنغه قاراب اوقور (فَلَوْ تَبَيَّنَ الْخَطَاءُ) بس اگر خطاسى ظاهر بولسه (فِيهَا) اول نمازدە وقتدە (بَنٰى) قبله طرفينه ايلنب نمازنى بوزمايىنچه تمام قيلور (وَلَوْتَبَيَّنَ) دخى اگر ظاهر بولسه خطاسى (بَعْدَهَا) تحرى قيلوب نمازنى اوقب تمام ايتكاننىڭ صوڭندە (لَايُعِيدُهَا) قايتارماس اول نمازنى (وَالْخَامِسُ) دخى نمازنىڭ شرطلارينىڭ بشنچسى (اَلنِّيَّةُ) نيتدر (وَهِىَ) اول نيت (اِرَادَةُ الصَّلٰوةِ) نمازنى تلاودر (بِقَلْبِهِ) كوڭلى برلن (وَاللَّفْظُ) دخى سوز برلن نمازنى نيت قيلو (سُنَّةٌ) سنتدر (وَالْمُقْتَدِى) دخى امامغه اويوغوچى كشى (يَنْوِى) نيت قيلور (اَصْلَ الصَّلٰوةِ) اصل نمازنى (وَمُتَابَعَةَ اِمَامِهِ) دخى امامينه ايياروني (اَوِالْاِقْتِدَاءَ بِهِ) يا ايسه امامغه اويوني (وَنَحْوَ ذٰلِكَ) دخى اوشبونىڭ كبيلرنى (وَالْاَحْوَطُ) نماز اوقغوچيغه تيشليرەك واحتياطليراق (مُقَارَنَةُ النِّيَّةِ) نيتنى يقين قيلماقلق (لِلتَّكْبِيرِ) تكبيرگه (فَاِنْ قَدَّمَهَا) بس اگر الك قيلسه اول نيتنى (عَلَيْهِ) اول تكبير اوزرينه (تَصِحُّ) درست بولور نماز (اِنْ لَمْ تَبْطُلْ) اگر نيتنى باطل بولماسه (بِقَاطِعٍ) بر كيسكوچى عمل برلن (اَلسَّادِسُ) نمازنىڭ شرطلارينىڭ آلتنچسى

(تکبیرة الاحرام) احرام تکبیر یلدر (ویصح) دخی درست بولور (الافتتاح) نمازنی
باشلاماقلق (بالتکبیر) الله اکبر دیگان سوز برلن (والتهلیل) دخی لا اله الا الله
دیگان سوز برلن (والتسمیة) دخی بسم الله برلن (وبکل اسم) دخی هر بر اسم برلن
(من اسماء الله تعالی) الله تعالی نک اسملرندن (وبقوله اللهم) دخی اللهم دیگان
سوز برلن درست بولور (ولا یصح) دخی درست بولماس نمازنی باشلاماقلق
(بقوله اللهم اغفرلی) اللهم اغفرلی دیگان سوز برلن معناسی ای الله مینی یارلقاغل
دیگان سوز (ولو ادرک) دخی اگر ایرشسه (الامام) امامغه (راکعا) رکوع قیلغانی
حالده (فکبر) بس تکبیر ایتسه (للرکوع) رکوع اوچون (صار) اورلور (مفتتحا)
شول رکعتکه ایرشکوچی بولوب (ولو کبر) دخی اگر تکبیر ایتسه (قبل امامه)
امامندن بورون (ناویا) قصد قیلغانی حالده (للاقتداء) امامغه اویونی (تبطل)
باطل بولور نمازی (اصلا) بتونلای (فالافضل) بس آرتغراق (مقارنة الامام) امامغه
یقین بولو (فی التکبیر) تکبیرده (والتأخیر) دخی کیچگو (فی التسلیم) سلام
بیروده (ویرفع) دخی کوتارر (یدیه) ایکی قولونی (مقارنا) یقین بولغانی حالده
(للتکبیر) الله اکبر دیگان سوزگه (حتی یحاذی) برابر بولغانغه قدری (بابهامیه)
ایکی باش بارماغی برلن (شحمتی اذنیه) ایکی قولاغینک یومشاقلاری (ولا یفرج)
دخی آچماس (اصابعه) بارماقلارنی (ولا یضمها) دخی یوماس اول بارماقلارنی
(وکذا الرفع) اوشنداق در قول کوتارو هم بارماقلارنی اوز حالنچه قویو (فی القنوت)
قنوت دعاسنده (وتکبیرات العیدین) دخی ایکی عید تکبیرلرنده (الزوائد) آرتق
تکبیرلرنده (وترفع) دخی کوتارر (المرأة) خاتون (یدیها) ایکی قولون کوتارر
(حذاء منکبیها) ایکی ایکی توغریسنه (ولا یرفع) دخی کوتارماس نماز اوقغوچی
(یدیه) ایکی قولونی (فی غیر تکبیرة الاحرام) احرام تکبیرندن باشقه ده (والسنة)
دخی سنت (قیام الامام) امامنک توروی (والقوم) دخی قومنک توروی (عند
قول المؤذن) مؤذننک سوزی وقتنده (حی علی الصلوة) حی علی الصلوة دیگان
سوزی وقتنده (وتکبیر الامام) دخی امامنک نمازغه کرشوی اوچون تکبیر ایتوی

سنت (عند قوله) مؤذننك سوزى وقتنده (قد قامت الصلوة) قد قامت الصلوة ديگان سوزى وقتنده *

(فصل فى الاركان)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فى الْاَرْكَان) نمازنك ركنلرى بياننده در (اَوّلُها) اول ركنلرنك اوّلگيسى (اَلْقِيامُ) آياق اوزره تورودر (وَلاَيجوزُ) دخى درست بولماس (تَرْكُه) اول آياق اوزره تورونى قويماقلق (فى الْفَرْض) فرض نمازده (وَالْواجِب) دخى واجب نمازده (بغَيْرِعذْر) عذردن باشقه (الّا) مگر آياق اوزره تورونى قويو درست بولور (فى السَّفينَة الْجارِيَة) آقغوچى كيمه ده (خاصَّةً) خاصلق يوزندن (وَاذا كَبَّرَ) دخى هرقايچان تكبير ايتسه (وَضَعَ) قويار (يَمينَهُ) اوڭ قولينى (عَلٰى يَسارِه) صول قولى اوزرينه (تَحْتَ سُرَّتِه) كندگى آستينه (وَالْمرْأَةُ) دخى خاتون كشى (تَضَعُ) قويار قولينى (عَلٰى صَدْرِها) كوكراكى اوزرينه (ثُمَّ) موننك صوڭنده (يقُولُ) ايتور (سُبْحانَكَ اَللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبارَكَ اسْمُكَ وَتَعالٰى جَدُّكَ وَلاٰ اِلٰهَ غَيْرُكَ) ديو (سُبْحانَكَ) پاكلاماق پاكلايمون سينى (اَللّٰهُمَّ) اى الله (وَبِحَمْدِكَ) دخى سيننك حمدڭ برلن شغللنه مون (وَتَبارَكَ) دخى مبارك بولدى (اسْمُكَ) سيننك اسمڭ (وَتَعالٰى) دخى بلند بولدى (جَدُّكَ) سيننك الوغلغڭ (وَلاٰاِلٰهَ) دخى يوقدر حقلق برلن قللق قيلنمش ذات (غَيْرُكَ) سيندن باشقه (وَالثّانى) دخى نمازنك ركنلرينك ايكنچيسى (اَلْقِراءَةُ) قراءت اوقودر (ثُمَّ) موننك صوڭنده (يَتَعوَّذُ) اعوذ ايتور (اِنْ كانَ) اگر بولسه (اِماماً) امام بولسه (اَوْمُنْفَرِداً) يا يسه يالغوز اوقوچى بولسه (وَيُسَمّى) دخى بسم الله ايتور (وَيَقْرَءُ) دخى اوقور (اَلْفاتِحَةَ) الحمد سوره سنى (وَسُورَةً) دخى بر سوره اوقور (مَعَها) اول الحمد سوره سى برلن (اَوْثَلٰثَ آياتٍ) يا يسه اوچ آيت اوقور (مِنْ اَىِّ سُورَةٍ شاءَ) تله دى كيرك قايو سوره دن بولسون (فى كُلِّ واحِدَةٍ) هر بر ركعتده اوقور (مِنَ الْاُولَيَيْن) اولگى ايكى ركعتدن (وَفَرْضُ الْقِراءَةِ) قراءتنك فرض (مُطْلَقاً) مطلقا يعنى كيرك الحمد سوره سندن بولسون كيرك باشقه سوره دن بولسون (آيَةٌ) بر آيتدر (وَواجِبُها) دخى قراءتنك واجبى (ماٰبيّنّا) بز

بیان قیلغان نرسه در (وَاِذَاقَالَ) هر قیچان (اَلْاِمَامُ) امام (وَلَاالضَّالِّیْنَ) ولاالضالین
دیب ایتسه (یَقُوْلُ) ایتور (آمین) آمین دیویعنی قبول ایت سبن معناسنده (هُوَ)
اول امام ایتور (وَالْقَوْمُ) دخی قوم ایتور (سِرًّا) یاشرن (وَالْفَاتِحَةُ) الحمد سوره سنی اوقو
(وَحْدَهَا) یالغزنیغنه (فِی الْاُخْرَیَیْنِ) فرض نمازدن آخرغی ایکی رکعتده (سُنَّةٌ)
سنتدر (وَلَوْسَبَّحَ) دخی اگر آخرغی ایکی رکعتده فاتحه اوقمایـنچه سبحان الله دیسه
(جَازَ) درست بولور (وَلَوْسَكَتَ) دخی اگر تیك تورسه (عَمْدًا) قصد قیلوب
(كُرِهَ) مکروه بولور (وَالْقِرَاءَةُ) دخی قرائت اوقو (وَاجِبَةٌ) واجبدر (فِی كُلِّ رَكَعَاتِ
النَّفْلِ) نفلنك هر بر رکعتنده (اَوْرَكَعَاتِ الْوِتْرِ) دخی وترنك هر بر رکعتنده
(وَيَجْهَرُ) دخی فجقرب اوقور قرائت نی (الْاِمَامُ) امام (حَتْمًا) واجبلك یوزندن
(فِی الْفَجْرِ) ایرته نمازنده (وَالْاُولَیَیْنِ) دخی اولـگی ایکی رکعتده (مِنَ الْمَغْرِبِ)
آخشام نمازندن (وَالْعِشَاءِ) دخی یسیع نمازندن (وَيُخَيَّرُ) دخی اختیارلی بولور
قرائت نی فجقرب اوقو برلن یاشرن اوقو آراسنده (اَلْمُنْفَرِدُ) یالغز اوقوچی
(فِی الْجَهْرِيَّةِ) فجقرب اوقله تورغان نمازده (وَيُخْفِيَانِ) دخی یاشرن اوقورلار
قرائت نی امام ده یالغز اوقغوچیده (فِی الْبَاقِی) قالغان نمازلارده مثلا اویله ایکندی ده
(حَتْمًا) واجبلك یوزندن (وَيَجْهَرُ) دخی امام قرائت نی فجقرب اوقور (فِی الْجُمُعَةِ)
جمعه نمازنده (وَالْعِيدَيْنِ) دخی ایکی عید نمازنده (وَفِی النَّفْلِ) دخی نفل نمازنده
(يُخْفِی) امام قرائت نی یاشرن اوقور (نَهَارًا) کوندزده (وَيُخَيَّرُ) دخی نماز اوقغوچی
اختیارلی بولور قرائت نی فجقرب اوقو برلن یاشرن اوقو آراسنده (لَيْلًا) کیچده
(وَيُكْرَهُ) دخی مکروه بولور (تَخْصِيصُ سُوْرَةٍ) بر سوره نی خاصلاماقلق (لِصَلٰوةٍ) بر نماز
اوچون (اِلَّا) مگر خاصلار (اِذَاكَانَ) هر قیچان بولسه اول سوره (اَيْسَرَ) ینگل راك
بولسه (عَلَيْهِ) اول نماز اوقغوچی اوزرینه (اَوْاِتَّبَعَ) یا ایمه ایارسه (فِيهِ) اول
سوره نی اوقوده (النَّبِیَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام اوزرینه (مُعْتَقِدًا) اعتقاد
قیلغانی حالده (لِلتَّسْوِيَةِ) سوره لر آراسنده برابرلـکنی (وَلَا يَقْرَأُ) دخی قرائت
اوقماس (اَلْمَأْمُومُ) اویوغان کشی (خَلْفَ الْاِمَامِ) امامنك آرتنده (وَالثَّالِثُ) دخی

نمازنك

نمازنگ رکنلرینگ اوچنچسی (الرُّکُوع) رکوع قیلودر (فَاذَافَرَغَ) بس هرقیچان بوشانسه (مِنَ الْقِرَاءَة) قرائتدن (کَبَّرَ) الله اکبر دیب ایتور (وَرَکَعَ) دخی رکوع قیلور (وَقَالَ) دخی ایتور رکوعده (سُبْحَانَ رَبِّیَ الْعَظِیمَ) سبحان ربی العظیم دیب (سُبْحَانَ) پاکلاماق پاکلایمون مین (رَبِّی) ربمنی (الْعَظِیمَ) الوغ بولغوچی اول ربم (ثَلٰثًا) اوچ مرتبه ایتور (وَهُوَ) اول اوچ مرتبه ایتو (اَدْنَی الْکَمَال) کمالنگ ایلگی توبانیدر امابش مرتبه یایدی مرتبه ایتو مستحب (وَلَوْسَبَّحَ) اگر تسبیح ایتسه (مَرَّةً) برمرتبه یایسه ایکی مرتبه ایتسه (کُرِهَ) مکروه بولور (فَاذَااطْمَاَنَّ) بس هرقایچان قرارلانسه (رَاکِعًا) رکوع قیلغانی حالده (قَامَ) تورور رکوعدن (وَقَالَ) دخی ایتور (سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَهُ) سمع الله لمن حمده دیو (سَمِعَ اللّٰهُ) قبول اشتوی برلن اشتدی الله تعالی (لِمَنْ) شول کشینی (حَمِدَهُ) حمد ایتدی اول کشی الله تعالیگه (لَا) ایتماس (غَیْرَ) باشقه نی (وَیَقُولُ) دخی ایتور (اَلْقَوْمُ) قوم (رَبَّنَا لَکَ الْحَمْدُ) ربنا لک الحمد دیو (رَبَّنَا) ای بزنگ ربمز (لَکَ) سیگا بولسون (اَلْحَمْدُ) هرماقتاو (وَالْمُنْفَرِدُ) یالغز اوقغوچی کشی (یَجْمَعُ) جیار (بَیْنَهُمَا) ربنا لک الحمد برلن سمع الله لمن حمده آراسنی یعنی ایکسینیده ایتور (وَالرَّابِعُ) دخی نمازنگ رکنلرینگ دورتنچسی (اَلسُّجُودُ) سجده قیلودر (فَاذَا اطْمَاَنَّ) بس هر قیچان قرارلانسه نماز اوقغوچی (کَبَّرَ) تکبیر ایتور (وَسَجَدَ) دخی سجده قیلور (وَیَقُولُ) دخی ایتور (سُبْحَانَ رَبِّیَ الْاَعْلٰی) سبحان ربی الاعلی دیو (سُبْحَانَ) پاکلاماق پاکلایمون مین (رَبِّی) ربمنی (الْاَعْلٰی) بلند بولغوچی اول ربم (ثَلٰثًا) اوچ مرتبه ایتور (ثُمَّ یَرْفَعُ) مونگ صوکنده کوتارور (رَاْسَهُ) باشنی (مُکَبِّرًا) تکبیر ایتکانی حالده (وَیَقْعُدُ) دخی اوطرور (فَاذَا اطْمَاَنَّ) بس هر قیچان قرارلانسه (جَالِسًا) اولتورغان حالده (کَبَّرَ) الله اکبر دیوب ایتور (وَسَجَدَ) دخی سجده قیلور (ثَانِیَةً) ایکنچی سجده نی (کَالْاُولٰی) اولگی سجده کبی (وَیَجُوزُ) دخی درست بولور (سُجُودُهُ) نماز اوقغوچینگ سجده قیلوی (عَلٰی کَوْرِ عِمَامَتِهِ) چالماسینگ تورکا کی اوزرینه

(وَطَرَفِ ثَوْبِهِ) دخى كيه‌ينك چابوى اوزرينه (وَالْخَامِسُ) نمازنك ركنلرينك بشنچسى (اَلْاِنْتِقَالُ) كوچودر (مِنْ رُكْنٍ) بر فرضدن (اِلٰى رُكْنٍ) ايكنچى فرضغه (وَالسَّادِسُ) دخى نمازنك ركنلرينك آلتونچسى (اَلْقَعْدَةُ الْآخِرَةُ) آخرغى اولترشدر (قَدْرَ التَّشَهُّدِ) تشهد مقدارى (وَاِذَا قَرَأَ) دخى هر قيچان اوقسه (اَلتَّشَهُّدَ) تشهدنى (يُشِيرُ) اشارت قيلور (بِمُسَبِّحَتِهِ) مسبحه بارماغى برلن (عِنْدَ كَلِمَةِ التَّوْحِيدِ) لا اله الا الله ديگان وقتده (فِى الْاَصَحِّ) درستراك روايتده (وَلَا يَزِيدُ) دخى آرتدرماس (فِى الْقَعْدَةِ الْاُولٰى) اولگى اولتورشده (عَلٰى قَوْلِهِ) اوزينك سوزى اوزرينه (وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ) واشهد ان محمدا عبده ورسوله ديگان سوزى اوزرينه (وَيَزِيدُ) دخى آرتدرر تشهد اوزرينه (فِى الثَّانِيَةِ) ايكنچى اولترشده (اَلصَّلٰوةَ) صلواتنى آرتدرر (عَلَى النَّبِىِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پيغمبر صلى الله عليه وسلم اوزرينه (وَعَلٰى آلِهِ) دخى پيغمبر عليه آلى اوزرينه (وَيَدْعُو) دعاء قيلور (مَاشَاءَ) تلاگان نرسه‌سى برلن (مِنَ الدُّعَاءِ) عادن (وَيَسْأَلُ) دخى صورار (اَللهُ) الله تعالى‌دن (كُلَّمَا) هر آندلاين نرسه‌نى (لَا يُعْطِيهِ) بيرماس اول نرسه‌نى (اِلَّا اللهُ) مگر الله تعالى بيرر (كَالرَّحْمَةِ) رحمت كبى (وَالْمَغْفِرَةِ) دخى يارلقاو كبى (وَنَحْوِهِمَا) دخى بونلارغه اوخشاشلى نرسه‌لر كبى (ثُمَّ) موننك صوكنده (يُسَلِّمُ) سلام بيرر (عَنْ يَمِينِهِ) اوك ياغندن (وَعَنْ يَسَارِهِ) دخى صول ياغندن (وَيَنْوِى) دخى قصد قيلور (بِكُلِّ تَسْلِيمَةٍ) هربر ياقغه سلام بيروى برلن (مَنْ) شول منى قصد قيلور (فِى تِلْكَ الْجِهَةِ) اوشبو سلام بيرگان طرفده بولدى اول من (مِنَ الْمَلَائِكَةِ) فرشته‌لردن بولغوچى (وَالْحَاضِرِينَ) دخى حاضر آدملردن بولغوچى (وَالْمُنْفَرِدُ) دخى يالغز اوقغوچى كشى (يَنْوِى) قصد قيلور (مِنَ الْمَلَائِكَةِ) فرشته‌لردن (فَقَطْ) يالغز (وَالْمَأْمُومُ) دخى امامغه اويغان كشى (يَنْوِى) قصد قيلور (اَلْاِمَامَ) امامنى (فِى اَىِّ جِهَةٍ) كيراك قايو طرفده (كَانَ) بولسون يعنى امام اوك ياقده بولسه اوك ياقغه سلام بيرگانده امامنى قصد قيلور اگر امام

صول یاقده بولسه صول یاقغه سلام بیرگانده امامنی قصد قیلور (فَانْ کَانَ) بس اگر اویوغان کشی بولسه (بِحِذَائِه) امامنڭ توغرسنده (نَوَاهُ) قصد قیلور اول امامنی (فیهِمَا) هرایکی یاقغه سلام بیرگانده *

(فصـــل فی سنن الرواتب وغیرها)

(فصل) اوشبوفصل (فی سُنَنِ الرَّواتب) سنة مؤکدەلر بیانندەدر (وَغَیْرِهَا) دخی سنت‌مؤکدەدن باشقه سنتلربیانندەدر (وَهِیَ) اول‌سنت‌مؤکدەلر (رَکْعَتَانِ) ایکی رکعتدر (قَبْلَ الْفَجْرِ) ایرته نمازندن ئلك (وَاَرْبَعٌ) دخی دورت رکعتدر (قَبْلَ الظُّهْرِ) اویلەدن ئلك (وَرَکْعَتَانِ) دخی ایکی رکعتدر (بَعْدَهَا) اویله صوڭنده (وَاَرْبَعٌ) دخی دورت‌رکعتدر (قَبْلَ الْعَصْرِ) ایکندیدن‌بورن‌بوسی سنت‌زوائددن (وَرَکْعَتَانِ) دخی ایکی رکعتدر (بَعْدَ الْمَغْرِبِ) آخشام نمازندن صوڭ (وَاَرْبَعٌ) دخی دورت‌رکعتدر (قَبْلَ الْعِشَاءِ) یسیدن‌بورن بوسی‌سنت‌زوائددن (وَبَعْدَهَا) دخی یسیع‌صوڭنده (اَرْبَعٌ) دورت‌رکعتدر بوسی هم سنت‌زوائددن (اَوْرَکْعَتَانِ) یایسه ایکی رکعتدر (وَاَرْبَعٌ) دخی دورت‌رکعتدر (قَبْلَ الْجُمُعَةِ) جمعه نمازندن بورن (وَاَرْبَعٌ) دخی‌دورت‌رکعتدر (بَعْدَهَا) جمعه‌نمازی صوڭنده (وَالسُّنَّةُ) دخی سنت (لَاتُقْضَی) قضا قیلنماس (اِلَّا) مگرقضاقیلنور (سُنَّةُ الْفَجْرِ) ایرته نمازینڭ سنتی (اِذَافَاتَتْ) هرقچان اوتسه اول سنت (مَعَ الْفَرْضِ) فرضی برلن (وَقَضَاهَا) ایرته نمازینڭ سنتینڭ قضاسی (قَبْلَ الزَّوَالِ) توش آۋشماسدن بورندر اما توش‌آوشقان صوڭنده‌قضاقیلنمی (وَسُنَّةُ الظُّهْرِ اَیْضًا) دخی‌اویله نمازینڭ سنتنی قضا قیلنور فرض‌غه کرشو سببلی قالغان بولسه (فَاِنَّهُ) بس درستلکده نماز اوقغوچی (یَقْضِیهَا) قضا قیلور اویله نمازینڭ سنتنی (فِی وَقْتِهَا) اویله وقتنده (وَیُؤَخِّرُهَا) دخی‌قضاقیلوده دورت‌رکعت سنتنی کیچکتورر (عَنِ الرَّکْعَتَیْنِ) ایکی رکعت‌سنتدن(وَالتَّطَوُّعُ) نفل‌نمازی (بِالنَّهَارِ) کوندزده (رَکْعَتَانِ) ایکی رکعتدر (بِتَسْلِیمَةٍ وَاحِدَةٍ) برسلام‌برلن(اَوْاَرْبَعٌ)یایسه‌دورت‌رکعتدربرسلام‌برلن (وَبِاللَّیْلِ)

دخی کیچده نفل نمازی (رَكْعَتَانِ) ایکی رکعتدر بر سلام برلن (أَوْاَرْبَعٌ) یابسه دورت رکعتدر بر سلام برلن (أَوْسِتٌّ) یابسه آلتی رکعتدر بر سلام برلن (أَوْثَمَانٌ) یابسه سیگز رکعتدر بر سلام برلن (وَيُكْرَهُ) دخی مکروه بولور (الزِّيَادَةُ) آرتدرماقلق (عَلٰى ذٰلِكَ) اوشبو دورت رکعت اوزرینه یابسه سیگز رکعت اوزرینه (فیهما) کوندز هم کیچده (وَالْاَرْبَعُ) بر سلام برلن دورت رکعت اوقو (اَفْضَلُ) آرتغراقدر کوندزده ده کیچده ده (وَالْاَفْضَلُ) دخی آرتغراق (فِى السُّنَنِ) سنت نمازلرده (وَالنَّوافل) دخی نفل نمازلرده (اَلْمَنزِلُ) ایو آرتغراق (وَيَتَطَوَّعُ) دخی نفل نمازنی اوقور (قَاعِدًا) اولتورغانی حالده (بِغَيْرِ عُذْرٍ) عذردن باشقه (اِلَّا) مگر عذرسز اولتوروب اوقماس (سُنَّةَ الْفَجْرِ) ایرته نمازینڭ سنتنی (وَلَوْشَرَعَ) دخی اگر کرشسه نفل نمازینه (قاعدًا) اولتورغانی حالده (ثُمَّ) مونڭ صوڭنده (اَتَمَّ) تمام قیلسه (قَائِمًا) آیاق اوزره بولغانی حالده (اَوْبِالْعَكْسِ) یابسه مونڭ کیرسنچه قیلسه یعنی آیاق اوزره بولغان حالده کرشسه اولتوروب تمام اینسه (صَحَّتْ) درست بولور نمازی (وَلَوْشَرَعَ) دخی اگر نفل نمازینه کرشسه (رَاكِبًا) حیوانغه آطلانغانی حالده (ثُمَّ) مونڭ صوڭنده (نَزَلَ) آطلانغان حیواننذن توشسه (بَنٰى) بناء قیلور یعنی نمازنی بوزمی اوقور (وَفِى عَكْسِهٖ) مونڭ کیرسنده یعنی بیرده نفل نمازینه کرشوب صوڭره حیوانغه آطلانسه (اِسْتَقْبَلَ) نمازنی باشدن آلور یعنی نمازی بوزلور (وَيُكْرَهُ) دخی مکروه بولور (اَلتَّطَوُّعُ) نفل نمازنی اوقو (بِجَمَاعَةٍ) جماعت برلن (اِلَّا) مگر جماعت برلن اوقو مکروه بولماس (اَلتَّرَاوِيحَ) تراویح نمازینی (وَمَنْ تَطَوَّعَ) دخی برکشی نفل لنسه (بِصَلٰوةٍ) نماز برلن یعنی نفل نمازینی اوقسه (اَوْصَوْمٍ) یابسه روزه برلن یعنی نفل روزه‌سی توتسه (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (اِتْمَامُهُ) اول نفلنی تمام قیلو (وَقَضَائُهُ) دخی اول نفلنی قضا قیلو لازم بولور (اِنْ اَفْسَدَهٗ) اگر بوزسه اول نفلنی

(فصل فی التراویح)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِى التَّرَاوِيحِ) تراویح نمازی بیاننده کیلگان فصلدر اوشبو (وَهِىَ) اول تراویح نمازی (سُنَّةٌ مُؤَكَّدَةٌ) محکم وقوتلی بولغان سنتدر (خَمْسُ

تَرْوِيحَاتٍ) بش ترويحه‌در ترويحه ديودورة ركعت تراويح نمازينى ايتولور (بِكُلِّ تَرْوِيحَةٍ) هر بر ترويحه‌ده بولغوچى (تَسْلِيمَتَانِ) ايكى سلام بولغوچيدر (وَيَجْلِسُ) دخى اولتورور (بَيْنَ كُلِّ تَرْوِيحَتَيْنِ) هر ايكى ترويحه آراسنده (قَدْرَ تَرْوِيحَةٍ) بر ترويحه قدرى (وَكَذَا) اوشنداق اولتورور (بَيْنَ الْخَامِسَةِ) بشنچى ترويحه آراسى برلن (وَالْوِتْرِ) دخى وتر آراسنده (وَلَا يَجْلِسُ) دخى اولتورماس (بَعْدَ تَسْلِيمَةِ الْخَامِسَةِ) بشنچى ترويحه سلامى صوكننك (فِى الْأَصَحِّ) درستراك روايتنك (ثُمَّ) مونك صوكنده يعنى بشنچى ترويحه صوكنده (يُوتِرُ) وترنمازينى اوقور امام (بِهِمْ) اول قوم برلن (وَسُنَّتُهَا) دخى اول تراويح نك سنتى (خَتْمُ الْقُرْآنِ) قرآن ختم ايتودر (فِى الشَّهْرِ) بر آيده يعنى اوتزكونده تمام ايتار (أَوْ) يايسه (فِى كُلِّ رَكْعَةٍ) هر بر ركعتده اوقور (عَشْرَ آيَاتٍ) اون آيتنى (وَالْجَمَاعَةُ) دخى جماعت نمازى (فِيهَا) اول تراويحده (سُنَّةٌ) سنتدر (عَلَى الْكِفَايَةِ) كفايه اوزرينه يعنى مسجد اهلينك بعضى اوقسه قالغانلارنك استندن تشار برسينك اوقماسه كلسى گناهلى بولور (وَيَتْرُكُ) دخى قويار تراويح نمازنك (الْإِمَامُ) امام (الدُّعَاءَ) رسول اللهدن كوچرلمش دعانى (بَعْدَ التَّشَهُّدِ) تشهد صوكنده (إِنْ عَلِمَ) اگر بلسه امام (مَلَلَ الْقَوْمِ) قومنك يالغونى (وَوَقْتُهَا) اول تراويح نمازينك وقتى (بَعْدَ أَدَاءِ فَرْضِ الْعِشَاءِ) يسيع نك فرضنى اوتاگانك صوكنده‌در (إِلَى طُلُوعِ الْفَجْرِ) تاك توغانغه قدر (قَبْلَ الْوِتْرِ) وتردن بورون (وَبَعْدَهُ) دخى وترصوكننك يعنى تراويح نمازينى وتردن بورونك وتردن صوكده اوتاو درست .

(فصــــل فى الوتر)

(فصل) اوشبوفصل (فِى الْوِتْرِ) وترنمازى بياننك‌در (وَهُوَ) اول وترنمازى (وَاجِبٌ) واجب‌در (ثَلَاثُ رَكَعَاتٍ) اوچ ركعتدر (مُتَّصِلَةٍ) توتاشدن (يَقْنُتُ) قنوت اوقور (فِى الثَّالِثَةِ) اوچونچى ركعتنك (سِرًّا) ياشرن (قَبْلَ الرُّكُوعِ) ركوعدن بورون (فِى كُلِّ السَّنَةِ) يلنك بارچه‌سننك (وَلَا يَقْنُتُ) دخى قنوت اوقماس (فِى الْفَجْرِ) ابرته نمازننك

(فَاِنْ قَنَتَ) بس اگر قنوت اوقسه (اِمامُهُ) وترا وقغورچینك امامی مثلا شافعی مذهبلك بولسه امام (فیه) ایرته نمازنك (سَکَتَ) تیك تورور (هُوَ) اول حنفی مذهبندن بولغان ایوغان کشی (قائمًا) آیاق اوزره (فی الاَصَحّ) درسترا ک روایتك (وَلَوْفاتَ) دخی اگر اوتەسه (اَلْوِتْرُ) وتر نمازی (یُقْضٰی) قضا قیلنور (وَلَایَجُوزُ) دخی درست بولماس وتر نمازی (قاعدًا) اولتوروب (وَلَا) دخی درست بولماس (راکبًا) آطلانغان حالده (بغَیْرِعُذْر) عذردن باشقه (وَلَیْسَ) دخی یوقدر (فیه) اول وترده (دُعاءٌمُعَیَّنٌ) بیلگولی دعا (کذا) اوشنداق در (فی الْمُحیط) محیط ده (وَفی جامع الْاُصُول) جامع الاصول اسملی کتابدن کوچرلدی (عَنْ عَلّی) حضرت علی دن (رَضِیَ اللهُ) الله تعالی راضی بولغای ایدی (عَنْهُ) اول حضرت علی دن (اَنَّ النَّبیَّ عَلَیْه السَّلام) درستلکده پیغمبر علیه السلام (کان) بولدی (یَقُولُ) ایتور بولدی (فی وِتْر) وترنده (اللّٰهُمَّ) ای الله (انّی) درستلکده مین (اَعُوذُ) صغنامون مین (برضاكَ) سینك رضاکا (منْ سَخَطكَ) آچوکدن (وَاَعُوذ) دخی صغنامون مین (بمعافاتكَ) سینك عفو قیلوکا (منْ عُقُوبَتكَ) سینك عذابکدن (وَاَعُوذُ) دخی صغنامون مین (بكَ) سیکا یعنی سینك رحمتکا (منْكَ) سیندن یعنی سینك عذابکدن (لا اُحْصی) ثنا ایته آلمیمون مین (عَلَیْكَ) سینك اوزرکا (اَنْتَ) سین (کَما اثنیتَ) نناك ثنا ایتدك سین (عَلٰی نَفْسكَ) اوزکا دیو ایتور بولدی .

(فصل فی المستحب)

(فصل) اوشبو فصل (وَیُسْتَحَبُّ) دخی مستحب بولور (اَنْ یَکُونَ) بولماقلغی (نَظَرُ الْمُصَلّی) نماز اوقغوچینك قاراوی (فی قیامه) آیاق اوزره تورغان حالنده (الی مَوْضع سُجُوده) سجده قیلا تورغان اورنینه (وَفی رُکُوعه) دخی رکوعسنده قاراوی مستحب بولدی (الٰی اَصابع رجْلَیْه) ایکی آیاغینك بارماقلارینه (وَفی سُجُوده) دخی سجده سنده قاراوی مستحب بولدی (الٰی طَرَف اَنْفه) بورنینك

طرفینه (وَفی قُعُوده) دخی اولتورونده قاراوی مستحب بولدی (الٰی حُجْزَته) اشطان بیلی تورغان اورنینه (وَفی سَلَامِیَه) دخی ایکی سلامنك قاراوی مستحب بولدی (الٰی مَنکَبیَه) ایکی ایگینه (وَلَا یَلْتَفَتُ) دخی یاق یاقغه قاراماس (فی صَلَاته) نمازنده (وَلَا یَعبَثُ) دخی اویناماس (بثَوْبه) کییمی برلن (اَوْعُضْوه) یایسه آعضاسی برلن (وَیَکرَهُ) دخی مکروه بولور (تَغْمیضُ عَیْنَیه) ایکی کوزینی یومماقلق (فیها) اول نمازده (وَیَکْرَهُ) دخی مکروه بولور (سَبْقُهُ) امامغه اویوغان کشینك الك بولوی (اَلْاِمَامَ) امامغه (بالْاَفْعَال) نمازنك فعللری برلن یعنی رکوع سجود کبیلرده (وَعَدُّ الْآی) دخی آیتلرنی صاناماقلق مکروه بولور (وَالتَّسْبیح) دخی تسبیحلرنی صاناماقلق مکروه بولور (بیَده) قولی برلن (وَحَمَلُ شَیْءٍ) دخی برنرسه‌نی یوکلامکلك مکروه بولور (فی یَده) قولنده (اَوْفَمه) یایسه آغزنده یعنی قولینه برنرسه‌نی توتوب یایسه آغزینه برنرسه قاوب نمازاوقو مکروه‌بولور (وَتَطْویلُ الْاِمَام) دخی امامنك اوزن قیلوی مکروه‌بولور (اَلرُّکُوعَ) رکوعنی (للدَّاخل) مسجدکه کروچینی کتو اوچون (یَعْرفُهُ) تانور بولسه اول کروچینی (لَا الْقراءَةَ) قراءتنی آدملر ایرشسون اوچون اوزن قیلوی مکروه‌بولماس (وَیَکْرَهُ) دخی مکروه بولور (افْتتَاحُ الصَّلٰوة) نمازنی باشلاماقلق (وَبه) حالبوکم اول کشی برلن بولسه (حَاجَةٌ) محتاجلق (الَی الْخَلَاء) بوش ایوگه یعنی ابره‌ز خانه‌گه یعنی بول‌گه یا تیزاکگه قستالغان حالك نمازاوقومکروه (وَتَکْرَهُ الصَّلٰوة) دخی نماز اوقو مکروه بولور (خَلْفَ صَفّ) صف آرتنك (وَحْدَهُ) یالغزغنه (ان وُجدَ) اگر تابلمش بولسه اول صفده (فُرْجَةٌ) آچقلق یعنی برکشی صیارلق اورن (وَلَوْ صَلّٰی) دخی اگر اوقسه نمازنی (فی مَکَان طَاهر) پاك اورنده (منَ الْحَمَّام) مونچه‌دن (وَلَا صُورَةَ) دخی یوق بولسه صورت (فیه) اول اورنده (لَاتَکْرَهُ) مکروه بولماس اول نماز (وَتَکْرَهُ) دخی مکروه‌بولور (اَلْقراءَةُ) قراءت یعنی قرآن اوقو (فی الْحَمَّام) مونچه‌ده (جَهْرًا) قچقرب (لَاسرًّا) یاشرن اوقو مکروه بولماس (وَتَکْرَهُ) دخی مکروه بولور (صُورَةُ ذی الرُّوح) جان ایاسینك

صورہ‌تینڭ بولوی (فی کُلّ جهاتِ الْمُصَلّی) نماز اوقغوچینڭ هر بر جهتندہ (اِلّا) مگر مکروه بولماس (مَمْحُوَّةُ الرَّأْس) باشی جویلمش بولسه (اَوِالصَّغِيرَةُ) یایسه کچکنه بولسه (جِدًّا) بیك کچکنه بولسه (كَالنَّمْل) قرمسقه کبی (وَلَوِاسْتَقْبَلَ) دخی اگر نماز اوقغوچی قارشی بولسه (تَنُّورًا) پیچکه (يَتَوَقَّدُ) یانا تورغان بولسه اول پیچ (اَوْكَانُونًا) یایسه اوچاقغه قارشی بولسه (فيه) بولغوچیدر اول اوچاقده (نَارٌ) اوت (تُكْرَهُ) مکروه بولور نماز (بخلافِ الشَّمع) شم‌نڭ خلافنچه (وَالسِّراج) دخی چراغینڭ خلافنچه (وَالْمُصْحَف) دخی قرآن‌نڭ خلافنچه (وَالسَّيْف) دخی قلچنڭ خلافنچه (وَنَحْوِهَا) دخی بلارغه اوخشاغان نرسه‌لرنڭ خلافنچه یعنی بلارغه قارشی بولوب نماز اوقسه مکروه بولماس (وَالعَمَلُ الْكَثِيرُ) دخی کوب عمل (يَقْطَعُ) کیسار یعنی بوزار (الصَّلٰوةَ) نمازنی (وَهُوَ) اول کوب عمل (مَا) شول عملدر (لَايُوجَدُ) تابلمش بولماس (اِلَّا) مگر تابلور (بِالْيَدَيْنِ) ایکی قول برلن اگر ایکی قول برلن اشله‌نه تورغان اشنی برقول برلن اشله‌سه‌ده کوب عمل بولوب نمازنی بوزار (وَقِيلَ) دخی ایتلدی کوب‌عملنڭ معناسنده (مَا) شوندا این عملدر اول کوب‌عمل (يَجْزِمُ) جزم قیلور یعنی شیکسز بلور (اَلنَّاظِرُ) قاراغوچی کشی (اِلَيْه) اول عمل‌گه یعنی قیلوچیغه (اَنَّهُ) درسنلـکه اول عملنی قیلوچی (لَيْسَ) ایماسدر (فی الصَّلٰوة) نمازده دیو جزم قیلور (وَهُوَ) اول کوب عملنڭ صوڭغی معناسی (اَلْمُخْتَارُ) اختیار قیلنمشدر (وَمَنْ صَلّٰی) برکشی اوقسه نمازنی (فی الصَّحْراء) یاپانده (يَنْصِبُ) قدار (بَيْنَ يَدَيْه) اوزینڭ آلدینه (سُتْرَةً) شونده این آغاچنی یعنی تایاقنی (قَدَرَ ذِرَاعٍ) برآرشین قدرلی بولور (فَصَاعِدًا) دخی آندن آرتق بولور (وَغِلَظَ الْاِصْبَعِ) دخی بارماق یوانلغنده بولور (فَمَازَادَ) دخی آندن آرتق‌بولور (وَجَازَ) دخی صحراده نماز اوقغانده درست بولدی (تَرْكُ السترة) تایاق قداونی قویو (عِنْدَ عَدَمِ الْمُرُورِ) اوتکوچی آدم یوق بولغان وقتده (وَالطَّرِيق) دخی یول یوق بولغان وقتده (وَيَقْرُبُ) دخی نماز اوقغوچی یاقین بولور (مِنْهَا) اول ستره‌دن (وَيَجْعَلُهَا) دخی قیلور اول ستره‌نی (بِحِذَاءِ اَحَدِ حَاجِبَيْه) ایکی

قاشینڭ

قاشینڭ برسی توغربسنه (وَلاَ عبْرَةَ) دخی یوقدر عبرت (بالْالْقاء) سترەنی قدامینچه بیرگه تاشلاوده (وَلاَ) دخی یوقدر عبرت (بالْخَطّ) سزق سزوغه (وَيأثمُ) دخی گناهلی بولور (اَلْمارُّ) اوتکوچی کشی (فی مَوْضعِ سجوده) نماز اوقغوچینڭ سجده قیلا تورغان اورنندن (فی الصَّحْراء) صحراده (وَالْمَسْجدالْجامع) دخی جمعه اوقلا تورغان مسجدده (وَيَدْرأُ) دخی یبرر باپانده نماز اوقغوچی (اَلْمارَّ) اوتکوچی کشینی (ان لَمْ یَکُنْ) اگر بولماسه (لَهُ) اول نماز اوقغوچی کشی اوچون (سُتْرَةٌ) ستره بولماسه (اَوْمَرَّ) یایسه اوتکوچی کشی اوتسه (بينَهُ) اول نماز اوقغوچی برلن (وَبَيْنَها) دخی ستره آراسندن (باشارَةَ) اشارت برلن یبرر (اوتَسْبيح) یایسه تسبیح برلن یبرر یعنی ایکسینڭ برسی برلن (وَلاَیَدْرأُ) دخی یبرماس (بهما) اشارت برلن تسبیح نڭ ایکسی برلن (وَاَنْ تَنَحْنَحَ) دخی اگر طماق قرسه نماز اوقغوچی (بغَيْرعُذْر) عذردن باشقه (فَحَصَلَتْ) بس حاصل بولسه (به) اول طماق قروی برلن (حُرُوفٌ) حرفلر حاصل بولسه (بَطَلَتْ) باطل بولور (صَلٰوتُهُ) اول کشینڭ نمازی (وَانْ كانَ) دخی اگر بولسه طماق قروی (بعُذر) عذر برلن (فَلاَ) بس نمازی باطل بولماس (كَالْعُطاس) توچکرو کبی (وَالْجشاء) دخی کیکرو کبی بولار نمازنی بوزمیلار (وَلَوْ حَصَلَتْ) گرچه حاصل بولسەده (حُرُوفٌ) حرفلر (بهما) اول توچکرو کیکرو برلن .

(فصل فى الجماعة)

(فصل) اوشبو فصل (فى الجَماعَة) جماعت نمازی بیانندە کیلـگان فصلدر (وَهىَ) اول جماعت نمازی (سُنَّةٌ مُؤَكَّدَةٌ) محکم وقوّتلی بولغان سنتدر (وَتَخْفيفُها) دخی اول جماعت نمازینی یڭل قیلو (مَعَ الْامام) امام برلن (سُنَّةٌ) سنتدر (ثابتَةٌ) ثابت بولغان سنتدر (وَاَقَلُّها) اول جماعتنڭ آزراغی (فى غَيْرالْجُمُعَة) جمعەدن باشقەده (واحدٌ) بر کشیدر (مَعَ الْامام) امام برلن (وَلَوْكانَ) گرچه بولسەده اول برکشی (امْرَاَةً) خاتون بولسەده (اَوْصَبيًا) یایسه صبی بولسەده (وَالْاَوْلى) دخی

آرتوغراق (بالامامة) امام بولوغه (الافقه) عالمراك کشی (ثم) مونكٔ صوڭنده آرتوغراق (الاقرأ) قرائتكه اوستاراق کشی (ثم) مونكٔ صوڭنده آرتوغراق (الاورع) تقوی‌راق کشی (ثم) مونكٔ صوڭنده آرتوغراق (الاكبر) الوغراق کشی (سنا) یاش یوزندن (ثم) مونكٔ صوڭنده آرتوغراق (الاحسن) کورکامراك کشی (خلقا) خلق یوزندن (ثم) مونكٔ صوڭنده آرتوغراق (الاشرف) شریفراك کشی (نسبا) نسل یوزندن (ثم) مونكٔ صوڭنده آرتوق امام بولوغه (الاصبح) کورکامراك کشی (وجها) یوز یوزندن یعنی کیچکی نمازنی کوبراك اوقغوچی کشی (ومن أم) دخی برکشی امام بولسه (واحدا) برکشیگه (اقامه) تورغزور اول کشینی (عن یمینه) اوڭ یاغندان (مقارنا) یاقین بولغانی حالده (له) اول کشیگه (ومن أم) دخی برکشی امام بولسه (اثنین) ایکی کشیگه (تقدم) الك بولور (علیهما) بوایکسی اوزرینه (ومن تقدم) دخی برکشی الك بولسه (علی امامه) امامی اوزرینه (عند اقتدائه) امامغه اویوغان وقتده (لم یصح) درست بولماس (اقتدائه) اول کشینكٔ امامغه اویوی (وان تقدم) دخی اگر الك بولسه (علیه) اول امام اوزرینه (بعد اقتدائه) امامغه اویوغانتكٔ صوڭنده (فسدت) بوزولور (صلوته) اول کشینكٔ نمازی (ولا یصح) دخی درست بولماس (اقتداء الرجل) ایرنكٔ اویوی (بالمرأة) خاتونغه (ولا بالصبی) دخی صبی‌غه اویوماقلغی درست بولماس (مطلقا) مطلقا یعنی کیراك فرض نمازده بولسون کیراك نفل نمازده بولسون (ویصح) دخی درست بولور (اقتداء الصبی) صبی‌نكٔ اویوماقلغی (بالصبی) صبی‌غه (ویصف) دخی صافلانور (الرجال) ایرلر (اولا) اول یعنی آلداغی صفده ایرلر تورور (ثم) مونكٔ صوڭنده صف‌لانورلار (الصبیان) صبیلار (ثم) مونكٔ صوڭنده صف‌لانور (الخناثی) خنثی‌لار (ثم) مونكٔ صوڭنده صف‌لانور (النساء) خاتونلار (ویکره) دخی مکروه بولور (للنساء الشواب) یاش خاتونلارغه (حضور الجماعة) جماعت نمازینه حاضر بولو (مطلقا) مطلقا یعنی کیراك کیچکی نمازده بولسون کیراك کوندزگی نمازده بولسون (ویباح) دخی مباح بولور (للعجائز) قارچقلارغه (الخروج) چقماقلق

(فی العیدین) ایکی عید نمازینه (والجمعة) دخی جمعه نمازینه (والفجر) دخی ایرته نمازینه (والمغرب) دخی آخشام نمازینه (والعشاء) دخی یسیع نمازینه (ولوظهرت) دخی اگر ظاهر بولسه (حدث الامام) امامنك طهارتسزلکی (اعاد) قایتارور نمازنی (المأموم) امامغه اویوغان کشی (ومتی کان) دخی قایو زمان بولسه (بین الامام) امام آراسی برلن (والمأموم) دخی امامغه ایوغان کشی آراسنده (حائل) قابلاوچی نرسه (یشتبه) بلمسز بولور بولسه (معه) اول قابلاوچی نرسه برلن (حال الامام) امامنك حالی (علیه) اول امامغه اویوغان کشی اوزرینه (منع) طیار (الصحة) اویونك درستلکنی (لا) طیماس (الثواب) ثوابنی

(فصل الجمعة)

(فصل الجمعة) جمعه بیاننده کیلگان فصلدر اوشبو (لاتصح) درست بولماس (الجمعة) جمعه نمازی (الا) مگر درست بولور (فی مصر جامع) مصر جامعده (اوفنائه) یا ایسه مصرنك فناسنده فنا شهرنك حاجت نرسه‌لرنی قویار اوچون حاضرلنگان اورون (وهو) اول مصر (کل موضع) هربر اورندر (له) بولغوچیدر اول اورن اوچون (امیر) امیر یعنی حاکم بولغوچیدر (وقاض) دخی قاضی بولغوچیدر (ینفذ) یورتور اول قاضی (الاحکام) حکملرنی (ویقیم) دخی اقامت قیلور (الحدود) حدلرنی (ولایقیمها) دخی اوته‌ماس اول جمعه‌نی (الا) مگر اوتار (السلطان) سلطان (اونائبه) یا ایسه سلطان اورنینه تورا تورغان کشی یعنی امیر یا ایسه قاضی (ویخطب) دخی خطبه اوقور امام (قبلها) اول جمعه‌دن بورون (خطبتین خفیفتین) ایکی یکل خطبه‌نی (ولوذکر) دخی اگر ذکر قیلسه (الله) الله تعالی‌نی (بدل الخطبة) خطبه اورنینه (صح) درست بولور (وشرطها) اول جمعه‌نك شرطی (ثلثة) اوچ کشیدر (غیر الامام) امامدن باشقه (ولاجمعة) دخی بوقدر جمعه (علی مسافر) مسافر اوزرینه (وامرأة) دخی خاتون اوزرینه (ومریض) دخی آورو کشی اوزرینه (وعبد) دخی قل اوزرینه (واعمی) دخی صوقر

اوزرينه (وَاِنْ صَلَّوْهَا) دخى اگر اوقسه‌لار بوكشيلر جمعه‌نى (كَفَتْهُمْ) يتار آلارغه
يعنى اويله نمازى اورنينه توروُر (وَيَصِحُّ) دخى درست بولور (اِمَامَتُهُمْ) بو
كشيلرنڭ امام بولوى (فِيهَا) اول جمعه‌ده (اِلَّا الْمَرْأَةَ) مگر خاتون كشينڭ امام
بولوى درست بولماس (وَتَحْصُلُ) دخى حاصل بولور (بِهِمْ) بوكشيلر برلن (اَلْجَمَاعَةُ)
جماعت حاصل بولور (اَيْضًا) ينه‌ده (وَاِنْ صَلَّى) دخى اگر اوقسه (اَلظُّهْرَ) اويله
نمازينى (بِجَمَاعَةٍ) جماعت برلن (يَوْمَ الْجُمُعَةِ) جمعه كوننده (فِى مَنْزِلِهِ) ايونده
(بِغَيْرِ عُذْرٍ) عذردن باشقه (كُرِهَ) مكروه بولور (وَاَجْزَاهُ) دخى درست بولور
وكفايه قيلور اول كشيگه (وَيُكْرَهُ) دخى مكروه بولور (لِلْمَعْذُورِينَ) عذر
اياسى بولغان كشيلرگه (وَالْمَحْبُوسِينَ) دخى حبسده‌گى كشيلرگه (اَلظُّهْرُ) اويله
نمـازى (بِجَمَاعَةٍ) جماعت برلن (يَوْمَ الْجُمُعَةِ) جمعه كوننده (وَمَنْ اَدْرَكَ)
دخى بركشى ايرشسه (اَلْاِمَامَ) امامغه (فِى التَّشَهُّدِ) تشهدده (اَوْ فِى سُجُودِ السَّهْوِ)
ياايسه سهو سجده‌سنده (اَتَمَّ) تمام قيلور اول كشى (اَلْجُمُعَةَ) جمعه نمازينى
(وَبِالْاَذَانِ الْاَوَّلِ) جمعه كوننده اوّلـگى اذان برلن (يَحْرُمُ) حرام بولور (اَلْبَيْعُ)
صاتوآلو (وَيَجِبُ) دخى واجب بولور (اَلسَّعْىُ) برو يعنى جمعه‌غه بارو (عَلَى مَنْ)
شول كشى اوزرينه (سَمِعَ) ايشتدى اول كشى (اَلنِّدَاءَ) اذان طاوشنى (فقط)
يالغز اذان طاوشنى ايشتكان كشيگه‌گنه واجب بولور (وَاِذَا خَرَجَ) دخى هرقيچان
چقسه (اَلْاِمَامُ) امام (لِلْخُطْبَةِ) خطبه اوقر اوچون (تَرَكَ) قويار (اَلنَّاسُ) آدملر
(اَلصَّلٰوةَ) نفل نمازينى (وَالْكَلَامَ) دخى سوزله‌شونى (حَتَّى يُصَلُّوا) جمعه نمازينى
اوقغانلرينه قدرى (فَاِذَا خَطَبَ) بس هر قيچان خطبه‌نى اوقسه امام (وَجَبَ)
واجب بولور (اَلسَّمَاعُ) خطبه‌نى ايشتو (وَالسُّكُوتُ) دخى تيك تورو واجب
بولور (عَلَى الْقَرِيبِ) امامغه يقين كشى اوزرينه (وَالْبَعِيدِ) دخى امامدن
يراق كشى اوزرينه (وَاِذَا قَرَأَ) دخى هر قيچان امام اوقسه (يَا اَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا) ديگان آيتنى (يُصَلِّى) صلوات ايتور (اَلسَّامِعُ)
اشتكوچى كشى (فِى نَفْسِهِ) ياشرن بوآيتنڭ معناسى (يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا)

ای آنداین ایمان کیلترگان آدملر (صَلُّوا) صلوات اینوکزلر (عَلَیْهِ) اول محمد علیه السلام اوزرینه (وَسَلِّمُوا) دخی سلام اینوکزلر (تَسْلِیمًا) سلام ایتمك سلام اینوکزلر *

(فصل فی العیدین)

(فصل) اوشبو فصل (فِی الْعِیدَیْنِ) ایکی عید نمازلاری بیاننده کیلگان فصلدر اوشبو (تَجِبُ) واجب بولور (صَلٰوةُ الْعِیدَیْنِ) ایکی عید نمازی (عَلٰی کُلِّ مَنْ) هر آندالاین کشی اوزرینه (تَجِبُ) واجب بولادر ایدی (عَلَیْهِ) اول کشی اوزرینه (صَلٰوةُ الْجُمُعَةِ) جمعه نمازی (وَیُسْتَحَبُّ) دخی مستحب بولور (یَوْمَ الْفِطْرِ) رمضان عیدی کوننده (اَنْ یَطْعَمَ) طعاملنمکی (الْاِنْسَانُ) آدمنك (قَبْلَ الصَّلٰوةِ) عید فطر نمازندن بوروں (وَفِی الْاَضْحٰی) دخی قربان عیدنده آدمنك طعاملنمکی مستحب بولور (بَعْدَهَا) قربان عیدی صوکنده (وَیَغْتَسِلُ) دخی غسل قویونور (فِیهِمَا) بو ایکی عیدده (وَیَتَطَیَّبُ) دخی خوش ایس استعمال قیلور (وَیَلْبَسُ) دخی کیار (اَحْسَنَ ثِیَابِهِ) کییمی نك کورکامراکنی (وَیَتَوَجَّهُ) دخی یونالور (اِلَی الْمُصَلّٰی) عید نمازی اوقلا تورغان اورونغه (وَهُوَ) حالبوکم اول کشی (غَیْرُ مُکَبِّرٍ) تکبیر ایتکوچی توگلدر (جَهْرًا) قچقروب اما یاشرن ایتور (بِخِلَافِ الْاَضْحٰی) قربان عیدی نك خلافنچه (فَاِنَّهُ) بس درستلکده اول کشی (یُکَبِّرُ) تکبیر ایتور (فِیهِ) اول قربان عیدی کوننده (جَهْرًا) قچقروب (طُولَ الطَّرِیقِ) یول بوینچه (وَصَلٰوةُ الْاَضْحٰی) دخی قربان عیدی نك نمازی (کَالْفِطْرِ) رمضان عیدی نمازی کبیدر (وَیُسْتَحَبُّ) دخی مستحب بولور (تَعْجِیلُهَا) عید نمازینی آشقدرو (وَالْوُقُوفُ) دخی توقتاماقلق (یَوْمَ عَرَفَةَ) عرفه کوننده یعنی ذوالحجه نك توقزنچی کوننده (فِی مَوْضِعٍ آخَرَ) ایکنچی اورنده (تَشَبُّهًا) اوخشاماقلق اوچون (بِاَهْلِ عَرَفَةَ) عرفه اهلینه یعنی عرفه تاغنده توقتی تورغان حاجیلرگه (بِدْعَةٌ) بدعتدر اول توقتاماقلق (وَتَکْبِیرُ التَّشْرِیقِ) دخی تشریق تکبیری (اَوَّلُهُ) اول تشریق تکبیرینك اوّلی

(بعد فجر يوم عرفة) عرفه كونى نلك ايرته نمازى صوكنده‌در (وآخره) دخى تشريق تكبيرينك صوكى (بعد عصر يوم النحر) قربان عيدى كونينك ايكنديسى صوكنده‌در (وصفته) دخى اول تشريق تكبيرينك صفتى (الله اكبر الله اكبر لا اله الا الله والله اكبر الله اكبر ولله الحمد) در معناسى الله تعالى الوغراقدر هر نرسه‌دن الله تعالى الوغراقدر هر نرسه‌دن حقلق برلن قللق قيلنمش ذات يوق مگر بر الله تعالى در دخى اول الله تعالى الوغراقدر هر نرسه‌دن الله تعالى هر نرسه‌دن الوغراقدر ودخى اول الله تعالى گه‌در هر بر ماقتناو (مرة واحدة) بر مرتبه ايته‌كلك (بعد الفرض) فرض نماز صوكنده (وانما يجب) بودر موندان باشقه ايماسدر واجب بولور تشريق تكبيرى (على كل رجل) هر بر اير اوزرينه (مقيم) ايوده تورغوچى اير اوزرينه يعنى مسافرگه واجب بولماس (مصل) نمازاوقغوچى اوزرينه (بجماعة مستحبة) مستحب بولغان جماعت برلن (لا غير) باشقه‌لارغه واجب بولماس يعنى نفل نمازى اوقغوچيغه مسافرلر جماعتينه خاتونلار جماعتينه يالغز اوقوچيغه واجب بولمس (ولا يكبر) دخى تشريق تكبيرينى ايتماس (بعد الوتر) وتر نمازى صوكنده (ولا) دخى تشريق تكبيرينى ايتماس (بعد صلوة العيدين) ايكى عيد نمازى صوكنده (ويكبر) دخى تشريق تكبيرينى ايتور (بعد الجمعة) جمعه نمازى صوكنده (فان ترك) بس اگر قويسه (الامام) امام (التكبير) تشريق تكبيرينى (كبر) تشريق تكبيرينى ايتور (المأموم) امامغه اويوغان كشى (ويستحب) دخى مستحب بولور (اختلاف الطريق) بار وبرلن قايتو يولينك تورلى بولوى (فى صلوة العيدين) ايكى عيد نمازنده

(فصل فى المسافر)

(فصل) اوشبو فصل (فى المسافر) مسافر بياننده كيلگان فصل‌در (السفر) سفر (المرخص) رخصت‌لانغان سفر (المطيع) طاعت قيلوچى اوچون يعنى ايزگو نيت برلن سفر قيلوچى اوچون (والعاصى) دخى گناه قيلوچى اوچون يعنى گناه نيتى برلن سفرگه چققان كشى اوچون (مقدر) چيكلنمش‌در (بثلثة ايام ولياليها) اوچ كيچه وكوندز سير برلن (بسير الابل) تيه سيرى برلن (ومشى

الْاقْدام) دخی آیاقلار بورشی برلن (وَفَرْضُ الْمُسَافر) دخی مسافرنك فرضی (فی كُلِّ رُباعیةٍ) هر بر دورت رکعتلی نمازده (رَکْعَتَان) ایکی رکعتدر (فَلَوْصَلّٰی) بس اگراوقسه مسافر (اَرْبَعًا) دورت رکعتنی (وَقَرأ) دخی قرأت اوقسه (فی الْاُولَیَیْن) اوّلگی ایکی رکعتده (وَقَعَدَ) دخی اولتورسه (فی الثّانیةِ) ایکنچی رکعتده (قَدْر التَّشَهُّد) تشهد قدری (وَقَعَتْ) واقع بولور (الْاُولَیَان) اوّلگی ایکی رکعت (فَرضًا) فرض بولوب (وَمابَعْدَهُمَا) اوّلگی ایکی رکعت صوڭندهغیلاری (نَفْلًا) نفل بولوب واقع بولور (وَانْ لَمْ یَقْعُدْ) اگر ایکنچی رکعتده اولتورماسه (بَطَلَتْ) نمازی باطل بولور یاڭادن اوقو لازم بولور (وَیَتَرَخَّصُ) دخی رخصتلانور (الْمُسَافِر) مسافر (بمفارقة بیُوت الْمصْر) شهردهگی ایولرندن آیرلو برلن (حَتّٰی یَرْجِعُ) قایتقانغه قدر رخصتلانور (الَیْهَا) اول شهردهگی ایولرینه (اَوینوِیَ) یایسه قصد قیلغانغه قدری (الْاقَامَة) توورونی (فی بَلْدَة) برشهرده (اَوْقَرْیَة) یایسه بر آولده (خَمْسَةَ عَشَرَیَوْمًا) اون بش کون (لا) تورو نیتی اعتبار قیلنماس (فی مَفَازَة) یاپانده یعنی یاپانده اون بش کون تورونی قصد قیلسهده همیشه مسافر بولور (فَیُتِمُّ) بس تمام قیلور دورت رکعتنی (حینَئذٍ) اوشبو وقتده یعنی شهرینه قایتقان وقتده یایسه بر شهرده یا آولده اون بش کون تورونی قصد قیلغان وقتده (وَلَوْدَخَلَ) دخی اگر کرسه مسافر (مصْرًا) برشهرگه (وَلَمْ ینْوِ) دخی قصد قیلماسه (الْاقَامَة) تورونی (فیه) اول شهرده (وَتَمَادَتْ) دخی صوزولسه (حَاجَتُهُ) بومسافرنك حاجتی (اَشْهُرًا) کوب آیلارغه یاکه آندن کوبراك گه (تَرَخَّصَ) رخصتلنور یعنی همیشه مسافر بولوب نمازینی قسقه قیلوب اوقور (وَلَایَصحُّ) دخی درست بولماس (نیَّةُ الْاقَامَة) مقیم بولونی قصد قیلماقلق (للْعَسْكَر الْمُحَارب) صوغش قیلوچی عسکراوچون (مَعَ الْكُفَّار) کافرلر برلن (اَوالْبُغَاة) یایسه حلقده بولغان امامدن باش تارتقان کشیلر برلن (بخلَاف اَهْل الْكَلَاء) اولن اهلینك خلافنچه یعنی کیز ایولرده چاطرلارده توروچیلارنك خلافنچه آلارنك یاپانده مقیم بولونی قصد قیلولاری یاری (وَیُتمُّ الْمُسَافر) دخی مسافر نمازنی تمام قیلور (الْمُقْتَدی)

اوبوغوچی بولسه (بالمقیم) مقیم‌گه (اَربعًا) دورت رکعتنی تمام قیلور (واذا صلّی) هر قیچان اوقسه (مسافر) مسافر کشی (بالمقیمن) مقیم‌لر برلن (رکعتین) ایکی رکعتنی (سلّم) سلام بیرر امام بولغان مسافر (وقال) دخی ایتور (اتمّوا) تمام قیلو گزلار (صلوتکم) نمازلارگزنی (فانّا) بس درستلکده بزلر (قوم سفر) مسافر بولغان قوم‌لرمز (فیتمّون) بس تمام قیلورلار مقیم‌لر دورت رکعتنی (بغیر قراءة) قرائت‌دن باشقه (ومن توطّن) دخی برکشی وطن‌لنسه یعنی یورطلانسه (فی غیر وطنه) اوزینک وطنندن باشقه وطنده مثلا اول برشهرده ایدی مثلا مکه‌ده صوکره مدینه‌گه هجرت قیلدی (ثم دخل) مونک صوکنده کرسه (وطنه الاول) اولگی وطنینه مثلا مکه‌گه (قصر) قصر قیلور نمازنی (وفائتة الحضر) ایوده وقتده قضاغه قالغان نمازلار (تقضی) قضا قیلنور (فی السفر) سفرده وقت (اربعًا) دورت رکعت قضا قیلنور (وفائتة السفر) سفرده وقت قضاغه قالغان نمازلار (تقضی) قضا قیلنمش بولور (فی الحضر) ایوده وقتده (رکعتین) ایکی رکعت ایتب (والمعتبر) دخی اعتبار قیلنمش (فی ذلک) اوشبونده یعنی نمازنی قسقه قیلو برلن تمام قیلوده (آخر الوقت) وقتنک آخریدر (ویصیر) دخی اورلور (المسافر) مسافر کشی (مقیمًا) مقیم بولوب (بمجرد النیّة) یالغز قصد قیلو برلن (ولایصیر) دخی اورلماس (المقیم) مقیم (مسافرًا) مسافر بولوب (الا) مگر اورلور (بالنیّة) قصد برلن (مع الخروج) چغو برلن یعنی سفرنی قصد قیلوب چغو برلن (ویباح) دخی مباح بولور (السفر) سفر (فی یوم الجمعة) جمعه کوننده (قبل الزوال) تش آوشماسدن بورون (وبعده) دخی توش آوشقان صوکنده (ومن) دخی شونداین مسافر (بدا) ظاهر بولسه (له) اول مسافر اوچون (الرجوع) کیری قایتو (من الطریق) یولدن (الی مصره) اوزینک شهرینه (ولیس) دخی بولماسه (بینهما) بو قایتو قصدی وفکری ظاهر بولغان اورن برلن شهری آراسنده (مدة السفر) سفرمدتی بولماسه (صار) اورلور اول کشی (مقیمًا) مقیم بولوب (فی الحال) حاضر زمانده (والا) اگر سفر مدتی بولسه بوایکی آراده (فهو) بس اول کشی (مسافر) مسافردر (حتی یصل) ایرشکانگه قدری

(الیٰ مصره) اوزینك شهرینه (وَكُلٌّ تابع) دخی هر بر ایبارگوچی كشی مثلا خاتون قل خدمتچی شاگرد كبیلر (یَصیرُ) آورلور اول ایبارگوچی (مُقیمًا) مقیم بولوب (بِنیَّةِ متبوعه) ایبارلمش كشینك اقامتنی قصد قیلوی برلن (اِذا عَلِمَ) هر قیچان بلسه اول ایباروچی (بها) اول ایبارلمش كشینك اقامت نیت قیلوینی .

(فصل فی المریض)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فی المَریض) آورو كشی بیاننده كیلگان فصلدر (مَنْ عَجَزَ) بر كشی عاجز بولسه (عَنِ القیام) نمازنی آیاق اوزره توروب اوقودن (صَلّٰی) اوقور (قاعدًا) اولتوروب (یَرْكَعُ) ركوع قیلور (وَیَسْجُدُ) دخی سجده قیلور (فَاِنْ لَمْ یُطِقْ) بس اگر طاقت تو‌تا آلماسه (الرُّكوع) ركوع قیلورغه (وَالسُّجُود) دخی سجده قیلورغه (اَوْمٰی) اشارت قیلور (قاعدًا) اولتوروب (وَجَعَلَ) دخی قیلور (سُجُودَهُ) سجده‌سنی (اَخْفَضَ) توبانراك قیلور (مِنَ الرُّكُوع) ركوعسندن (وَلایَرْفَعُ) دخی كوته‌رماس (الی وَجْهِه) یوزینه (شَیْئًا) بر نرسه‌نی (اَیسْجد) سجده قیلو اوچون (عَلَیْه) اول نرسه اوزرینه (فَاِنْ لَمْ یُطِقْ) بس اگر طاقت توتا آلماسه (اَلْقُعُودَ) اولتوروب اوقوغه (اِسْتَلْقٰی) چالقان یاتور (عَلٰی ظَهْرِه) آرقاسی اوزرینه (وَجَعَلَ) دخی قیلور (رِجْلَیْه) ایكی آیاغینی (اِلَی الْقِبْلَةِ) قبله صاری (وَاَوْمٰی) دخی اشارت قیلور (بالرُّكُوع) ركوع برلن (وَالسُّجود) دخی سجده برلن (اَواضْطَجَعَ) یا ایسه یاتور (عَلی جَنْبه) اوڭ یاغی اوزریمه (مُتَوَجِّهًا) یونه‌لگانی حالده (اِلَی الْقِبْلَةِ) قبله صاری (وَالْاَوَّلُ) اوّلگسی یعنی چالقان یاتوب اشارت برلن اوقو (اَوْلٰی) آرتوغراقدر (فَانْ لَمْ یُطِقْ) بس اگر طاقت توتا آلماسه (الْاِیماء) اشارت قیلوغه (بِرَأْسه) باشی برلن (اُخِّرَ) كیچكنرور كوچی یتكان وقتغه قدری (الصَّلٰوةَ) نمازنی (وَلَمْ تَسْقُطْ) دخی نماز بتونلای ساقط بولماس (مادامَ مفیقًا) باشنده عقلی بولغان مدتده (وَلایُومی) دخی اشارت قیلماس (بغَیْرِ رَأْسه) باشندن باشقه نرسه برلن مثلا كوزی یاكه قاشی

یا که قلبی برلن اشارت قیلوب نمازاوقماس (وان قَدَرَ) دخی اگر آورو کشینك کوچی یتسه (عَلٰی القیام) آیاق اوزره تورو اوزرینه (لَا) کوچی یتماسه (عَلٰی الرُکوع) رکوع اوزرینه (وَالسُجود) دخی سجده قیلواوزرینه (صَلّٰی) اوقور (قاعدًا) اولتوروب (یُومِی) اشارت قیلور (بهما) رکوع سجده برلن (اَوْ) یایسه (قائمًا) آیاق اوزره اشارت قیلوب اوقر (وَالْاَوّلُ) اولگسی یعنی اولتروب اشارت برلن اوقو (اَولٰی) آرتوغراقدر (وَمَنْ) دخی شول کشی (مَرَضَ) آغرسه (فی صَلاته) نمازنده (بَنٰی) اول اوقغان نمازی اوزرینه بنا قیلور (عَلٰی حَسَبِ حاله) حالینه موافقت اوزرینه (وَمَنْ صَلّٰی) دخی بر آورو کشی نماز اوقسه (قاعدًا) اولتروب (ثُمَّ صَحَّ) مونك صوکنده نماز اوقغانده سلامتلنسه (بَنٰی) بنا قیلور یعنی نمازنی بوزمایںچه تمام قیلور (قائمًا) آیاق اوزره (وَمَنْ صَلّٰی) دخی برآورو کشی نماز اوقسه (مومیًا) اشارة قیلغانی حالده (ثُمَّ) مونك صوکنده (صَحَّ) سلامتلنسه (فیها) اول نماز آراسنده (اسْتَقْبَلَ) نمازنی باشدن آلور (وَمَنْ جُنَّ) دخی بر کشی مجنون بولسه (اَوْاُغْمِیَ عَلَیْه) یایسه هوشی کیتلمش بولسه (یَوْمًا وَلَیْلَةً) بر کیچه وکوندز (قَضٰی) قضا قیلور اول کشی (مَا فاتَتْ) شول بر کیچه وکوندزده اوتکان نمازنی (بخلاف الْاَکْثَر) بر کیچه وکوندزدن کوبراکنك خلافنچه یعنی بر کیچه وکوندزدن آرتوق مجنون بولسه یایسه هوشی کیتلمش بولسه قالغان نمازلارنی قضاقیلماس (وَالنّائمُ) یوقلاغوچی کشی (یَقْضی) قضاقیلور (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی کیرك بر کیچه وکوندزدن آز یوقلاسون کیراك آندن کوب یوقلاسون (وَیَقْضی) دخی قضا قیلور (الْمَرِیضُ) آورو کشی (فائتَةَ الصّحَّة) سلامت وقتنده قضاغه قالغان نمازنی (عَلٰی حَسَبِ حاله) حالی حسبنچه یعنی اولتروب قضا قیلور یا اشارت برلن (ویقضی) دخی قضا قیلور (الصَّحیحُ) سلامت کشی (فائتَةَ الْمَرَض) آورو وقتنده قالغان نمازنی (کاملةً) کامل ایتب قضا قیلور یعنی قیام رکوع سجود برلن .

فصل

(فصل فى الفائتة)

(فصل) اوشبو فصل (فى الفائتة) قضاغه قالغان نمازلار بيانندەدر (فرض الترتيب) ترتيب فرض قيلندى (بين الفروض الخمسة) بش فرض نمازلار آراسى برلان (والوتر) دخى وتر آراسنده (ومن) دخى شول كشى (فاتته) اوتسه اول كشيدن (صلوة) برنماز (قضاها) قضاقيلور اول نمازنى (اذا ذكرها) هرقيچان ايسنه توشرسه اول نمازنى (قبل فرض الوقت) وقتيه نمازنڭ فرضندن برون (الا) مگر وقتيه نمازنڭ فرضندن بورون قضا قيلماس (اذا خاف) هر قيچان قورقسه (فوت الوقت) وقت نمازنڭ ايتوندن (اووقوعه) يايسه وقت نمازنڭ تشوندن (فى وقت مكروه) مكروه بولغان وقتده (اوكانت) يايسه بولسه (الفوائت) قضاغه قالغان نمازلار (ستا) آلتى بولسه بووقت ترتيب ساقط بولور (سواء) برابردر (كانت) بولسون اول قضاغه قالغان آلتى نماز (كلها) بارچەسى (قديمة) ايسكى بولسون (اوحديثة) يايسه ياڭى پيدا بولغان بولسون (فان قضى) بس اگر قضا قيلسه (واحدة) برسنى (من الست) آلتيدن (عاد) كيرى قايتور (الترتيب) تشكان ترتيب.

(فصل فى ادراك الفريضة)

(فصل) اوشبوفصل (فى ادراك الفريضة) فرض نمازغه ايرشوبيانندە كيلگان فصلدر اوشبو (ومن دخل) دخى بر كشى كرسه (مسجدا) مسجدگه (قد اذن) تحقيق اذان اينلمش بولسه (فيه) اول مسجدده (كره) مكروه بولور (خروجه) اول كشينڭ مسجددن چغوى (قبل الصلوة) نماز اوقماسدن بورون (الا) مگر چغوى مكروه بولماس (ان يكون) بولماقلغى وقتنده اول مسجدكه كرگان كشينڭ (اماما) امام (اومؤذنا) يايسه اذان ايتوچى (فى مسجد آخر) ايكنچى مسجدده (فذهب) بس بارر (الى جماعته) اوزينڭ جماعتينه (او) يايسه چغار مسجددن (يكون) بولماقلغى وقتنده (قد صلى) تحقيق اوقوغان بولماقلغى وقتنده (الفرض) فرضنى (فيخرج) بس بوفرضنى اوقغان كشى چغار (الا) مگر فرضنى اوقغان بولسەده چقماس (ان يقام)

قامت ایتلمش بولماقلغی وقتنده (للصلوة) نماز اوچون (قبل خروجه) بوكشينك چغوندن بورون (فيقتدى) بس اويور (به) اول امامغه (تطوعا) نفل نيت قيلوب (فى الظهر) اويله ده (والعشاء) دخی يسيعده (ويخرج) دخی چغار (فى الباقى) قالغانلارنده يعنى ايرته وايكندى وآخشام نمازلارنده (ولوجاء) دخی كيلسه (رجل) برایر (والامام) حالبوكم امام (فى صلوة الفجر) ايرته نمازنده بولسه (ان خاف) اگر قورقسه (فوت ركعة واحدة) بر ركعتنك اوتوندن (مع الامام) اما برلن (صلى) اوقور اول كشى (السنة) ایرته نمازينك سنتنى (خارج المسجد) مسجدنك طشنده (ثم اقتدى) مونك صوكنده اويور (به) اول امامغه (وان خاف) دخی اگر قورقسه (فوت الركعتين) ايكى ركعتنك اوتوندن يعنى اگر ايرته نمازينك سنتنى اوقسه امام برلن ايكى ركعت فرضنده اوقمى قالاچاق بولسه (ترك) قويار (السنة) ايرته نمازينك سنتنى (واقتدى) دخی اولور (به) اول امامغه (ولم يقضها) دخی قضا قيلماس ايرته نمازينك سنتنى (وسنة الظهر) اويله نمازينك سنتى (يتركها) قويار اول سنتنى (فى الحالين) هرايكى حالده يعنى كيراك سنت اوقرغانده اويله نك فرضينك كلسنك اوتوندن قورقسون كيراك بعضسينك اوتوندن قورقسون (ويقضيها) دخی قضا قيلور اول اويله نك سنتنى فرضنى اوقغان صوكنده (كمامر) نتاك اوتدى (فى فصل السنن) سنتلر فصلنده (ومن ادرك) دخی بر كشى ايرشسه (مع الامام) امام برلن (ركعة) بر ركعتنى اوقورغه (حصل) حاصل بولور (له) اول كشيگه (ثواب الجماعة) جماعت نمازينك ثوابى (ولو ادرك) دخی اگر ايرشسه (الامام) امامغه (راكعا) ركوع قيلغانى حالده (فكبر) بس تكبير ايتسه (ووقف) دخی توقتاب تورسه (حتى رفع) تاكم كوتارسه (الامام) امام (رأسه) باشينى (لايصير) اورلماس اول كشى (مدركا) ايرشكوچى بولوب (لتلك الركعة) اوشبو ركعتگه (ولو ادرك) دخی اگر ايرشسه امامغه (فى القيام) امام آياق اوزره بولغان وقتده (ولم يركع) دخی ركوع قيلماسه (معه) اول امام برلن برگه (حتى رفع) تاكم كوتارسه (الامام) امام (رأسه) باشينى (ثم ركع)

مونلك صوكنك ركوع قيلسه (اَلْمُقْتَدِى) امامغه اويوغوچى كشى (صَارَ) اورلور اول كشى (مُدْرِكًا) ايرشكوچى بولوب (لَهَا) اول ركعتكه (وَلَوْرَكَعَ) دخى اگر امامغه اويوغوچى كشى ركوع قيلسه (قَبْلَ الْاِمَامِ) امامدن برون (فَاَدْرَكَهُ) بس اول امامغه اويوغان كشيگه، ايرشسه (اَلْاِمَامُ) امام (فيه) اول ركوعك (صَحَّ) درست بولور لكن مكروه بولور (وَالْمَسْبُوقُ) نمازنك اولينه ايرشمگان كشى (يَقْضِى) قضاقيلور (فَائِتَتَهُ) قضاغه قالغان ركعتلرنى (بَعْدَفَرَاغِ الْاِمَامِ) امام بوشانغاننك صوكنك نمازدن (بِقِرَاءَةٍ) قرائت برلن قضاقيلور (وَلَوْكَانَ) اگرچه بولسه ده (قَرَاءَ) قرائت اوقغان بولسه ده شافعيلر كبى (مَعَ الْاِمَامِ) امام برلن برگه (بِخِلَافِ مَا) شول نرسه نك خلافنچه (لَوْقَنَتَ) اگر نمازنك اوّلينه ايرشمگان كشى قنوت اوقسه (مَعَهُ) اول امام برلن برگه مثلا رمضان آينده (فَاِنَّهُ) بس درستلكك اول كشى (لَايَقْنُتُ) قنوت اوقماس (فِيمَا يَقْضِى) قضا قيلغان نرسه سنده يعنى وترنده (وَلَوْاَدْرَكَ) دخى اگر ايرشسه (مَعَ الْاِمَامِ) امام برلن (ثَالِثَةَ الْمَغْرِبِ) اخشام نمازينك اوچونچى ركعتينه (قَضَى) قضا قيلور (اَلْاُولَيَيْنِ) اوّلگى ايكى ركعتنى (بِجَلْسَتَيْنِ) ايكى اولطرش برلن (وَمَا) دخى شول نرسه (يَقْضِيهِ) قضا قيلور اول نرسه نى (اَلْمَسْبُوقُ) صوكندن امامغه اويوغان كشى (اَوَّلُ صَلٰوتِهِ) نمازينك اوّليدر (حُكْمًا) حكمده (فَيَسْتَفْتِحُ) بس سبحانك نى اوقور (فيه) اوتكاننى قضاقيلوده (لَا) سبحانك نى اوقماس (فِيمَا اَدْرَكَ) امامغه ايرشكان نرسه سنده (وَيَتَشَهَّدُ) دخى تشهد اوقور (مَعَ اِمَامِهِ) امامى برلن (وَلَايَدْعُو) دخى دعا قيلماس يعنى صلوات اوقماس .

(فصل فی سجود السهو)

(فصل) اوشبوفصل (فِى سُجُودِ السَّهْوِ) سهو سجده سى بيانندكيلگان فصلدر اوشبو (يَجِبُ) واجب بولور (لِلسَّهْوِ) نمازده ياڭلشقانلق اوچون (لَالِلْعَمْدِ) قصدا ايچون واجب بولماس (سَجْدَتَانِ) ايكى سجده واجب بولور (بَعْدَ السَّلَامِ) سلام صوكنك (مَتٰى تَرَكَ) قايوزمان قويسه (وَاجِبًا) نمازنك بر واجبنى (اَوْاَخَّرَهُ) يا ايسه كيچكترسه اول واجبنى مثلا الحمد سوره سنى

سوره‌دن صوڭ اوقسه (اَوْاَخَّرَ) یایسه کیچکترسه (رُکْنًا) بر فرضنی (اَوْزَادَ) یایسه آرتدرسه (فی صَلٰوته) نمازنده (فعلًا) بر اشنی (مِنْ جنسها) نمازنڭ جنسندن مثلا ایکی رکوع قیلسه یااوچ سجده قیلسه (وَیَجِبُ) دخی واجب بولور سهو سجده‌سی (عَلَی الْمَأْمُومِ) امامغه اویوغان کشی اوزرینه (بسهو الامام) امامنڭ یاڭلشوی برلن (فَاِنْ تَرَكَ) بس اگر سهو سجده‌سنی قویسه (اَلْاِمَامُ) امام (وَافقه) موافقت قیلور اول امامغه (اَلْمَأْمُومُ) امامغه اویوغان کشی (وَسَهْوُ الْمَأْمُومِ) دخی امامغه اویوغان کشینڭ یاڭلشوی (لَایُوجِبُ) واجب ایتماس (السُّجُودَ) سجده‌نی (عَلَیْهِمَا) امام برلن مأمومنڭ هر ایکسی اوزرینه (وَمَنْ سَهٰی) دخی بر کشی یاڭلشسه (عَنِ الْقَعْدَةِ الْاُوْلٰی) اوّلگی اولطرشدن یعنی اوّلگی اولطرشنی اولطورمای طروب کیتسه (فَاِنْ تَذَكَّرَ) بس اگر ایسنه توشرسه (وَهُوَ) حالبوکم اول کشی (اِلَی الْقُعُود) اولطرشقه (اَقْرَبَ) یاقینراق بولسه (عَادَ) کیری قایتور (وَقَعَدَ) دخی اولطرور (وَلَاشَیْءَ) هیچ نرسه لازم بولماس (عَلَیْهِ) اول کشی اوزرینه (وَاِنْ كَانَ) دخی اگر بولسه (اِلَی الْقِیَامِ) آیاق اوزره تورورغه (اَقْرَبَ) یاقینراق بولسه (لَمْ یَعُدْ) اولطروشقه کیری قایتماس یعنی اولطورماس (وَیَسْجُدُ) نمازنی اوقب بتر گاچ سجده قیلور (وَمَنْ سَهٰی) دخی بر کشی یاڭلشسه (عَنِ الْقَعْدَةِ الْآخِرَةِ) آخرغی اولطورشدن یعنی دورت رکعت اوقغاچ آخرغی اولطورشنی اولطورمای طوروب کیتسه (عَادَ) کیری قایتور (اِلَیْهَا) اول اولطرشقه (مَالَمْ یَسْجُدْ) سجده قیلماغان مدتده (لِلْخَامِسَةِ) بشنچی رکعت اوچون (وَیَسْجُدُ) دخی سجده قیلور (لِلسَّهْوِ) سهو اوچون (وَاِنْ سَجَدَ) دخی اگر سجده قیلسه (لِلْخَامِسَةِ) بشنچی رکعت اوچون (صَارَ) اورلور (فَرْضُهُ) بو کشینڭ نمازینڭ فرضی (نَفْلًا) نفلگه (فَیَضُمُّ) بس قوشار (اِلَیْهَا) اول بشنچی رکعتگه (رَكْعَةً سَادِسَةً) آلتونچی رکعتنی (وَاِنْ لَمْ یَضُمَّ) دخی اگر آلتونچی رکعتنی قوشماسه (صَحَّ) درست بولور نفلی (وَلَوْ قَعَدَ) دخی اگر اولطورسه (فِی الرَّابِعَةِ) دورتنچی رکعتده (ثُمَّ قَامَ) مونڭ صوڭنده تورسه بشنچی رکعتگه (وَلَمْ یُسَلِّمْ) دخی سلام بیرماسه (بِظَنِّ اَنَّهَا)

گمان قیلو برلن اول آخرغی اولطوروشنی (اَلْقَعْدَةُ الْاُوْلٰی) اولکی اولطوروشدر دیو (عٰادَ) کیری قایتور اولطوروشقه (مٰالَمْ یَسْجُدْ) سجده قیلماغان مدتده (لِلْخٰامِسَةِ) بشنچی رکعت اوچون (وَیَسْجُدُ) دخی سجده قیلور (لِلسَّهْوِ) سهو اوچون (وَاِنْ سَجَدَ) دخی اگر سجده قیلسه (لِلْخٰامِسَةِ) بشنچی رکعت اوچون (زٰادَ) آرتدرور (سٰادِسَةً) آلتونچی رکعتنی (وَتَمَّ) دخی تمام بولور (فَرْضُهُ) بو کشینک فرضی (وَالزّٰائِدُ) دورت رکعتدن آرتقانی (نَفْلٌ) نفلدر (غَیْرُ نٰائِبٍ) تورغوچی توگلدر اول نفل (عَنْ سُنَّةِ الظُّهْرِ) اویله نمازینک سنتندن (وَیَسْجُدُ) دخی سجده قیلور (لِلسَّهْوِ) سهو اوچون (وَمَنْ سَلَّمَ) دخی برکشی سلام بیرسه (یُرِیدُ) تلار بولسه (بِهِ) اول سلام برلن (اَلْخُرُوجَ) چغونی (مِنْ صَلٰوتِهِ) نمازندن (وَعَلَیْهِ) دخی اول کشی اوزرینه واجب بولسه (سَهْوٌ) سهو سجده‌سی (لَمْ یَخْرُجْ) چقماس (مِنْهٰا) اول نمازدن (وَسَجَدَ) دخی سجده قیلور (لِلسَّهْوِ) سهو اوچون (وَمَنْ شَكَّ) دخی برکشی شیك قیلسه (فِی صَلٰوتِهِ) نمازنده (اَنَّهُ) درستلکده اول کشی (صَلّٰی) اوقودی (ثَلٰثًا) اوچ رکعت (اَوْاَرْبَعًا) یایسه دورت رکعت (وَذٰلِكَ) دخی اول شیك (اَوَّلُ مٰا) شول نرسه‌نک اوّلگسی بولسه (عَرَضَ) عارض بولدی (لَهُ) اول کشیگه (اِسْتَأْنَفَ) باشدن آلور (اَلصَّلٰوةَ) نمازنی (بِالسَّلاٰمِ) سلام برلن (وَهُوَ) اول سلام برلن باشدن آلو (اَوْلٰی) آرتوغراقدر (مِنَ الْاِسْتِینٰافِ) باشدن آلودن (بِالْکَلاٰمِ) سوز برلن (وَمُجَرَّدُ النِّیَّةِ) یالغز قصد قیلو باشدن آلوده (لَغْوٌ) لغودر (وَاِنْ کٰانَ) دخی اگر بولسه (اَلشَّكُّ) شیك (یَعْرِضُ) عارض بولور بولسه (لَهُ) اول کشیگه (کَثِیرًا) کوب (عَمِلَ) عمل قیلور (بِاَکْثَرِ رَأْیِهِ) گمانی‌نک غالبراکی برلن (فَاِنْ لَمْ یَکُنْ) بس اگر بولماسه (لَهُ) اول کشی اوچون (رَأْیٌ) گمان بلکه شیك قیلسه (اَخَذَ) توتار یعنی عمل قیلور (بِالْاَقَلِّ) آزراغی برلن یعنی شیکسزی برلن (وَقَعَدَ) دخی اولتورور (حَیْثُ) شول اورونده (یَتَوَهَّمُهُ) وهم قیلور اول اورننی (آخِرَ صَلٰوتِهِ) نمازی‌نک آخری دیب.

(فصل فی سجدة التلاوة)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِی سَجْدَةِ التِّلاٰوَةِ) تلاوت سجده‌سی بیاننده کیلگان فصلدر

اوشبو (وَهِیَ) اول تلاوت سجده‌سی (اَرْبَعَ عَشْرَةَ سَجْدَةً) اون دورت سجده‌در (مَعْرُوفَةٌ) معلوم‌در (عِنْدَنَا) بزنك قاشمزده برسی اعراف سوره‌سنده ایکنچیسی رعد سوره‌سنك اوچونچیسی نحل سوره‌سنك دورتنچیسی بنی اسرائیل سوره‌سنك بشنچیسی مریم سوره‌سنده آلتونچیسی حج سوره‌سنده یدنچیسی فرقان سوره‌سنده سیکزنچیسی نمل سوره‌سنده توقزنچیسی الم السجدة سوره‌سنده اوننچیسی ص سوره‌سنك اون برنچیسی حم السجده سوره‌سنده اون ایکنچیسی نجم سوره‌سنده اون اوچونچیسی اذا السماء انشقت سوره‌سنك اون دورتنچیسی اقرأ سوره‌سنك (وَمِنْهَا) اول اون دورت سجده جمله‌سندندر (اَلْاُولٰی) اوّلـگی سجده (فِی الْحَجِّ) حج سوره‌سنك (خَاصَّةً) خاصلق یوزندن یعنی ایکنچیسی بزنك قاشده تلاوت سجده‌سی توگل (وَمِنْهَا) دخی اول اون دورة سجده جمله‌سندندر (سَجْدَةُ ص) ص سوره‌سنك‌گی سجده (وَيَجِبُ) دخی واجب بولور سجده (عَلَی التَّالِی) سجده آیتنی اوقغوچی کشی اوزرینه (وَالسَّامِعِ) دخی ایشتکوچی کشی اوزرینه (وَوُجُوبُهَا) دخی تلاوت سجده‌سینك واجب بولوی (عَلَی التَّرَاخِی) کیچکترو طریقی اوزرینه‌در (وَلَا تَجِبُ) دخی تلاوت سجده‌سی واجب بولماس (عَلٰی مَنْ) شول کشی اوزرینه (لَا تَجِبُ) واجب بولماس (عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینه (اَلصَّلٰوةُ) نماز (وَلَا) دخی واجب بولماس (قَضَاءُهَا) اول نمازنی قضا قیلو (كَالْحَائِضِ) حیض کوروچی خاتون کبی (وَالنُّفَسَاءِ) دخی نفاس کوروچی خاتون کبی (وَالصَّبِیِّ) دخی صبی بالا کبی (وَالْمَجْنُونِ) دخی دیوانه کشی کبی (وَالْكَافِرِ) دخی کافر کبی بولارغه تلاوت سجده‌سی واجب توگل (وَتَجِبُ) دخی تلاوت سجده‌سی واجب بولور (عَلٰی سَامِعِهَا) اول سجده آیتنی ایشتکوچی کشیگه (مِنْهُمْ) بو کشیلردن (وَلَوْ سَمِعَهَا) دخی اگر اشتسه اول سجده آیتنی (مِنَ الطُّوطِی) طوطی قوشندن (اَوِ النَّائِمِ) یا یسه یوقلاغان کشیدن (قِيلَ) ایتلدی (لَا تَجِبُ) سجده واجب بولماس دیو (وَقِيلَ) دخی ایتلدی (تَجِبُ) واجب بولور دیو (وَتَجِبُ) دخی واجب بولور تلاوت سجده‌سی (عَلَی التَّالِی الْاَصَمِّ) ساڠرا و بولوب تلاوت سجده‌سینك آیتنی اوقغوچی کشیگه (فَاِنْ قَرَأَهَا) پس اگر سجده آیتنی اوقسه (اَلْمَأْمُومُ) امامغه اویوغان کشی (خَلْفَ الْاِمَامِ) امامنك

آرتنده

آرتنك (لَمْ يَسْجُدْهَا) تلاوت سجدہسی اوچون سجدہ قیلماس (هُوَ) اول امامغه اویوغان کشی (وَلَا الْاِمَامُ) دخی امامدہ سجدہ قیلماس (فی الصَّلٰوة) نمازدہ (وَبَعْدَهَا) دخی نمازضوکندہ (وَالسَّجْدَةُ الصَّلٰوتيةُ) دخی نماز اچندہ واجب بولغان سجدہ (لَاتُقْضٰی) قضا قیلنماس (خَارِجَ الصَّلٰوة) نمازنلڭ طشندہ (وَمَنْ قَرَأَ) دخی بر کشی اوقسه (آيَةَ سَجْدَةٍ) سجدہ آیتنی (وَلَمْ يَسْجُدْهَا) دخی تلاوت سجدہ سنی قیلماسه (حَتّٰی صَلّٰی) تا اوقسه نمازنی (فی مَجْلِسه) شول مجلسدہ (وَاَعَادَهَا) دخی نماز طشندہ اوقغان سجدہ آیتنی ينه قایتادان نمازدہ اوقسه (وَسَجَدَ) دخی قیلسه (سَقَطَتَا) ایکی سجدہ ایکسیدہ تشارلر (وَلَوْ كَانَ) دخی اگر بولسه (سَجَدَ) سجدہ قیلغان بولسه (لِلْاُولٰی) اوّلگسی اوچون (قَبْلَ الصَّلٰوة) نمازدان بورون (سَجَدَ) سجدہ قیلور (لِلْاُخْرٰی) ایکنچسی اوچون (فِيهَا) اول نمازدہ (وَمَتٰی) دخی قایو زمان (اتَّحَدَ) بر بولسه (الْمَجْلِسُ) مجلس (وَالْآيَةُ) دخی سجدہ آیتی (تَدَاخَلَتْ) برسی برسینه کرشرلر یعنی بر مجلسدہ برسجدہ آیتنی قات قات اوقسه‌دہ برگنه سجدہ واجب بولور (وَمَتٰی) دخی قایو زمان (اخْتَلَفَ) تورلی بولسه (اَحَدُهُمَا) مجلس برلن آیت‌نلڭ برسی یعنی بر مجلسدہ کوب تورلی سجدہ آیتنی اوقسه یایسه تورلی مجلسدہ برسجدہ آیتنی اوقسه (تَعَدَّدَتْ) سجدہ متعدد وکوب بولور (وَلَا يَخْتَلِفُ الْمَجْلِسُ) دخی مجلس تورلی بولماس (بِمُجَرَّدِ الْقِيَامِ) یالغز مجلسدن تور و برلن گنه (وَلَا) دخی مجلس تورلی بولماس (بِخُطْوَةٍ) بر آدوم برلن گنه (اَوْخُطْوَتَيْنِ) یایسه ایکی آدوم برلن گنه (وَلَا) دخی تورلی بولماس (بِلُقْمَةٍ) بر لقمه آشاو برلن گنه (اَوْلُقْمَتَيْنِ) یایسه ایکی لقمه آشاو برلن گنه (وَالسَّفِينَةُ الْجَارِيَةُ) آقغوچی یعنی یورگوچی کیمه (كَالْبَيْتِ) ایو کبیدر مجلسنلڭ بر بولونده (وَلَوْ كَرَّرَهَا) دخی اگر قات قات اوقسه سجدہ آیتنی (عَلَى الدَّابَّةِ) آطلانغان حیوانی اوزرندہ (وَهِيَ) حالبوکم اول دابة (تَسِيرُ) سیر قیلور بولسه (فَاِنْ كَانَ) بس اگر بولسه اوقوی (فی الصَّلٰوة) نمازدہ (اتَّحَدَتْ) سجدہ بر بولور یعنی بر سجدہ یتار (وَاِنْ لَمْ يَكُنْ) دخی اگر بولماسه اول سجدہ آیتنی اوقوی (فی الصَّلٰوة) نماز اچندہ بولماسه (تَعَدَّدَتْ) سجدہ متعدد

وکوب بولور (واذا تلاها) هرقیچان اوقوسه سجده آیتنی دخی تلاوت سجده سی قیلونی تلاسه (علی الدابة) آطلانغان حیوانی اوزرنده (اجزأته) کفایه قیلور و درست بولور اول کشیگه (بالایماء) اشارت برلن قایتارماقلق یعنی سجدۀ تلاوتنی قیلماقلق (وهی) اول تلاوت سجده سی (کسجدة الصلوة) نماز سجده سی کبیدر (بغیر تشهد) تشهددان باشقه (وسلام) دخی سلامدان باشقه .

(فصـــــل فی المیت)

(فصل) اوشبو فصل (فی المیت) اولوك بیانده کیلگان فصلدر اوشبو (یوجه) یونلدرلمش بولور (المحتضر) اولرگه یاقین بولغان کشینی (الی القبلة) قبله طرفینه (علی شقه الایمن) اولك یانی اوزرینه (وتغمض) دخی یومدرلمش بولور (عیناه) ایکی کوزی (ویشد) دخی بیلنمش بولور (لحیاه) ایکی ایاگی (وتذکر) دخی ذکر قیلنمش بولور (عنده) اول محتضرنك آلدونده (الشهادتان) ایکی شهادت کلمه سنی یعنی اشهدان لا اله الاالله واشهدان محمدا عبده ورسوله نی (ولا یؤمر) دخی بیورلمش بولماس اولومگه یاقین بولغان کشیگه (بها) اول شهادت کلمه سی برلن (فاذامات) بس هرقیچان اول محتضر اولسه (غسل) یووامش بولور (وکفن) دخی کفنلنمش بولور (وصلی) دخی نماز اوقلمش بولور (فان لم یصل) بس اگر نماز اوقلمش بولماسه (علیه) اول میت اوزرینه دفن قیلمسدن بورون (صلی) نماز اوقلمش بولور (علی قبره) اول میت نلك قبری اوزرنده (مالم یغلب) غالب بولماغان مدتده (علی الظن) گمان اوزرینه (تفسخه) اول میت نلك چرووی (ومن) دخی شول بالا (استهل) ترك ایکانلکینه دلالت قیلغان نرسه نی بلدرسه (غسل) یووامش بولور (وکفن) دخی کفنلنمش بولور (وصلی) دخی نماز اوقلمش بولور (علیه) اول بالا اوزرینه (وان لم یستهل) اگر ترك بولوینه دلالت قیلغان نرسه بلدرماسه یعنی یغلاماسه یا بر اعضاسنی حرکتلندرمسه (غسل) یووامش بولور (ولف) دخی اورالمش بولور (فی خرقة) بر چوپراك گه (ولم یصل) دخی نماز اوقلماس (علیه) اول

بالا

بالا اوزرینه (وَلَایُصَلّٰی) دخی نماز اوقلماس یعنی جنازه نمازی (عَلٰی بَاغ) باغی اوزرینه یعنی حقلقده بولغان امامدن باش تارتقان قوم اوزرینه (وَقَاطِعِ الطَّرِیق) دخی یول کیسوچی اوزرینه (وَالْمَشْیُ) دخی یورمکلك (خَلْفَ الْجِنَازَة) جنازه آرتندن (اَفْضَلُ) آرتوغراقدر (وَیُطِیلُ) دخی اوزون قیلور (الصَّمْتَ) تیك تورونی یعنی جنازه آرتندن سویلاشماس (اَوْیَذْکُرُ اللّٰهَ تَعَالٰی) بایسه الله تعالی نی ذکر قیلور (وَیُکْرَهُ) دخی مکروه بولور (رَفْعُ الصَّوْت) تاوشنی کوتارمکلك (بِالذِّکْر) ذکر برلن یعنی قچقروب ذکر ایتو مکروه بولور (فَاِذَا وَصَلُوا) بس هر قیچان ایرشسه‌لر (اِلٰی قَبْرِه) اول میتنك قبرینه (کُرِهَ) مکروه بولور (اَلْجُلُوسُ) اولطرماقلق (قَبْلَ وَضْعِهَا) اول جنازه‌نی قویودن بورون (عَنِ الرِّقَاب) آدملرنك مویبنلارندن (وَیُحْفَرُ) دخی چقرلانمش بولور (اَلْقَبْرُ) قبرنی (لَحْدًا) لحد ایتب (وَیُدْخَلُ) دخی کرتلمش بولور (اَلْمَیِّتُ) اولوکنی (فیه) اول لحدگه (مِنْ جِهَةِ الْقِبْلَة) قبله جهتندن (وَیُضْجَعُ) دخی لحدگه یاتقزلمش بولور میتنی (عَلٰی شِقِّهِ الْاَیْمَن) اوك یاغی اوزرینه (مُوَجَّهًا) یونالدرلمش بولغان حالده (اِلَیْهَا) اول قبله‌غه (وَیُکْرَهُ) دخی مکروه بولور (اَلْبِنَاءُ) بنا قیلو (عَلَی الْقَبْر) قبر اوزرینه (وَلَایُدْفَنُ) دخی دفن قیلنمش بولماس (فی قَبْر) بر قبرگه (اَکْثَرَ) کوبرك (مِنْ وَاحِد) بر کشیدن (اِلَّا) مگر بر کشیدن کوبرك دفن قیلنور (لِلضَّرُورَة) ضرورت اوچونگنه (وَاتِّخَاذُ التَّابُوت) دخی تابوت توتماقلق یعنی یاصاماقلق (لِلْمَرْأَة) خاتون اوچون (حَسَنٌ) کورکامرا کدر (وَیُجْعَلُ) دخی قیلنمش بولور (شَعْرُ الْمَرْأَة) خاتوننك صاچی (عَلٰی صَدْرِهَا) کوکراگی اوزرینه (فَوْقَ الْقَمِیص) آخرت کولماکینك استنده .

(فصل فی الشهید)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فی الشَّهِید) شهید حکملری بیاننده کیلگان فصلدر اوشبو (اَلشَّهِیدُ) شهید (کُلُّ مُسْلِم) هر بر مسلمان کشیدر (قَتَلَهُ) اولتردی اول مسلماننی (کَافِرٌ) کافر اولتردی (اَوْمُسْلِمٌ) یایسه مسلمان اولتردی اول مسلماننی (ظُلْمًا) ظلم

یوزندن (قَتْلاً) شوندااین اولترو برلن (لَمْ یَجِبْ) واجب بولمادی (به) اول اولترو برلن (مالٌ) مال واجب بولمادی (فَلایُغْسَلُ) بس یوولمش بولماس اول شهیدنی (الاّ) مگر یوولمش بولور (اذاقُتِلَ) هرقیچان اولترلمش بولسه (جُنُبًا) جنب حالده (اَوْصَبِیًّا) یایسه صبی بولغان حالده (وَلایُغْسَلُ) دخی یوولمش بولماس (دَمُهُ) اول شهیدنك قانی (وَلایُنْزَعُ) دخی صورلمش بولماس (ثَوْبُهُ) اول شهیدنك کییمی (وَیُنْزَعُ) دخی صورلمش بولور (ما) شول نرسه نی (عَلَیْه) اول شهید اوزرنده بولدی (مِنْ غَیْرِ جِنْسِ الْکَفَنِ) کفن جنسندن باشقه دن بولغان نرسه نی مثلا بشمتنی طوننی بورکنی قورالنی صورلمش بولور (وَیُکَمَّلُ) دخی کامللنمش بولور (کَفَنُهُ) شهیدنك کفننی (ثُمَّ) مونك صوکنده (یُصَلّٰی) نماز اوقلمش بولور (عَلَیْه) اول شهید اوزرینه (وَکُلُّ جَرِیحٍ) هر بر جراحتلنمش کشی (اَکَلَ) آشاسه (اَوْشَرِبَ) یایسه اچسه (اَوْنامَ) یایسه یوقلاسه (اَوْعُولِجَ) یایسه دارو قیلنسه (اَوْحُمِّمَ) یایسه چادرلانمش بولسه یعنی چادر آستنه قویلمش بولسه (اَوْسُقِّفَ) یایسه توبالنمش بولسه یعنی بر توبه نك آستینه قویلمش بولسه (اَوْنُقِلَ) یایسه کوچرلمش بولسه اول شهیدنی (مِنَ الْمَعْرَکَةِ) صوغش اورنندن (حَیًّا) ترك حالده (لِلتَّداوی) دارو قیلو اوچون (لا) کوچرلمسه (لِخَوْفِ وَطْیِٔ الْخَیْلِ) آط تابتاودن قورقو اوچون (اَوْمَرَّ) یایسه اوتسه (عَلَیْه) اول شهید اوزرینه یعنی جراحتلنگاچ جان بیرمی تورسه (وَقْتُ الصَّلٰوةِ) نماز وقتی اوتسه (وَهُوَ) حالبوکم اول شهید (حَیٌّ) ترکدر یعنی ترك بولسه (یَعْقِلُ) بلور بولسه (اَوْاَوْصٰی) یایسه وصیت ایتسه جراحتلنگان صوکنده (بِاَمْرٍ دُنْیاوِیٍّ) دنیاوی بولغان براش برلن (غُسِلَ) بو صورتلرنك کلسنده شهیدنی یوولمش بولور (وَکُفِنَ) دخی کفنلنمش بولور مگر صوغش اورنندن آط تابتاودن قورقو اوچون کوچرلسه اول صورتده یوولماس .

(کتاب الزکوة)

(کِتابُ الزَّکٰوةِ) زکوة حکملری بیانینده کیلگان کتابدر اوشبو (الزَّکٰوةُ) زکوة (تَجِبُ) واجب بولور (عَلٰی حُرٍّ) آزاد کشی اوزرینه (بالِغٍ) بالغ کشی اوزرینه

(عاقل) عقللی کشی اوزرینه (مسلم) مسلمان کشی اوزرینه (ملك) ملك لنسه
(نصابا) نصابنی (ملكا تاما) کامل بولغان ملك برلن یعنی اوزنینك هم تصرفنینك مالك
بولسه (وتم) دخی تمام بولسه (علیه) اول مال اوزرینه (الحول) یل بس زکات قلغه
واجب بولمی صبیغه واجب بولمی مجنونغه واجب بولمی کافرگه واجب بولمی حرام
مالدن واجب بولمی کامل ملك لنمگان مالدن واجب بولمی مکاتب مالی کبی ملك
صوڭنده یل تولمغان مالدن واجب بولمی (وجوبا علی الفور) تیزلك اوزرینه
واجب بولو برلن واجب بولور (فی قول) بر سوزده بس واجب بولغان صوڭ بیرمی
کیچکتروب تورسه گناهلی بولور (وکل دین) دخی هر بر بوروچ (لآدمی) آدم
اوچون بولغان بوروچ (یمنع) طییار اول بوروچ زکاتنی (بقدره) شول بوروچ
مقداری (حالا کان) کیراك بیرو وقتی یتکان بوروچ بولسون (اومؤجلا) یایسه
کلاچکده بیره تورغان بوروچ بولسون مثلا زیدنڭ ملك صوم آقچه‌سی بولوب دورت
یوزصوم بوروچی بولسه آلتی یوزصومدنغنه زکات بیرر (ومن مات) دخی بر
کشی اولسه (وعلیه) دخی اول کشی اوزرینه واجب بولسه (زکوة) زکات (اوصدقة
فطر) یایسه فطر صدقه‌سی (اوصوم) یایسه روزه (اونذر) یایسه نذر (اوکفارة)
یایسه کفارت یعنی بولارنی اوتاماي اولسه (سقطت) بو واجبلر دنیاده ساقط بولورلار
یعنی وارثلر استنه بوروچ بولوب قالماس (الا) مگر ساقط بولماسلار (ان
اوصی) اگر وصیت ایتسه (بها) اوشبو واجبلر برلن (فتنفذ) بس یرتلمش بولور
اول وصیتنی (من الثلث) مالنڭ اوچدن برندن (ولازکوة) دخی بوقدر زکات
(فی غیر الفضة) کمشدن باشقه‌ده (والذهب) دخی آلتوندن باشقه‌ده (والسوائم)
دخی اوتلاناتورغان میوانلاردن باشقه‌ده (الا) مگر بولاردن باشقه‌ده زکات واجب بولور
(بنیة التجارة) صاتو نیتی برلن (ولازکوة) دخی بوقدر زکات (فی المال الضمار)
ضمار بولغان مالده (وهو) اول ضمار بولغان مال (مال) شوندا ین مالدر (لایقدر)
کوچی یتماس ایباسینڭ (علیه) اول مال اوزرینه (بنفسه) اوزبنڭده کوچی
یتماس (لابنائبه) دخی اوزی اورنینه تورا تورغان کشینڭده کوچی یتماس دریاغه

توشکان مال کبی یاپانغه کومنگان مال کبی اورنی اونوتلسه (ولاتصح) دخی زکاتنی اوتاودرست بولماس (الّا) مگر درست بولور (بنیّة) نیت برلن (مقارنة) یاقین بولغوچی نیت برلن (للاداء) زکاتنی اوتاوگه (اولعزلها) یابسه زکاتنی آیروغه (الّا) مگر نیتسزده زکوتنی اوتاو درست بولور (اذا تصدّق) هرقیچان صدقه قیلسه (بکل النصاب) نصابنڭ بارچه‌سنی بووقتده ذمه‌سندن زکات توشار گرچه نیت قیلماسه‌ده.

(فصل فی النصب وزکوة الاموال)

(فصل) اوشبو فصل (فی النصب) نصابلار بیاننده کیلگان فصلدر اوشبو (وزکوة الاموال) دخی ماللار زکاتی بیاننده کیلگان فصلدر (ونصاب الفضة) کمشنڭ نصابی (مائتا درهم) ایکی یوز درهمدر یعنی کمشدن زکات چغه ایکی یوز درهم بولسه (وکل عشرة دراهم) هر بر اون درهم (وزن سبعة مثاقیل) یدی مثقال آغرلقیدر (اغلبها) اول درهملرنڭ کوبراگی (فضة) کمشدر (وفیه) اول ایکی یوز درهمده واجب بولور (خمسة دراهم) بش درهم (ثمّ) مونڭ صوگنده یعنی ایکی یوز درهم صوگنده (فی کل اربعین درهما) هربر قرق درهمده واجب بولور (درهم) بر درهم (والناقص) قرق درهمدن کیمی (عفو) عفودر (ونصاب الذهب) دخی آلتوننڭ نصابی (عشرون مثقالا) یکرمی مثقالدر (اغلبه) اول آلتوننڭ غالبراگی یعنی کوبراگی (ذهب) آلتون بولور یعنی بر آز باشقه نرسه قاتوشسه‌ده آلتون برلن کمشگه همیشه آلتون کمش اسمنده بولالار (وفیه) دخی یکرمی مثقال آلتونده واجب بولور (نصف مثقال) یارطی مثقال (ثمّ) مونڭ صوگنده یعنی یکرمی مثقال صوگنده (فی کل اربعة مثاقیل) هربردرة مثقالده واجب بولور (قیراطان) ایکی قیراط واجب بولور هرقیراط بش آربه آورلغی (والناقص) دورة مثقالدن کیمی (عفو) عفودر (والتبر) دخی صوغلمغان آلتون کمش (والحلی) دخی آلتون کمشدن بولغان بیزاك (والانیة) دخی آلتون کمش صاوتی (نصاب) نصابده اعتبار قیلنورلار یعنی بر کشینڭ صوغلماغان کمشی بولسه ایکی یوز درهم مقدار آندن زکات چغار یاکه یکرمی مثقال مقدار صوغلماغان آلتونی بولسه آندن هم زکات چغار

اوشنداق حلى برلن صاوتىده (وَمَا) دخى شول نرسه (غَلَبَهُ) غالب وكوب بولدى اول نرسه‌گه (مِنْهُمَا) آلتون برلن كمش‌دان (غِشٌ) قاتشقان نرسه (فَهُوَ) بس قاتشقان نرسه‌سى كوب بولغان آلتون برلن كمش (كَعُرُوضِ التِّجَارَةِ) صاتو مالى كبيدر بس بلاردان قيمت‌لب زكات چغارولور (اِلَّا) مگر صاتومالى كبى بولماس (اَنْ يَخْلُصَ) قاتشقان نرسه‌دان صافى نڭ بولماقلغى وقننده (نِصَابٌ) نصاب مقدارى (وَنِصَابُ الْعُرُوضِ) صاتو مالينڭ نصابى (اَنْ تَبْلُغَ) ايرشماكلكيدر (قِيمَتُهَا) اول صاتومالينڭ قيميتنڭ (نِصَابًا) نصابغه ايرشماككيدر (بِالْاَنْفَعِ) عروضنى فائده‌ليراك نرسه برلن قيت‌لنور (لِلْفُقَرَاءِ) فقيرلرگه فايده‌ليره‌ك نرسه برلن (وَكَمَالُ النِّصَابِ) نصاب‌نڭ كامل بولوى (فِى طَرَفَيِ الْحَوْلِ) يلنڭ ايكى طرفنده (كَافٍ) يتكوچيدر يعنى يل آراسنده كيمسه‌ده زكات ساقط بولمى (وَيُضَمُّ) دخى قوشلمش بولور (الذَّهَبُ) آلتوننى (وَالْفِضَّةُ) دخى كمشنى (وَالْعُرُوضُ) دخى باشقه صاتو مالارونى (بَعْضُهَا) بعضسنى قوشلور (اِلَى بَعْضٍ) بعضسينه (بِالْقِيمَةِ) قيمت برلن قوشلور (مثلا بر كشينڭ يوز درهم كمشى بولسه اون دينار آلتونى بولسه برسنى برسينه قوشلوب زكات چغه (وَيُضَمُّ) دخى قوشلمش بولور (مَادُونَ الْاَرْبَعِينَ) قرق درهم‌دن كيم كمشنى (اِلَى مَادُونَ اَرْبَعَةِ مَثَاقِيلَ) دورت مثقال‌دان كيم آلتونغه (اَيْضًا) ينه‌ده (وَنِصَابُ الْاِبِلِ) دخى تيه‌نڭ نصابى (فِى كُلِّ خَمْسٍ) هربر بش تيه‌ده واجب بولور (شَاةٌ) برقوى (اِلَى خَمْسٍ وَعِشْرِينَ) يكرمى بش‌گه قدرى (ثُمَّ) مونڭ صوڭنده يعنى يكرمى بش‌ده (بِنْتُ مَخَاضٍ) بنت مخاض واجب بولور (اِلَى سِتٍّ وَثَلٰثِينَ) اوطز النيغه قدرى (ثُمَّ) مونڭ صوڭنده يعنى اوطز التيده (بِنْتُ لَبُونٍ) بنت‌لبون واجب بولور (اِلَى سِتٍّ وَاَرْبَعِينَ) قرق النيغه قدرى (ثُمَّ) مونڭ صوڭنده يعنى قرق آلتيده (حِقَّةٌ) حقه واجب بولور (اِلَى اِحْدَى وَسِتِّينَ) آلتمش برگه قدرى (ثُمَّ) مونڭ صوڭنده يعنى آلتمش برتيه‌ده (جَذَعَةٌ) جذعه واجب بولور (اِلَى سِتٍّ وَسَبْعِينَ) يتمش آلتى‌غه قدرى (ثُمَّ) مونڭ صوڭنده يعنى يتمش آلتيده (بِنْتَا لَبُونٍ) ايكى بنت‌لبون واجب بولور (اِلَى اِحْدَى وَتِسْعِينَ) توقسان برگه قدرى (ثُمَّ) مونڭ

صوكنك يعنی توقسان برده (حِقَّتَانِ) ایکی حقه واجب بولور (اِلٰی مِائَةٍ وَعِشْرِیْنَ) یوز یکرمی گه قدری (ثُمَّ) مونك صوکنده (یُبْدَأُ) باشدان آلنمش بولور (کَمَا مَرَّ) نناك اوتدی یعنی اوتکاندا اکی کبی حساب ایتولور (اِلٰی خَمْسٍ وَعِشْرِیْنَ) یکرمی بش گه قدری مثلا یوز یکرمی بش تیه دان ایکی حقه برقوی یوز اوتوز دان ایکی حقه ایکی قوی یوز اوطوز بشدان ایکی حقه اوچ قوی یوز قرق دان یوز حقه دورت قوی یوز قرق بش گه قدر (ثُمَّ) مونك صوکنده یعنی یوز قرق بش ده (حِقَّتَانِ) ایکی حقه (وَبِنْتُ مَخَاضٍ) بر بنت مخاض بولور (اِلٰی مِائَةٍ وَخَمْسِیْنَ) یوز ایلی گه قدری (ثُمَّ) مونك صوکنده یعنی یوز ایللی ده (ثَلٰثُ حِقَاقٍ) اوچ حقه واجب بولور (ثُمَّ یُبْدَأُ) مونك صوکنك باشدان آلنمش بولور (کَمَا مَرَّ) نیناك اوتدی (اِلٰی خَمْسٍ وَعِشْرِیْنَ) یکرمی بش که قدری یعنی یوز ایللی بش ده اوچ حقه ده بر قوی یوز آلتمش دان اوچ حقه ده ایکی قوی یوز آلتمش بشدان اوچ حقه ده اوچ قوی یوز یتمشدان اوچ حقه ده دورت قوی یوز یتمش بش گه قدری (ثُمَّ) مونك صوکنده یعنی یوز یتمش بش ده (بِنْتُ مَخَاضٍ) اوچ حقه ده بر بنت مخاض واجب بولور (اِلٰی سِتٍّ وَثَلٰثِیْنَ) اوطز آلتیغه قدری یعنی یوز سکسان آلتیغه قدری (ثُمَّ) مونك صوکنده یعنی یوز سکسان آلتیك (بِنْتُ لَبُوْنٍ) اوچ حقه ده بر بنت لبون واجب بولور (اِلٰی مِائَةٍ وَسِتٍّ وَتِسْعِیْنَ) یوز توقسان آلتیغه قدری (ثُمَّ) مونك صوکنده یوز توقسان آلتیده (اَرْبَعُ حِقَاقٍ) دورت حقه واجب بولور (اِلٰی مِائَتَیْنِ) ایکی یوز گه قدری (ثُمَّ یُبْدَأُ) مونك صوکنده باشدان آلنمش بولور (کَمَا بُدِأَ) نناك باشدان آلنغان ایدی (ثَانِیًا) ایکنچی مرتبه ده یعنی یوز ایللی صوکنك (وَالْبُخْتُ) بخت نصر پادشاه غه نسبت بیرلگان تیه (وَالْعِرَابُ) دخی عرب تیه سی (سَوَاءٌ) برابر در (وَنِصَابُ الْبَقَرِ) دخی صغرنك نصابی (ثَلٰثُوْنَ) اوطزدر (وَفِیْهِ) دخی اول اوطز صغرده واجب بولور (تَبِیْعٌ) بر تبیع (اِلٰی اَرْبَعِیْنَ) قرقغه قدری (ثُمَّ) مونك صوکنك قرق صغرده واجب بولور (مُسِنٌّ) برمسن (وَمَا زَادَ) اول قرقدان آرتقانی (بِحِسَابِهٖ) حسابی برلن در (اِلٰی سِتِّیْنَ) آلتمش قه قدری (ثُمَّ) مونك صوکنك یعنی آلتمش صغرده واجب بولور (تَبِیْعَانِ) ایکی تبع (اِلٰی سَبْعِیْنَ) یتمش گه قدری (ثُمَّ)

مونك

مونكٔ صوکنله یعنی یتمش صغرده واجب بولور (مُسنَّةٌ) برمسنه (وَتبیعٌ) دخی بر تبیع (الیٰ ثمانینَ) سکسانگه قدری (ثُمَّ) مونکٔ صوکنده یعنی سکسان صغرده واجب بولور (مُسنَّتان) ایکی مسنه (الیٰ تسعینَ) توقسانغه قدری (ثُمَّ) مونکٔ صوکنده یعنی توقسان صغرده واجب بولور (ثلٰثةُ اَتبعةٍ) اوچ قبیع (الیٰ مائةَ) یوزگه قدری (ثُمَّ) مونکٔ صوکنده یعنی یوز صغرده واجب بولور (تَبیعان) ایکی تبیع (وَمُسنّةٌ) دخی برمسنه (وهٰکذا) دخی اوشنداق یعنی هر اون صغرده فرض تبیع دان مسنه گه مسنه دان تبیع گه اوزکارور (اَبدًا) منگو (وَالْجوامیسُ) دخی صو صغرلاری (وَالْبقَرُ) دخی معروف صغر (سَوٰاءٌ) برابردور (وَنِصابُ الْغنَم) دخی قوی نکٔ نصابی (اَرْبَعُونَ) قرق قوی دور (وَفیه) دخی قرق قویده واجب بولور (شاةٌ) برقوی (الیٰ مائةَ وَاحدیٰ وَعشرینَ) یوز یکرمی برگه قدری (ثُمَّ) مونکٔ صوکنده یعنی یوز یکرمی برده (شاتان) ایکی قوی واجب بولور (الیٰ مائتَین وَواحدَة) ایکی یوزده برگه قدری (ثُمَّ) مونکٔ صوکنده یعنی ایکی یوزده بر قویده واجب بولور (ثَلٰثُ شِیاه) اوچ قوی (الیٰ اَرْبَعَ مائةَ) دورت یوزگه قدری (ثُمَّ) مونکٔ صوکنده یعنی دورت یوز قوی ده واجب بولور (اَرْبَعُ شِیاه) دورت قوی (ثُمَّ) مونکٔ صوکنده (فی کُلِّ مائةِ شاة) هر بر یوز قویده واجب بولور (شاةٌ) بر قوی (وَالضَّأنُ) دخی صارق (وَالْمَعَزُ) دخی کجه (سَوٰاءٌ) برابردر (وَیُؤخَذُ) دخی آلنمش بولور (الثنی) بر یل تولغاننی (منهُما) اول صارق برلن کجه دان (وَلایُؤخَذُ) دخی آلنمش بولماس (اَلْجَذَعُ) یل نکٔ کوبرا کینه ایرشکان صارقنی (وَما) دخی شول حیوان (یُنْتَجُ) طوار (بَینَ ظَبی) قر کجه سی آراسی برلن (وَشاة) دخی قوی آراسنده (اَوْبقَرةٍ وَحشیة) یایسه وحشی صغر برلن (وَاَهْلیَه) دخی اهلی بولغان صغر آراسنده (یُعْتَبَرُ) اعتبار قیلنور (اُمُّهُ) آناسی یعنی آناسی اهلی بولسه زکات واجب بولور آناسی وحشی بولسه واجب بولماس (وَنِصابُ الْخَیْل) دخی آطنکٔ نصابی (اثْنان) ایکیدر (ذَکَرٌ) اول ایکسنکٔ برسی مذکر در (وَاُنثی) دخی ایکنچسی مؤنث در فقط مذکرلر بولسه زکات چقمی (وفیه) دخی اول ایکی آطده واجب بولور (دینارٌ) ایکی آلتون (اَوْزکٰوةُ القیمة) یایسه قیمتی نکٔ زکاتی واجب

بولور (فلا یجب) بس واجب بولماس (شیء) هیچ بر نرسه (من ذکور) آطلنك مذکرلرندن (واناث) دخی مؤنثلرندان (محضة) خالص مذکرلر یایسه خالص مؤنثلر بولسه‌لار (فی الاشهر) مشهوررا‌ك روایتده (ولا زکوة) دخی یوقدر زکات (فی البغال) قاچرلارده (والحمیر) دخی ایشاکلرده (ولا) دخی زکات یوقدر (فی الصغار) کچکنه‌لرده بوزاولارده وطایلارده هم قوی باللارنده (الا) مگر زکات بولور (تبعا) ایپارتو یوزندن (للکبار) الوغلارینه (ولیس) دخی یوقدر (فی العلوفة) یلنك یارطسنده یا کوبراگنده ایوده پچه‌ن آشی تورغان حیوانلارده (ولا) دخی یوقدر (فی الحوامل) یوك تاشی تورغان حیوانلارده (والعوامل) دخی عمل قیلا تورغان یعنی صوقه صوقالی تورغان حیوانلارده یوقدر (زکوة) بولارنك هیچ قیسنده زکات یوقدر (والسائمة) سائمه‌نك معناسی (الراعیة) اوطلاب بروچی یعنی آیاق آستنده‌غی اوله‌ننی آشاب بروچی حیوانغه ایتورلر (فی اکثر الحول) یلنك کوبراگنده سرت اوچون نسل اوچون اوطلاب یرسه (لا) زکات واجب بولماس یلنك کوبراکنده قرده اوطلاب بورسه‌ده (للرکوب) آطلانو اوچون اوطلاسه (والعمل) دخی عمل اوچون (وبنت مخاض) دخی بنت مخاض (ما) شونداین تیه بالاسیدر (دخلت) کردی (فی السنة الثانیة) بر یل تولوب ایکنچی یلغه (وبنت لبون) دخی بنت لبون (ما) شونداین تیه بالاسیدر (دخلت) کردی (فی الثالثة) ایکی یل تولوب اوچونچی یلغه (والحقة) دخی حقه (فی الرابعة) شونداین تیه بالاسیدر اوچ یل تولوب دورتنچی یلغه کردی (والجذعة) دخی جزعه (فی الخامسة) شونداین تیه بالاسیدر دورت یل تولوب بشنچی یلغه کردی (والتبیع) دخی تبیع (فی الثانیة) بر یل تولوب ایکنچی یلغه کرگان بوزاودر (والمسنة) دخی مسنه (فی الثالثة) ایکی یل تولوب اوچنچی یلغه کرگان بوزاودر یعنی طانادر (والثنی) دخی ثنی (من الغنم) قوی‌دن (ما) شونداین قوی بالاسیدر (بلغ) ایرشدی (سنة) بر یلغه (وجذعها) دخی اول قوی‌نك جزعی (ما) شونداین قوی بالاسیدر (بلغ) ایرشدی یلنك کوبرا کینه مثلا یدی آیلق بولدی (ومن) دخی شول کشی (وجب) واجب بولدی

(عَلَیْه) اول کشی اوزرینه (مُسن) برمسن واجب بولدی مثلا بوکشی قرق صغرنی مالك بولور (لَایَمْلکُه) ملك لنماس بولسه اول کشی مسن نی (اَعْطٰی) بیرر اول کشی (اَعْلٰی) الوغراقنی (منهُ) اول مسن دان (وَاَخَذَ) دخی آلوز (اَلزَّائدَ) مسن بهاسندان آرتقاننی (برضاء السّاعی) عامل زکات نك یا یسه فقیرنك رضاسی برلن (اَوْاَعطٰی) یا یسه بیرر (اَسْفَلَ) توبانره کنی (منْه) اول مسن دان ده (مَعَ الزَّائد) آرتوغی برلن یعنی مسن قیمتنه تولتروب بیرر (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی کیراك عامل صدقه راضی بولسون کیراك راضی بولماسون (وَیَجُوزُ) دخی درست بولور (دَفْعُ الْقیمَة) قیمتنی بیرو (فی الزَّکٰوة) زکاتده (وَالْفطْرَة) دخی فطره ده (وَالْکَفَّارَة) دخی کفارتده (وَالْعُشْر) دخی عشرده (وَالْخَراج) دخی خراجده (وَالنَّذْر) دخی نذرده (لَا) قیمتنی بیرو درست بولماس (فی الْهَدَایَا) هدیه لرده (والضَّحَایَا) دخی قربانلارده (وَالْوَاجبُ) دخی واجبدر (اَخْذُ الْوُسْطٰی) اورطاچه سنی آلماقلق (منَ النّصَاب) نصاب دان (وَمُطْلَقُ الْمُسْتَفَاد) یل آراسنده فائدلنمش نرسه نك مطلقی یعنی کیراك طوماق برلن حاصل بولسون کیراك سوده قیلوب فائده ایتوبرلن (یُضَمُّ) قوشلمش بولور (فی الْحَوْل) یل ایلنوده (الَی النّصَاب) نصابقه قوشلمش بولور (الّا) لکن (اَنَّ الرّبْحَ) درسلکده فائده (وَالْوَلَدَ) دخی بالا (یُضَمُّ) قوشلمش بولور (الٰی اَصْلٰه) اوزینك اصلینه یعنی بالا آناسینه قوشلور فائده ایسکی صوماغه قوشلور (لَاغَیْرَ) آصلندان باشقه غه قوشلماس (وَغَیْرُهُمَا) فائده برلن بالادان باشقه سی (یُضَمُّ) قوشلمش بولور (الٰی اَقْرَب جنسه) یاقینراق جنسینه (حَوْلًا) یل ایلنو یوزندن (وَالزَّکٰوةُ) دخی زکات (وَاجبَةٌ) واجب در (فی النّصَاب) نصابده (دُونَ الْعَفو) عفو دان باشقه یعنی عفودان واجب بولماس (فَلَایَسْقُطُ) بس ساقط بولماس (شَیْءٌ) هیچ بر نرسه (بهَلَاك الْعَفْو) عفونك هلاك بولوی برلن (صورة مسئله) مثلا بر ایرنك سکسان قویی بولسه قرغی نصاب قرغی عفو قرق قوی هلاك بولسه همیشه بر قوی زکات واجب بولا (وَلَوْهَلَكَ النّصَاب) دخی اگر نصاب هلاك بولسه (بَعْدَوُجُوب الزَّکٰوة) زکات واجب بولغان نك صوکنده (سَقَطَتْ) زکات ساقط بولور (وَلَوْهَلَكَ) دخی اگر هلاك بولسه (بعضه) نصاب نك

بعضسی (سَقَطَتْ) زکات تشەر (بِقَدَرِه) هلاك بولغان قدری مثلا ایکی یوز صوم آقچەسی بولوب یوز صومی هلاك بولسه یوز صومندان زکات واجب بولا (وَلَوْ اَهْلَكَ) دخی اگر نصابنی هلاك قیلسه (اَلْمَالِكُ) خواجەسی (ضَمِنَ) تولەر (وَلَوْ هَلَكَ) دخی اگر نصاب هلك بولسه (بَعْدَ طَلَبِ السَّاعِی) عامل صدقه استگاننك صوڭنده (فَقَوْلَانِ) بس بو صورتده ایکی قول باردر بعضیلر مالك تولی دیگانلر بعضلر تولامی دیگانلر (وَيَصِحُّ) دخی درست بولور (اَلتَّعْجِيلُ) زکاتنی آشقدروب بیرمکلك (لِسِنِينَ) کوب یللار اوچون (وَلِنُصُبٍ) دخی تورلی نصابلار اوچون (اَيْضًا) ینەده (بَعْدَ مَا مَلَكَ) مالك بولغاننك صوڭنده (نِصَابًا) بر نصابنی .

(فصل فی المعدن والرکاز)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِی الْمَعْدِنِ) الله تعالی یرده یاراتقان نرسەلرنك حکمی بیانندەدر (وَالرِّكَازِ) دخی آدم اوغلی ییرگه کومگان نرسەلرنك حکمی بیانندەدر (وَمَنْ وَجَدَ) دخی برکشی تابسه (مَعْدِنًا) خزینەنی (مِنْ جَوْهَرٍ ذَائِبٍ) ارگوچی جوهردن مثلا آلتون کمش تیمر کبی نرسەلرنی تابسه (فِی اَرْضٍ مُبَاحَةٍ) مباح بولغان ییرده یعنی هیچ آدمنك ملکنده بولماغان ییرده (فَفِيهِ) بس اول خزینەدە بولور (اَلْخُمُسُ) بشدن بری غانمینگه (وَالْبَاقِی) دخی قالغانی (لَهُ) اول تابغوچی کشیگه بولور (وَلَوْ وَجَدَهُ) دخی اگر تابسه خزینەنی (فِی دَارِهِ) اوزینك یورطنده (فَلَا شَیْءَ) بس هیچ بر نرسه یوقدر (فِيهِ) اول خزینەدە یعنی کلسی تابقوچیغه بولور (بِخِلَافِ الْكَنْزِ) کنزنك خلافنچه یعنی آدم اوغلی ییرگه کومگان خزینەنك خلافنچه اول گرچه یورطنده تابلسەدە بشدن بری غانمینگه بولا (وَلَوْ وَجَدَهُ) دخی اگر تابسه معدننی (فِی اَرْضِهِ) اوزینك یرنده (فَرِوَايَتَانِ) بس ایکی روایت بولغوچیدر بر روایتده بشدن بری غانمینگه دیگان بر روایتده کلسی تابغوچیغه (وَمَنْ وَجَدَ) دخی برکشی تابسه (كَنْزًا) آدم اوغلی کومگان خزینەنی (فَفِيهِ) بس اول خزینەدە بولور (اَلْخُمُسُ) بشدن برسی غانمینگه (وَلَوْ كَانَ) اگرچه بولسەدە

اول خزینه (مَتَاعًا) متاع بولسه‌ده قورال‌لار صاوت‌لار کبی (وَالبَاقی) بشدن برندن قالغانی (لُقَطَةٌ) لقطه اسمنده بولور یعنی ایه‌سی معلوم بولماغان مال حکمنده بولور (فی الضَّرْبِ الاِسْلَامی) اهل اسلام ضربنده بولسه مثلا اول خزینه‌گه شهادت کلمه‌سی یازلغان بولور (وَفی الجَاهلی) دخی ضرب جاهلیده یعنی اول خزینه‌ده صنم نقشلری بولور یاکه کفر برلن معروف بولغان پادشاه اسملری بولور (فهُوَ) بس بش‌دن بردن قالغانی (للْوَاجد) تابقوچی کشیگه بولور (انْ کَانَتِ الاَرْضُ) اگر شول خزینه تابلغان بیر بولسه (مُبَاحَةً) مباح بولسه (وَانْ لَمْ تَکُنْ) بیر اگر مباح بولماسه بلکه ملکلنمش بولسه (فَلمَالکهَا) بس اول بیرنڭ ایه‌سینه بولور (اَوَّل الْفَتْح) اول بیرنی اوّل آچلغانده یعنی غانمین آراسنده بولنگان وقتده خواجه بولغان بیر ایه‌سینه بولور اگر اوزی بولسه اوزی بولماسه وارثلرینه بولور (فَانْ جُهلَ) بس بولنگان وقتده اول بیرنی کم مالك بولغانلق بلمسز بولسه (فَلاَقصَی مالك) بس شونداین مالکنڭ یراغراغینه بولور (یُعْرَفُ) بلنور اول مالك (فی الْاسْلَام) اسلامده دخی آنڭ وارثلرینه بولور برسنده بولماسه بیت المالغه قویلور (فَانْ خَفیَ) بس اگر یاشرن بولسه (الضَّرْبُ) صوغوی یعنی اول خزینه‌ده اسلام علامتینده کفر علامتینده بولماسه (جُعلَ) قیلنمش بولور اول خزینه‌نی (جَاهلیًّا) جاهلی قیلنور یعنی بشدن بردن قالغانی تابقان کشیگه بولور (وَلاَشَیْءَ) دخی هیچ نرسه یوقدر یعنی بشدن بری آلنماس (فی الْفَیْروزَج) فیروزجده (وَالیَاقُوت) دخی یاقوتده ایکسینده قیمتلی تاشلاردر (وَاللُّؤْلُؤ) دخی انجوده یعنی انجوده هیچ نرسه یوقدر (وَالْعَنْبَر) دخی عنبرده عنبر دریا کوبگندن حاصل بولغان نرسه دیگانلر (وَفی الزِّئْبَق) دخی تُر کمشده (اَلْخُمُس) بشدن برسی آلنور .

(فصل فی زکوة النبات)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فی زَکوة النَّبَات) بیرده اوسکان نرسه‌لرنڭ زکوتی بیاننده‌در یعنی ایگنلرنڭ ویمشلی آغاچلارنڭ زکوتی بیاننده‌در (یَجبُ) واجب بولور (عُشْرُ

كُلِّ نابتٍ) هر بيرده اوسكان نرسه‌نك اوندن بر اُلشى (يُسْقٰى) صوغارلمش بولسه اول بيرده اوسكوچى نرسه‌نى (بِمٰاءِالسَّمٰاءِ) كوكدن اينگان صو برلن (اَوْسَيْحًا) يايسه آققوچى صو برلن (اِلَّاالْحَطَبَ) مگر اوطوندن اوندن برى واجب بولماس (وَالْقَصَبَ) دخى قامشدن (وَالْحَشِيْشَ) دخى پچه‌ندن (مِنْ غَيْرِ شَرْطِ نصابٍ) يعنى هر يرده اوسكان نرسه‌نك اوندن برى واجب بولور نصابنى شرط قيلودن باشقه (وَحَوْلٍ) دخى يل ايلنونى شرط قيلودن باشقه (وَعَقْلٍ) دخى عقلنى شرط قيلودن باشقه (وبُلُوغٍ) دخى بالغ بولونى شرط قيلودن باشقه (وَاِسْلٰامٍ) دخى اسلامنى شرط قيلودن باشقه (فَاِنْ جُعِلَ) بس اگر قيلنمش بولسه (اَرْضُهُ) اول يير ايپه‌سينك بيرى (مَحْطَبَةً) اوطنلق (اَوْمَقْصَبَةً) يايسه قامشلق (اَوْمَحْشَشَةً) يايسه پچانلك (وَجَبَ) واجب بولور (فيهٰا) اول بيرده (اَلْعُشْرُ) عشر واجب بولور (وَمٰاسُقِىَ) شوندا ين ايگن كم صوغارلمش بولدى (بِغَرْبٍ) اوگز تيرسندن بولغان الوغ چيلاك برلن (اَوْدالِيَةٍ) يايسه الوغ دولاب برلن يعنى تيه برلن يا صغر برلن ايلندرله تورغان چغر برلن (فَفيه) بس بولغوچيدر اول ايگنده (نِصْفُ الْعُشْرِ) اوندن برنك يارطسى (وَاِنْ سُقِىَ) دخى اگر صوغارلمش بولسه اول ايگننى (سَيْحًا) آغاتورغان صوبرلن (وَبِدالِيَةٍ) دخى چغر برلن (حكم) حكم قيلنمش بولور (بِاَكْثَرِ الْحَوْلِ) يلنك كوبره‌گى برلن يعنى يلنك كوبره گنده آغاتورغان صوبرلن صوغارلسه اوندن برى واجب بولور اگر يلنك كوبره گنده چغر برلن صوغارلسه اوندن برنك يارطسى واجب بولور (وَفِى الْعَسَلِ) دخى بالده واجب بولور (اَلْعُشْرُ) اوندن برى (وَلَوْوُجِدَ) اگر تابلمش بولسه اول بال (فِى الْجَبَلِ) تاغده (كَالثَّمَرِ) يمش كبيدر (فيه) اول تاغده (اَلْعُشْرُ) اوندن برى آلنمش بولور (وَلٰايُطْرَحُ) دخى تاشلانمش بولماس يعنى زكاة بيروچى تاشلاماس (اُجْرَةُ الْعُمّٰالِ) عمل قيلوچيلارنك يالى (وَنَفَقَةُ الْبَقَرِ) دخى خلمت ايتكان صغرنك نفقه‌سى تاشلانماس (قَبْلَ الْعُشْرِ) عشر بيرماسدن بوروون (وَلٰاشَىْءَ) دخى هيچ برنرسه يوقدر يعنى اوندن بريده بشدن بريده واجب بولماس (فِى الْقيرِ) دگنده (وَالنِّفْطِ) دخى كراسينده.

(فصل مصارف الزكاة)

زكاتننك صرف قيلنه تورغان اورونلارى (وَالْعُشْر) دخى عشرنك صرف قيلنه تورغان اورنلارى يعنى بيرله تورغان كشيلرى (سَبْعَةٌ) يدى تورلى كشيدر (اَلْفَقِيرُ) فقيردربرسى (وَهُوَ) اول فقير (مَنْ) شول كشيدر (لَهُ) بولغوچيدر اول كشينك (اَدْنىٰ شَیْءٍ) آزغنه نرسه‌سى يعنى اوزينه يتارلك (وَالْمِسْكِينُ) دخى مسكين‌در ايكنچى (وَهُوَ) اول مسكين (مَنْ) شول كشيدر (لَاشَیْءَ) هيچ نرسه‌سى يوقدر (لَهُ) اول كشينك (وَقِيلَ) دخى ايتلدى (بِالْعَكْس) كيرسنچه‌در ديو يعنى فقير هيچ نرسه‌سى بولماغان كشى مسكين اوزينه يتارلك نرسه‌سى بولغان كشى ديو (وَالْعَامِلُ) دخى اوچونچى عامل‌در يعنى پادشاه طرفندن زكات مالللارونى جييار اوچون بيلگولنگان كشيدر (غَيْرُ الْهَاشِمى) هاشم نسلندن بولماغان حالده (وَلَوْكَانَ) گرچه بولسه‌ده اول هاشمى بولماغان عامل (غَنِيًّا) باى بولسه‌ده زكات بيرلور (وَالْمُكَاتِبُ) دخى مكاتب‌در دورتنچى يعنى خواجه‌سى قولينه يازو بيروب بيرگان قل فلان قدر آقچه بيرساك سين آزاد بولورسن ديو (وَالْمَدْيُونُ) دخى بورچلى كشيدر بشنچى (وَالْغَازِى) دخى خدا يولنده صوغش قيلوچيدر آلتونچى (اَلْمُنْقَطِعُ) صوغش قيلوچيلاردن كيسلگوچى بولوب آقچه يوقلقدن صوغشقه بارالمى تورسه (وَقِيلَ) دخى ايتلدى (اَلْحَاجُ الْمُنْقَطِعُ) حاجيلاردن آيورلوب قالغان فقير حاجى مراددر ديو آينده‌گى فى سبيل الله‌دن (وَمَنْ) دخى شول كشيدر يدنچى (لَهُ) بولغوچيدر اول كشينك (مَالٌ بَعِيدٌ) يراق بولغان مالى (عَنْهُ) اوزندن يعنى يانننده آقچه‌سى بولماغان مسافر (وَلِلْمَالِك) دخى مال ايياسينه تيار يعنى درست بولور (اَنْ يَعُمَّ) عام قيلماقلق (كُلَّ الْمَصَارِف) مصرف‌لرنك كلسنى يعنى شول يدى تورلى كشينك يديسنه‌ده بيرسه يارى (وَاَنْ يَخُصَّ) دخى خاصلاماقلق درست بولور (بَعْضَهَا) اول مصرفلرنك بعضسنى يعنى يدى مصرف‌نك بعضسنه‌غنه بيرسه‌ده يارى (وَلَايَدْفَعُ) دخى زكات بيروچى زكاتنى بيرماس (اِلىٰ غَنِیٍّ) باى كشيگه (وَاِنْ كَانَ) گرچه بولسه‌ده (نِصَابُهُ) اول باى كشى‌نك مالينك نصابى (غَيْرَنَام) اوسمى تورغان بولسه‌ده (وَلَا) دخى بيرماس زكاتنى (اِلىٰ ذِمِّیٍّ) ذمى كافرگه (بِخِلَافِ غَيْرِ الزكوة)

زکاتدن باشقه صدقه‌نانڭ خلافنچه (وَالْعُشْر) دخی عشردن باشقه صدقه‌نڭ خلافنچه
یعنی زکات برلن عشردن باشقه نفل صدقه‌لارنی ذمی‌گه بیررگه یاری (وَلَایُبْنٰی)
دخی بنأ قیلنماس (مِنْهَا) اول زکاتدن (مَسْجِدٌ) مسجد بنا قیلنماس (وَلَایُکَفَّنُ) دخی
کفنلنمش بولماس (بِهَا) اول زکات برلن (مَیِّتٌ) اولوکنی (وَلَایُقْضٰی) دخی
اوتالمش بولماس (دَیْنُهُ) اول اولوك نڭ بوروچی زکات مالندن (وَلَایُعْتَقُ)
دخی آزاد ایتلمش بولماس (بِهَا) اول زکات برلن (عَبْدٌ) قلنی (وَلَایَدْفَعُهَا) دخی
بیرماس اول زکاتنی (اَلْمُزَکّی) زکات بیروچی (اِلٰی اُصُولِه) اصل‌لارینه. یعنی آتا
وآنالارینه ابی وباباٰلارینه (وَفُرُوعِه) دخی فرعلرینه یعنی بالالارینه وبالالارینڭ
بالالارینه (وَزَوْجَتِه) دخی خاتونینه ایر زکات بیرماس (وَزَوْجِهَا) دخی خاتون
ایرینه زکات بیرماس (وَمُکَاتَبِه) دخی خواجه مکاتبنه زکات بیرماس (وَمُدَبَّرِه) دخی
مدبرینه زکات بیرماس یعنی مین اولگاچ سین آزاد دیگان قلینه (وَاُمِّ وَلَدِه) دخی
ام ولدینه (وَعَبْدِ) دخی شوندااین قلغه زکات بیرماس (اُعْتِقَ) آزاد قیلندی
(بَعْضُهُ) اول قلنڭ بعضسی (وَلَا) دخی زکات بیرماس (اِلٰی مَمْلُوكِ غَنِیٍّ) بای
کشینڭ قلینه (وَوَلَدِهِ الصَّغِیر) دخی بای کشینڭ کچکنه بالاسینه زکات بیرماس
(بِخِلَافِ امْرَأَتِه) خاتونی نڭ خلافنچه یعنی بای کشی نڭ خاتونینه زکات بیررگه
یاری (وَلَا اِلٰی هَاشِمِیٍّ) دخی زکات بیرماس هاشم نسلندن بولغان کشیگه
(وَمَوْلَاهُ) دخی هاشمی لرنڭ آزاد قیلنمش‌لارینه (وَلَوْظَنَّهُ) اگر زکات بیروچی
گمان قیلسه برکشنی (مَصْرِفًا) مصرف دیب (فَاَعْطَاهُ) بس بیرسه زکاتنی اول
کشیگه (فَاَخْطَأَ) بس خطا قیلسه یعنی اول کشی مصرف بولماسه مثلا هاشمی بولسه
یاذمی بولسه (سَقَطَتْ) توشار زکات (عَنْهُ) اول کشیدن (اِلَّا) مگر توشماس
(فِی مُکَاتَبِه) مکاتبنه خطا قیلوب زکات بیرسه (وَلَوْ اَعْطَاهُ) اگر بیرسه زکاتنی
مکاتب‌که (شَاکًّا) شك قیلغانی حالده (لَمْ تَسْقُطْ) توشماس زکات (عَنْهُ) اول کشیدن
(اِلَّا) مگر توشار (اَنْ یَتَحَقَّقَ) شکسز معلوم بولوی وقتنده (اَنَّهُ) درستلکده
اول بیرلمش کشی (مَصْرِفٌ) مصرفدر دیو (وَیُکْرَهُ) دخی مکروه بولور (اَعْطَائُهُ)

زکات بیرو چینك بیروی (واحدا) بر کشیگه (من الزکوة) زکاتدن (نصابا) نصاب قدرنی (ویکره) دخی مکروه بولور (نقلها) اول زکاتنی کوچرو (الی بلد آخر) ایکنچی شهرگه (الا) مگر مکروه بولماس (الی قریب) یاقین قرداشینه (او احوج) یایسه محتاجراق کشیگه یعنی ایکنچی شهرده قرداشی بولسه یایسه ایکنچی شهر خلقی بوشهر خلقندن محتاجراق بولسه آلارغه زکاتنی بیرو درست بولور .

(فصل فی صدقة الفطر)

(فصل) اوشبو فصل (فی صدقة الفطر) فطر صدقه‌سی بیاننده کیلگان فصلدر اوشبو (تجب) واجب بولور فطر صدقه‌سی (علی کل حر) هر بر آزاد کشیگه (مسلم) مسلمان کشیگه (ملك) ملکلنسه (نصابا) نصابنی (فاضلا) آرتقانی حالده اول نصاب (عن حوایجه الاصلیة) اصلی بولغان حاجتلرندن (وان کان) گرچه بولسه‌ده نصاب (غیر نام) اوسکوچیدن باشقه (عنه) اوزندن واجب بولور فطرصدقه‌سی (وعن ولده الصغیر) دخی کچکنه بالاسندن واجب بولور (الذی) شوندای کچکنه بالا کم (لاشیء) هیچ نرسه‌سی یوقدر (له) اول کچکنه بالاسینك (وعن عبده) دخی قلندن واجب بولور (للخدمة) خدمت اوچون بولغان قلندن (ولوانه) گرچه بولسه‌ده اول قل (کافر) کافر بولسه‌ده (بخلاف ولده الکبیر) الوغ بالاسینك خلافنچه یعنی الوغ بالاسی اوچون آتاغه فطره صدقه‌سی بیرو واجب توگل (وزوجته) دخی خاتونینك خلافنچه یعنی ایرگه خاتونی اوچون فطره صدقه‌سی بیرو واجب توگل (ولواذی) دخی اگر اوتاسه ایر فطره صدقه‌سنی (عنهما) اول الوغ بالاسی برلن خاتونندن (تبرعا) نفل یوزندن یعنی واجب بولماینچه (ولم یعلما) دخی بلمسه‌لر الوغ بالاسی برلن خاتونی (اجزاءهما) کفایه قیلور بوایکسینه یعنی باکادن اوزلری بیرماسلر (ولا تجب) فطره صدقه‌سی واجب بولماس خواجه‌غه (عن مکاتبه) مکاتبندن (بخلاف مدبره) مدبرینك خلافنچه یعنی خواجه‌غه مدبرنك فطره‌سنی بیرو واجب (وام ولده) دخی ام ولدینك خلافنچه یعنی خوجه‌سندن بالا تابقان کنیزاکنك خلافنچه آنك فطره‌سنی هم خواجه‌غه بیرو واجب (ولا) دخی فطره صدقه‌سنی بیرماس (عن عبد) بر اورتاق بولغان قلدن (او عبید) یایسه کوب

اورتاق بولغان قلدن (بَيْنَ اثْنَيْن) ایکی کشی آراسنك (وَهِیَ) اول فطره صدقه سی (نِصْفُ صَاع) یارطی صاعدر یعنی دورت قداقدر (مِنْ بُرّ) بغدایدن (وَزْنًا) آغرلق برلن اولچاب صاوت برلن اولچاب توگل (أَوْدَقِيقِه) یایسه بغداینك اونندن (أَوْصَاع) یایسه بر صاعدر یعنی سیگز قداقدر (مِنْ تَمْر) خرمادن (أَوْشَعِير) یایسه آرپادن (أَوْدَقِيقِه) یایسه آرپانك اونندن (أَوْسَوِيقِه) یایسه آرپانك تالقانندن (وَفِی الزَّبِيب) دخی قوری یوزمده بولغوچیدر (رِوَايَتَان) ایکی روایت امام اعظم قاشنك بغدای کبی یارطی صاع واجب امامین قاشنك خرما کبی برصاع واجب (وَالدَّقِيقُ) بغداینك اونی (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (مِنَ الْبُرّ) بغدایدن (وَالدَّرَاهِمُ) دخی کمش تنکه لر بیرو (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (مِنْهُمَا) اول بغدای اونی ایله بغدایدن (وَقِيلَ) دخی ایتلدی (اَلْبُرُّ) بغدای (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر دیو (مِنْهُمَا) اول بغدای اونی ایله کمش تنکه لردن (وَالصَّاعُ) دخی صاع (ثَمَانِيَةُ أَرْطَال) سیگز قداقدر (بِالْعِرَاق) عراق بولغان قداق برلن (وَوَقْتُهَا) فطره صدقه سنی بیرونك واجب بولوینك وقتی (فَجْرُ يَوْمِ الْفِطْر) رمضان عیدی کونینك تاکیدر (وَيُسْتَحَبُّ) دخی مستحب بولور (دَفْعُهَا) اول فطره صدقه سنی بیرو (قَبْلَ الْخُرُوج) چقماسدن برون (لِصَلٰوةِ الْعِيد) عید نمازینه (وَيَصِحُّ) دخی درست بولور (تَعْجِيلُهَا) فطره صدقه سنی آشقدرماقلق (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی کیراك رمضان آینده وقتندن آشقدروب بیرسون کیراك رمضان آیندن بورون آشقدروب بیرسون (وَلَا تَسْقُطُ) دخی فطره صدقه سی ساقط بولماس (بِالتَّأْخِير) کیچکترو برلن (بِخِلَافِ الْأُضْحِيَّة) قربانانك خلافنچه یعنی قربان بوغازلی تورغان کونلر اوتسه قربان بوغازلاو ساقط بولور .

(كتاب الصوم)

(كِتَابُ الصَّوْم) روزه حکملری بیانده کیلگان کتابدر اوشبو (يَصِحُّ) درست بولور (صَوْمُ رَمَضَانَ) رمضان روزه سی (مِنَ الصَّحِيح) سلامت کشیدن (اَلْمُقِيم)

ایوده توروغوچی کشی دن (بمُطْلَق النيّة) مطلق نیت برلن (وَبنيّة النفْل) دخی نفل نیتی برلن درست بولور (وَبنيّة واجب آخرَ) دخی ایکنچی واجبنی نیت قیلو برلن درست بولور (وَالنَّذْرُ المُعيّنُ) دخی بیلگولی بولغان نذر روزه‌سی (يَصحّ) درست بولور (بمُطْلَق النيّة) مطلق نیت برلن (وَبنيّة النفْل) دخی نفل نیتی برلن (لا) درست بولماس (بنيّة واجب آخرَ) ایکنچی واجبنی نیت قیلو برلن (وكلاهُما) هر ایکسی یعنی رمضان روزه سیده بیلگولی نذر روزه سیده (يَصحّ) درست بولور (بنيّة) نیت برلن (منَ اللّيْل) کیچدن (وَالنّهار) دخی کوندزدن (قَبْلَ الضَّحْوَةِ الكُبْرى) کوننك یارطسندن بورون (لا) درست بولماس (بَعْدَها) کوننك یارطسندن صوك نیت برلن (كالنَّفْل) نفل درست بولماغان کبی کوننك یارطسندن صوك نیت برلن (وَالأفضَلُ) دخی آرتوغراق رمضان روزه‌سی برلن بیلگولی نذر روزه سنده (التّبْييتُ) کیچدن نیت قیلو (وَلَوْنَوى) دخی اگر نیت قیلسه (اَلْمَريضُ) آورو کشی (أوالْمُسافرُ) یا ایسه مسافر کشی (فى رَمَضانَ) رمضان آینده (واجباً آخرَ) ایکنچی واجب بولغان روزه‌نی (صَحَّ) درست بولور یعنی روزه‌لاری نیت قیلغان نرسه‌لرندن واقع بولور (وَلَونَوى) دخی اگر مسافر نیت قیلسه (تَطوّعاً) نفل روزه‌نی (فيه) اول رمضانده (فَفيه) بس بولغوچیدر اوشبونده (روايَتان) ایکی روایت بر روایتده نیت قیلغان نرسه‌سندن یعنی نفل‌دن کینه دیگان بر روایتده فرض‌دن کیته دیگان (وَالنَّذرُ المُطْلَقُ) دخی مطلق نذر روزه‌سی (وَالْكفّارَةُ) دخی کفارت روزه‌سی (وَقَضاءُرَمَضانَ) دخی رمضان آیننك قضاسی (وَنَحوُها) دخی بولارغه اوخشاغانلار (لايَصحُّ) درست بولماس (بنيّة) نیت برلن (منَ النّهار) کوندزدن (وَيُسْتَحَبُّ) دخی مستحب بولور (طَلَبُ الْهلال) آینی استمك‌لك (لَيْلَةَ ثَلثينَ) اوطزنچی کیچده (منْ شَعْبانَ) شعباندن (وَرَمَضانَ) دخی رمضان آیندن (فَانْ لَمْ يَرَوْا) بس اگر کورماسه‌لر (الْهلالَ) آینی یعنی رمضان آین هم شوّال آین (فَلاصَوْمَ) بس بوقدر روزه اگر رمضان آینی کورماسه‌لر (وَلافطْرَ) دخی یوقدر آغز آچو اگر شوّال آینی

كورماسه‌لر (وَيَكْرَهُ) دخی مکروه بولور (صَوْمُ يَوْمِ الشَّكِّ) شك كونی‌نك روزه‌سی یعنی شعبان‌نك اوطزنچی کونی‌نك روزه‌سی (اِلَّا) مگر مکروه بولماس (اَنْ يُوَافِقَ) شك کونی‌نك توغری کیلوی وقتنده (وِرْدًا) ورد که (لَهُ) اول کشی اوچون بولغان ورد که یعنی بر کشی مثلا دوشنبه کون روزه توتارغه عادت اینکان بولسه شك کونی هم دوشنبه کون بولسه شول کونده روزه توتارغه یاری بو عادت اینکان کشیگه (وَيَصُومُهُ) دخی توتار شك کونینك روزه سنی (اَلْخَوَاصُّ) خاص کشیلر مفتی قاضی کبی (وَمَنْ رَآى) دخی بر کشی کورسه (اَلْهِلَالَ) رمضان آینی (وَحْدَهُ) یالغزی غنه (فَرُدَّتْ) بس قایتارلمش بولسه (شَهَادَتُهُ) اول کشینك شهادتی (صَامَ) روزه توتار اوزی (فَاِنْ اَفْطَرَ) بس اگر آغزنی آچسه (بَعْدَ الرَّدِّ) قاضی شهادتنی قایتارغاندن صوك (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (اَلْقَضَاءُ) قضا لازم بولور (لَاغَيْرَ) باشقه نرسه لازم بولماس یعنی کفارت لازم بولماس (وَكَذَا) دخی اوشانداق کفارت لازم بولماس (لَوْ اَفْطَرَ) اگر آغزنی آچسه (قَبْلَهُ) قاضی شهادتنی قایتارماسدن بورون (عِنْدَ الْبَعْضِ) بعضی عالملر قاشنده (وَلَوْ صَامَ) دخی اگر روزه توتسه شهادتی قبول ایتلمگان کشی (ثَلٰثِينَ يَوْمًا) اوطز کون (لَمْ يُفْطِرْ) آغزنی آچماس شوّال آیی کورلمسه (وَحْدَهُ) یالغز اوزی گنه (فَاِنْ اَفْطَرَ) بس اگر آغزنی آچسه بو کشی (فَلَا كَفَّارَةَ) بس بو قدر کفارت (عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینه (وَعَلَيْهِ) دخی واجب بولور اول کشی اوزرینه (اَلْقَضَاءُ) قضا واجب بولور (وَيُقْبَلُ) دخی قبول ایتلمش بولور (فِی هِلَالِ رَمَضَانَ) رمضان آینده (فِی الْغَيْمِ) بولوطلی کونده (شَهَادَةُ وَاحِدٍ) بر کشینك شهادتی (عَدْلٍ) عادل بولغان بر کشینك (وَلَوْ كَانَ) گرچه بولسه ده اول عادل بولغان بر کشی (عَبْدًا) قل بولسه ده (اَوْ اَمَةً) یایسه کنیزاك بولسه ده (اَوْ مَحْدُودًا) یایسه حد اورلمش بولسه ده (فِی قَذْفٍ) عفیفه خاتوننی زنا برلن سوگوده (تَائِبًا) توبه قیلغان بولسه (فَاِذَا صَامُوا) بس هر قیچان روزه توتسه‌لار (ثَلٰثِينَ يَوْمًا) اوطز کون (وَلَمْ يَرَوْا) دخی کورماسه‌لر آینی (فَفِی الْفِطْرِ) بس آغز آچوده بولغوچیدر (خِلَافٌ) خلاف

بولغوچيدر يعنى امام اعظم وامام ابو يوسف قاشنده آغز آچو حلال حوگل
امام محمد قاشنده حلال (بخلاف شهادة اثنين) ايكى كشينك شهادتينك خلاقنچه
يعنى ايكى كشينك شهادتى برلن اوطز كون روزه توتسه آى كورماسه لرده
آغزلارنى آچارلار (وفى الصحو) كون آياز وآچق بولغان وقتده (لابد) بوقدر
چاره (من رؤية اهل المحلة) بر محله اهلينك كوروندان (اوخمسين رجلا) يايسه
اللى اير كورودن يعنى رمضان آينى (وفى هلال شوال) دخى شوال آينى كوروده
(فى الغيم) بولوطلى كونده (لابد) چاره يوقدر (من رجلين حرين) آزاد بولغان
ايكى ايرنك شهادتندان (اورجل وامرأتين) يايسه بر اير ايكى خاتوننك شهادتندان
(كالاضحى) قربان عيدى نك ثابت بولوى كبى يعنى قربان عيدينك ثابت بولونده
هم بولوطلى كونده صانماك كيراك عدالتده كيراك آزاد بولوده كيراك شهادت لفظيده كيراك
عيد فطرنك ثابت بولونده هم اوشنداق (ولايلزم) دخى لازم بولماس روزه ده
آغز آچوده (احد المصرين) ايكى شهرنك برسينك اهلينه (برؤية المصر الآخر)
ايكنچى شهر اهلينك كوروى برلن (الا) مگر لازم بولور (اذا اتحد) هر قيچان
بربولسه (المطالع) قوياش توغو اورنلارى يعنى ايكى شهر آراسنده مطالع ده
ياقينلق بولسه برسينك اهلينك كوروى برلن ايكنچسينه لازم بولور روزه ده آغز
آچوده (ولو اكملوا) دخى اگر كامل قيلسه لار (شعبان) شعباننك عدتنى اوطز
كون ايتب (ثم صاموا) موننك صوكنده روزه توتسه لار (رمضان) رمضاننى (فكان)
بس بولسه رمضان (ثمانية وعشرين) يكرمى سيكز كون (فان كانوا) بس اگر
بولسه لار (عدوا) صانار بولسه لار (شعبان) شعبان آين (عن رؤية الهلال) آى
كورودن (قضوا) بوصورتده قضا قيلورلار (يوما) بر كون (والا) اگر شعباننى
آى كورودن صاناماسه لار (قضوا) قضا قيلورلار (يومين) ايكى كوننى (ولو راءوا)
دخى اگر كورر بولسه لار (الهلال) آينى (قبل الزوال) توش آوشماسدن
بورون (فهو) بس اول آى (لليلة الماضية) اوتكان كيچ اوچون بولور (فان
راءوه) بس اگر كورسه لر اول آينى (بعده) توش آوشقان نك صوكنده (فهو)

بس اول آی (لِلَيْلَةِ الْمُسْتَقْبَلَة) كيلاچك كيچ اوچون بولور (وَوَقْتُ الصَّوْم) دخی روزه‌نلڭ وقتی (مِنْ طُلُوعِ الْفَجْرِ الثَّانِی) ايكنچی تاڭنلڭ توغوندن آلوب (الٰی غُرُوبِ الشَّمْس) قوياش باتقانغه قدردر (وَالصَّوْم) دخی روزه (هُوَ) اول روزه (اَلْكَفُّ) طيبيلودر (عَنِ الْاَكْلِ) آشاودن (وَالشُّرْبِ) دخی اچودن (وَالْجِمَاع) دخی جماع قيلودن (نَهَارًا) كوندزده بو نرسه‌لردن طيبيلودر (مَعَ النِّيَّة) نيت برلن وقصد برلن .

(فصل من اكل)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (مَنْ اَكَلَ) بركشی آشاسه (اَوْشَرِبَ) يايسه اچسه (اَوْجَامَعَ) يايسه جماع قيلسه (نَاسِيًا) اونطب (نَهَارًا) كوندزده بواشلرنی قيلسه (لَمْ يُفْطِرْ) آغزی آچلماس (بِخِلَافِ الْمُكْرَه) كوچلنمش كشينڭ خلافنچه (وَالْمُخْطِی) دخی خطا قيلوچی كشينڭ خلافنچه يعنی كوچلنب بركشی بواشلرنی اشلسه ياخطالق برلن اشلسه آغزی آچلور (وَلَوْاَنْزَلَ) دخی اگر منی اينسه روزه كشيدن (بِاحْتِلَامٍ) توشلنو برلن (اَوْفِكْرٍ) يايسه اويلاو برلن (اَوْنَظَرٍ) يايسه قاراو برلن (اَوْاَصْبَحَ) يايسه تاڭغه كرسه (جُنُبًا) جنب بولوب (مِنْ جِمَاعٍ) جماعدن (اَوِادَّهَنَ) يايسه مايلانسه (اَوْقَبَّلَ) يايسه اوبسه (لَمْ يُفْطِرْ) آغزی آچلماس (وَلَوْاَنْزَلَ) دخی اگرمنی اينسه (بِقُبْلَةٍ) اوبو برلن (اَوْلَمْسٍ) يايسه قوتو برلن (لَزِمَهُ) لازم بۆلور اول كشيگه (اَلْقَضَاءُ) قضا لازم بولور (لَاغَيْرَ) باشقه نرسه لازم بولماس (وَيُبَاحُ) دخی مباح بولور (اَلْقُبْلَةُ) خاتوننی اوبو (لِلصَّائِم) روزه توتقوچی كشيگه (اِنْ اَمِنَ) اگر امين بولسه (عَلٰی نَفْسِه) اوزی اوزرينه (وَلَوْدَخَلَ) دخی اگر كرسه (حَلْقَهُ) روزه توتقوچينلڭ بوغازينه (ذُبَابٌ) چبن (اَوْغُبَارٌ) يايسه توزان (اَوْدُخَان) يايسه توتن (وَهُوَ) حالبوكم اول كشی (ذَاكِرٌ) ايسينه توشرگوچيدر (لِلصَّوْم) روزه‌نی (لَمْ يُفْطِرْ) آغزی آچلماس (بِخِلَافِ الْمَطَرِ) يغمورنلڭ خلافنچه (وَالثَّلْج) دخی قارنلڭ خلافنچه يعنی روزه كشينڭ بوغازينه يغمور يا قار كرسه روزه‌سی بوزولور (وَلَوِانْتَخَعَ) دخی اگر توكرسه (وَابْتَلَعَ) دخی يوتسه (مَا انْتَخَعَ) توكرگان نرسه‌سنی (اَوِابْتَلَعَ) يايسه يوتسه (رِيقَهُ) توكركنی

(المغلوب) يئلمش توكرگنی (بالدم) قان برلن يعنی قان کوبراك بولغان توکرگنی (لم يفطر) آغزی آچلماس (وان ابتلع) دخی اگر یوتسه (ما بين اسنانه) تشلری آراسنده بولغان نرسه نی (من عشائه) آشاغان طعامندن (دون حمصة) نخود بورچاغندن کیم (لم يفطر) آغزی آچلماس (الا) مگر آغزی آچلور (اذا اخرجه) هر قیچان چغارسه تشلری آراسنده بولغان نرسه نی آغزندن (ثم رده) مونك صوکنده اول اول نرسه نی آغزینه کیری قایتارسه (وبقدر الحمصة) دخی نخود بورچاغی قدر تش آراسنده بولغان نرسه نی یوتوبرلن (يفطر) آغزی آچلور (ولا كفارة) دخی کفارة یوقدر (عليه) اول کشی اوزرینه (ولو ابتلع) دخی اگر یوتسه (سمسمة) واق اورلقنی جیتن کیندر اورلغی کبی (لزمته) لازم بولور اول کشیگه (الكفارة) کفارت لازم بولور (وان مضغها) اگر اول اورلقنی چاینانسه (لم يفطر) آغزی آچلماس (الا) مگر آغزی آچلور (ان يجد) تابلماقلقی وقتنده (طعمها) اول اورلقنك تمینی (فی حلقه) بوغازنده (ولو اكل) دخی اگر آشاسه (عجينا) قامرنی (او دقيقا) یایسه اوننی (او ابتلع) یایسه یوتسه (حصاة) واق تاشلارنی (او نحوها) یایسه مونك کبیلرنی (لزمه) لازم بولور بوکشیگه (القضاء) قضا لازم بولور (لا غير) قضادن باشقه نرسه لازم بولماس (ولو اكل) دخی اگر آشاسه (مسكا) مسکنی (او كافورا) یایسه کافورنی (او زعفرانا) یایسه زعفراننی (او ترابا) یایسه توفراقنی (مشويا) قزدرلغان توفراقنی (او ورق شجرة) یایسه آغاچ یافراقنی آشاسه (يعتاد) عادتلنور بولسه (اكله) اول توفراقنی آشاوغه (لزمته) لازم بولور اول کشیگه (الكفارة) کفارة لازم بولور (ولو مضغ) دخی اگر چاینانسه (لقمة) برقاومنی (ناسيا) اونطب (فتذكر) بس ایسینه توشرسه (فابتلعها) بس یوتسه اول لقمه نی (وجبت) واجب بولور (الكفارة) کفارت واجب بولور (ولو اخرجها) اگر اول لقمه نی چاینا گان صوکنده آغزندن چغارسه (ثم ابتلعها) مونك صوکنده یوتسه اول لقمه نی (لم تجب) کفارت واجب بولماس (ولو افطر) دخی اگر آغز آچسه (عمدا) قصد برلن (ثم مرض) مونك صوکنده آغرسه (او حاضت) یایسه اول قصدا آغز آچوچی

خاتون كشى بولوب حيض كورسه (لَمْ تَجِبْ) واجب بولماس (اَلْكَفَّارَةُ) كفارت واجب بولماس (وَلَوْسَافَرَ) دخى اگرسفر قيلسه قصدا آشاغاننك صوڭنده (طَائِعًا) اختيار برلن (وَجَبَتْ) كفارت واجب بولور (وَلِلْمَرِيضِ) دخى آورو كشيگه تيار يعنى درست بولور (اَلْفِطْرُ) آغزنى آچو (يَوْمَ نَوْبَةِ حُمَّاهُ) بيزگا كنك چيراطى كوننده يعنى بيزگاك توتا تورغان كونده (وَلِلْمَرْأَةِ) دخى خاتونغه درست بولور آغز آچو (اَيْضًا) ينه‌ده (يَوْمَ عَادَةِ حَيْضِهَا) حيضينك عادتى كوننده (بِنَاءً) بنا يورتندن (عَلَى الْعَادَةِ) عادت اوزرينه (فَاِنْ اَفْطَرَ) بس اگر آغزنى آچسه بيزگاك توتوچى برلن حيض كوروچى خاتون (وَلَمْ يَأْتِ) دخى كيلماسه (اَلْحُمَّى) بيزگاكى (وَالْحَيْضُ) دخى حيضى (وَجَبَتْ) واجب بولور (اَلْكَفَّارَةُ) كفارت واجب بولور (فَاِنْ غَلَبَهُ) بس اگر روزه كشيگه غالب بولسه (اَلْقَيْءُ) قسو (لَمْ يُفْطِرْ) آغزى آچلماس (مُطْلَقًا) مطلقا يعنى كيراك آز قسق غالب بولسون كيراك كوب قسق غالب بولسون (وَاِنْ تَعَمَّدَهُ) دخى اگر قسونى قصد قيلوب قوصسه (مِلْءَ الْفَمِ) آغزى تولغانچه (اَفْطَرَ) آغزى آچلور (وَلَا كَفَّارَةَ) دخى كفارت بولماس (وَمَنْ اَكَلَ) دخى بركشى آشاسه (غِذَاءً) آزقنى (اَوْشَرِبَ) يا اچسه (دَوَاءً) دارونى (اَوْجَامَعَ) يايسه جماع قيلسه (عَامِدًا) قصدا (فِى اَحَدِ السَّبِيلَيْنِ) ايكى يولنك برسينه يعنى قبلگه ياكه دبرگه (لَزِمَتْهُ) لازم بولور اول كشيگه (اَلْكَفَّارَةُ) كفارت لازم بولور (لَا كَفَّارَةَ) دخى يوقدر كفارت (بِالْجِمَاعِ) جماع قيلو برلن (فِيمَا دُونَ الْفَرْجِ) فرجدن باشقه فرج بواورنده دبرنى هم شامل (وَلَوْاَنْزَلَ) اگرچه منى اينسه‌ده (وَلَا كَفَّارَةَ) دخى كفارت يوقدر (عَلَى الْمَرْأَةِ) جماع قيلنمش خاتون اوزرينه (لَوْكَانَتْ) اگر بولسه اول خاتون جماع قيلنغان وقتده (نَائِمَةً) يوقلاغان بولسه (اَوْمَجْنُونَةً) يايسه ديوانه بولسه (اَوْمُكْرَهَةً) يايسه كوچلنمش بولسه (وَلَا كَفَّارَةَ) دخى كفارت يوقدر (فِى اِفْسَادِ صَوْمِ غَيْرِ رَمَضَانَ) رمضان روزه‌سندن باشقه روزه‌نى بوزوده (اَدَاءً) ادا يورتندن اماقضا قيلغانده بوزسه كفارت يرق (وَمَنِ احْتَقَنَ) دخى بركشى دبرينه دارو ياماى قويدرسه (اَوِاسْتَعَطَ) يايسه بورنندن دارو

قيلدرسه (أَوْاَقْطَرَ) يايسه تاموزسه (فِى أُذُنه) قلاغينه (دَوَاءً) داروني (أَوْدَهْنَا) يايسه ماينى (أَوْدَاوَى) يايسه دارو قيلسه (جَائِفَةً) اچينه ايرشكان جراحتكه (أَوْآمَّةً) يايسه ميگه ايرشكان جراحتكه (بِدَوَاءٍ رَطْبٍ) يوش دارو برلن (فَوَصَلَتْ) بس آيرشسه اول دارولار (اِلَى جَوْفِه) اچينه (أَوْدِمَاغِه) يايسه ميينه (لَزِمَهُ) لازم بولور اول كشيگه (اَلْقَضَاءُ) قضا لازم بولور (لَاغَيْرَ) باشقه نرسه لازم بولماس (وَلَوْاَقْطَرَ) دخى اگر تاموزسه (فِى أُذُنه) قلاغينه (مَاءً) صونى (أَوْ) يايسه (فِى ذَكَرِه) ذكرينه تاموزسه (دُهْنًا) ماينى (لَمْ يُفْطِرْ) آغزى آچلماس (وَمَنْ ذَاقَ) بر كشى تاتوسه (شَيْئًا) برنرسه‌نى (وَمَجَّهُ) دخى آغزندن آتسه آنى (لَمْ يُفْطِرْ) آغزى آچلماس (وَيُكْرَهُ) دخى مكروه بولور (لِلصَّائِمِ) روزه كشيگه (اَلتَّذَوُّقُ) طعامنى تاتوب قاراو (اِلَّا) مگرمكروه بولماس (حَالَةَ الشِّرٰى) صاتوب آلغان حالده تاتوسه (وَيُكْرَهُ) دخى مكروه بولور (لِلْمَرْأَةِ) خاتون كشيگه (مَضْغُ الطَّعَامِ) طعامنى چايناو (لِوَلَدِهَا) بالاسى اوچون (بِغَيْرِ ضَرُورَةٍ) ضرورتدن باشقه (وَمَضْغُ الْعِلْكِ) دخى صاغص چايناملك (مَكْرُوهٌ) مكروهدر (لِلصَّائِمِ) روزه‌كشيگه (وَقِيلَ) دخى ايتلدى (مُفْسِدٌ) صاغص چايناو روزه‌نى بوزغوچيدر ديو (اِنْ كَانَ) اگربولسه اول صاغص (مُتَفَتِّتًا) تتلمش‌بولسه يعنى چاينلمگان بولسه (أَوْاَسْوَدَ) يايسه‌قاره صاغص‌بولسه (وَلَايُكْرَهُ) دخى مكروه بولماس (مَضْغُ الْعِلْكِ) صاغص چايناو (لِلْمَرْأَةِ الْمُفْطِرَةِ) آغزى آچق خاتونغه (وَفِى الرَّجُلِ) ايرده بولغوچيدر (خِلَافٌ) خلاف لكن اكثر علماايرنك صاغص چايناوى مكروه ديديلر (وَيُبَاحُ) دخى‌مباح بولور (لِلصَّائِمِ) روزه كشيگه (اَلْكُحْلُ) سرمه تارتو (وَلَوْوَجَدَ) گرچه تابلسه‌ده (طَعْمَهُ) سرمه‌نلك تمى (فِى حَلْقِه) بوغازنده (وَدُهْنُ الشَّارِبِ) دخى ميقنى مايلاو مباح بولور (وَالْحَاجِبِ) دخى قاشنى‌مايلاو (اِذَاقَصَدَ) هرقيچان قصدقيلسه (بِهِمَا) اول قاش‌برلن ميقنى مايلاودن (غَيْرَ الزِّينَةِ) زينتدن باشقه‌نى قصد قيلسه (وَكَذَا) دخى اوشنداق سرمه تارتو ماى‌استعمال قيلومكروه بولماس (لِلْمُفْطِرِ) آغزى آچق كشيگه يعنى روزه بولماغان كشيگه (وَلَايُكْرَهُ) دخى مكروه بولماس (اَلسِّوَاكُ) مسواك استعمال

قيلو (للصائم) روزه كشيگه (بمسواك رطب) يوش مسواك برلن (أو يابس) ياسه قوری میسواك برلن (ولا الفصد) دخی تاموردان قان آلدرو مکروه بولماس روزه کشیگه (والحجامة) دخی بانکی صالدرو مکروه بولماس .

(فصـــل)

(فصل) اوشبو فصل (اذا خاف) هر قیچان قورقسه روزه کشی (شدة مرضه) آورونك آرتوندان (أو تأخر برئه) یایسه تزالونك یعنی سلامتلنونك کیچگوندان (أفطر) آغزنی آچار (وقضى) دخی قضا قیلور یعنی کون اورنینه کون تولر (والمسافر) مسافر کشی (أفطر) آغزنی آچر یعنی روزه توتماسه حلال بولور (مطلقا) مطلقا یعنی کیراك مشقت توتاشسون کیراك توتاشماسون (وصومه) اول مسافرنك روزه توتوی (افضل) آرتوغراقدر (ان لم تكن) اگر بولماسه (له) اول مسافر اوچون (مشقة) مشقت بولماسه (فان ماتا) بس اگر آورو کشی برلن مسافر اولسه لر (فی المرض) آورو حالنده (والسفر) دخی سفر حالنده (فلا قضاء) بس يوقدر قضا (عليهما) اول آورو کشی برلن مسافر اوزرینه یعنی بو روزه اوچون فدیه لازم توگل (وان صح) دخی اگر سلامتلنسه (المريض) آورو کشی (أو اقام) يايسه مقيم بولسه (المسافر) مسافر کشی (ثم) مونك صوكنده (ماتا) اولسه لر بو آورو برلن مسافر روزه نی قضا قیلماینچه (وجب) واجب بولور (الايصاء) وصيت ايتمكلك (بقدرما) شول کون لر روزه فدیه سی برلن (ادركا) ایرشدیلر بو آورو کشی برلن مسافر (وقضاء رمضان) رمضان روزه سینك قضاسی (ان شاء) اگر تلاسه (فرقه) آیورور اول قضانی (وان شاء) دخی اگر تلاسه (تتابعه) توتاشدن اوتار قضانی (والتتابع) رمضان روزه سنی توتاشدن قیلو (افضل) آرتوغراقدر آیوروب قیلودن (ولا فدية) دخی یوقدر فدیه (بتأخيره) رمضان روزه سنی کیچکتر وبرلن (عن رمضان ثان) ایکنچی رمضاندن (وللحامل) یوکلی خاتونغه مباح بولور (والمرضع) دخی ایمچك ایمزوچی خاتونغه مباح بولور (الافطار) آغزنی آچو (خوفا) قورقوا وچون (على ولديهما)

بالالاری اوزرینه ضرردان (اَوْاَنفُسهِمَا) یایسه اوزلری اوزرینه ضرردان (وَلاَفدْیَةَ) دخی یوقدر فدیه (عَلَیهِمَا) اول یوکلی خاتون برلن ایمچك ایمزوچی خاتونغه (وَالشَّیْخُ الْعَاجِزُ) دخی عاجز بولغان قارت (عَنِ الصَّوْم) روزه دان (یُفطِرُ) افطار قیلور (وَیُفْدِی) دخی فدیه بیرور (عَنْ کُلِّ یَوْم) هربر کوندان (نصْفَ صَاعٍ) دورت قداق (مِنْ بُرّ) بغدایدان (اَوْصَاعًا) یایسه سیکز قداق (مِنْ تَمَر) خرمادان (اَوْشَعیر) یایسه آرپه دان (فَانْ قَدَرَ) بس اگر کوچی یتسه (عَلَی الصَّوْم) روزه اوزرینه (بَعْدَ الْفدْیَةَ) فدیه بیرگان صوڭنده (قَضٰی) قضا قیلور (وَمَنْ اَوْصٰی) دخی برکشی وصیت ایتسه (بِقَضَاءِ رَمَضَان) رمضان روزه‌سی‌نڭ قضاسی برلن (اَطْعَم) طعام‌لندرور (عَنْهُ) اول وصیت ایتوچی طرفندان (وَلیُّه) ولیسی طعام‌لندرور (کَمَامَرَّ) نتاك اوتدی (وَاِنْ لَمْ یُوص) دخی اگر وصیت ایتماسه (لاَیَجِبُ) ولی‌گه طعام‌لندرو واجب بولماس (وَلَوْتَبَرَّعَ) اگر نفل یوزندان ولی اطعام قیلسه درست بولور (وَالصَّلٰوةُ) دخی نماز (کَالصَّوْم) روزه کبیدر وصیت‌نڭ واجب بولونده اطعام‌نڭ درست بولونده (وَفدْیَةُ کُلِّ صَلٰوة) دخی هر نمازنڭ فدیه‌سی (کَصَوْم یَوْم) بر کون روزه‌نڭ فدیه‌سی کبیدر یعنی بغدای دان دورت قداق آرپه دان خرمادان سیکز قداق (وَلاَیَصُومُ) دخی روزه توتماس (عَنْهُ) اول وصیت ایتوچی طرفندان (وَلیُّه) وصیت ایتوچی‌نڭ ولیسی (وَلاَیُصَلّی) دخی نماز اوقماس (وَمَنْ اَسْلَمَ) دخی برکافرکشی مسلمان بولسه (اَوْبَلَغَ) یایسه صبی بالغ بولسه (اَوطَهُرَتْ) یایسه حیض کوروچی خاتون پاکلنسه حیضندان (اَوْاَفَاقَ) یایسه دیوانه‌لقدان آینوسه یعنی عقلغه کیلسه دیوانه کشی (اَوْقَدِمَ مِنَ السَّفَرِ) یایسه مسافرسفرندان قایتسه (اَوْبَرِیٔ) یایسه آورو کشی سلامتلنسه (مِنْ مَرَضه) آورونندان (اَوْاَفْطَرَ) یایسه آغزنی آچسه (خَطَاءً) خطالق برلن (اَوْعَمْدًا) یایسه قصد برلن (اَمسَكَ) بلارنڭ کلسی آشامی اچمی طیدولوب توروولار (بَقیَّةَ یَوْمه) قالغان کونده (تَشَبُّهًا) اوخشاو اوچون روزه توتقوچیلارغه (بخلاَفِ الْحَائِض) حیض کوروچی خاتونڭ خلافنچه (وَالنُّفَسَاء) دخی نفاس کوروچی خاتونڭ خلافنچه (فی خلاَل الصَّوْم) اروزه آراسنده بولا

قالغان كونلرنده روزه‌بولماسلار بلكه آشارلار (وَلَوْاَكَلَ) دخى اگر آشاسه بو مذكورلر يعنى مسلمان بولغان كافر هم‌بالغ بولغان صبى (فَلاقَضَا) بس‌قضا يوقدر (عَلَيْه) اول مسلمان بولغان كشى برلن بالغ بولغان صبى اوزرينه (لِتَرْكِ التَّشَبُّه) اوخشاونى قويو اوچون (وَمَنْ سَافَرَ) دخى بركشى سفر قيلسه (بَعْدَالْفَجْر) تاڭ توغاننڭ صوڭنده (وَنَوَى الْفِطْر) دخى آغز آچونى نيت قيلسه (ثُمَّ) موننڭ صوڭنده (قَدِمَ) سفردان قايتسه (اَوْصَحَّ) يابسه سلامتلنسه (مِنْ مَرَضِه) آورونداں (قَبْلَ الزَّوَال) توش آوشماسدان بورون (لَزِمَهُ) لازم بولور اول كشيگه (الصَّوْمُ) روزه(وَلَوْافْطَرَ)دخى اگر آغز آچسه بومسافر يا آوروكشى(فَلاكَفَّارَةَ)بس كفارت يوقدر (عَلَيْه) اول كشى اوزرينه (وَلَوْعَلِمَ) دخى اگر بلسه (الْمُسَافِرُ) مسافر (اَنَّهُ) درستلكده اول‌مسافر (يَدْخُلُ) كرر (فِى يَوْمِه) اوشبو كوننده (مِصْرَهُ) اوزيننڭ شهرينه (اَوْ) يابسه (مَوْضِعَ اِقَامَتِه) اوزيننڭ توراتورغان اورنينه (كُرِهَ) مكروه بولور (لَهُ) اول كشيگه يعنى مسافرگه (اَلْفِطْرُ) آغزنى آچو (وَمَنْ) دخى شول كشى(اُغْمِىَ عَلَيْه)هوشى كيتلمش بواسه يعنى عقلى يكلمش بواسه(اَوْجُنَّ)يايسه مجنون بولسه (فِى رَمَضَانَ) رمضانده (قَضَى) قضا قيلور (مَابَعْدَيَوْمِ الْاِغْمَا) هوشى كيتكان كون صوڭنده‌غى كونلرنى (وَالْجُنُونُ) دخى مجنون بولغان كون صوڭنده‌غى كونلرنى(خَاصَّةً)خاصلق بوزندان (وَالْجُنُونُ الْمُسْتَوْعِبُ) بتون‌رمضان آينى قابلاب آلوچى ديوانالق (مُسْقِطٌ) تشرگوچيدر (لِلْقَضَاء) قضانى يعنى بركشى بتون رمضان آينى ديوانه بولوب اوتكارسه روزه‌نى قضا لازم توگل بلكه روزه ساقط بولا (بِخِلَافِ الْاِغْمَاء) بتون رمضان آينى قابلاب آلغان هوش‌كيتوننڭ خلافنچه (وَالْجُنُونُ الْغَيْرُ الْمُسْتَوْعِب) دخى بتون رمضان آينى قابلاب آلماغان مجنون لكننڭ خلافنچه‌مونده قضا لازم بولا سلامت بولغان كونلرنى (وَمَنْ) دخى شول‌كشى (لَمْ يَنْوِ) نيت قيلمادى (فِى رَمَضَانَ) رمضانده (صَوْمًا) روزه‌نى (وَلَافِطْرًا) دخى آغز آچونى(لَزِمَهُ) لازم بولور اول كشيگه (اَلْقَضَاء) قضا لازم بولور (لَا) باشقه نرسه يعنى كفارت لازم بولماس (وَمَنْ اَصْبَحَ) دخى بركشى تاڭغا كرسه (غَيْرَنَاو)

نيت

نيت قيلودن باشقه (للصَّوْمِ) روزه‌نى (وَنَوٰى) دخى نيت قيلسه (قَبْلَ الزَّوالِ)
توش آوشماسدن بورون (فَأَكَلَ) بس آشاسه (عَمْدًا) قصد قيلوب (فَلاَكَفَّارَةَ)
بسْ كفارت يوقدر (عَلَيْهِ) اول كشى اوزرينه (وَالْحَائِضُ) حيض كوروچى خاتون
(وَالنُّفَسَاءُ) دخى نفاس كوروچى خاتون (تُفْطِرُ) افطار قيلور يعنى روزه توتماس
(وَتَقْضِى) دخى قضا قيلور (بِخِلاَفِ الصَّلٰوةِ) نمازنك خلافنچه يعنى نمازنى اوقماس
هم قضا قيلماس (وَمَنْ ظَنَّ) دخى بر كشى گمان قيلسه (بَقَاءَ اللَّيلِ) كيچنك قالونى
(فَتَسَحَّرَ) بس سحر آشاسه يعنى تاك آطماغان ديو سحر آشاسه (أَوْغُرُوبَ الشَّمْسِ)
يايسه قوياشنك باتونى گمان قيلسه (فَأَفْطَرَ) بس آغز آچسه (وَبَانَ) دخى ظاهر
بولسه (خَطَاءُهُ) بو كشينك خطاسى يعنى طاك آطقان بولسه يا كه قوياش باتماغان
بولسه (لَزِمَهُ) لازم بولور بوكشيگه (اَلْقَضَاءُ) قضا لازم بولور (وَالتَّشَبُّهُ) دخى
روزه توتقوچيلارغه اوخشاماق يعنى آشامى اچمى يورمك لازم بولور (لاَغَيْرَ)
باشقه نرسه لازم بولماس (وَلَوْشَكَّ) دخى اگر شك قيلسه (فِى طُلُوعِ الْفَجْرِ) تاك
توماغنده (فَالاَفْضَلُ) بس آرتوغراق (اَنْ لاَيُفْطِرَ) آغز آچماس سزلق بلكه
شك لنسه ده سحر آشاب روزه توتارغه كيراك (وَلَوْاَفْطَرَ) دخى اگر آغزنى آچسه
(فَلاَقَضَاءَ) بس يوقدر قضا (عليه) اول كشى اوزرينه (وَلَوْشَكَّ) دخى اگر شك
قيلسه (فِى غُرُوبِ الشَّمْسِ) قوياش باتوده (يَجِبُ) واجب بولور (اَنْ لاَيُفْطِرَ)
آغز آچماس سزلق (وَلَوْاَفْطَرَ) دخى اگر آغز آچسه (لَزِمَهُ) لازم بولور اول
كشيگه (اَلْقَضَاءُ) قضا لازم بولور (وَالسَّحُورُ) دخى سحر آشاو (مُسْتَحَبٌّ) مستحب در
(وَكَذَا) دخى اوشنداق مستحبدر (تَأْخِيرُهُ) اول سحرنى كيچكترو (وَيُسْتَحَبُّ)
دخى مستحب بولور (تَعْجِيلُ الاَفْطَارِ) آغز آچونى آشقدرماقلق (وَمَنْ اَكَلَ) دخى
بر كشى آشاسه (نَاسِيًا) اونتوب (فَظَنَّ) بس گمان قيلسه (اَنَّهُ) درستلكده اول
كشى (اَفْطَرَ) آغز آچدى ديب يعنى آغزم آچلدى ديب گمان ايتسه (اَوْعَلِمَ)
يايسه بلسه (اَنَّهُ) درستلكده اول كشى (لَمْ يُفْطِرْ) آغز آچمادى ديب يعنى آغزوم
آچلمادى ديب بلسه (فَاَكَلَ) بس آشاسه (عَمْدًا) قصد قيلوب يعنى اونتوب

آشاغان صوكننده (لَزِمَهُ) لازم بولور اول كشيگه (اَلْقَضَاءُ) قضا لازم بولور (لَاغَيْرَ) باشقه نرسه لازم بولماس (وَيَحْرُمُ) دخى حرام بولور (صَوْمُ يَوْمِ الْعِيدَيْنِ) ايكى عيد كونى نلك روزه‌سى (وَاَيَّامِ التَّشْرِيق) دخى تشريق كونلرينلك روزه‌سى (وَلَايُكْرَهُ) دخى مكروه بولماس (صَوْمُ السِّتَّةِ) آلتى كوننلك روزه‌سى (مِنْ شَوَّالٍ) شوّال آيندن (مَوْصُولَةً) توتاشلمش بولغان حالده (بِرَمَضَانَ) رمضانغه (وَيُكْرَهُ) دخى مكروه بولور (صَوْمُ الْوِصَالِ) بتون يلنى توتاشدن روزه توتو (فَاِنْ اَفْطَرَ) بس اگر آغزينى آچسه (فِى الْاَيَّامِ الْخَمْسَةِ الْمُحَرَّمَةِ) روزه حرام بولغان بش كونده يعنى ايكى عيد اوچ تشريق كوننده (فَقَوْلَانِ) بس ايكى قول بولغوچيدر امام اعظم دن (وَيُكْرَهُ) دخى مكروه بولور (صَوْمُ الصَّمْتِ) تيك تورو روزه‌سى (وَهُوَ) اول تيك تورو روزه‌سى (اَنْ لَايَتَكَلَّمَ) سوزلشماس سزلكدر (فِى صَوْمِهِ) روزه‌سنده (وَيُكْرَهُ) دخى مكروه بولور (صَوْمُ السَّبْتِ) شنبه كون نلك روزه‌سى (وَعَاشُورَاءَ) دخى محرم نلك اوننچى كونى نلك روزه‌سى (وَحْدَهُ) يالغزغنه يعنى خاصلاب (وَيُسْتَحَبُّ) دخى مستحب بولور (صَوْمُ يَوْمِ الْخَمِيسِ) پنجشنبه كون نلك روزه‌سى (وَالْجُمُعَةِ) دخى جمعه كونى نلك روزه‌سى (وَاَيَّامِ الْبِيضِ) دخى كيچلرى آق كونلرنلك روزه‌سى يعنى آينلك اون اوچنچى اون دورتنچى اون بيشنچى كيچلرينلك كونلرنده روزه توتو مستحب (وَيَوْمِ عَرَفَةَ) دخى عرفه كونى نلك روزه‌سى مستحب بولور (لِغَيْرِ الْحَاجِّ) حاجى دن باشقه اوچون (وَلَاتَصُومُ) دخى روزه توتماس (اَلْمَرْاَةُ) خاتون كشى (تَطَوُّعًا) نفل روزه‌نى (بِغَيْرِ اِذْنِ زَوْجِهَا) ايرينلك رخصتندن باشقه (اِلَّا) مگر ايرينلك رخصتندن باشقه نفل روزه مكروه بولماس (اَنْ يَكُونَ الزَّوْجُ) ايرنلك بولماقلغى وقتنده (صَائِمًا) روزه (اَوْمَرِيضًا) يا يسه آورو (وَلَاالْعَبْدُ) دخى قل روزه توتماس (بِغَيْرِ اِذْنِ مَوْلَاهُ) خواجه‌سينلك اذنندن باشقه (وَاِنْ كَانَ) گرچه بولسه‌ده (صَوْمُهُ) اول قلنلك روزه‌سى (لَايَضُرُّ) ضرر بيرماس بولماسه‌ده (لِمَوْلَاهُ) خواجه‌سى اوچون (وَكَفَّارَةُ صَوْمِ رَمَضَانَ) دخى رمضان روزه‌سينلك كفارتى (عِتْقُ رَقَبَةٍ) برقل آزاد ايتودر (فَاِنْ لَمْ يَجِدْ) بس اگر تابماسه قلنى (فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ) بس ايكى آى روزه

توتودر

توتودر (مُتَتَابِعَيْنِ) توتاشدن (فَانْ عَجَزَ) بس اگر ایکی آی توتاشدن روزه‌دن عاجز بولسه (فَاطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا) بس آلتمش مسکین طعاملندرور (كَمَامَرَّ) نتاك اوتدی فطر فدیه‌سنده (وَلَوْ اَفْطَرَ) دخی اگر آغز آچسه (مِرَارًا) کوب مرتبه (فِي رَمَضَانَ) بر رمضانده (اَوْ رَمَضَانَيْنِ) یایسه ایکی رمضانده (كَفَتْهُ) کفایه قیلور اول کشیگه (كَفَّارَةٌ وَاحِدَةٌ) بر کفارت (اِلَّا) مگر بر کفارت یته‌اس (اِذَا تَخَلَّلَ الْكَفَّارَةُ) هر قیچان کفارت آرالاشسه مثلا بر افطار اوچون کفارت بیرگاننك صوکنده ینه آغزنی آچسه ایکنچی کفارت لازم بولور (وَيُبَاحُ) دخی مباح بولور (اَلْفِطْرُ) آغزنی آچو (فِي التَّطَوُّعِ) نفل روزه‌ده (بِعُذْرِ الضِّيَافَةِ) ضیافت عذری برلن (وَنَحْوِهَا) دخی مونك کبی عذر برلن (وَلَوْ شَرَعَ) دخی اگر کرشسه (فِي صَوْمٍ) روزه‌غه (اَوْ صَلٰوة) یایسه نمازغه (ظَنَّهُمَا) گمان قیلسه بو روزه برلن نمازنی (عَلَيْهِ) اوزینه واجب دیب (ثُمَّ) مونك صوکنده (عَلِمَ) بلسه (انْتِفَائَهُمَا) روزه برلن نمازنك منتفی بولونی (فَالْاَفْضَلُ) بس آرتوغراق (اَلْاِتْمَامُ) تمام قیلو (وَلَوْ اَفْسَدَهُمَا) دخی اگر بوزسه اول واجب دیب گمان ایتکان روزه برلن نمازنی (فَلَا قَضَاءَ) بس یوقدر قضا یعنی لازم توگلدر (عَلَيْهِ) اول کشی اوزینه.

(كتاب الحج)

(كِتَابُ الْحَجِّ) حج حکملری بیاننده کیلگان کتابدر اوشبو (وَهُوَ) اول حج (فَرْضٌ) فرضدر (عَلَى الْفَوْرِ) تیزلك اوزرینه (مَرَّةً) بر مرتبه (فِي الْعُمُرِ) عمرده (عَلٰى كُلِّ مُكَلَّفٍ) هر بر عقللی بالغ بولغان کشی اوزرینه (صَحِيحٍ) سلامت کشی اوزرینه (بَصِيرٍ) کوزی کورگوچی کشی اوزرینه (قَادِرٍ) کوچی یتکوچی کشی اوزرینه (عَلٰى زَادٍ) آزق اوزرینه (وَرَاحِلَةٍ) دخی آرغنی واوزینی یوکلی تورغان حیوانغه (غَيْرِ عُقْبَةٍ) نوبت برلن آطلانا تورغان بولودن باشقه (وَنَفَقَةِ ذَهَابِهِ) دخی بارو نفقه‌سینه کوچی یتکوچی بولغان کشیگه (وَرُجُوعِهِ) دخی قایتو نفقه‌سینه (فَاضِلًا) آرتقانی حالده (عَمَّا) شول نرسه‌دن (لَابُدَّ) چاره یوقدر (مِنْهُ) اول نرسه‌دن (لِعِيَالِهِ)

ايوجماعتى اوچون (الى وقت رجوعه) قايتو وقتينه قدرى (بشرط امن الطريق) يولنك ايمينچيلك بولوى طريقى برلن (فان بذل) بس اگر صرف قيلنسه (له) اول كشى اوچون (ذلك) اوشبو آزق برلن راحله (لم يجب) واجب بولماس (عليه) اول كشى اوزرينه (الحج) حج واجب بولماس يعنى بر كشى سلامت بولوب آزق برلن راحله‌سى بولماسه لكن ايكنچى آدم بيرسه شول صورتده حج واجب بولمى (ولو حج) دخى اگر حج قيلسه (فقير) بارلى كشى (وقع) واقع بولور اول حج (فرضا) فرض بولوب يعنى بايغاچ ايكنچى مرتبه حج فرض بولماس (والمحرم) منگو نكاحى حرام بولغان كشينك بولوى (او الزوج) يايسه ايرنك بولوى (شرط) شرطدر (فى المرأة) خاتوننك حج قيلونده (اذا كان) هرقاچان بولسه (بينها) اول خاتون برلن (وبين مكة) مكه مكرمه آراسنده (مدة السفر) سفر مدتى مسافه بولسه (ونفقة المحرم) محرم قرداشينك نفقه‌سى (عليها) اول خاتون اوزرينه واجب بولور (والمحرم العبد) قل بولغان محرم قرداش (والذمى) دخى ذمى بولغان محرم قرداش (اذا كان) هر قيچان بولسه بولارنك هر برسى (مأمونا) ايمينلنمش بولسه (كالحر المسلم) آزاد بولوب مسلمان بولغان محرم قرداش كبيدر (ولا عبرة) دخى يوقدر عبرت (لصبى) محرم بولغان صبيغه (او مجنون) يايسه ديوانه بولغان محرم قراشكه يعنى خاتوننك حج قلونده محرم صبى برلن محرم مجنوننك برگه بارويغنه يتمى (وللزوج) دخى ايرگه تيار (منعها) اول خاتوننى طييو (مع المحرم) محرم برلن (عن النفل) نفل حجدن (والمنذور) دخى نذر ايتلمش حجدن (لا) طيماس (عن الفرض) فرض حجدن (ووقته) دخى حجنك وقتى (شوال) شوال آييدر (وذو القعدة) دخى ذوالقعده آييدر (وعشر ذى الحجة) دخى ذوالحجه آيينك اون كونيدر (ويكره) دخى مكروه بولور (تقديم الاحرام) احرامنى الك قيلو (على شوال) شوال آيي اوزرينه (والاحرام) دخى احرام (شرط) حجنى اوتاوگه شرطدر (ايضا) ينه ده يول ايمينلكى شرط بولغان كبى (واركان الحج) دخى حجنك ركنلرى ايكيدر (الوقوف) توقتاودر برسى (بعرفة) عرفه تاغنده (وطواف الزيارة) دخى طواف زيارتدر ايكنچسى (وواجباته) دخى حجنك واجبلرى آلتيدر

(اَلْوُقُوفُ) توقتاودر برسی (بِمُزْدَلِفَةَ) مزدلفه تاغنده (وَالسَّعْیُ) دخی یرودر ایکنچسی (بَیْنَ الصَّفَا) صفاتاغی آراسی برلن (وَالْمَرْوَةَ) دخی مروه تاغی آراسنده (وَرَمْیُ الْجِمَارِ) دخی تاشلار آتودور اوچونچیسی (وَالْحَلْقُ) دخی ساچلرنی کیتارودر دورتنچسی (اَوِالتَّقْصِیرُ) یایسه قسقارتودور (وَطَوَافُ الصَّدْرِ) دخی طواف صدردر بیشنچسی یعنی جہت طرفدان کیلگان حاجیلر کعبة اللهغه کیتکان وقت طواف قیلوب کیتارلر شول طوافقه طواف صدر دیلر (وَرَكْعَتَا الطَّوَافِ) دخی طوافنك ایکی رکعت نمازیدور آلتونچسی (وَسُنَنُهُ) دخی حجنك سنتلری دورتدر (طَوَافُ الْقُدُومِ) قدوم طوافدر برسی یعنی مکه‌گه بارغاچده کعبة اللهنی طواف قیلودر (وَالرَّمَلُ) دخی ایك باشلارنی سلکتب یرودر ایکنچسی (فیه) اول طوافده (وَالْهَرْوَلَةُ) دخی بیلب ویوکرب یرودر اوچونچسی (فِی السَّعْیِ) یروده (بَیْنَ الْمِیلَیْنِ الْاَخْضَرَیْنِ) ایکی یاشل میل آراسنده (وَالْمَبِیتُ) دخی کیچله‌مکلکدر دورتنچسی (بِمِنًى) منی ده (فِی اَیَّامِ مِنًى) منی ده تاشلار آتا تورغان کونلرده (وَالْعُمْرَةُ) دخی عمره حجی (سُنَّةٌ مُؤَكَّدَةٌ) سنت مؤکده‌در (وَرُكْنُهَا) دخی عمره حجینك رکنی (الطَّوَافُ) کعبة اللهده طواف قیلودر (وَوَاجِبَاتُهَا) دخی عمره حجینك واجبلری ایکیدر (السَّعْیُ) یرودر برسی صفا برلن مروه آراسنده (وَالْحَلْقُ) دخی صاچلارنی کیتارودر ایکنچسی (اَوِالتَّقْصِیرُ) یایسه قسقارتودر (وَمِیقَاتُ الْاِحْرَامِ) احرام باغلی تورغان اورونلار (لِلْمَدَنِی) مدینه طرفندان کیلگان کشیلر اوچون (ذُوالْحُلَیْفَةِ) ذوالحلیفه دیگان اورونندر (وَلِلْعِرَاقِی) عراق طرفندان کیلگان کشیلر اوچون (ذَاتُ عِرْقٍ) ذات عراق دیگان اورنندر (وَلِلشَّامِی) دخی شام طرافندان کیلگان کشی‌لر اوچون احرام باغلی تورغان اورون (اَلْجُحْفَةُ) جحفه دیگان اورنندر (وَلِلنَّجْدِی) دخی نجد طرفندان کیلگان کشیلر اوچون احرام باغلی تورغان اورون (اَلْقَرَنُ) قرن دیگان اورنندر (وَلِلْیَمَانِی) دخی یمن طرفندان کیلگان کشیلرنك احرام باغلی تورغان اورنی (یَلَمْلَمُ) یلملم دیگان اورنندر (وَلِمَنْ) دخی شول کشیلر اوچون احرام باغلی تورغان اورون (جَاءَ) کیلدی (مِنْ غَیْرِ هٰذِهِ الْمَوَاضِعِ) اوشبو ذکر ایتلگان اورنلاردان باشقه‌دان

(ما) شول اورونلر (يحاذى) برابر بولور (واحدا) براورنغه (منها) اوشبو بيش اوروندان (والاحرام) احرام باغلاو (من وطنه) اوزينك يورطندان (افضل) آرتوغراقدر (ان وثق) اگر اوشانسه (على نفسه) اوزينه (باجتناب محظوراته) حجنك حرام بولغان نرسه لرندان صاقلانوينه (ولايجوز) دخى درست بولماس (لهؤلاء) اوشبو احرام باغلى تورغان اورونلار اهلى اوچون (اذا قصدوا) هر قيچان قصد قيلسه لر (دخول مكة) مكه گه كرونى (للحج) حج اوچون (اوللغيره) يايسه حجدان باشقه نرسه اوچون (تأخير الاحرام) احرامنى كيچكترمكلك درست بولماس (عنها) اول احرام باغلى تورغان اورونلار دان (واهل هذه المواضع) بوبش اورون اهلى (ومن دونهم) دخى اول مواقيت دان مكه گه يقين راك كشيلر (ميقاتهم) بوكشيلرنك احرام باغلى تورغان اورنى (الحل) حل ديگان اورنلر (الذى) شونداين حل كم (بينهم) بومواقيت اهلى آراسى برلن (وبين الحرم) حرم آراسنده در (والمكى) مكه كشيلرى (ميقاته) اول مكه كشيلرنك احرام باغلى تورغان اورنى (للحج) فرض حج اوچون (الحرم) حرم در (وللعمرة) دخى عمره حج اوچون (الحل) حل ديگان اورندر

(فصـــــل) اوشبو فصل (واذا اراد) هر قيچان تلاسه حجنى قصد قيلوچى (الاحرام) احرام باغلاونى (قص) كيسر (شاربه) مييقنى (وقلم) دخى كيسر (اظافره) ترناقلارنى (وحلق) دخى كيترر (عانته) قاسق يونغنى (ثم) مونك صوكنده (توضأ) طهارت آلور (اواغتسل) يايسه غسل قيليونور (وهو) اول غسل قيليونو (افضل) آرتوغراقدر (ولبس) دخى كيار (ازارا) ازارنى (ورداء) دخى ردانى (جديدين) ايكسيده ياڭى بولغان ازار برلن ردانى (ابيضين) ايكيسيده آق بولغان ازار برلن ردانى (وهو) اول آق وياڭى ازار برلن ردانى كييو (افضل) آرتوغراقدر (اوغسيلين) يايسه ايكسيده يوولغان ازار برلن ردانى كييار (ويتطيب) دخى خوش ايسلنور (وادهن) دخى مايلانور (ان وجدهما) اگر تابسه خوش ايس برلن ماينى (وصلى) دخى اوقور (ركعتين) ايكى ركعتنى (ويسأل) دخى صورار (الله) الله تعالى دان (التيسير) حجنى بيكل قيلونى (ثم) مونك صوكنده (لبى) تلبيه ايتور

(ناويا)

(ناويًا) نيت قيلغانى حالده (نُسُكَهُ) حجنك عبادتنى (رافعًا) كوتارگانى حالده (صَوْتَهُ) تاوشنى (وَالتَّلْبِيَةُ) دخى تلبيه (مَعْرُوفَةٌ) معروفدر تلبيه شول (لَبَّيْكَ اَللّٰهُمَّ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ اِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ (وَهِىَ) اول تلبيه (مَرَّةً) بر مرتبه ايتو (شَرْطٌ) شرطدر (وَالزِّيَادَةُ) دخى بردن آرتق ايتو (سُنَّةٌ) سنتدر (وَيَتَّقِى) دخى صاقلانور (اَلْمُحْرِمُ) احرام باغلاچى كشى (الرَّفَثَ) جماعدن (وَالْفُسُوقَ) دخى الله تعالى طاعتندن چقودن (وَالْجِدَالَ) دخى تجقرشودن (وَقَتْلَ صَيْدِ الْبَرِّ) دخى ياپانداغى كييكنى اولترودن (وَالدَّلَالَةَ) دخى اولترورگه دلالت قيلودن (وَالْاِشَارَةَ) دخى اشارت قيلودن (وَيُبَاحُ) دخى مباح بولور (لَهُ) اول احرام باغلاغان كشيگه (اَكْلُ صَيْدِ الْبَحْرِ) دريا كييكى آشاو (وَيَتْرُكُ) دخى قويار احرام باغلاغوچى كشى (لُبْسَ الْمَخِيطِ) تككان كييم كيونى (وَالْعِمَامَةَ) دخى چالما كييونى قويار (وَالْقَلَنْسُوَةَ) دخى بورك كييونى قويار (وَالْخُفَّيْنِ) دخى ايكى چيتك كييونى قويار (التَّامَّيْنِ) بتون بولغان ايكى چيتك كييونى اما باشماغى بولماينچه ضرورةً ايكى چيتنك بالطرنى كيسب كيسه درست بولور (وَتَغْطِيَةَ الرَّأْسِ) دخى باشنى ارتونى قويار (وَالْوَجْهِ) دخى يوزنى ارتونى قويار (وَالدُّهْنَ) دخى مايلانونى قويار (وَالتَّطَيُّبَ) دخى خوش ايسلنونى قويار (وَحَلْقَ الشَّعْرِ) دخى صاچلرنى كيترونى قويار (اَوْقَصَّهُ) يايسه صاچلرنى قسقارتونى قويار (وَقَصَّ الظُّفْرِ) دخى ترناقنى كيسونى قويار (وَلَا يَلْبَسُ) دخى احرام باغلاغان كشى كيماس (اَلْمَصْبُوغَ) بويالمش كييمنى (اِلَّا) مگر كيار (مَغْسُولًا) يوولمش بولغان حالده (لَا يَنْفُضُ) بوياوى صاچلماس بولسه (وَلَا يَغْسِلُ) دخى احرام باغلاغان كشى يوماس (شَعْرَهُ) صاچنى (بِخَطْمِىّ) خطمى ديگان اولن برلن (وَلَا) دخى يوماس (بِسِدْرٍ) سدر آغاچينك يافراغى برلن (وَلَا يَتَنَوَّرُ) دخى صاچنده نوره تاشى استعمال قيلماس (وَلَا يَحُكُّ) دخى قاشماس (رَأْسَهُ) باشنى (اِلَّا) مگر قاشر (بِرِفْقٍ) يومشاقلق برلن (اِنْ كَانَ) اگر بولسه (عَلٰى رَأْسِهِ) باشى اوزرنده (شَعْرٌ) صاچ بولسه (وَلَهُ) اول احرام باغلاغوچيغه درست بولور (اَنْ يَغْتَسِلَ) غسل قيونماقلق (وَيَدْخُلَ) دخى كرمكلك درست بولور (اَلْحَمَّامَ)

مونچەغە (وَيَسْتَظِلُّ) دخى كولەگە لنو درست بولور (بِبَيْتٍ) ايو برلن (اَوْخَيمَةٍ)
يايسە چادر برلن (اَوْمَحْمِل) يايسە تيە استندە ياصالغان هودج برلن (وَيَشُدُّ) دخى احرام
باغلاغوچى كشيگە مباح بولور باغلاماقلق (اَلْهِمْيَانَ) آقچە يانچكينى (فِى وَسَطِه)
بيلينە (وَيُكْثِرُ) دخى احرام باغلاغوچى كشى كوب قيلور (التَّلْبِيَةَ) تلبيە ارقونى (بِصَوْتٍ
رَفِيعٍ) بلند تاوش برلن؛ (بَعْدَ الصَّلٰوةِ الْخَمْسِ) بش وقت نماز صوڭندە (وكلما)
دخى هر زمان اوقور (عَلاَ) آشمە (شَرَفًا) بيوك اورونغە (اَوْهَبَطَ) يايسە توشسە
(وَادِيًا) چقرغە (اَوْلَقِىَ) يايمە يولقسە (رُكْبَانًا) آطلانغان كشيلرگە (وَبِالْاَسْحَار)
دخى سحر وقتلارندە تلبيەنى كوب اوقور (فَاِذَا دَخَلَ) بس هر قيچان كرسە احرام
باغلاغوچى كشى (مَكَّةَ) مكەگە كرسە (طَافَ) طواف قيلور (لِلْقُدُوم) مكەگە كيلگانلگى
اوچون (سَبْعَةَ اَشْوَاط) يدى طوافنى (وَرَاءَ الْحَطِيم) حطيمنڭ يعنى ديوارنڭ طشقى
ياغندن (يَرْمُلُ) ايكى باشلارنى سلكتب يورر (فِى الثَّلٰثَةِ الْاُوَل) اوّلگى اوچ
طوافدە (مِنْهَا) اول يدى طوافدن (ثُمَّ) مونڭ صوڭندە (صَلّٰى) اوقور (رَكْعَتَيْنِ)
ايكى ركعت نمازنى (عِنْدَ الْمَقَام) ابراهيم عليه السلام اورنى برلن آتالغان اورندە
(ثُمَّ) مونڭ صوڭندە (سَعٰى) يورر (بَيْنَ الصَّفَا) صفا برلن (وَالْمَرْوَةِ) مروه آراسندە
(سَبْعَةَ اَشْوَاطٍ) يدى طوافنى تمام ايتكانچە (بِهَرْوَلَةٍ) ييلمك برلن (بَيْنَ الْمِيلَيْنِ
الْاَخْضَرَيْنِ) ايكى ياشل ميل آراسندە (ثُمَّ) مونڭ صوڭندە تورر (بِمَكَّةَ) مكەدە
(حَرَامًا) احراملى بولغانى حالدە (يَطُوفُ) طواف قيلور بيت اللهنى (مَتٰى شَاءَ) قايو
زمان تلاسە (بِلاَ رَمَلٍ) ايكى باشلارنى سلكنودن باشقە (وَلاَسَعْىٍ) دخى صفا
برلن مروه آراسندە يرودن باشقە (وَيَخْتِمُ) دخى تمام قيلور (كُلَّ طَوَافٍ) هر بر
طوافنى (بِرَكْعَتَيْنِ) ايكى ركعت نماز برلن (ثُمَّ يَخْرُجُ) مونڭ صوڭندە چغار (غَدَاةَ
التَّرْوِيَةِ) ترويە كونينڭ تاڭى صوڭندە يعنى ايرتە نمازنى اوقغاچ چغار (اِلٰى مِنًى)
منى تاغينە (فَيُقِيمُ) بس تورر (بِهَا) اول منى دە (حَتّٰى صَلَّى الْفَجْرَ) ايرتە نمازنى
اوقوغانغە قدرى (يَوْمَ عَرَفَةَ) عرفە كونندە (ثُمَّ يَتَوَجَّهُ) مونڭ صوڭندە يونالور (اِلٰى
عَرَفَاتٍ) عرفات تاغندە (فَاِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ) بس هر قيچان قوياش آوشسە (صَلَّى

الْاِمَامُ) امام اوقور (بِالنّٰاسِ) آدملر برلن (الظُّهْرَ) اويله نى (وَالْعَصْرَ) دخى ايكنديني
(فِى وَقْتِ الظُّهْرِ) اويله وقتنده اوقور (بِاَذَانٍ) بر آذان برله (وَاِقَامَتَيْنِ) دخى ايكى
قامت برلن (وَلَا يَجْمَعُ) دخى جيماس (اَلْمُنْفَرِدُ) يالغز اوقوچى كشى (بَيْنَهُمَا) اويله
برلن ايكندى آراسنى (وَالْاِمَامُ) امام (شَرْطٌ) شرطدر (فِيهِمَا) اويله برلن ايكنديده
هم بوايكسنى بر وقتنده جيوب اوقوده (ثُمَّ) مونلڭ صوڭنده (يَقِفُ) توقتار (الْاِمَامُ)
امام (بِعَرَفَةَ) عرفه كوننده (رَاكِبًا) آطلانغان حالده توقتار (بِقُرْبِ الْجَبَلِ) عرفات
اورتاسنده جبل رحمت برلن موقف اعظم برلن آتالغان تاغنڭ ياقننده (وَعَرَفَةُ)
عرفه تاغى (كُلُّهَا) اول عرفه تاغينڭ هر بر اورنى (مَوْقِفٌ) توقتى تورغان
اوروندر (اِلَّا) مگر توقتى تورغان اورون توگلدر (بَطْنَ عُرَنَةَ) بطن عرنه ديگان
اورون (فَاِذَا غَرَبَتِ الشَّمْسُ) بس هر قيچان باتسه قوياش (اَفَاضَ) قايتور
(الْاِمَامُ) امام (اِلَى الْمُزْدَلِفَةِ) مزدلفه تاغينه (وَوَقَفَ) دخى توقتار (بِقُرْبِ جَبَلِ قُزَحَ)
جبل قزحنڭ ياقننده (وَمُزْدَلِفَةُ) دخى مزدلفه تاغى (كُلُّهَا) اول مزدلفه تاغينڭ هر
براورنى (مَوْقِفٌ) توقتى تورغان اوروندور (اِلَّا) مگر توقتى تورغان اورون توگلدر
(وَادِى مُحَسِّرٍ) وادى محسر ديگان اورون (وَيُصَلِّى) دخى اوقور امام مزدلفه تاغنده
(بِالنّٰاسِ) آدملر برلن (الْمَغْرِبَ) آخشامنى (وَالْعِشَاءَ) دخى يسيعنى (فِى وَقْتِ الْعِشَاءِ)
يسيع وقتنده (بِاَذَانٍ) بر اذان برلن (وَاِقَامَةٍ وَاحِدَةٍ) دخى بر قامت برلن (وَيَجْمَعُ)
دخى جيار (اَلْمُنْفَرِدُ) يالغز اوقوچى كشى (بِهِمَا) بو آخشام برلن يسيعنى (وَمَنْ صَلَّى)
دخى بر كشى اوقسه (اَلْمَغْرِبَ) آخشامنى (فِى الطَّرِيقِ) يولده (اَعَادَ) قايتارور
اول آخشامنى (وَيَبِيتُ) دخى كيچلر (بِهَا) اول مزدلفه تاغنده (وَيُصَلِّى) دخى اوقور
امام (بِهِمْ) اول قوم برلن (اَلْفَجْرَ) ايرته نمازنى (بِغَلَسٍ) كيچنڭ آخر بينڭ قارانغلغى
برلن (ثُمَّ يَقِفُ) مونلڭ صوڭنده توقتار امام (بِالْمَشْعَرِ الْحَرَامِ) مشعر حرامده يعنى جبل
قزحده (وَيَدْعُو) دخى دعا قيلور (فَاِذَا اَسْفَرَ) بس هر قيچان صارغايسه (اَلصُّبْحُ)
تاڭ (اَفَاضَ) قايتور امام دخى قوم (اِلَى مِنًى) منى تاغينه (فَيَرْمِى) بس آتار (جَمْرَةَ
الْعَقَبَةِ) جمرهٔ عقبه نى (مِنْ بَطْنِ الْوَادِى) چقرنڭ اچندن (سَبْعَ حَصَيَاتٍ) يدى

تاشنی (مثلُ حَصَی الْخَذَف) حذف آتوی کبی یعنی بارماقلاری برلن آتار یعنی اوکڭ قولینڭ ابهام بارماغینڭ آرقاسینه قویب آتار (یُکَبِّرُ) تکبیر اینور (مَعَ کُلِّ حَصَاۃٍ) هر تاشنی آتو برلن (وَلَا یَقِفُ) دخی توقتاماس (عِنْدَهَا) اول جمرۂ عقبه ده یعنی صوکندن (وَیَقْطَعُ) دخی کیسر (التَّلْبِیَةَ) تلبیه نی (مَعَ أَوَّلِ حَصَاۃٍ) اول تاش آتو برلن یعنی تاش آتا باشلاغاچ تلبیه ایتماس (وَلَوْ رَمَی) دخی اگر آتسه (السَّبْعَ) یدی تاشنی (جُمْلَةً) بارچه سنی بریولی (فَهِیَ) بس اول یدی تاشنی بریولی آتو (وَاحِدَةٌ) بر تاش حکمنده بولور (وَیَجُوزُ) دخی درست بولور (الرَّمْیُ) آتو (بِجِنْسِ الْأَرْضِ) هر بیر جنسندن بولغان نرسه نی (ثُمَّ) مونڭ صوکنده (یَذْبَحُ) قربان بوغازلار (إِنْ شَاءَ) اگر تلاسه (ثُمَّ یَحْلِقُ) مونڭ صوکنده کیتارر (رُبُعَ رَأْسِهِ) باشینڭ دورتدن برینڭ صاچنی (وَهُوَ) اول دورتدن برنی کیتارو (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (أَوْ یُقَصِّرُ) یا یسه صاچنی قسقارتور (وَیَحِلُّ) دخی حلال بولور (لَهُ) اول کشیگه (کُلُّ شَیْءٍ) هر بر احرام سببلی حرام بولغان نرسه (إِلَّا النِّسَاءَ) مگر خاتونلار حرام بولماس (ثُمَّ یَطُوفُ) مونڭ صوکنده طواف قیلور (طَوَافَ الزِّیَارَةِ) طواف زیارتنی (وَوَقْتُهُ) دخی اول طواف زیارتنڭ وقتی (أَیَّامُ النَّحْرِ) قربان بوغازلی تورغان کونلردر یعنی ذوالحجه نڭ اوننچی اون برنچی اون ایکنچی کونلر یدر (وَأَفْضَلُهَا) بواوچ کوننڭ طواف زیارة اوچون آرتوغراقی (أَوَّلُهَا) بواوچ کوننڭ اوّل کونیدر یعنی ذوالحجه نڭ اوننچی کونیدر (وَیَحِلُّ) دخی حلال بولور (لَهُ) اول احرام باغلاغان کشیگه (النِّسَاءُ) خاتونلار حلال بولور (ثُمَّ) مونڭ صوکنده (یَعُودُ) کیری قایتور (إِلَی مِنًی) منی غه (وَیَرْمِی) دخی آتار (الْجِمَارَ الثَّلٰثَ) اوچ جمره نی (بَعْدَ الزَّوَالِ) توش آوشقاننڭ صوکنده (فِی الْیَوْمِ الثَّانِی) ایکنچی کونده یعنی ذوالحجه نڭ اون ایکنچی کوننده (وَالثَّالِثِ) دخی اوچونچی کونده یعنی ذوالحجه نڭ اون اوچنچی کوننده (وَالرَّابِعِ) دخی دورتنچی کونده یعنی ذوالحجه نڭ اون دورتنچی کوننده (فَیَبْدَأُ) بس تاش آتوده باشلار (بِالْجَمْرَةِ الَّتِی) شونداین جمره برلن کم (تَلِی) یاقین بولور اول جمره (مَسْجِدَ الْخَیْفِ) مسجد خیف که (ثُمَّ) مونڭ صوکنده آتار (بِالْجَمْرَةِ الْوُسْطَی) جمرۂ

وسطی نی

وسطینی (وَیَقِفُ) دخی توقتار (عِنْدَهُمَا) بوجمرهٔ اولی برلن جمرهٔ وسطیڭ یعنی بوایکی اورنڭ تاش آتوب بترگاچ توقتاب دعاء قیلور (ثُمَّ) مونڭ صوڭنڭ آتار (بِجَمْرَةِ الْعَقَبَةِ) جمرهٔ عقبه‌نی (وَلَا يَقِفُ) دخی توقتاماس (عِنْدَهَا) اول جمرهٔ عقبه‌ده تاش آتقان صوڭنڭ (فَاِذَا اَرَادَ) بس هرقیچان تلاسه (الرُّجُوعَ) قایتونی (اِلٰى بَلَدِهٖ) اوزینڭ شهرینه (طَافَ) طواف قیلور (طَوَافَ الصَّدْرِ) طواف صدرنی یعنی ایسه‌نله‌شو طوافنی (وَمَنْ وَقَفَ) دخی برکشی توقتاسه (بِعَرَفَةَ) عرفه تاغنده (لَحْظَةً) بیك آز وقت (مَا بَيْنَ زَوَالِ يَوْمِ عَرَفَةَ) عرفه کونینڭ توش آوشی آراسی برلن (وَفَجْرِ يَوْمِ النَّحْرِ) دخی قربان عیدی کونینڭ تاڭی آراسنڭ (اَجْزَاءَهُ) یتار اول کشیگه یعنی شونڭ برلن حجنڭ رکننی اوتاگان حکمنڭ بولور (وَلَوْكَانَ) گرچه بولسه‌ده توقتاوی (نَائِمًا) یوقلاغان حالڭ (اَوْمُغْمًى عَلَيْهِ) یا ایسه هوشی کیتکان حالده (اَوْجَاهِلًا) یا ایسه بلمگانی حالده (بِهَا) اول عرفه‌نڭ عرفه تاغی ایکانلگینی (وَالْمَرْأَةُ) خاتون کشی (فِى اَفْعَالِ الْحَجِّ) حجنڭ اشلرنده (كَالرَّجُلِ) ایر کبیدر (اِلَّا) مگر ایرکبی بولماس (فِى كَشْفِ الرَّأْسِ) باشنی آچوده یعنی خاتون کشی باشنی آچماس (وَلُبْسِ الْمَخِيطِ) دخی تککان کییم کیوده یعنی خاتون کشی تککان کییم کیمه‌س (وَرَفْعِ الصَّوْتِ) دخی تاوشنی کوتاروده (بِالتَّلْبِيَةِ) تلبیه برلن یعنی خاتون کشی تلبیه برلن تاوشنی کوتارماس (وَالرَّمَلِ) دخی ایڭ باشلارنی طوافڭ سلکتوده یعنی خاتون کشی طوافڭ ایڭ باشلارنی سلکتماس (وَالْهَرْوَلَةِ) دخی یوکرب ویلب یروده یعنی خاتون کشی یوکرب یرماس (وَالْحَلْقِ) دخی صاچلارنی کیتروده یعنی خاتون کشی کیترماس (فَاِنَّهَا) بس درستلکده اول خاتونلر (تُخَالِفُهُ) باشقه بولور اول ایرلرگه بو آلتی تورلی اشده * .

(فصل فى القران)

(فَصْلٌ) اوشبوفصل (فِى الْقِرَانِ) قران حجی بیانندادر (فرض حج برلن نفل حجنی براحرام برلن جمع قیلوغه قران) دیلر (اَلْقِرَانُ) قران حجی (اَفْضَلُ) آرتوغراقدر

(مِنَ التَّمَتُّع) تمتع حجندن (فرض حج برلن نفل حجنی ایکی احرام برلن قیلوغه تمتع) دیلر (وَالْاِفْرادِ) دخی افراد حجندن (یالغز برحجنی قیلوغه افراد حجی) دیلر (وَصِفَتُهُ) دخی قراننك صفتی (اَنْ یُهِلَّ) احرام باغلاودر (بِالْعُمْرَةِ) نفل حج برلن (وَالْحَجِّ) فرض حج برلن (مَعًا) بزگه (مِنَ الْمِیقاتِ) احرام باغلی تورغان اورنلردن (فَاِذا دَخَلَ) بس هر قیچان کرسه (مَکَّةَ) مکه‌گه کرسه (بَدَءَ) باشلار (بِالْعُمْرَةِ) نفل حج برلن (ثُمَّ) مونك صوکنده (بِالْحَجِّ) فرض حج برلن باشلار (فَاِذا رَمی) بس هر قیچان آتسه (اَلْجَمْرَةَ) جمره‌نی (یَوْمَ النَّحْرِ) نحر کوننده (اَراقَ) آغزور (دَمًا) قاننی (اِنْ قَدَرَ) اگر کوچی یتسه قان آغزورغه (وَاِلاّ) اگر قان آغزورغه کوچی یتماسه (صامَ) روزه توتار (ثَلٰثَةَ اَیّامٍ) اوچ کوننی (آخِرُها) اول اوچ کوننك آخری (یَوْمَ عَرَفَةَ) عرفه کونیدر یعنی ذوالحجه‌نك یدنچی کونیدر (وَسَبْعَةً) دخی یدی کون روزه توتار (اِذا رَجَعَ) هر قیچان قایتسه یعنی حج عمللرینك تمام بولوی صوکنده کیره‌ك ایوینه قایتقاچ بولسون کیره‌ك قایتقانچه (وَالتَّمَتُّعُ) دخی تمتع حجی (اَفْضَلُ) آرتوغراقدر (مِنَ الْاِفْرادِ) یالغز حجدن (وَصِفَتُهُ) دخی اول تمتع حجینك صفتی (اَنْ یُهِلَّ) احرام باغلاودر (بِالْعُمْرَةِ) عمره حج برلن (مِنَ الْمِیقاتِ) احرام باغلی تورغان اورنلردن (فَاِذا دَخَلَ) بس هر قیچان کرسه (مَکَّةَ) مکه‌گه (اَدّی) اوتار (اَلْعُمْرَةَ) عمره حجنی (وَحَلَّ) دخی حلال بولور یعنی احرامدن چغار (مِنْها) اول عمره حجندن (ثُمَّ یُحْرِمُ) مونك صوکنده احرام باغلار (بِالْحَجِّ) فرض حج برلن (یَوْمَ التَّرْوِیَةِ) ترویه کوننده (مِنَ الْحَرَمِ) حرامدن (وَیَفْعَلُهُ) دخی تمتع حجنی قیلوچی‌قیلور (ما) شول نرسه‌نی (یَفْعَلُهُ) قیلادر ایدی اول نرسه‌نی (اَلْمُفْرِدُ) افراد حجنی قیلوچی کشی (وَعَلَیْهِ) دخی تمتع حجنی قیلوچیغه واجب بولور (دَمٌ) قان (اَوْبَدَلُهُ) یایسه قاننك بدلی.

(فصل فی بیان احکام الجنایات)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فی بَیانِ اَحْکامِ الْجِنایاتِ) حجده یعنی احراملی کیئونچه اشلرگه

بارامی تورغان نرسه‌لر بیاننده کیلگان فصل‌در اوشبو (اذا طَيَّبَ) هر قیچان خوش ایسلندرسه (اَلْمُحْرِمُ) احرام باغلاغان کشی (عُضْوًا کامِلًا) کامل براعضانی (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (دَمٌ) قان (اَیْ) آنكٔ معناسی (شاةٌ) برقوی (وَاِنْ کانَ) دخی اگربولسه خوش ایسلندرگان اعضاسی (اَقَلَّ) آزراق بولسه کامل اعضا بولماسه (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (صَدَقَةٌ) صدقه لازم بولور (اَیْ) آنكٔ معناسی (نصفُ صاعٍ) يارطی صاع يعنی دورت قداق لازم بولور (مِنْ بُرٍّ) بغدایدن (وَاِنْ خَضَبَ) دخی اگر بویاسه (رَأْسَهُ) باشنی (بحِنّاءٍ) حنا برلن (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (دَمٌ) قان (وَاِنْ لَبَّدَهُ) دخی اگر باشینه قویی مای سرتسه کیزلنسون وقالونایسون اوچون (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (دَمانِ) ایکی قان لازم بولور (وَاِنِ ادَّهَنَ) دخی اگرمایلانسه (بزَيْتٍ) زیتون مایی برلن (اَوْلَبِسَ) یایسه کیسه (مَخِيطًا) تککان کیمنی (اَوْغَطی) یایسه ارتسه (رَأْسَه) بر باشنی (يَوْمًا) برکون (اَوْحَلَقَ) یایسه کیتارسه (رُبُعَ رَأْسِه) باشینكٔ دورتدن بر صاچینی (اَوْ) یایسه کیتارسه (رُبُعَ لِحْيَتِه) سقالینكٔ دورتدن برینی (اَوْکُلَّ رَقَبَتِه) یایسه موینی‌نكٔ بارچه‌سنی (اَوْ اِحْدی اِبْطَيْه) یایسه ایکی قولتغی‌نكٔ برسنی کیتارسه (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (دَمٌ) قان (وَاِنْ کانَ) دخی اگر بولسه کیتاروی (اَقَلَّ) بوذکر ایتلمشلردن آزراق بولسه (فی الْکُلِّ) ذکر ایتلمش‌لرنكٔ بارچه‌سنده (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (صَدَقَةٌ) صدقه لازم بولور (وَاِنْ قَصَّ) دخی اگر کیسسه (مِنْ شارِبه) میيقندن (شَيْئًا) برآز نرسه‌نی (فَعَلَيْه) بس لازم بولور اول کشیگه (حُکُومَةُ عَدْلٍ) عادل‌نكٔ حکومتی يعنی بو میيقـدن کیسلمش صقال‌دن حساب ایتکانده کوبمه بولور صقالنكٔ، دورتدن برندن کیم بولسه اطعام لازم دورتدن بری بولسه قوینكٔ دورتدن برینكٔ قیمتی لازم (وَاِنْ حَلَقَ) دخی اگر کیتارسه (مَواضِعَ الْمَحاجِم) بانکی صالدرغان اورونلرنی (اَوْ قَصَّ) یایسه کیسسه (فی مَجْلِسٍ) برمجلسده (کُلَّ اَظافِره) قول وآیاق بارماق ترناقلارینكٔ همه‌سنی (اَوْ رُبُعَها) یایسه بارماق ترناقلارینكٔ

دورتدن برینی یعنی یالغز برقول ترناغنی یالغز بر آیاق ترناغنی (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (دَمٌ) قان لازم بولور (وَاِنْ قَصَّ) دخی اگر کیسسه (اَلْكُلَّ) بتون بارماقلرینڭ ترناغنی (فی اَرْبَعَة مَجَالس) دورت مجلسده (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (اَرْبعَةُ دماءٍ) دورت قان یعنی دورت قوی (وَاِنْ قَصَّ) دخی اگر کیسسه (اَقَلَّ) آزراق (مِنْ خَمْسَة) بشدن (مُجْتَمعَة) جییوب یعنی بردن دورت بارماق ترناغنی کیسسه (اَوْخَمْسَةً مُتَفَرِّقَةً) یایسه بش بارماق ترناغنی آیوروب آیوروب تورلی مجلسده کیسسه (لَزِمَ) لازم بولور (لِكُلِّ ظُفْرٍ) هربر ترناق اوچون (صَدَقَةٌ) صدقه لازم بولور (وَاِنْ تَطَیَّبَ) دخی اگر خوش ایسلنسه احرام باغلاغان کشی (اَوْلَبسَ) یابسه تککان کییم کیسه (اَوْحَلَقَ) یایسه صاچنی کیتارسه (بِعُذْرٍ) عذر برلن (یُخَیَّرُ) اختیارلی بولور اول کشی (بَیْنَ دَمٍ) قوی آراسی برلن (وَثَلٰثَةِ اَصْوعٍ) اوچ صاع یعنی یکرمی دورت قداق آراسنده (مِنْ بُرٍّ) بغدایدن یعنی کیرك برقوی بوغازلاسون کیرك یکرمی دورت قداق بغدای بیرسن (یُطْعِمُهَا) اطعام قیلور اول بغداینی (لِسِتَّة مَسَاكِینَ) آلتی مسکینگه یعنی هر مسکینگه یارطی قداق اطعام قیلور (اَوْصَوْمِ ثَلٰثَةِ اَیَّامٍ) یایسه اوچ کون روزه آراسنده اختیارلی بولور یعنی تلاسه اوچ کون روزه توتار (وَاِنْ قَبَّلَ) دخی اگر احرام باغلاغان کشی خاتوننی اوبسه (اَوْلَمَسَ) یایسه توتسه (بِشَهْوَةٍ) شهوت برلن (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (دَمٌ) قان لازم بولور (وَاِنْ جَامَعَ) دخی اگر خاتوننی جماع قیلسه (قَبْلَ الْوُقُوفِ) توقتاماسدن بورون (بِعَرَفَةَ) عرفاتده (فَسَدَ) بوزلور (حَجُّهُ) اول کشینڭ حجی (وَعَلَیْهِ) دخی واجب بولور اول کشی اوزرینه (شَاةٌ) برقوی (اَوْقِیمَتُهُ) یایسه قوینڭ قیمتی لازم بولور (وَیَقْضِیه) دخی قضا قیلور اول حجنی کیلاچك یلده (وَلَایُفَارِقُ) دخی خاتوننی جماع سببلی جنایت قیلغان حاجی آیورلماس (اِمْرَأَتَهُ) خاتوندن (فی الْقَضَاءِ) حجنی قضا قیلغانده (وَاِنْ جَامَعَ) دخی اگر احرام باغلاغان کشی جماع قیلسه (بَعْدَ الْوُقُوفِ) عرفاتده توقتاغان صوڭنده (لَمْ یَفْسُدْ) بوزولماس

(حَجَّه) اول کشینك حجی (وَعَلَیْه) دخی واجب بولور اول کشی اوزرینه (بُدُنَةٌ) بر تیه بوغازلاماق (وَاِنْ جَامَعَ) دخی اگر محرم جماع قیلسه (بَعْدَ الْحَلْق) صاچلارینی کیتارگان صوکنده (فَعَلَیْه) بس واجب بولور اول محرم اوزرینه (شَاةٌ) بر قوی (وَجِمَاعُ النَّاسی) اونطوب جماع قیلو چینك جماعسی (وَالْعَامد) دخی قصد قیلوب جماع قیلوچینك جماعسی (سَوَاءٌ) برابر در (وَمَنْ طَافَ) دخی بر کشی طواف قیلسه (لِلْقُدُوم)طواف قدوم ایچون (اَوْلِلصَّدْر) یایسه طواف صدر ایچون یعنی مکه گه کیلب کرگه چده قیلنه تورغان طواف برلن کعبة الله دان آیورلوب کیتکانده قیلنه تورغان طوافنی (مُحْدِثًا) طهارتسز حالده قیلسه (فَعَلَیْه) بس واجب بولور اول کشی گه (صَدَقَةٌ) صدقه واجب بولور (وَاِنْ طَافَ) دخی اگر طواف قیلسه بو طواف قدوم برلن طواف صدرنی (جُنُبًا) جنب حالده (فَعَلَیْه) بس واجب بولور اول کشی اوزرینه (بُدُنَةٌ) تیه بوغازلاو واجب بولور (وَمَنْ تَرَكَ) دخی بر کشی قویسه (مِنْ طَوَاف الزِّیَارَة) طواف زیارتدان (ثَلٰثَةَ اَشْوَاط) اوچ طوافنی (فَمَادُونَهَا) دخی اوچ طوافدان کیمنی (فَعَلَیْه) بس واجب بولور اول کشی اوزرینه (شَاةٌ) بر قوی (فَاِنْ تَرَكَ) بس اگر قویسه طواف زیارتدان (اَرْبَعَةَ اَشْوَاط) دورت طوافنی (فَهُوَ) بس اول کشی (مُحْرِمٌ) احرام باغلاغوچی در یعنی احرام باغلاغان کشی بولوب قالور (حَتّٰی یَطُوفَهَا) دورت طوافنی طواف قیلغانغه قدر (وَمَنْ تَرَكَ) دخی بر کشی قویسه (مِنْ طَوَاف الصَّدْر) طواف صدردان (ثَلٰثَةَ اَشْوَاط) اوچ طوافنی (فَعَلَیْه) بس واجب بولور اول کشیگه (صَدَقَةٌ) صدقه واجب بولور (وَاِنْ تَرَكَ) دخی اگر صدر طوافندان قویسه (اَرْبَعَةَ) دورت طوافنی (فَعَلَیْه) بس واجب بولور اول کشیگه (دَمٌ) قان واجب بولور (وَمَنْ تَرَكَ) دخی بر کشی قویسه (اَلسَّعْیَ) صفا برلن مروه آراسنده یورونی (اَوْ اَفَاضَ) یایسه قایتسه (مِنْ عَرَفَةَ) عرفاتدان (قَبْلَ الْاِمَام) امام دان بورون قایتسه (اَوْ تَرَكَ) یایسه قویسه (اَلْوُقُوف) توقتاونی (بِالْمُزْدَلِفَة) مزدلفه تاغنده (اَوْ رَمْیَ كُلِّ الْجِمَار) یایسه بتون جمره لرده آتولارنی قویسه (اَوْ رَمْیَ وَظِیفَةِ یَوْم) یایسه بر کونك وظیفه سی بولغان تاش آتونی قویسه (اَوْ اَكْثَرَهَا) یایسه بر کوندان کوبراکنك

وظیفه سی بولغان تاش آتونی قویسه (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (دَمٌ) قان لازم بولور (اِنْ کَانَ) دخی اگر قویلمش بولسه (اَقَلَّ) آزراق بولسه مثلا بر کوندان جمار ثلثنڭ برسنی قویسه (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (صَدَقَةٌ) صدقه لازم بولور (وَمَنْ اَخَّرَ) دخی بر کشی کیچکترسه (اَلْحَلْقَ) صاچلارنی کیته رونی (اَوطَوافَ الزِّیارَةِ) یایسه طواف زیارةنی کیچکترسه (عَنْ وَقْتِهِ) وقتندان یعنی قربان بوغازلی تورغان کونلردان (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (دَمٌ) قان لازم بولور (وَکَذا) دخی اوشنداقدر حکمده (لَوْحَلَقَ) اگر صاچلرنی کیتارسه (فی وَقْتِهِ) وقتنده (خارِجَ الحَرَمِ) حرمنڭ طشنده یعنی حلده صاچلرنی کیتارسه دم لازم بولور .

(فصل)

اوشبو فصل کییك گه جنایت قیلو بیاننده در (مُحْرِمٌ) احرام باغلاوچی کشی (قَتَلَ) ئولتردی (صَیْداً) کییك نی (اَوْسَبُعاً) یایسه یرتقوچ حیوانی (غَیْرَ صائِلٍ) هلاك قیلونی قصد قیلماغان یرتقوچ حیوانی (عَمْداً) قصدا ئولترسه (اَوْسَهْواً) یایسه یاڭلشلق برلن ئولترسه (اَوْعَوْداً) یایسه بر مرتبه ئولترگان صوڭنده ئولترسه (اَوْبَدْءً) یایسه بر مرتبه گنه ئولترسه (اَوْدَلَّ) یایسه دلالت قیلسه (عَلَیْهِ) اول کییك گه (مَنْ) شول کشیگه دلالت قیلسه (قَتَلَهُ) ئولتردی اول کشی کییکنی (فَعَلَیْهِ) بس واجب بولور اول کشی اوزرینه یعنی ئولترگه ن محرم گه یایسه ئولترو گه دلالت ایتکان محرم گه (قیمَتُهُ) اول کییك نڭ قیمتی (بِقَوْلِ عَدْلَیْنِ) ایکی عادل کشینڭ سوزی برلن (وَیُخَیَّرُ) دخی اختیارلی بولور (فیها) اول کییك نڭ قیمتنده (بَیْنَ الهَدْیِ) هدی آراسی برلن (وَالطَّعامِ) دخی طعام آراسنده (وَالصِّیامِ) دخی روزه آراسنده یعنی بر کییك نی ئولترگان یا گه کییك نی ئولترو گه دلالت ایتکان محرم اختیارلی بولور شول کییك نڭ قیمتنی تلاسه هدی آلوب بوغازلار تلاسه طعام صاتوب آلوب آشاتور یعنی مسکین لرگه صدقه ایتار تلاسه هر بر یارطی صاع اوچون بر کون روزه توتار (وَلَوْعَیَّبَ) اگر عیبلاسه (الصَّیْدَ) کییکنی (ضَمِنَ) توله ر (نُقْصانَهُ) اول کییکنڭ کیمنی مثلا کییك سلامت وقت اون درهم قیمت تورسه عیبلنکاچ بش درهم گنه تورسه عیبله وچی بش درهم نی توله ر (وَلَوْاَزالَ)

دفی اگر بیرسه (امتناعه) کییکنك فائدلنونی مثلا قناتنی یاآیاقلارنی کیسسه (ضمن کُلّ القیمة) کییکنك بتون قیمتنی توله ر (وَلَوکَسَرَ) دفی اگر صندرسه (بیض صَید) کییکنك یومرقاسنی (ضمنه) تولر اول یومرقه قیمتنی (وَضَمنَ) دفی تولر (فَرخهُ المَیّت) یومرقه اچنده بولغان اولك بالانی (ان خَرَجَ) اگر چقسه اولك بالا (منهُ) اول یومرقه دن (وَلاشَیءَ) هیچ برنرسه واجب بولماس (فی قَتل الغُراب المُوذی) رنجتکنوچی قارغه نی ئولترروده (وَالحداءَة) دفی تیلمگان اولترروده (وَالحیَّة) دفی یلان ئولترروده (وَالعَقرَب) دفی چایان ئولترروده (وَالفأرَة) دفی سچقان ئولترروده (وَالکَلب العَقور) دفی یـاوز وتشلی تورغان اتنی اولترروده (وَالذئب) دفی بوری ئولترروده (وَالنَّملَة) دفی قرمسقه اولترروده (وَالبَراغیث) دفی برچه لر اولترروده (وَالقُراد) دفی قندالا ئولترروده (وَالبَقّ) دفی سیوری چبننی ئولترروده (وَالذُباب) دفی قاره چبن نی ئولترروده (وَمَن قَتَلَ) دفی برکشی ئولترسه (قَملَةً) بثنی (اَوجَرادَةً) یایسه چیکرتکه نی (تَصَدَّقَ) صدقه بیرر (بکَفّ) براوچ برلن (مِنَ الطَّعام) طعامدن (اَوتَمرَةً) یایسه بر خرما صدقه بیرر (وَیَجبُ) دفی واجب بولور (الجَزاءُ) جزا واجب بولور (باَکل صَید) کییکنی آشاوبرلن (مُضطَرًا) اختیارسز بولور (وَیَحلّ) دفی حلال بولور (للمُحرم) احرام باغلاغان کشیگه (ذَبحُ غَیر الصید) کییکدن باشقه نی بوغازلاماقلق (وَالحَمام المُسَروَل) توکلی آیاقلی کوگارچن (وَالظَّبی المُستأنس) دفی مونسلنگان قر کجه سی (صَیدٌ) کییکدر (بخلاف البَعیر النّادّ) قاچب وحشی بولغان تیه نك خلافنچه یعنی اول کییك حکمنده توگل (وَیَحلّ) دفی حلال بولور (للمُحرم) احرام باغلاغان کشیگه (لَحمُ صَید) کییکنك ابتی (اصطادَهُ) آولادی اول کییکنی (حَلالٌ) احرام باغلاماغان کشی (وَذَبحَهُ) دفی اول احرام باغلاماغان کشی بوغازلادی اول کییکنی (بلا واسطة مُحرم) احرام باغلاغان کشینك دلالتندن وواسطه بولوندن باشقه (وَفی صَید الحَرَم) دفی حرم یرینك کییگنده بولغوچیدر (اذاذَبَحَهُ) هرقیچان بوغازلاسه اول حرم کییکنی (الحَلال) حلال کشی (قیمَتُهُ) اول حلالغه کییکنك قیمتنی بیرو

لازم بولور (فَيَتَصَدَّقُ) بس حلال صدقه قيلور (بِهَا) اول قيمتنى (لَاغَيْرَ) صدقه دن
باشقه نرسه درست بولماس (وَكَذَا) دخى اوشنداق قيمتنى صدقه قيلور (فى حَشيشه)
حرم ييرينك پچه‌ننى كيسوده (وَشَجَرِه) دخى آغاچينى كيسوده (غَيْرَ مَمْلُوكٍ) بر كشيگه
ملك لنمش بولماسه اول پچه‌ن برلن آغاچ (وَالْمُنْبِت) دخى آدملر تربيه سى برلن
اوسدرلمش بولماسه (عَادَةً) عادتده كشى ملكنده بولغان يعنى تربيه برلن اوسدرلگان
حرم ييرينك پچه‌ن وآغاچ وبغداى كبى نرسه لرينى كيسسه خواجه سينه كيسلمش
نرسه لرنك حقلرينى تولور (مَالَمْ يَجِفَّ) قورمغان وكيبمگان مدتده بو آغاچ برلن پچه‌ن اما
قورغان بولسه آلارنى كيسو برلن تولاو لازم بولمى (وَلَا يُرْعَى) دخى ميوانىنى اوتلانمش
بولماس (حَشِيشَ الْحَرَم) حرم‌نك پچه‌ننده (وَلَا يُقْطَعُ) دخى كيسلمش بولماس (مِنْهُ)
اول حرم‌دن (غَيْرَ الْاذخر) اذخر اسملى اولندن باشقه نى (وَيَحِلُّ) دخى حلال بولور
(قَلْعُ الْكَمْأَةِ) منقار اسملى نرسه نى يعنى گمبه نى صورو (وَمَا) دخى شول نرسه (يُوجِبُ) واجب
ايتار اول نرسه (عَلَى الْمُفْرِد) يالغز حج قيلوچيغه (دَمًا) برقاننى (يُوجِبُ) واجب ايتار
اول نرسه (عَلَى الْقَارِن) قران حجنى قيلوچيغه (دَمَيْن) ايكى قاننى (وَلَوْ قَتَلَ) دخى اگر
اولترسه (مُحْرِمَان) ايكى احرام باغلاغان كشى (صَيْدًا) كييكنى (فَعَلَى كُلِّ وَاحِد)
بس هر برسينه واجب بولور (جَزَاءٌ) جزاء (وَلَوْ قَتَلَ) دخى اگر اولترسه (حَلَالَان)
ايكى احرام باغلامغان كشى (صَيْدَ الْحَرَم) حرم ييرينك كييكنى (فَعَلَيْهِمَا) بس بو
ايكسنه واجب بولور (جَزَاءٌ وَاحِدٌ) برجزاء (وَبَيْعُ الْمُحْرِم) دخى احرام باغلاغان
كشينك صاتوى (الصَّيْدَ) كييكنى (وَشِرَاؤُهُ) دخى صاتوب آلوى (بَاطِلٌ) باطل در.

(فصل)

اوشبو فصل حجدان برسبب برلن طييولو بياننده دخى نفل حج بياننده
(مُحْرِمٌ) احرام باغلاغان كشى (مُنِعَ) طيلدى اول احرام باغلاغان كشنى (عَدُوٌّ)
دشمان (أَوْ مَرَضٌ) يابسه آورو (جَازَ) درست بولور (لَهُ) اول احرام باغلاغان
كشيگه (التَّحَلُّلُ) احرام‌دن چقماقلق (يَبْعَثُ) يبارور اول محصر (شَاةً) برقوينى
(تُذْبَحُ) بوغازلانمش بولور اول قوينى (فِى الْحَرَم) حرم‌ده (يَوْمًا) شول كونده
بوغازلانمش بولور (يُعَلِّمُهُ) بلدرور اول كوننى محصر يعنى وعده قيلنغان كوننى

(وَيَتَحَلَّلُ) دخى احرامدن چقب حلال بولور (بَعْدَ النَّبْحِ) اول قوينى آلوب باروجى حرمده بوغازلاغاننك صوكنده (وَيَتَوَقَّتُ) دخى وقتلانور (دَمُ الْاَحْصَارِ) احصار قانى يعنى حجدن طيبيلمش كشى نلك يبارگان قوينى بوغازلاوى (بِالْحَرَمِ) حرم برلن وقتلانور يعنى حرمگه خاص بولور باشقه ييرده بوغازلاو درست بولماس (لَا) خاص بولماس (بِيَوْمِ النَّحْرِ) قربان بوغازلى تورغان كونلرگه (بِخِلَافِ دَمِ الْمُتْعَةِ) متعه حجى نلك قانى نلك خلافنچه (وَالْقِرَانِ) دخى قران حجى نلك قانى نلك خلافنچه بو آيكسى حرمگه هم نحر كونينه خاص بولورلار (وَالْمُحْصَرُ) دخى طيبيلمش كشى (بِالْحَجِّ) فرض حج برلن (اِذَا تَحَلَّلَ) هر قيچان حلال بولسه يعنى احرامدن چقسه (فَعَلَيْهِ) بس واجب بولور اول محصرغه (حَجَّةٌ) بر فرض حج (وَعُمْرَةٌ) دخى بر نفل حج (وَعَلَى الْمُحْصَرِ) دخى طيبيلمش كشيگه واجب بولور (بِالْعُمْرَةِ) نفل حج برلن (اَلْقَضَاءُ) قضا لازم بولور (وَعَلَى الْقَارِنِ) دخى قران حجنى قيلودن طيبلوچيغه واجب بولور (حَجَّةٌ) بر فرض حج (وَعُمْرَتَانِ) دخى ايكى نفل حج (وَلَوْ زَالَ) دخى اگر كيتسه (اَلْاَحْصَارُ) حجدن طيبيلو مثلا آورو بولوب سلامتلنسه (قَبْلَ النَّبْحِ) يبارگان هدى نى بوغازلاماسدن بورون (فَاِنْ قَدَرَ) بس اگر كوچى يتسه (عَلَى اِدْرَاكِ الْهَدْىِ) هدىگه ايرشوگه (وَالْحَجِّ) دخى حجگه ايرشوگه (لَزِمَهُ) لازم بولور اول كشيگه (اَلتَّوَجُّهُ) مكهگه يونالمكلك (وَاِلَّا) اگر هدى برلن حجگه ايرشوگه كوچى يتماسه (فَلَا) بس مكهگه يونالو واجب بولماس (وَمَنْ قَهَرَ) دخى بر كشينك كوچى يتسه (عَلَى الْوُقُوفِ) عرفاتده توقتاوغه (اَوِ الطَّوَافِ) يا يسه طواف زيارتنى قيلوغه (اَوْ مُنِعَ) يا يسه طيبيلمش بولسه (بَعْدَ الْوُقُوفِ) عرفاتكه توقتاغان صوكنده (فَلَيْسَ) بس ايماس اول كشى (بِمُحْصَرٍ) حجدن طيبيلمش ايماس (وَمَنْ) دخى شول كشى (فَاتَهُ) اوتسه اول كشيدن (اَلْوُقُوفُ) عرفاتده توقتاو (حَتّٰى طَلَعَ الْفَجْرُ) تا تانك توغسه (يَوْمَ النَّحْرِ) قربان عيدى كوننده (فَقَدْ فَاتَهُ) بس تحقيق اوتدى اول كشيدن (اَلْحَجُّ) حج اوتدى (فَيَتَحَلَّلُ) بس احرامندن چقب حلال بولور (بِعُمْرَةٍ) عمره حج برلن (وَيَقْضِى) دخى قضا قيلور (اَلْحَجَّ) حجنى (وَلَا دَمَ) دخى قان واجب بولماس (عَلَيْهِ) اول كشى اوزرينه (وَالْعُمْرَةُ) نفل حج

(لاتفوت) اوتماس (وهی) اول عمره حج (جائزة) درست در (فی کل وقت) هر بر وقتده (الا) مگر درست بولماس (یوم عرفة) عرفه کوننك (ویوم النحر) دخی نحر کوننده یعنی قربان عیدی کوننده (وایام التشریق) دخی تشریق کونلرنده (وهی) اول عمره حجی (سنة مؤکدة) مؤکد بولغان سنتدر یعنی قوتده واجب که اوخشاغوچیدر.

(فصل فی الحج عن الغیر)

(فصل) اوشبو فصل (فی الحج) حج قیلو بیاننده‌در (عن الغیر) باشقه کشیدن یعنی کشی اوچون حج قیلو بیاننده‌در (وتجزئ) دخی درست بولور (النیابة) نائب بولو یعنی کشی‌دن حج قیلدرو (فی نفل الحج) حجنك نفلنده (مطلقا) مطلق یعنی کیرك حجنی اوتاودن اوزی عاجز بولسون کیرك عاجز بولماسون (وفی فرضه) دخی حجنك فرضنده نیابت درست بولور (عند العجز) عاجز بولغان وقتده (الدائم) همیشه بولغوچی بولسه اول عاجزلك (الی الموت) اولگانگه قدری (ودم القران) دخی قران قانی (علی المأمور) بیورلمش کشی اوزرینه واجب بولور (ودم الاحصار) دخی احصار قانی (علی الآمر) بیوروچی کشی اوزرینه واجب بولور (والهدی) دخی هدی یعنی مکه‌گه یبرله تورغان حیوان (من الابل) تیه‌دن‌در (والبقر) دخی صغردن‌در (والغنم) دخی قویدن‌در (والعیب) دخی عیب یعنی هدی‌نك عیبلی بولوی (مانع) طیغوچیدر (کالاضحیة) قربانده عیب طیغان کبی یعنی عیبلی قربانٔنی بوغازلارغه درست بولمغان کبی عیبلی هدی‌نیده بوغازلارغه یارامی (ویجوز) دخی درست بولور (الاکل) آشاماقلق (من هدی التطوع) نفل حج هدی‌یندن (والمتعة) دخی متعه حجینك هدی‌یندن (والقران) دخی قران حجینك هدی‌یندن (ویتوقت) دخی وقتلانور یعنی خاصلانور (دم المتعة) متعه حجینك قانی (والقران) دخی قران حجینك قانی (خاصة) خاصاق یوزندن (بیوم النحر) قربان عیدی کونی برلن وقتلانور (ویجوز) دخی درست بولور (التصدق) صدقه قیلو (بها) بوقانلرنی

(علی

(عَلٰى مَسَاكِينِ الْحَرَمِ) حرم‌نك مسكين لرى اوزرينه (وَغَيْرِهِمْ) دخى حرم‌دان باشقه اورن‌نك مسكين‌لرى اوزرينه *

(كتاب الجهاد)

بوكتاب جهاد طروشو هم صوغشو بياننده‌در .

(وَهُوَفَرْضُ كِفَايَةٍ) اول جهاد فرض كفايه در يعنى جهاد هر كمگه‌ده فرضدر اما آراءدان برنيچه كشى قيلسه فرض قالغانلار اوستندان توشار بروده قيلماغانده بتون كشى گناهلى بولور (وَاِنْ لَمْ يَبْدَأِ الْكُفَّارُ) كافرلر باشلاب صوغشه‌باشلامسه‌ده صوغش فرضدر اگرده آلار طرافندان جبر ظلم ودينگه تيو بلنسه آما آنلار قولى آستنده بولغان مسلمانلر دينلرينه ضرر كيترماگنده هميشه اسلام حكمى بولوون‌طوقطاطولماغانده هيچ ياقدانده قرآن حديث ايله عمل ايتوگه كيمچلك بولماغانده بو مسلمانلار آلارنك قول آستلارونده طنچ طرورلار اگرده قصو بلنسه هر كمگه‌ده جهادفرض بولادرچونكه رسولمز ايتكان (لاطاعة لمخلوق فى معصية الخالق) هيچ بر مخلوقغه الله‌غه قارشولق بولغان‌اشده باش ايبوامس ديگان ينه‌ده كافرلار آراسنده بولغان مسلمانلر اوز دينلرن شول خلق آراسنده طاراطورغه بيان ايتارگه طوروشرلار (وَلَاجِهَادَعَلٰى عَبْدٍ) خواجه قولنداغى قل اوسنينه صوغش واجب بولماس (وَامْرَأَةٍ) دخى خاتون‌قزغه (وَأَعْمٰى) دخيله صوقرغه (وَمُقْعَدٍ) همده يورى آلماسداى ضعيف كمسه گه (وَأَقْطَعَ) دخيده قول يا آياغى كيسولگان كمسه گه صوغش واجب بولماس (اِلَّا) بارى اوستنده واجب بولور صوغشماقلق (اِذَاهَجَمَ الْعَدُوُّ) دشمان باشلاب مسلمانلارنك اوستونه كيلسه‌لار گنه يعنى كافرلار مسلمانلارغه هجوم ايتكانده هر كمگه‌ده صوغشو لازمدر. (وَيُقَدِّمُ) صوغشو ئالك قيلونمش بولور (طَلَبُ الْاِسْلَامِ) اسلامغه كرولرن استه‌و يعنى صوغش باشلانغاچ، كافرلار قولغه توشسه‌لر، آلارغه ايك ئالك مسلمان بولوگز ديولور قبول ايتمه‌سه‌لر (ثُمَّ الْجِزْيَةُ) موندن صوڭ جزيه توله‌و عرض اينلور (فَاِنْ اَبَوْهُمَا) اگرده ايمانغه كيلودنده جزيه توله‌ودنده باش طارطسه‌لار (قُوتِلُوا) ئولترلمش بولورلار

(بالسّلاح) قرال ایله (والمنجنیق) دخیده طاغان بله (والماْ) صو بله (والنّار) دخیده اوط ایله (وَقطع الشَّجَر) دخیده یغاچلارن کیسو ایله (وَافسٰادالزُرُوع) ایگنلرن اشدن چغارو ایله . بو ایتولـگان حکملر شریعتمزده اورونسز مال ارم ایتو بولغلقدن حرام واسراف بولمه کیره‌ك . . . (وَیَرمُونَ) صوغش وقتنده کافرلر آطولمش بولورلار (مَقْصُودینَ) آلارغه آطونی تلەب (وَاِنْ تَتَرسُوا) گرچه کافرلر شقلانسالارده (بالمُسْلمینَ) مسلمانلار ایله یعنی کافرلر مسلمانلارنی (طوطقنلارنی) آلغه قویبوب اوزلری مسلمانلار آرطندن آطسالارده، مسلمان عسکریده آلداغی مسلمانلارغه تیه دیوب قورقب طورولماس . (وَیُکْرَه) مکروه بولور (اخْراجُ النّسآ) صوغش میدانینه خاطنلارنی چغارماقلق (وَالْمَصاحف) همده قرآن شریف (یازلغان نسخه‌لر) نی چغارماقاق قای وقتده یاراماس (انْ خیفَ) اگرده قورقولەش بولسه (عَلَیْهما) بو ایکسینه ضرر کیلودن . یعنی جیکلب بوایکاوی دشمان قولینه توشودن قورقولسه(وَیحْرمُ) حرام بولور(الغُلُولُ)غنیمت مالنده خیانت ایتو(والمُثْلَةُ)دخیده قولاق وبورنلرون کیسو(وَالغَدْر)دخیده وعده‌نی بوزو (وَقتْلُ المَجْنُون) عقلسزلارنی ئوترو حرام بولور (وَالصَّبیّ) صبینی ئولترو (وَالمَرْاءَة) دخیده خاطون کمسه‌نی (غَیرالمَلکَة) پادشاه‌لق ایتوچی وعسکرباشلغی وصوغش اشنده قاطشوچی بولماغانده (وَالهَرَم) دخیده قارطلارنی ئولترو حرام (وَالاَعْمٰی) دخیده صوقرنی ئولترو حرام (وَالمُقْعَد) دخیده یوری آلماسدای ضعیفنی (وَنَحْوهمْ) بولار کبیلرنی ئولترو حرام بولور (الاّ) مگر بولارنی ئولتروده درست بولور (دَفعًا الشَّر قتاله)صوغشوب ضرر ایتوندن خلاص بولو ایچون (اَوْ رَأْیه) یاکه صوغشقه فکر بیرروندن قورقولمه . یعنی کمنکدر صوغش حقنده نی ره‌وشده بولساده قاطشورلغی بولسه بو کمسه‌لرنی ئولترو درست بولور . . . ! (وَیَکْرَه) مکروه بولور (لمُسْلم) مسلمان کمسه‌ایچون (قَتْلُ اَبیه الکافر) کافر بولغان آطاسنی ئولترو (الاّ) مگر مکروه بولماس کافر آطاسون ئولترمکی (دَفعًا لشَرّه)ضررن ییه‌رو ایچون (کَالمُسْلم) مسلمان آطانی ئولترو درست بولو کبی ، اوزکنی ضرردن صاقلاو ایچون .

یعنی

يعني هر كمده اوزن اوزى ضرردن هلاك كندن صاقلامقى واجبدر. تله‌سه كم بولسون اوزينك جانون صاقلامق تيوش. اوزن صاقلار ايچون قصد قيلوچينى ئولترو و هركمگه تيوشدر. اگر ئولترمگانده خلاص بولورلق بولماسه... (وللامام) صوغش خراجه‌سى ايچون ايركدر (الصُّلْحُ) صوغشدن كيلوشمك (مَجّانًا) بر نرسه ده آلماى (اَوْبمال) يا بسه مال برابرينه كيلشوگه ايرك (اَخْذاً) مالنى اوزينه آلوب (اَوْدَفْعًا) ياكه مال بيرب (وَنَقْضُهُ) دخى صلحنى بوزوده صوغش خراجه‌سينك ايركنده (بَعْدَالْاِعْلام) بوزونى بلدرمك صوكنده (مَتى) شول زمانده بوزار (رَآه) طابار صلحنى بوزونى (مَصْلَحَةً) فائده‌لى. (وَانْ بَدَؤُا) اگرده كافرلر صوغشنى باشلاسالار (بخيانَةٍ) خيانت ايله (لَمْ يَجِبِ الْاِعْلامُ) صوغشنى ياكارطونى بلدرتو لازم بولماس. (وَيَكْرَهُ) دخى مكروه بولور (بَيْعُ السِّلاحِ) قراللارنى صاتماقلق (وَالْحَديد) تيمر صاتماقلق (وَالْخَيْل) آطلار صاتماقلق (مِنْهُمْ) اول كافرلردن (وَلَوْ كانُوا سَلْمًا) گرچه صلح قيلوشقان بولسالارده (بخلاف الطَّعام) آش صاتونك خلافنچه (واللِّباس) دخيده كييم صاتونك خلافنچه (صوغش فلسفه‌سينه قاراغانده آش وكييملرنى صاتوده مكروه بولمق كيرك ايدى) (وَاِذا آمَنَهُمْ) قايچان امان بيرسه صوغشدغى كافرلرگه (آلاردن برنيچه‌سينه) (حُرٌّ) بر آزاد (اوحُرَّةٌ) ياكه آزاد خاطن (صَحَّ) درست بولور (وَلَزِم) دخى امانلرنى صاقلاو لازم بولور. مسلمان عسكرندن بريده اول كمسه‌لرنى ئولترمسلر. بورئيسدن باشقه كمسه‌نك امانى حقنده‌در. (الّا) مگر امان صاقلانماس (اَنْ يَرَى الْاِمامُ) امامنك بلمكلگى (نَقْضَهُ) امانى بوزونى (مَصْلَحَةً) فائده‌لى (وَلا يَصِحُّ) درست كورلمس (اَمانُ ذمّى) اسلام يورطنده جزيه تولب طورغوچى كمسه‌نك امان بيرونى (وَاَسير) طوطقننك امانى (وَتاجر) كافرلر آراسنده‌غى سوداگر مسلماننك امانى (وَمُسْلم غَيْرَ مُهاجر اِلَيْنا) اسلامغه كربده، اسلام مملكتنه كوچمگان كمسه‌نك امانى درست كورلمس. (وَعَبْد غَيْر مَأْذُون فى القتال) صوغشقه رخصت بيرلمگان قلنك امان ايتوى درست كورلمس جهاد حقنده زمانينه وقتينه اورنونه خلقينه كره اش قيلو تيوشدر. بو زمانلرنك حكمى بتونله‌ى باشقه...

(فصل فى الغنائم وقسمتها) برفصل غنيمت مالى همده آنى بولو حقنده،
غنيمت = صوغشده دشمان طرفندن آلونغان مالغه ايتوله‌در . . .
(وَاِذَا فَتَحَ الْاِمَامُ) قايچان امام آلسه (بَلْدَةً) بر شهرنى (قَهْرًا) كچله‌ب (فَلَهُ الْخِيَارُ)
شول چاقده ايركدر امامغه (فِى قِسْمَتِهِ) آلنغان شهرنى (غنيمت) نى بولوده
(بَيْنَ الْغَانِمِينَ) غنيمتكه تيوشلى كمسه‌لر آراسنده (وَاَبْقَائِهِ) دخيده اول شهرنى
قالدروده ايركليدر (عَلَيْهِمْ) اول كافرلر اوستونه (بِالْجِزْيَةِ) جزيه ايله (وَالْخَرَاجِ)
دخى يرلرينه خراج صالو ايله. يعنى آلونغان شهرلرنده اوزلرن قالدرلور.
اوز بنالرنده اوزلرى طورلار، اوز يرلرى ايله اوزلرى فائده‌لنرلر لكن بر
ايله فائده‌نولرى ايچون ايماناتوله‌رلر. شونده طورولارى ايچون جان باشلارندن
نالوغ تولرلر. جزيه = جان باشندن توله‌نه طورغان توله‌ودر. خراج - يرايچون
توله‌نه طورغان ايمانادر. (وَلَهُ الْخِيَارُ) دخيده امام ايچون ايرك (ايضا) طاغنده
(فِى قَتْلِ الْاُسَارٰى) طوطقنلارنى ئولتروده (اِنْ لَمْ يُسْلِمُوا) اگرده اسلامغه كرمه‌سه‌لر
(وَاسْتِرْقَاقِهِمْ) دخى امام ايركلى آلارنى قـل ايتوب طوطوده (وَلَوْ اَسْلَمُوا)
مسلمان بولسالارده (وَجَعْلِهِمْ ذِمَّةً) هم ايركلى آلارنى آزاد ايتوبده جزيه توله‌ب
طررغه. رسوامز طوطقنلارنى اولتروده آشقماش، هم آلارنى اولترو شريعتكه
خلافدر. چونكه ضررلارى تيمه‌سدى آدميلرنى اولترو يارامبدر. اولترو ضرردن
صاقلانو ايچونگنه‌در . (وَلَا يُطْلِقُهُمْ) امام طوطقنلارنى آزاد قيلماس (بِمَالٍ) مال
برابرنده (وَلَا يُفَادِى بِهِمْ اُسَرَائَنَا) كافر طوطقنلارى ايله اوزمزنڭ طوطقنلارمز
آلماشنماس. (وَاِنْ تَعَذَّرَ) اگر اوڭايسز بولسه (نَقْلُ مَوَاشِيهِمْ) كافرلردن آلنغان
حيوانلرنى اوز مملكتمزگه كوچرو (ذُبِحَهَا) بوغازلار آنى (امام فرمانى) (وَحَرَقَهَا)
دخيده جاندرور (لَاغَيْرَ) موندن باشقانى اشله‌نمس (وَاُحْرِقَ) جاندرلمش بولور
(الْاَسْلِحَةُ) صوغش قراللارى (وَمَا لَا يَحْرِقُ) جانمى طورغان نرسه‌لر (يُدْفَنُ) يرگه
كوملور... (وَلَا تُقْسَمُ غَنِيمَةٌ) غنيمت مالى بولنمس (فِى دَارِ الْحَرْبِ) صوغش يرنده
وصوغش يورطنده (اِلَّا) مگر بولنور (لِلْاِيدَاعِ) كشى صايون كوته‌رلك قدرنى

صاقلاب قایطور ایچونگنه بولنر. یعنی تیاب قایطورغه حیوانلار بولماسه، عسکردن هر برمینه‌ده کوتارب قایطو ایچون بولب بیرلور. اما قایتقاچ‌بارن برگه‌جیبوب یا کادن بولنر... (وَالرِّدْءُ) جاسوس همده صوغشچیلارغه بولشوچی کمسه (فی الْغَنِیمَة) غنیمتکه تیوشلیلکده (کَالْمُقَاتِل) صوغشچی کمسه حکمنده‌در (بِخِلَافِ السُّوقِیّ) صاطوایله عسکرگه ایارب بورگوچی کمسه‌نك حکمی بوکا باشقادر. یعنی غنیمت مالی بیرلمس موکا... (وَالْمَدَدُ) صوکندن یاردمگه کیلگان عسکر (قَبْلَ اِخْرَاجِ الْغَنِیمَةِ) غنیمتنی چغارودان الك (اِلیٰ دَارِ الْاِسْلَامِ) اسلام یورطینه (بوعسکر) (کَالْاَصْلِ) باشده صوغشقه کیلگان عسکر کبیدر (وَمَنْ مَاتَ) بره‌و اولسه (قَبْلَ اِخْرَاجِ الْغَنِیمَةِ) غنیمتنی اسلام یورطینه چغارودن الك (سَقَطَ) تیشه‌ر (حَقُّهُ) اول کشینك حقی (وَبَعْدَهُ) اسلامغه چغارلغاندن صوك اولسه (لَایَسْقُطُ) حقی توشمه‌س. (وَلِلْعَسْکَرِ) عسکر ایچون یاربدر (الْاِنْتِفَاعُ) فائده‌لنمك (بِالْغَنِیمَةِ) غنیمت مالی ایله (قَبْلَ الْاِخْرَاجِ) اسلامغه چغارودن الك (اَکْلًا) اوزلری آشاوایله (وَعَلَفًا) حیوانلارنی آشاطوایله (وَدُهْنًا) دخی مایلانمق ایله (وَاِیقَادًا) جاندرمق ایله (وَقِتَالًا) صوغشو ایله (بِالسِّلَاحِ) قورالل‌ار ایله (وَنَحْوِهَا) دخیده بولارغه اوخشاشلاری نرسه‌لر ایله (فائده‌لنو درست) (بِلَاقِسْمَةٍ) بولودن باشقه (مِنْ غَیْرِ بَیْعٍ) صاطورب فائده‌لنودن باشقه (وَتَمَوُّلٍ) مال ایتوب جییودن باشقه (بِخِلَافِ الثِّیَابِ) کیوملرنك خلافنچه (وَالدَّوَابِّ) دخیده حیوانلارنك خلافنچه (وَبَعْدَ الْاِخْرَاجِ) اسلامغه چغارغاندن صوك (یَرُدُّونَ) قایتاروررلار (مَا فَضَلَ مَعَهُمْ مِنْ ذٰلِكَ) اوزلری ایله بولغان نرسه‌نك آرطقانون. (وَخُمُسُ الْغَنِیمَةِ) غنیمت مالینك بشدن بری (یُقَسَّمُ) بولنمش بولور (اَثْلَاثًا) اوچ الش قیلنوب (بَیْنَ الْیَتَامیٰ) یتیملر ایله (وَالْمَسَاکِینِ) مسکینلر آراسنده (وَابْنِ السَّبِیلِ) دخیده مسافرلر آراسنده (یُقَدَّمُ) الك قیلنور (مِنْهُمْ) آلاردن (فُقَرَاءُ ذَوِی الْقُرْبیٰ) رسول الله‌نك یاقنلاری بولغان فقیرلر (خَاصَّةً) بولارنیغنه (وَذِکْرُ اللّٰهِ تَعَالیٰ) الله تعالی‌نی ذکر قیلماقلق (فِی الْخُمُسِ) غنیمت مالینك بشدن برنده (لِلتَّبَرُّكِ)

مباركلەنو ایچون (باسمه تعالی) اللەنڭ اسمی ایله (وَسَهمُ النَّبیّ) پیغمبر (عَلَیهِ الصلوةِ السلام) نڭ الشی (سَقَطَ) توشدی (بموته) اولوی صوڭنده (کالصَّفیّ) رسول اللەنڭ غنیمتدن صایلاب آلا طرغان آراده بر یاخشی نرسەسی کبی (وَاَربعَةُ الاَخماس) بش دان برلرنڭ دورت الوشی (یُقسَمُ) بولنمش بولور (بَینَ الغانمینَ) غنیمتکه تیوشلر آراسنده اوشبو راوشده (للفارسِ سَهمانِ) آطلی عسکرگه ایکی الوش (وللراجل) جیاولیگه بر الوش (وَالبرذَونُ وَالعَرَبی سَوا۟ءٌ) جلك آطی برلن آطلانو اوچون بولغان آط الوش آلودەبرابر در (وَلاَسهمَ) هیچ الوش یوق (للبعیر) توه ایچون (وبَغل) دخیده قاچر ایچون (وَیُعتَبَرُ) اشکه آلونور (کَونُهُ) صوغشوچینڭ بولماقلغی (فارسًا) آطلی (اَوراجلاً) یا کی جیاولی بولسه (عندَ مجاوزَةِ الدَّرب) چیکنی اوتکانده (لاعندَالقتال) اما صوغش وقتنده آطلی یاجیاولی بولوی لازم توگل (وَیَرضَخُ الاِمامُ) امام بر آز نرسه بیرر (للعبدِ) قلغه (وَالمَرأَةَ) دخی خاتونغه (والصَّبیّ) دخی صبیغه (وَالذّمّیّ) دخی ذمیگه (مایَراهُ) اوزی تیوشلی کورگان قدر یعنی صوغشده خاتون قز جارالانغانلرنی تربیەلەب یورسەلار بولارغه غنیمت مالندان الوش ایتب بیرلماسه دەهدیه ایتب بیررگه تیوش رسول الله زماننده خاتون قز صوغش صفلاری آرطونده کفار مملکتلرینه باروب جارالنغان صالدطلرنی تربیەلب یورگانلر (وَلاَیُخَمَّس) بیشدان بری آلنماس (مااَخَذَهُ واحِدٌ) بر کشی آلغان نرسه (اواثنانِ) یا کی ایکی کشی الغان نرسه (مُغیرَینِ) طلاو جونندان یعنی برنیچه کشی صوغشوب جیگودان باشقه طارطب آلو اورلاب طالاب آلو کبی آلسەلار مونی غنیمت صانالمیدر درب ایکی مملکت آراسنده بولغان چیك فارسیده سرحد اوروسچه غرانیتسه دیلر (بل) بلکی بشدان بری آلونور (مااَخَذَهُجَماعَةٌ لهامَنعَةٌ) عسکر ایله برگه بولغان جماعت آلسه چونکی بوجیگوب آلونغان غنیمت بولادر (وَیَجوزُ التَّنفیلُ) چایلك بیرمك درست بولور (بالسَّلَب) عسکر اوستنده بولغان کیوم ایله (وَغَیرِه) سلبدان باشقه ایله (تَحریضًا) قزقدرو ایچون (عَلَی القتال) صوغشوغه (تنفیل) خدمت برابرنده بولماغان

بيرش‌دور بزنك تلده چای‌لك آطالادور عربده طوانده دیه‌لار (وَالتُّرك)
دخی ترك طائفه‌سی (وَالرُّوم) دخی روم طائفه‌سی (يَمْلِكُ) خوجه بولور (كُلُّ طائفةٍ منهم)
آلاردان هربر جماعت (مَا اسْتَوْلَتْ عَلَيْهِ) قولینه توشكان ذاتلرنی (من
نُفُوسِ الطَّائفةِ الْأُخْرى) برسی برسینك كشیلرن (وَاَمْوالهم) دخیده مالّلارن
(وَيَمْلِكُ) خوجه بولا آلور (الْكُفَّارُ) كافرلار (كُلُّهُمْ) بارچاسیده (اَمْوالَنَا) بزنك
مالّلارمزنی (بالاستيلاءِ) جیكولری آرقاسنده (لَا) خوجه بولا آلمالار (نُفُوسَنَا)
اوزمزنی (الَّا) مگر خوجه بولا آلورلار (خالصَ رقيقنا) قللارمزدن خالص قل
بولغانلارغه‌غنه . (وَالْمالكُ الْقديمُ) ایسكی خوجه‌سی (اَحَقُّ) تیوشلیره‌كدر (بمالهِ)
اوزینك مالینه خوجه بولوده (قبلَ الْقسمةِ) بولودن الك خوجه بولا آلور (مَجَّانًا)
بوشلای (وَبَعْدَهَا) بولنگاندن صوك خوجه‌بولا آلور (بالْقيمةِ) طوراطورغان
بهاسنی بیروب یعنی اول نرسه‌نی برنرسه برابرینه آلغان بولسه، شول نرسه‌نی
بیرر (او بالثمن) یاكه آقچه برابرینه آلور (انْ كانَ مُشْتَرى) اگرده آقچه
ایله صاطب آلونغان بولسه . (مُسْلِمٌ) شوندی مسلمان (دَخَلَ) كرسه (دارالحرب)
صوغش یورطینه (تاجرًا) صاتوچی بولوب (يَحْرُمُ) حرام‌بولور (عَلَيْهِ) اول‌صاتوچی
مسلمانغه (الخيانةُ) خیانت قیلماقلق (والغدرُ) وعده‌نی بوزو (بهم) صوغش اینه
تورغان كافرلار برلن‌بولغان وعده‌نی بوزو (فَانْ خانَ) اینده‌ی اگر خیانت قیلسه
(فى شئٍ) برنرسه‌ده مالّلارن اورلاو كبی(وَاَخْرَجَهُ) اول نرسه‌نی اسلام یورطینه
چغارسه (تَصَدَّقَ) صدقه قیلور (به) اول نرسه برله (وَلَوْ دَخَلَ) اگر كرسه (حَرْبِىٌّ)
صوغش اهلندن برسی (اِلَيْنَا) بزنك یورطمزغه (بِاَمانٍ) امان برله یعنی صوغش
وقتنك ضرر ایتمه‌و شرطی ایله رخصت بیرلسه (يُقالُ) ایتولور (لَهُ) اول كمسه‌گه
(انْ اَقَمْتَ سَنَةً جعلْتَ ذمّيًا) دیوب یعنی اگرده بزنك ییرمزده بر یل طورساك
ذمی ایتولورسن، یعنی اسلام مملكتنك جزیه توله‌ب طوروچی حكمنك بولورسن!
(فَانْ قامَ سَنَةً) اگرده بر یل طورسه (صَارَ) اوریلور (ذمّيًا) ذمی بولوب (فَلَا
يُمَكَّنُ) ایركلی ایتولمس (من الرُّجوع) اوز یورطلاربنه قایطودن (وَالْجِزْيَةُ)

جزیه‌نلك مقداری (عَلَى الْغَنِيّ) بای بولغان کافرگه (فی کُلّ سَنَةٍ) هر یلده (ثَمَانِيَةٌ وَأَرْبَعُونَ دِرْهَمًا) قرق‌سیگز درهمدر (وَعَلَى وَسَطِ الْحَالِ) اورطه حالایلرگه (نصفه) مونلك یارطسی بیگرمی‌دورت درهمدر (وَعَلَى الْفَقِيرِ الْمُعْتَمِلِ) سلامت بولوب کسبکه کچلی بولغان فقیر کمسه‌لرایچون (نصفُ الْوَسَطِ) اورطه حاللی توله‌گاننلك یارطیسی ـ یلغه اون ایکی درهم‌در .

یللق جزیه توله‌وی

	درهم	بزنلك حساب ایله	بای دیوله‌در قولونده	بزنلك حسابچه
بای کشی‌گه	٤٨	٧ صوم ٢٠ تین	اون‌ملك درهمی بولغانغه	برملك بش یوز صوم
اورطه حاللیگه	٢٤	٣ صوم ٦٠ تین	اورطه‌حاللی کمسه‌نلك صوماسی ٢٠٠ درهم آزی اون‌ملك طولغانچه اورطه حال آطالادر .	٣٠ صوم کمشلن ملك یارمغه‌چه ، بونالوغلار هرکلك حالینه کوره بیلك یاخشی قویولغان.
فقیر کمسه‌گه	١٢	١ صوم ٨٠ تین	بیدی درهمدن کیم مالی بولغان کمسه‌در	ایر بولغان خدمتکه یاراقلی سلامت کمسه قولونده اوطوز صومدن کیم آقچه‌سی طورساده یلینه بر صوم ٨٠ تیندن آرطق توله‌مس

(وَتُوضَعُ الْجِزْيَةُ) جزیه بیلگوله‌نر (عَلَى الْكِتَابِيِّ) بر کتاب ایله عمل ایتوچی کتابی کافرلرگه‌ده (وَالْمَجُوسِيِّ) دینی بولماغان مجوسلرگه (وَعَابِدِ الْوَثَنِ مِنَ الْعَجَمِ) عربدن بولماغان پوطقه طابنوچی کشیلرگه جزیه بیلگولنلور (وَلَا تُوضَعُ) جزیه قویولماس (عَلَى عَابِدِ الْوَثَنِ مِنَ الْعَرَبِ) عربدن بولغان پوطغه طابنوچی کمسه‌گه (وَالْمُرْتَدِّ) دخیده اسلامدن چقغان کمسه‌گه (وَلَا جِزْيَةَ) جزیه توله‌و یوق (عَلَى مَنْ) شول کمسه‌لرگه (لَا يُقْتَلُ) اول کمسه‌لر صوغشده اولترلمش بولماس. یعنی خاطن قز، صبیلار، ضعیفلرگه جزیه بولماس (وَلَا عَلَى فَقِيرٍ غَيْرِ مُعْتَمِلٍ)

كسبكه كچى يتمى تورغان فقيرگه جزيه يوق . (وَلَاتُؤْخَذُ) جزيه آلونماس (مِنَ القِسّيسِينَ) كافرلارنڭ عالملرندن (والرُّهْبَان) دخيده عابدلرندن (وَاَصْحاب الصَّوام المُعْتَمِلِينَ) كسبكه كچلرى يته طورغان كنيسه وچيركه‌و خادملرندن (وَمَنْ اَسْلَمَ) برذمى مسلمان بولسه (اَوْمَاتَ) يايسه ئولسه (وَعَلَيْهِ جِزْيَةٌ) اوستنده جزيه تولاسى بولسه (سَقَطَتْ) اوستندان جزيه توشار (وَاِنْ اجْتَمَعَتْ) اگر جيولسه (جِزْيَتَان) ايكى جزيه (تَدَاخَلَتَا) برەوسى توشربلور (وَيُكَلَّفُ الذِّمِىُّ) دخى كافرلارنى كچلنمش بولور (اِحْضَارَهَا) جزيه‌كيتورمكلكگه (بِنَفْسِه) اوزى (فَيُعْطِيهَا) بيرر اول جزيه‌نى (قَائِمًا) آياق اوزره (وَالقَابِضُ مِنْه) اماجزيه‌نى آلوچى كشى طرور (قاعِدًا) اوطرب (وفى رِوايَةٍ) ايكنچى بر سوزده (يَأْخُذُ) آلور مسلمان جزيه‌نى (بِتَلْبِيبِه) ياقاسندن طوطمق ايله (وَيَهُزُّه) دخى سلكر آنى (وَيَقُولُ) ايتور (لَهُ) اول ذميگه (اَعْطِ الجِزْيَةَ يَاذِمِّىُّ) بير سين جزيه‌نى اى ذمى (وَفِى رِوايَةٍ) بر روايتده ايتور: (يَاعَدُوَّالله) اى الله‌نڭ دشمانى بير جزيه ديوب (وَتَجِبُ) جزيه واجب بولور (بِاَوَّلِ الحَوْلِ) يلنڭ باشى ايله (وَيَجُوزُ) دخى درست بولور (اَنْ يُمْهِلَهُ) ذميگه مهلت بيرمكلك (اِلَى آخره) يلنڭ آقطغينه‌چه (تَيْسِيرًا) جيڭللك قيلو يوزندن ذميگه بزنڭ‌شريعتمزده هيچ كمنى خورلاو درست توگل تله‌سه كم بولسون !

(فصل)

(وَلَا يَجُوزُ اِحْدَاثُ بِيعَةٍ) نصارا چيركه‌ولرن ياصاو درست بولماس (وَلَا كَنِيسَةٍ) دخيده يهوديلر عبادتخانه‌سنى صالو يارماس (فِى دَارِ الاِسْلَامِ) اسلام يورطنده (وَيُعَادُ) قايتارب ياصالور (مَاانْهَدَمَ) واطولغان قدرى (كَمَاكَانَ) الكى بولغانى كبى (وَلَا يُنْقَلُ) اورنوندن كوچرلمس (شول اورننڭ‌غنه توزه‌تو درست) (وَيُمَيَّزُ) آير م قيلنور (اَهْلُ الذِّمَّةِ) ذمى كافرلر (عَنِ المُسْلِمِينَ) مسلمانلاردن (فِى زِيِّهِمْ) كييملرنده (وَمَرَاكِبِهِمْ) آطلاناچق نرسه‌لرنده (وَسُرُوجِهِمْ) دخيده ايبه‌رلرنده (وَقَلَانِسِهِمْ) همده باش كيوملرنده (بوركلرده) (وَلَا يَرْكَبُونَ الخَيْلَ) آطغه

آطلاندرلماسلار (وَلَايَحْمِلُونَ السِّلَاحَ) صوغش قرالی طاقماسلار (وَتُجْعَلُ) یاصالور (عَلٰى اَبْوَابِهِمْ) ایشکلری اوستنه قابقالارینه (عَلَامَةٌ) بیلگو (حَتّٰى لَايَقِفَ) طورقطاماسون ایچون (عَلَيْهَا) قابقالار قاطنده (سَائِلٌ) مسلمان بولغان صدقه صوراغوچی کمسه (يَدْعُولَهُمْ) آلارغه دعا قیلوب (سائللرنك خطا دعالری اهل بولماغان کمسه‌لر ایچون قبول بولوچان توکل شول سببدن قابقه بویاو کیره‌ك بولمی دیگانلر) (وَتُمَيَّزُ) آیروم قیلنور (نِسَاؤُهُمْ) آلارنك خاطنلاری (عَنْ نِسَائِنَا) بزنك خاطنلارمزدان (فِى الطَّرِيقِ) یورو یولنده (وَالْحَمَّامَاتِ) مونچه‌لرده (بِعَلَامَةٍ) بیلگو ایله (وَيُؤْمَرُ الذِّمِّىُّ) ذمی بیورلمش بولور (بِشَدِّ الزُّنَّارِ مِنَ الصُّوفِ الْغَلِيظِ) قالون جوندن بولغان زنار بەیلەو ایله (دُونَ الْاِبْرِيسَمِ) اما جفکدن بولماسون (وَيُمْنَعُ) طیولمش بولور (عَنْ لِبَاسٍ) شوندی کیومدن (يَخْتَصُّ) آطاقلانغان بولور (بِاَهْلِ الْعِلْمِ) علم ایه سینه (وَالزُّهْدِ) دخیده تقوالك ایه‌لرینه (وَالشَّرَفِ) الوغلق ایه‌لرینه (كَالصُّوفِ) جون کبی (وَنَحْوِهِ) آنکا اوخشاغاننی (وَلَايَبْدَأُ) باشلاماس (بِالسَّلَامِ) سلام ایله یعنی سلام بیرماس (وَلَابَأْسَ) ضرر یوق (بِرَدِّ سَلَامِهِ) ذمینك سلامن قایطارو ایله (وَلَايَزِيدُ الرَّادُّ) سلام قایطاروچی آرتدرماس (عَلٰى قَوْلِهِ) وعلیکم دیگان سوزینه (وَلَوْقَالَ) اگر ایتسه (فِى جَوَابِهِ) جوابنده (وَالسَّلَامُ عَلٰى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدٰى) دیوب (جَازَ) درست بولور (وَلَوْقَالَ) اگر ایتسه‌لر (لِلذِّمِّىِّ) ذمی گه (اَطَالَ اللّٰهُ بَقَاءَكَ) دیب (لَمْ يَجُزْ) درست بولماس یعنی الله تعالی سینك عمرکنی اوزن قیلغای ایدی دیمك (اِلَّا) مگر درست بولور بولای ایتو (اِذَانَوٰى) هرقیچان نیت ایتسه (بِهِ) آنی ایتوده (اِطَالَةَ بَقَائِهِ) اوزاق طورون (لِاِسْلَامِهِ) مسلمان بولمق امیدی ایچون (اَوْلِمَنْفَعَةِ الْجِزْيَةِ) یاکه جزیه فائده‌سی ایچون (وَيُضَيَّقُ) طار قیلور (عَلَيْهِ) اول ذمیگه (الطَّرِيقَ) یولنی (وَلَايَنْتَقِضُ) بوزماس (عَهْدَ الذِّمِّىِّ) ذمینك وعده‌سنی (اِلَّا) مگر بوزار (بِاَنْ يَلْحَقَ) طوطاشمق ایله (بِدَارِ الْحَرْبِ) صوغش یورطینه (اَوْيَغْلِبُوا) بایسه اوستون بولماقلاری ایله (عَلٰى مَوْضِعٍ) شوندی اورنغه (فَيُحَارِبُونَنَا) بس صوغشورلار بزنك

ایله

ایله (فَعِنْدَ ذٰلِكَ) ایندی شول وقتده (هُمْ) آنلار (كَالْمُرْتَدِّينَ) دیندن چقوچیلار شیکللی در (اَلْاٰنَ نُمْ) اماذمیلر (يُسْتَرَقُّونَ) قل ایتولمش بولورلار (بخلاف الْمُرْتَدِّين مرتدلرنك خلافنچه (وَمَالُ الْخَرَاجِ) خراج مالی یعنی بردان آلنغان تولهو (وَالْجِزْيَةِ) جزیه مالی (وَهَدَايَا اَهْلِ الْحَرْبِ) صوغش اهلینك هدیهلری (تُصْرَفُ) طوطولور (فِي مَصَالِحِ الْمُسْلِمِينَ) مسلمانلارنك فائدهلرینه (كَسَدِّ الثُّغُورِ) دشمان کیلوب باصودان قورقو اورنی بولغان اورنلارنی بیکلهو کبی (وَبِنَاءِ الْقَنَاطِيرِ) دخیده کوپرلر یاصاو (وَالْجُسُورِ) کوتهرمه کوپرلر توزو کبی (وَاَرْزَاقِ الْقُضَاةِ) قاضیلارنك رزقلاری کبی (وَالْعُلَمَاءِ) عالملرنك رزقلاری کبی (وَالْغُزَاةِ) صوغشچلارنك رزقلاری کبی (مَعَ اَوْلَادِهِمْ) آلارنك بالالاری ایله برگه یعنی ایرلری صوغشده بولغان صالداتلارنك خاتون قزلارینه بالاچاغالارینه رزقلق بیریلور (وَالْعُمَّالِ) خزینهگه مال جیوچیلارنك رزقلاری ایچون طوطولور (وَمَنْ مَاتَ) خزینهدان وظیفه آلوچی برهو وفات بولسه (قَبْلَ الْقَبْضِ) تیوشلی وظیفهسنی آلودان الك (سَقَطَ) توشهر (نَصِيبُهُ) آلاطورغان الشی یعنی آیلقلاب خدمت ایته طورغان بولسه آینك باشنده بولسه بیرلمی آخرنده بولسه طوغانلارینه بیریلور یعنی وارثلرینه طابشرولور

(فصـــل)

(وَمَنِ ارْتَدَّ) براو (العیاذ بالله) دیندن چقسه (عُرِضَ عَلَيْهِ) اول کشیگه عرض ایتولور (الْاِسْلَامُ) اسلامگه کرونی (وَكُشِفَ) آچق ایتوب بیان ایتلور (شُبْهَتُهُ) شك قیلغان مسالهسی (یعنی برهو مسلمان بولوبده اسلامنك بر حکمینه عقلی ایرشمی صاطاشوب اسلامدن چقسه، بوکمسهگه اسلامنك شول حکمن آچق وعقللر قبول ایته تورغان دلیللر ایله کورسهتلور . . . (وَحُبِسَ) یابوب طوطولور (ثَلَاثَةَ اَيَّامٍ) اوچ کونلر (اِسْتِحْبَابًا) مستحبلك یوزندن (وَقِيلَ) ایتولمش بولدی جابوب طورو حقنده (وُجُوبًا) واجبلك یوزندن دیوب (فَاِنْ لَمْ يُسْلِمْ) ایندی شك طوطقان کمسهنك شکلری تمام حقلق قایده ایکانن آڭلاطولسه ویلانورغه اوچ کون وقتده بیرلسه شولایده اسلامغه قایتماسه (قُتِلَ) اولترلمش بولور

بو كمسه (فَانْ قَتَلَهُ) اگر اولترسه مرتدنی (رَجُلٌ) بر ایر (قَبْلَ عَرْضِ الْاسْلَامِ) اسلامنی عرض قیلودن الك (عَلَيْهِ) آننا (كره) مكروه بولور اولترلوی (وَلَا شَیْءَ عَلَيْهِ) اما اولترو چیگه هیچ نرسه تیوش بولماس (وَالْمُرْتَدَّةُ) اسلامدن چققان خاتون (لَاتُقْتَلُ) اولترلمش بولماس (بَلْ تُحْبَسُ) بلكی جابوب طوطولور (حَتّٰى تَسْلَمَ) مسلمان بولوینه قدر (وَكَذَا) اوشانداق جابوب طوطولور (الصَّبِیُّ الْمُمَيِّزُ) یمان ایله یاخشینی آیوروچی صبی بالاده (وَيَزُولُ) بتەر (مِلْكُ الْمُرْتَدِّ) مرتدنك خوجالغی (عَنْ اَمْوَالِهِ) ماللارندن (زَوَالًا مَوْقُوفًا) وقتلی طوقطالو ایله گنه (فَانْ اَسْلَمَ) اگرده اسلامغه كرسه (عَادَ) كیری قایطور (مِلْكُهُ) خوجالغی (فَانْ مَاتَ) اگر اولسه مرتد (اَوْقُتِلَ) یا كه اولترلمش بولسه (فَكَسْبُ اسْلَامِهِ) بس اول كشینك اسلامده بولغان كسبی (لِوَرَثَتِهِ) وارثلری ایچون بولور (وَكَسْبُ رِدَّتِهِ) مرتد بولغان صوكغی كسبی (فَیْءٌ) غنیمت مالیدر (وَيُعْتَقُ) آزاد قلنمش بولور (مُدَبَّرُوهُ) اوزی اولگاندن صوك آزاد قیلنورغه وعده قیلنمش قللاری (وَاُمَّهَاتُ اَوْلَادِهِ) دخیده بالا طوغدرغان كنیزه‌كلری (وَتَحِلُّ الدُّيُونُ) كیله‌چه‌كده توله‌رگه آلنغان بوروچلاری شول حالده توله‌نرگه تیوش بولوب اوریلور (الَّتِی) شوندی بوروچدر (عَلَيْهِ) اول مرتد اوستونه لازم ایدی . (وَالْمُرْتَدَّةُ) اسلامدن چققان خاتون (كَسْبُهَا) آننك كسبی (لِوَرَثَتِهَا) وارثلری فائده‌سنه بولور (وَلِحَاقُهُ) طوطاشماقلغی مرتدنك (بِدَارِ الْحَرْبِ) صوغش یورطینه یعنی كافرلر یورطینه (مَعَ الْحُكْمِ) حكم ایله (به) طوطاشوایله (كَالْمَوْتِ) اولو كبیدر. (وَتَصَرُّفَاتُ الْمُرْتَدِّ) مرتدنك اش باشقاروی (عَلٰی اَرْبَعَةِ اَقْسَامٍ) دورت بولك اوزه‌در (نَافِذَةٌ) اشكه آلونا طورغانی باردر (كَالطَّلَاقِ) طلاق كبی (وَالْاسْتِيلَادِ) كنیزه‌گن بالا آناسی قیلو كبی (وَقَبُولِ الْهِبَةِ) هبه‌نی قبول اینو كبی (وَاِسْقَاطِ الشُّفْعَةِ) شفعه نی توشرو كبی شفعه كورشینك یورطن چیت كشیگه صاطدره‌اوی كبی (وَبَاطِلٌ) باطل بولغان تصرفی

بار (كالنكاح)نكاح كبى (وَالذَّبح) حيوان بوغازلاو كبى (وَمَوْقُوفٌ) تصرفىدن طو قطاطلغانى بار (كَالْمُفاوضَةَ وَمُخْتَلَفٌفيه) طوقطاطولمش بولونده اختلاف بولغان تصرفى بار (كَالْبَيْع) صاطو كبى(وَالشِّرَاءُ)صاطب آلو كبى (وَالرَّهْن) ايىر قويو زاكلاد كبى (وَالْاجَارَة)جاللاو كبى (وَالْهبة) نرسه باغشلاو هبه كبى(وَالاعْتاق) قل آزاد ايتوكبى (والتدبير) قلن اوزى اولگاندن صوڭ آزاد قلونى شرطى كبى (وَلَايَصحُّ) درست صانالماس (ردَّةُ مَجْنون) عقلسزنڭ ديندان چغوى (وَلَاصَبىّ) دخى صبينڭ ديندن چغوى (وَلَاسَكْرانَ)دخى ايسر كنڭ ديندن چغوى اگرده بولار ياخشى ايله يامانني آيررلق درجه ده بولماسه لار (وَيَصحُّ) درست بولور (اسْلَامُ الصَّبىّ المميز) صبينڭ عقلى صاف يامان ايله ياخشنى آيرغو چينڭ مسلمان بولوى نيتاك حضرت على كرام الله وجهه بيدى ياشنده چاغنده ايمان كيتر ودين مقبول بولدى

(فصـل) پـادشاهنڭ حكمندن باش طارطوچيلار حالى بيانننده .

(وَالْخَوارجُ)پادشاهنڭ حكمندن باش طارطوچيلار(يُدْعَوْن) اندلمش بولورلار(للاسْتسْلَام) بويون صنوغه (وَتُكْشَفُ) آچوب بيريلور (شُبْهَتُهُمْ) آلارنڭ شبهه لرى (وَلَايَبدأ) باشلاماس (بهمْ) آلار ايله (الْامَامُ) باش پادشاه (بقتال) اولترشو ايله (حَتَّى يَبْدَؤُابه) آلار اوزلرى صوغشنى باشلاغانغه قدر (اَوْيجْتَمعُوالَهُ) ياكى صوغشو ايچون جيولولارينه قدر (وَعنْدَذٰلكَ) شول چاقده (يُقَاتلُهُمْ) صوغشور امام آلار ايله (حَتَّى يُفرّقَهُمْ) آلارنى طاراطقانغه قدر (فَانْكَانَتْ) اگر بولسه (لَهُمْ) اول باش طارطوچيلارنڭ (فئَةٌ) جيولغان كشيلرى (اَجْهزَعلَى جَريحهمْ) آزغانلارنڭ جارالانغانلارن اوترر (وَاَتْبعَ مُوَلّيهمْ) باشلقلارينه ايه رر يعنى آزغانلار كوب كوب جماعت بواسالار برايكى كشيدنگه عبارت بولماسه لار باشلقلارى قاچماسون ديه آرطندان يورلور آنى صاقلانور (وَالَّا) اگرده جماعتلارى جيولغان كشيلرى بولماسه (فَلَا) جارالنغانلارن اولترلمس باشلقلارن صاقلانولمس (وَلَايُسْبَى)قو لغه آلونمس (ذَرَاريهمْ) نسلرى بالالارى (وَلَايُغْنَم اَمْوالُهُمْ) ماللارى مملكت فائده سينه آلونماس (وَيَجُوزُ) درست بولور (الْقتَالُ) صوغش (بأَسْلحَتهمْ) آلارنڭ

قرال‌لری ایله (وركوب خيلهم) آطلارینه آطلانوایله (عند الحاجة) حاجت وقتنده
(ويحبس) طوطوب طورور (الامام) امام (اموالهم) آلارنيك ماللارن (حتى يتوبوا) توبه
قیلوب اطاعتکه قایتقانچه (فيردها) توبه‌دن صوك قایتارر ماللارن (عليهم) آلارغه
(وما جبوه) باش طارتقانلارنيك جيغان نرسه‌لرين (من الزكوة) زكاتدين (والعشر) عشردين
(والخراج) خراجدن بر آقچه‌لارندن (من البلاد التى) شوندی شهرلردن (غلبوا
عليها) اول شهرلرگه اوستون بولغانلار ایدی (لم يثن الامام) امام ایکنچی قاط
بولار آلغان کمسه‌لردن توله‌ولرنی آلماس (ويفتى المأخوذ منه) اوزندن توله‌و
آلنغان کمسه‌گه حکم ایتلور (باعادة الزكوة) زکاتنی قایتارو ایله (والعشر)
دخیده عشرنی قایتارو ایله (ان كان) اگر بولسه (الآخذ) بولارنی آلغان کشی
(غنيا) بای بولسه (بخلاف الخراج) خراجنيك خلافنچه (ولو قتل) اگر اولترسه
(بعضهم) آزغنلرنيك بعضلری (بعضا) بعضلرینی (ثم ظهرنا عليهم) موندن صوك
آلارغه اوستون بولساق (فهو) اول اولترلمش قان (هدر) بوشدر (توله‌ونی لازم
ایتمس) (ولو غلبوا) اگرده آزغنلار اوستون بولسالار (على بلد) بر شهرمزگه
(فقتل رجل من اهله) شهر اهلندن بر ایر اولترسه (رجلا آخر) ایکنچی بر
ایرنی شول شهر اهلندن (ثم ظهرنا على البلد) شوندن صوك اول شهرگه اوستون
بولساق (قبل استقرار حكم) آلارنيك شول شهرگه خوجالقلاری اورناشقانغه‌چه
(واجراء احكامهم) حکملرن بورته باشلاغانغه‌چه (وجب) تیوش بولور اولترو چیگه
(القصاص) قصاص توله‌و (والا) اگرده بزنيك اوستونلگمز آلار اورناشقاندن
صوك بولسه (فهو) اول وقتده اولترلمشنيك قانی (هدر) بوشدر (ولا يأثم) گناهلی
بولماس (العادل) عدللك طرفی امام (ولا يضمن) دخیده توله‌مس (باتلاف مال
الباغى) آزغنلارنيك مالارن ئه‌رم ایتو ایله (اونفسه) یاکه آزغننيك اوزن
هلاك ایتو ایله (والباغى) باش طارطوچی (يأثم) گناهلی بولور (فيما يفعل)
قیلغان اشنده (بالعادل) عادللر ایله (ولا يضمن) شولای بولساده آزغنده توله‌مس
یعنی توله‌و واجب بولماس. چونکه آزغنلارنيك بو اولترولری اوزلری قاشنده

تیوشلی صانالادر، آلارچه حقیقت، آلار طرفنالادر. نیتاکه حضرت علی خلیفه بولغان زمانده شوندی باش طارطو بولوب، قان توگو مال آلو خاتون‌قزجبرله‌و بولمش. صحابیلر جیولوب بولارغه قصاص توله‌و هم‌ده حد بولماوغه حکم ایتدیلر. (فَلَوْقَتَلَ) اگر اولترسه (اَلْعَادِلُ) عدل طرفلق (اَلْبَاغِیَ) آزغن‌طرفلقی (وَرِثَهُ) میراث آلور. اگرده وارث بولسه (وَلَوْ قَتَلَهُ) اگر اولتورسه عدل‌نی (اَلْبَاغِی) آزغن طرفلق (وَقَالَ) دخی ایتسه (قَتَلْتُهُ) اوتردم مین آنی (مُحِقًّا) حقلی بولغان حالمده دیسه (وَرِثَهُ) میراث آلور آناردن، اگرده وارث بولسه (وَاِنْ قَالَ) اگر ایتسه (قَتَلْتُهُ مُبْطِلًا) تیوشسز اولتردم دیسه (لَمْ یَرِثْهُ) میراث آلماس آناردن.

(كتاب الصيد مع الذبايح)

(کِتَابُ الصَّيْدِ) کییك آولاو بیانده کیلگان کتابدر اوشبو (مَعَ الذَّبَائِحِ) حیوانلار بوغازلاو برلن (وَیَجُوزُ) دخی درست بولور (اَلصَّیْدُ) کییك آولاو (بِالْکَلْبِ) ات برلن (وَالْفَهْدِ) دخی یولبارس برلن (وَالْبَازِی) دخی قارچغه برلن (وَالصَّقَرِ) دخی لاچین برلن (وَکُلِّ جَارِحٍ مُعَلَّمٍ) دخی هربر ایره‌تلمش جراحت قیلوچی حیوان برلن (اِلَّا الْخِنْزِیرَ) مگر دونغز برلن درست بولماس (وَقِیلَ) دخی ایتلدی (اِلَّا الْاَسَدَ) مگر آرسلان برلن درست بولماس دیو (وَالذِّئْبَ) دخی بوری برلن درست بولماس دیو (وَالدُّبَّ) دخی آیو برلن درست بولماس دیو (وَالْحِدَاءَةَ) دخی تیلگان برلن درست بولماس دیو (وَتَعَلُّمُ الْکَلْبِ) اتنك ایرانونی بلنور (وَنَحْوِهِ) دخی ات کبی حیوانلارنك ایرانونی بلنور مثلا یولبارس کبی (بِتَرْكِ الْاَکْلِ) آشاونی قویوی برلن بلنور (ثَلٰثَ مَرَّاتٍ) اوچ مرتبه (فَیَحِلُّ) بس حلال بولور (مَااصْطَادَهُ) اتنك آولاغان کییکی (فِی الثَّالِثَةِ) اوچنچی مرتبه‌ده (وَقِیلَ) دخی‌ایتلدی (تَعَلُّمُهُ) اول اتنك ایره‌نوینی بلنور دیو (بِغَلَبَةِ ظَنِّ صَاحِبِهِ) اتنك ایاسینك گمانینك غالب بولوی برلن (اَنَّهُ) درستلکده اول ات (تَعَلَّمَ) ایره‌ندی دیو (وَقِیلَ) دخی ایتلدی (تَعَلُّمُهُ) اتنك ایره‌نوینی بلنور دیو (بِقَوْلِ

الصَّيّادينَ) آوچيلارنڭ سوزلرى برلن (اَنَهُ) درستلكده اول أت (تَعَلَّمَ) اويراندى ديگان سوزلرى برلن (وَتَعَلَّمُ الْبازى) دخى قارچغه نڭ اويرانوينى بلنور (وَنَحْوِه) دخى قارچغغه اوخشاغان قوشلارنڭ اويرانوينى بلنور مثلالاچين كبى (باجابته) قبول ايتوب كيلوى برلن (اذا دُعِيَ) هرقيچان چاقرلمش بولسه (فَاِذا اَرْسَلَ) بس هرقيچان آوچى يبه‌رسه كيره‌ك مسلمان بولسون كيره‌ك ذمى بولسون (اَلْجارِحَ الْمُعَلَّمَ) اويراتلمش جراحت قيلوچى حيواننى (وَسَمّى) دخى بسم الله ايتسه (عِنْدَ اِرْسالِه) اول جراحت قيلوچى حيواننى يبه‌رگان وقتده (فَجَرَحَ) بس اول يبرلمش حيوان جراحتلسه (صَيْدًا) كييكنى (وَماتَ) دخى ئولسه اول كييك (حَلَّ) اول كييكنى آشاو حلال بولور (وَاِنْ لَمْ يَجْرَحْ) دخى اگر جراحتلمسه اول كييك (لَمْ يَحِلَّ) اول كييكنى آشاو حلال بولماس (وَكَذا) دخى اوشنداق حلال بولماس (لَوْ خَنَقَه) اگر اول جراحت قيلوچى حيوان بوسه اول كييكنى (اَوْكَسَرَه) يايسه كييكنڭ براعضاسنى صندرسه بس كييك ئولسه اول كييكنى آشارغه حلال بولمى (فَاِنْ اَكَلَ) بس اگر آشاسه آولاغان وقتده (مِنْهُ) اول كييكدن (اَلْفَهْدُ) بولبارس (اَوِالْكَلْبُ) يايسه أت (لَمْ يَحِلَّ) حلال بولماس اول كييكنى آشاو (بِخِلافِ الْبازى) قارچغه نڭ خلافنچه يعنى قارچغه آولاغان حيواننى آشاسه اول كييكنى آشاو حلال بولور (وَلايَحِلُّ) دخى حلال بولماس (مَا اصْطادَهُ) اول آشاغان أت برلن يولبارسنڭ آولاغان كييگى (قَبْلَ هٰذا) اوشبو آشاماسدن بورون (مُحْرَزًا كانَ) كيره‌ك اول كييكنى صاقلانمش بولسون (فِى الْبَيْتِ) ايوده (اَوْفِى الصَّحْراءِ) يايسه ياپانده صاقلانمش بولسون (وَلا) دخى حلال بولماس (مايَصيدُهُ) اول آولاغانده آشاغان يولباروس برلن أتنڭ آولاغان كييگى (بَعْدَهُ) آشاغاننڭ صوڭنده (حَتّى يَصيرَ) قايتادن اورلگانگه قدرى (مُعَلَّمًا) اويراتلمش بولوب (بِماذَكَرْنا) بز ذكر قيلغان نرسه برلن يعنى اوچ مرتبه آشاونى قويوى برلن يايسه بوات ايراندى ديب ايه‌سينڭ گمانى غالب بولو برلن يايسه آوچيلارنڭ سوزى برلن (وَلَوْفَرَّ) دخى اگر قاچسه (بازٌ) قارچغه (مِنْ صاحِبِه) اياسندن (وَلَمْ يُجِبْهُ) قبول ايتب كيلماسه اياسينه (اذا

دعاه

دعاه) هر قيچان اياسى چاقرسه يعنى اياسى چاقرغانده كيلماسه (ثُمَّ صَادَهُ)
مونكّ صوكنده اول قارچغه بر كييكنى آولاسه (فَحُكْمُهُ) بس اول قارچغه‌نكّ
حكمى (حُكْمُ الْكَلْبِ) اتنكّ حكمى كبيدر (فِى الْوُجُوهِ) وجه‌لرده (كُلِّهَا) بارچه‌سنده
يعنى اول قارچغه‌نكّ قاچووندن بورون آولاغان كييكنى هم قاچقان صوكنده
آولاغان كييكنى آشاو حلال بولماس ايراتلمش بولوب اورلگانكه قدرى (وَلَوْشَرِبَ)
دخى اگر اچسه (اَلْكَلْبُ) أت (مِنْ دَمِ الصَّيْدِ) كييكنكّ قانندن (وَلَمْ يَأْكُلْ) دخى
آشاماسه (مِنْهُ) اول كييكدن (شَيْئًا) هيچ برنرسه‌نى (حَلَّ) اول كييكنى آشاو حلال
بولور (وَكَذَا) دخى اوشنداق حلال بولور (لَوْاَعْطَاهُ) اگر بيرسه اول أت‌گه
(صَاحِبُهُ) اياسى بيرسه (مِنْهُ) اول كييكدن يعنى كييكنكّ بركيساك ايتن كيسب
بيرسه (اَوْخَطَفَهُ) يايسه أت تارتوب آلسه كييكنى (مِنْ صَاحِبِهِ) اياسندن اياسنه
بيركان‌نكّ صوكنده (فَاَكَلَ) بس آشاسه (مِنْهُ) اول كييكدن بوصورتده حلال بولور
(وَلَوْقَطَعَ) دخى اگر كيسسه أت يعنى أزب آلسه (مِنَ الصَّيْدِ) كييك‌دان
(قِطْعَةً) بركيساكنى (فَاَكَلَهَا) بس آشاسه اول كيساكنى موندن صوكّ كييك
قاچب كيتسه (ثُمَّ اَتْبَعَهُ) مونكّ صوكنده قووب توتسه كييكنى أت (فَقَتَلَهُ) بس
اولترسه اول كييكنى (وَلَمْ يَأْكُلْ) دخى آشاماسه أت (مِنْهُ) اول كييكدن (لَمْ يَحِلَّ)
اول كييكنى آشاو حلال بولماس (وَلَوْاَلْقَى) دخى اگر أت تاشلاسه (مَاقَطَعَهُ)
اول كييكدن أزب آلغان كيساكنى يعنى آشاماسه (فَاتْبَعَهُ) بس كييك قاچب
كيتسه أت آرتندن قووب توتسه اول كييك‌نى (فَقَتَلَهُ) بس اولترسه اول كييكنى
(وَلَمْ يَأْكُلْ) دخى آشاماسا (مِنْهُ) اول كييك‌دن (حَتّٰى اَخَذَهُ) تاآلسه اول كييكنى
(صَاحِبُهُ) أت‌نكّ اياسى (ثُمَّ مَرَّ) مونكّ صوكنده اوتسه اول أت (بِتِلْكَ الْقِطْعَةِ)
اوشبو كييك‌دن أزب آلغان ايت كيساگى ياننددان (فَاَكَلَهَا) بس آشاسه اول
ايت كيساگنى (حَلَّ) بوكييكنى آشاو حلال بولور (وَاِنْ اَدْرَكَ) دخى اگر ايرشسه
(اَلْمُرْسِلُ) جراحت قيلوچى حيواننى يعنى أتنى يباروچى (اَلصَّيْدَ) جراحتلى
كييككه ايرشسه (حَيًّا) كييكنكّ ترك بولغان حالنده (مِثْلَ حَيٰوةِ الْمَذْبُوحِ) بوغازلانغان حيواننكّ
تركلگى كبى ترك بولغان حالنده (وَجَبَتْ) واجب بولوراول ايرشوچيگه (ذَكٰوتُهُ) اول كييكنى

بوغازلاو (فَاِنْ تَرَكَهَا) بس اگر قويسه اول كييكنى بوغازلامايىنچه يعنى ترك حالنده ايرشوبده بوغازلامايىنچه (لَمْ يَحِلَّ) حلال بولماس اول كييكنى آشاو (وَكَذَا الْبَازِى) اوشنداق قارچغه نى يبارو چى (وَالصَّقَر) دخى لاچين نى يبارو چى (وَالسَّهْم) دخى اوق آتوچى يعنى جراحتلى كييكنك ترك حالنده ايرشسه لار بوغازلاو واجب بولور (وَكَذَا) اوشانداق حلال بولماس (اِنْ لَمْ يَتَمَكَّنْ) اگر قدرت بولماسه (مِنْ ذَبْحِه) اول كييكنى بوغازلاو دان يعنى بوغازلاو ممكن بولماسه (لضيق الْوَقْت) وقت تار بولغانلغى اوچون (اَوْ لفقد الْآلَة) يايسه بوغازلى تورغان قورال بولماغنلغى اوچون (كَالْاَهْلِى) ايوده تورغان حيوانلاركبى مثلا صغر قوى كبيلر (اذا اَصَابَتْهُ) هر قيچان اول اهلى حيوانغه ايرشسه (آفَةٌ) آفت ايرشسه (اَوْ مَرَض) يايسه آورو ايرشسه (اِنْ لَمْ يَتَمَكَّنْ) اگر قدرت بولماسه (مِنْ ذَبْحِه) اول اهلى حيواننى بوغازلاو دان (لَا يَحِلّ) حلال بولماس اول اهلى حيواننى آشاو (بذكوة الْاَضطرار) اضطرارى بولغان بوغازلاو برلن يعنى تلاسه نيندى بيرى بولسون بر ييرينى جراحتلاو برلن حلال بولماس (وَلَوْ وَقَعَ) دخى اگر توشسه (الصَّيْدُ) كييك (عِنْدَ مَجُوسىّ) بر مجوسينك آلدينه (وَقَدَرَ) دخى كوچى يتسه (عَلٰى ذَبْحِه) اول كييكنى بوغازلارغه (ثُمَّ) مونك صوكنده (مَاتَ) اولسه بوغازلامايىنچه (لَمْ يُؤْكَل) آشالمش بولماس (وَلَوْ اَرْسَلَ) دخى اگر آوچى يبه رسه (كَلْبَه) أتنى (عَلٰى صَيْد) بر كييكنك اوزرينه (فَاَخَذَ) بس توتسه اول أت (غَيْرَهُ) يبارلمش كييك دان باشقه كييكنى (حَلَّ) حلال بولور اول كييكنى آشاو (وَلَوْ اَرْسَلَ) دخى اگر يبارسه آوچى أتنى (عَلٰى صَيْد كَثِير) كوب كييك اوزرينه (وَسَمّى) دخى بسم الله ايتسه (مَرَّة وَاحِدَة) بر مرتبه (يَحِلّ) حلال بولو (كُلُّمَا) هر كييك (قَتَلَهُ) اولتردى أت اول كييكنى (بِتِلْكَ التَّسْمِيَة) اوشبو بسم الله برلن (بخلاف الشَّاتَيْن) ايكى قوينك خلافنچه (اللَّتَيْن) شوندا ين ايكى قوى (لَمْ يُضْجَع) ياتقزلمش بولمادى (اَحَدُهُمَا) اول ايكى قوينك برسنى (فَوْقَ الْاُخْرٰى) ايكنچى أستنه يعنى ايكى قوينى برسى أستنه برسنى ياتقزماى بر بسم الله برلن بوغازلاسه درست بولماس (وَكُمُونُ الْفَهْد) يولبارو سنك ياشرنوى (لَا يَقْطَع) كيسماس (حُكْمَ الْاِرْسَال) يبرو حكمنى (وَكَذَا الْكَلْب) اوشندق أت نك ياشرنودين يبرو حكمنى كيسماس (اِذَا اعْتَادَ) هر قيچان أت عادتلنسه (عَادَتَهُ)

يولبارو س

بولباروس عادتينه (وَاذَا اَخَذَ) دخی هرقیچان توتسه (اَلْجَارِحُ) جراحت قیلوچی
حیوان (صَيْدًا) بر کیینی (بَعْدَ صَيْدٍ) بر کییکنی توتقان صوکنده (بَارْسَالٍ وَاحِدٍ)
بر ییبرو بلەن (حَلَّ الْكُلُّ) همەسی حلال بولور (مَالَمْ يَعْرِضْ) یوز دوندرمکان مدتده
(عَنْهُ) اول ایکنچی کییکدن (بَاسْتِرَاحَةٍ) راحتلنو برلن یعنی اوّلـگی کییکنی توتقان
صوکنده جال ایتب تورماسه (وَلَوْ اَرْسَلَ) دخی اگر آوچی جراحت قیلوچی حیواننی
ییبەرسه بر کییکنی توتوب اولترسه (وَجَثَمَ) دخی توقتاب تورسه (عَلَى الصَّيْدِ)
کییك اوزرینه (زَمَانًا طَوِيلًا) اوزون زمان (فَمَرَّ) بس اوتسه (بِهِ) اول جراحت
قیلوچی حیوان یانندن(صَيْدًا اٰخَرُ) ایکنچی کییك (فَقَتَلَهُ) بس ایکنچی کییکنی
اولترسه (لَمْ يَحِلَّ) حلال بولماس (الثَّانِي) ایکنچیسی (وَلَوْ رَمٰى) دخی اگر اوتسه
(السَّهْمُ) اوق (مِنَ الصَّيْدِ الْمَقْصُودِ) مقصود بولغان کییکدن (اِلٰى صَيْدٍ اٰخَرَ) ایکنچی
کییکگه (فَقَتَلَهُ) بس اول اوق ایکنچی کییکنی ده اولترسه (حَلَّا) هرایکسی حلال
بولورلر (وَلَوْ اَرْسَلَ) دخی اگر آوچی ییبەرسه (بَازِيًا) قارچغەنی (عَلٰى صَيْدٍ)
کییك اوزرینه (فَنَزَلَ) بس اینسه یعنی قونسه اول قارچغه (عَلٰى شَيْءٍ) بر نرسه
اوزرینه (ثُمَّ طَارَ) مونك صوکنده اوچسه قارچغه (وَاَخَذَهُ) دخی توتسه اول کییکنی
(حَلَّ) حلال بولور (اِنْ قَصُرَ) اگر قسقه بولسه (الزَّمَانُ) اول قارچغەنك قونب
تورغان زمانی (بِقَدْرِ مَا) شول قدرگنه بولسه قونب توروی (لَايَكُونُ) بولماس
(تَمَكُّنًا) کوچ یتەکلك بولماس اول قدر زمانده (لِلْاِسْتِرَاحَةِ) راحتلنوگه (وَلَوْ
اَخَذَ) دخی اگر توتسه (جَارِحٌ مُعَلَّمٌ) اویراتلمش جراحت قیلوچی حیوان
(صَيْدًا) بر کییکنی (وَلَمْ يُعْلَمْ) دخی بلنمش بولماسه (هَلْ اَرْسَلَهُ) ایا ییبردیمو اول
جراحت قیلوچی حیواننی (اَحَدٌ) بر کشی (اَمْ لَا) یا ایسه ییبرمەدیمو (لَايَحِلُّ) حلال
بولماس اول کییکنی آشاو (وَاِنْ شَارَكَهُ) اگر بسم الله برلن ییبرلـگان أتکه اورتاق
بولسه (كَلْبٌ غَيْرُ مُعَلَّمٍ)اویراتلمش‌بولماغان‌أت (اَوْ كَلْبُ مَجُوسِيٍّ) یایسه مجوسی أتی
(اَوْ كَلْبٌ) یایسه شوندایین أت اورتاق بولسه (لَمْ يُذْكَرْ) ذکر قیلنمادی (اسْمُ اللهِ)
الله تعالی نك اسمی (عَلَيْهِ) اول أت اوزرینه یعنی اول أتنی ییبەرگانده بسم الله
ایتلمادی (عَمْدًا) قصداً بسم الله آیتلمادی شوندایین ایکی أت بر کییکنی توتسەلر
(لَمْ يَحِلَّ) حلال بولماس اول کییکنی آشاو (وَلَوْرَدَّهُ) دخی اگر قایتارسه اول کییکنی

اوشبو ذكر قيلنغان أتلردن برسى (عَلَيْه) اول اوبراتلگان أت اوزرينه (وَلَمْ يجرحه) قايناروچى أت جراحتلمسه (مَعَه) اول ابراتلگان أت برلن برگه (حَلَّ) حلال بولور اول كييكنى آشاو (وَكره) دخى مكروه بولور (وَلَوْرَدَّه) دخى اگر قايتارسه اول كييكنى (اَلْمَجُوسى) مجوسى يعنى مجوس قايتاروب يبرسه (عَلَيْه) اول ابراتلمش أت اوزرينه (أوْاَغْرَاهُ) بايسه قزدرسه اول أتنى مجوسى (فَزَادَ) بس آرتسه (عَدْوُهُ) أتنڭ آشغوى (لَمْ يُكْرَهُ) مكروه بولماس اول كييكنى آشاو (وَكَذَا) دخى اوشنداق مكروه بولماس (لَوْلَمْ يَرُدَّهُ) اگر قايتاروب يبرماسه اول كييكنى (عَلَيْه) اول ابراتلگان أت اوزرينه (الثّانى) ايكنچى أت (بَلْ) بلكه (حَمَلَهُ) قصد وحمله قيلسه ايكنچى أت (عَلَيْه) اول ابراتلگان أت اوزرينه (فَزَادَ) بس آرتسه (عَدْوُهُ) اول ابراتلگان أتنڭ آشغوى (وَلَوْاَرْسَلَهُ) دخى اگر يبارسه اول ابراتلگان أتنى (مُجُوسِىٌّ) مجوسى يبارسه (فَاَغْرَاهُ) بس قزدرسه اول أتنى (مُسْلِمٌ) برمسلمان (فَزَادَ) بس آرتسه (عَدْوُهُ) اول مجوسى يبارگان أتنڭ آشغوى (لَمْ يحلّ) حلال بولماس اول كييكنى آشاو (وَتُعْتَبَرُ) دخى اعتبار قيلنور (الْاَهْلِيَّةُ) اهل بولوى يعنى مسلمان يا كتابى بولوى (وَعَدَمُهَا) دخى اهل بولماوى (عِنْدَ الْاِرْسَالِ) جراحت قيلوچى حيواننى يبارگان وقتده (لَا) اهلية اعتبار قيلنماس (عِنْدَالْاَخْذ) توتقان وقتنده يعنى برمسلمان جراحت قيلوچى حيواننى بسم الله ايتب يبارسه (العياذبالله) توتقان وقتنده بوكشى مرتد بولسه اول كييكنى آشاو حلال بولور اگر بر مجوسى جراحت قيلوچى حيواننى يبورسه كييك گه مرنڭ صوكنده مسلمان بولسه آولاغان كييگنى آشارغه حلال بولماس (وَكُلُّ مَنْ) دخى هر آندالاين كشى (لَايحلُّ) حلال بولماس (ذَكُوتُه) اول كشينڭ بوغازلاوى (فَهُوَ) بس اول كشى (كَالْمَجُوسى) مجوسى كبيدر (فيما قُلْنَا) بز ايتكان نرسه‌لرده (وَالْمُسْلِمُ) دخى مسلمان كشى (وَغَيْرُهُ) دخى مسلماندن باشقه كشى (سَوَاءٌ) برابردر (فى صَيْدِ السَّمَكِ) بالق آولاده (وَالْجَرَاد) دخى چيكرتكه آولاوده (وَلَوانفلَتَ) دخى اگر كييكنى كورگاچ اوچقنب كيتسه (كَلْبُ الْمَجُوسى) مجوسينڭ أتى (وَلَمْ يُرْسِلْهُ) دخى يبارماسه اول أتنى (صَاحِبُهُ) اياسى يعنى مجوسى بلكه اوزى اچقنب كيتسه (فَاَغْرَاهُ) بس قزدرسه اول أتنى (مُسْلِمٌ)

بر مسلم (بالصَّيْدِ) كييك گه (فَاَخَذَهُ) بس اول أت كييكنى توتسه (حَلَّ) حلال بولور اول كييكنى آشاو .

(فصـــل) (وَمَنْ سَمِعَ) دخى بر كشى ايشتسه (حِسًّا) بر ياشرن تاوشنى (ظَنَّهُ) گمان قيلسه اول تاوشنى (حِسَّ صَيْدٍ) كييك تاوشى ديب (فَرَمَاهُ) بس آتسه تاوشى ايشتلگان كييك گه (اَوْاَرْسَلَ) يايسه يبه‌رسه (عَلَيْهِ) اول تاوشى ايشتلگان كييك اوزرينه (جَارِحًا) جراحت قيلوچى حيواننى (فَاَصَابَ) بس ايرشسه اوق يايسه جراحت قيلوچى حيوان توتسه (غَيْرَهُ) تاوشى ايشتلگان حيواندن باشقه نى (حَلَّ الْمُصَابُ) ايرشلمش وتوتلمش كييك حلال بولور (اِذَا كَانَ الْمَسْمُوعُ) هرقيچان ايشتلمش تاوش بولسه (حِسَّ صَيْدٍ) كييك تاوشى (وَلَوْكَانَ) گرچه بولسه ده اول تاوشى (خِنْزِيرًا) دونگغز تاوشى بولسه‌ده (بِخِلَافِ مَا) شونكٔ خلافنچه كم (لَوْظَهَرَ) اگر ظاهر بولسه (اَنَّهُ) درستلكده اول تاوش (آدَمِىٌّ) آدم تاوشيدر (اَوْحَيَوَانٌ اَهْلِىٌّ) يايسه اهلى بولغان حيوان تاوشيدر (فَاِنَّهُ) بس درستلكده شأن (لَايَحِلُّ الْمُصَابُ) بو صورتده اوق ايرشلمش يا توتلمش كييك حلال بولماس آتا يبارلمش نرسه كييك بولماغانلقى اوچون (وَالطَّيْرُ الْمُسْتَأْنَسُ) مونسلانب ايوده تورا تورغان كييك (وَالظَّبِى الْمَرْبُوطُ) دخى بيلنمش قركجه‌سى (اَهْلِيَّانِ) اهلى لردر (حُكْمًا) حكمده (وَلَوْ اَصَابَ) دخى اگر اوق ايرشسه (اَلْمَسْمُوعَ حِسُّهُ) تاوشى ايشتلمش حيوانغه (وَقَدْظَنَّهُ) تحقيق گمان قيلغان بولسه اول تاوشى ايشتلمش حيواننى آتوچى كشى (آدَمِيًّا) آدم ديب گمان قيلسه (فَظَهَرَ) بس ظاهر بولسه (صَيْدًا) كييك بولوى (حَلَّ) حلال بولور اول كييكنى آشاو (وَلَوْرَمَى) دخى اگر آوچى اوق آتسه (اِلَى طَائِرٍ) بر قوشقه (فَاَصَابَ) بس ايرشسه اوق (صَيْدًا) كييك گه (وَمَرَّ) اوق آتلمش قوش اوتب اوچوب كيتسه (وَلَمْ يَعْلَمْ) دخى آوچى بلماسه (اَنَّهُ) درستلكده اول اوق آتلمش قوش (وَحْشِىٌّ) وحشى در (اَوْاَهْلِىٌّ) يايسه اهلى در مونى بلماسه (حَلَّ الصَّيْدُ) كييك حلال بولور (بِخِلَافِ مَا) شونكٔ خلافنچه كم (اِذَا رَمَى) هرقيچان آتسه آوچى (اِلَى بَعِيرٍ) تيه گه (فَاَصَابَ) بس ايرشسه اوق (صَيْدًا) كييك گه (وَلَمْ

يعلَمُ) دخی بلماسه آتوچی (اَنَّهُ) درسنلکنی اول تیه (نادّ) قاچقوچی تیه‌می (اَم لا) بایسه قاچقوچی توگلمه (لایحلُّ) کییك حلال بولماس (وان علمَ) دخی اگر آوچی بلسه (اَنَّهُ) درسنلکنی اول تیه (نادّ) قاچقوچیدر دیو (حَلَّ) کییك حلال بولور(ولو رَمی) دخی اگر آوچی اوق آتسه (الی سَمَکَة) بالقغه (اَوجَرادَة) بایسه چکرتکه‌گه (فَاَصابَ) بس اوق ایرشسه (صَیدًا) کییك‌گه (حَلَّ) حلال بولور اول کییك (فی احدَی الرّوایتَین) امام ابو یوسف‌دن ایکی روایتنكٔ برسنده امّا بر روایتده حلال بولماس (وَاِذا وَقَعَ) دخی هرقیچان توشسه (السَّهُمُ) اوق (بالصَّید) کییك‌گه (اَوجرحهُ) بایسه جراحتلسه اول کییك نی (الجارحُ) جراحتلوچی دیوان (فَتَحامَلَ) بس اول کییك اوقنی یوکلب کیتسه (حتّی غابَ) تاکم غائب بولسه (عَن نَظَر الصّائد) آوچی نكٔ قاراونددن یعنی کوزندن (وَلَم یَزَل) دخی آوچی همیشه بولسه (فی طَلَبه) اول کییکنی استاوده (حتّی اَصابَهُ) تا ایرشسه آوچی اول کییك‌گه (مَیتًا) اولك حالنده یعنی کییك اولگاچ (حَلَّ) کییك حلال بولور (وَان قَعَدَ) دخی اگر آوچی اوتررسه (عَن طَلَبه) اول کییکنی أستاودن یعنی أستامی بر آز توقتاب تورسه (ثُمَّ اَصابَهُ) مونكٔ صوکنده آوچی کییك‌گه ایرشسه (مَیتًا) اولك حالنده (لَم یَحلَّ) کییك حلال بولماس (وَکَذا) اوشنداق کییك حلال بولماس(لَو وُجدَ) اگر تابلمش بولسه (به) اول کییك برلن (جَراحَةٌ اُخری) ایکنچی جراحت اوق جراحتندن باشقه (وَلَو رَمی) دخی اگر آوچی آتسه (صَیدًا) کییك نی (فَوَقَعَ) بس توشسه اول کییك (فی ماء) صوغه (اَوعَلی سَطح) بایسه ایو توبه اسینه توشسه (اَو جَبَل) بایسه تاغ‌غه توشسه (اَوشَجَرَة) بایسه آغاچقه توشسه (اَوحائط) بایسه دیوارغه توشسه (اَواجرة) بایسه تاش وکیرپچ برلن بنا قیلنغان بناغه توشسه (ثُمَّ) مونكٔ صوکنده (وَقَعَ) توشسه (منهُ) اوشبو اورنلاردن (الَی الاَرض) ییرگه توشسه هم اولسه (حَرُم) اول کییك حرام بولور (اَورَماهُ) بایسه آتسه کییك نی (فی جَبَل) تاغ باشنده بولغان کییك نی (فَتَرَدّی) بس توشسه اول کییك (مِن مَوضع) بر اورندن (الی مَوضع) ایکنچی اورونغه (حتّی وَصَلَ) تاکم ایرشسه اول (الَی الاَرض) ییرگه

(اَوْرَماهُ) بايسه آتسه اول كييك نى بيوك اورندن(فَوَقَعَ) بس توشسه اول كييك (عَلٰى رُمْحٍ مَنْصُوبٍ) قادالمش سونكوگه (اَوْقَصَبَةٍ قٰائِمَةٍ) بايسه آياق اوزره تورا تورغان قامش غه توشسه يعنى توشب قادالسه (لَمْ يَحِلَّ) حلال بولماس اول كييك بوصورتلرده (اِلَّا) مگر حلال بولور (اِذااَبٰانَ) هر قيچان كيسسه (رَأْسَهُ) اول كييكنك باشنى (بِالرَّمْيَةِ) اوق آتو برلن موندن صوڭ باشقه نرسه گه قادالسه ده حلال بولور (وَلَوْ وَقَعَ) دخى اگر توشسه كييك (عَلَى الْاَرْضِ) يير اوزرينه (حَيًّا) ترك حالنده (فَمٰاتَ) بس اولسه (اَوْعَلٰى جَبَلٍ) بايسه تاغ اوزرينه توشسه (اَوْظَهْرِ بَيْتٍ) بايسه ايونك آرقاسى اوزرينه توشسه (اَوْاٰجُرَّةٍ مَوْضُوعَةٍ) بايسه قويلمش كيرپچ اوزرينه توشسه (اَوْصَخْرَةٍ) بايسه تاش اوزرينه توشسه (فَاسْتَقَرَّ) بس قرارلانسه (عَلَيْهٰا) بوذكر قيلنغان نرسه لر اوزرنه يعنى صوڭره ييرگه توشماسه (حَلَّ) اول كييك حلال بولور (اِلَّا) مگر بوصورتده هم حلال بولماس (اَنْ تُصِيبَهُ) اول كييكگه ايرشماكلگى وقتنده (حِدَّةُ الصَّخْرَةِ) تاشنڭ اوتكونلگى (فَيَشُقُّ) بس يارور اول تاش (بَطْنَهُ) كييكنڭ قورصاغنى (فَيَحْرُمُ) بس حرام بولور اول كييك قورصاغى يارلو سببلى اولو احتمالى بولغانلقى اوچون (وَاِنْ كٰانَ) دخى اگر بولسه (الطَّيْرُ) قوش (مٰائِيًّا) صو قوشى بولسه (فَرَمٰاهُ) بس آطسه آوچى اول قوشنى (فِى الْمٰاءِ) صوده (حَلَّ) حلال بولور اول قوش (اِنْ لَمْ يَنْغَمِسْ) اگر چوماسه اول قوش (بِالْجِرٰاحَةِ) جراحت برلن (فيه) اول صوغه (وَلَايَحِلُّ) دخى حلال بولماس (الصَّيْدُ) كييك آولاماقلق (بِالْبُنْدُقَةِ) جراحتله مى اولتره تورغان يومرى تاش برلن (وَعَرْضِ الْمِعْرٰاضِ) دخى ايكى طرفى نچكه اورتاسى قالون قيورقسز اوق برلن اول اوق كييكگه تيگانده عرضى برلن بولور (وَالْعَصٰاءِ) دخى طياق برلن كييك آولاو درست بولماس (اَلَّتِى) شوندا اين طياق كم (لَاحِدَّةَ) بوقدر اوتكونلگى (لَهٰا) اول طياقنڭ (تَجْرَحُ) جراحت قيله تورغان اوتكونلكى (وَبِالْحَجَرِ الثَّقِيلِ) دخى آغر تاش برلن كييك آولاو درست بولماس (وَلَوْجَرَحَهُ) گرچه اول تاش كييكنى جراحتلسه ده (وَلَوْكٰانَ) دخى اگر بولسه (اَلْمَرْمِىُّ بِهِ) آنڭ برلن آتلمش تاش (خَفِيفًا) يڭل بولسه (وَفِيهِ)

دخی اول تاشنك بولسه (حدّة) اوتکونلك بولسه (حلّ) کییك حلال بولور (ولو رماه)
دخی اگر آطسه اول کییکنی (بمروة محدودة) اوتکون ونچکه آق تاش برلن (ولم
یجرحه) دخی جراحتلماسه اول تاش کییکنی (لم یحلّ) اول کییك حلال بولماس (ولو
ابان) دخی اگر یارسه اول تاش (رأسه) اول کییکنك باشینی (او قطع) یایسه
کیسسه اول تاش (اوداجه) موین تامرلارینی (حلّ) حلال بولور اول کییك (ولو رماه)
دخی اگر آطسه آوچی کییکنی (بسیف) قلچ برلن (او سکّین) یایسه پچاق برلن
(حلّ) حلال بولور اول کییك (ان جرحه) اگر جراحتلسه اول قلچ یا پچاق کییکنی
(بحدّته) اوتکونلگی برلن (وان جرح) دخی جراحتلسه (السّهم) اوق (او الکلب)
یایسه ات (صیدا) کییکنی (جرحا غیر مدمٍ) قان چغاروچی بولماغان جراحت برلن
(قیل) ایتلدی (یحلّ) اول کییك حلال بولور دیو (وهو) اول حلال بولوی (الاظهر)
ظاهرراقدر (وقیل) دخی ایتلدی (لا یحلّ) حلال بولماس دیو (وقیل) دخی ایتلدی
(یحلّ) حلال بولور دیو (فی الجراحة الکبیرة) الوغ جراحتده (لا) حلال بولماس دیو
ایتلدی (فی الصّغیرة) کچك جراحتده (ولو ذبح) دخی اگر بوغازلانمش بولسه
(شاة) قوی (ولم یسل) دخی آقماسه (منها) اول قویدن (دم) قان آقماسه (فعلی
القولین) بس ایکی قول اوزرینه‌در یعنی بر قولده حلال بولماس دیو ایتلدی بر
قولده حلال دیو ایتلدی (وقیل) دخی ایتلدی (ان تحرّکت) اگر قوی سلکنسه
(حلّت) اول قوینی آشاو حلال بولور (ولو خرج الدّم) دخی اگر قان چقسه (ولم
تتحرّك) قوی سلکنمسه (لا تحلّ) اول قوی حلال بولماس (ولو اصاب) دخی اگر
ایرشسه (السّهم) اوق (ظلف الصّید) کییکنك طرناغینه (او قرنه) یایسه کییکنك
موگزینه (حلّ) حلال بولور اول کییك (ان ادماه) اگر قان چغارسه اوق اول
کییکدن (ولو رمی) دخی اگر آطسه آوچی (صیدا) کییکنی (فقطع) بس کیسسه
(عضوه) کییکنك بر اعضاسنی (او اقلّ) یایسه آزراقنی (من نصف رأسه) باشینك
یارطسندن (حلّ الصّید) کییك حلال بولور (لا المقطوع) کیسلمش اعضاسی حلال
بولماس (وان قطع) دخی اگر کیسسه کییکنی (نصفین) ایکی یارطیغه (او قطعه)

یایسه

يابسه كيمسه اول كييكنى (اثلاثًا) اوچ اولشله (وَالْاَكْثَرُ) حال بوكم كوبراگى (مِنْ مُؤَخَّره) آرت جانبندن بولسه (اَوْقَطَعَ) يابسه كيسسه (نصْفَ رأسه) باشينك يارطسنى (اَوْاَكْثَرَهُ) يابسه باشينك كوبراگنى (حَلَّ) حلال بولور (اَلْكُلُّ) اول كييكنك بارچه‌سى (وَلَوْ تَعَلَّقَ) دخى اگر بابشسه (اَلْعُضْوُ الْمَقْطُوعُ) كيسلمش اعضاسى (بجلْده) اول كييكنك تيرسينه (فَاِنْ كَانَ) بس اگر بولسه اول كيسلمش اعضا (يَلْتَئِمُ) توزالور بولسه (لَوْتُرِكَهُ) اگر قويسه اوز حالينه (حَلَّ الْعُضْوُ) كيسلمش اعضاسى حلال بولور (وَالَّا) اگر اوز حالنچه قويلغانده تزالورلك بولماسه (فَلَا) بس كيسلمش اعضاسى حلال بولماس آندن باشقه‌سى حلال بولور (وَلَا يَحِلُّ) دخى حلال بولماس (صَيْدُ الْمَجُوسى) مجوسينك آولاغان كييگى (وَالْمُرْتَدّ) دخى مرتدنك آولاغان كيگى (وَالْوَثَنى) دخى صنمگه عبادت قيلوچينك آولاغان كييگى (وَالْمُحْرِم) دخى احرام باغلاغان كشينك آولاغان كييگى (بخلَاف الْيَهُودى) يهوديلرنك خلافنچه يعنى تورات برلن عمل قيلوچيلارنك خلافنچه آلارنك آولاغان كييگى حلال بولور (وَالنَّصَارٰى) دخى نصارانك خلافنچه يعنى انجيل برلن عمل قيلوچيلارنك خلافنچه آلارنك آولاغان كييكنى آشاو حلال بولور (وَمَنْ رَمٰى) دخى بر كشى آطسه (صَيْدًا) كييكنى (فَاَصَابَهُ) بس ايرشسه اول كييكگه (وَلَمْ يُثْخِنْهُ) دخى جراحتلمسه اول كييكنى (فَرَمَاهُ) بس آطسه اول كييكنى (آخَرُ) ايكنچى كشى (فَقَتَلَهُ) بس اولترسه اول كييكنى ايكنچى كشى (فَهُوَ) بس اول كييك (لَهُ) اول ايكنچى كشيگه‌در (وَيَحِلُّ) دخى حلال بولور اول كييك (وَاِنْ اَثْخَنَهُ) دخى اگر جراحتلسه اول كييكنى (اَلْاَوَّلُ) اول آطوچى مونك سوگنده اول كييكنى ايكنچى كشى آطوب اولترسه (فَهُوَ) بس اول كييك (لَهُ) اوّل آطوچيغه‌در (وَلَمْ يَحِلَّ) لكن حلال بولماس اول كييك (وَيَضْمَنُ) دخى تولر (اَلثَّانى) ايكنچى آطوب اولتروچى اوّل آطوچيغه (قيمتَهُ) اول كييكنك قيمتنى تولر (مَجْرُوحًا) جراحتلنگان حالنده‌كى قيمتنى (بجَرَاحَة الْاَوَّل) اوّلگى آطوچينك جراحت قيلوى برلن (اِنْ عَلِمَ) اگر بلنمش بولسه (حُصُولَ الْقَتْل) اول كييكنى اولترونك حاصل بولونى (بالثَّانى) ايكنچى آطوچى برلن حاصل بولونى (وَاِنْ عَلِمَ) دخى اگر بلنمش

بولسه (حصوله) اول كييكنى اولترونك حاصل بولونى (بهما) هر ايكى آطوچينك جراحتلوى بران (اَوْشُكَّ) بايسه شك قيلنسه يعنى قايسى آطوچينك جراحتلوى بران كييكنك اولونى بلنمسه (حَرُمَ) اول كييك حرام بولور (وَضمنَ الثّانى) دخى ايكنچى آطوچى تولر (ما نقصته) كيمتكان نرسه سنى (جراحته) اوزينك اول كييكنى جراحت قيلونك كيمتكان نرسه سنى (وَنصفَ قيمته) دخى گييك نك يارطى قيمتنى تولر (مَجْرُوحًا) جراحتلنمش بولغان حالندگى يارطى قيمتنى (بجراحتين) ايكى جراحت برلن (اَوْ) بايسه تولر (نصفَ قيمَته اللّحم) اول كييك نك ايتينك يارطى قيمتنى (وَانْ كانَ) دخى اگر بولسه (الرّامى ثانيًا) ايكنچى مرتبه آطوچى كشى (هُوَالاَوَّل) اول اوّلگى آطوچى بولسه (فَحُكْمُ الاباحَة) بس مباح بولونك حكمى (ما قُلْنا) بز ايتكان نرسه در يعنى ايكنچى آطوچى اوّل آطوچيغه باشقه بولغان صورتده بز ايتكان نرسه در (فَصارَ) بس اورلور بو صورت (كَما) شول صورت كبى بولوب (لَوْرمى) اگر آطسه آوچى (صَيْدًا) كييكنى (عَلى قُلَّة جَبَل)تاغ توبه سنده بولغان كييكنى (فَاَثخنه) بس جراحتلسه اول كييكنى (ثُمّ رماهُ) مونك صوكنده آطسه اول كييكنى شول كشى (ثانيًا) ايكنچى مرتبه (فانزله) بس آطوب توشرسه اول كييكنى تاغ توبه سندن (لايحلُّ) حلال بولماس اول كييك (وَيَحلُّ) دخى حلال بولور (صَيْدُمَا) شول كييكنى آولاماقلق (لايُؤكَلُ) آشالمس (لحمه) اول كييكنك ايتى (وَلَوْرمى) دخى اگر آوچى آطسه (صَيْدًا) كييكنى (ثمّ رماهُ) مونك صوكنده آطسه اول كيينى (آخر) ايكنچى كشى (فَاَصابَ) بس ايرشسه (سَهمُ الثّانى) ايكنچى آطوچينك اوغى (بسَهم الاَوّل) اوّلگى آتوچينك اوغينه (فَردّه) بس قايتارسه اوّلگى آتوچينك اوغنى (الى صَيْد آخَرَ) ايكنچى كييك گه (فقتله) بس اولترسه اول ايكنچى كييك نى (حَلَّ) حلال بولور اول كييك (انْ سَمّى) اگر اسم الله نى ايتسه (الثّانى) ايكنچى آطوچى (وَلَوْرمى) دخى اگر آطسه آوچى (صَيْدًا) كييك گه (بمعراض) قيرقسز اورتاسى قالون ايكى طرفى نچكه اوق برلن (اَوْ ببنْدقَة) يايسه جرحتلمى تورغان يومرى تاش برلن (فَاَصابَ) بس تيسه اول معراض يا بندقه (سَهْمًا) ديوارغه قويلغان اوق غه (فرفعه) بس

كوته‌رسه اول اوقنى (فَقَتَلَ) بس ئولترسه اول اوق (صَيْدًا) كييكنى (جَرْحًا) جراحتله‌ب ئولترسه (حَلَّ) حلال بولور اول كييك (وَلَوْنَصَبَ) دخى اگر آوچى قورسه (شَبَكَةً) آونى (لِلصَّيْدِ) كييك اوچون (فِى أَرْضِ الْغَيْرِ) باشقه كشينك يرينه (فَوَقَعَ) بس توشسه (فيها) اول آوغه (صَيْدٌ) كييك توشسه (فَهُوَ) بس اول كييك (لَهُ) اول آو قورغان كشيگه بولور (وَاِنْ نَصَبَهَا) دخى اگر آونى قورسه (لِلْجِفَافِ) كيبتر و اوچون كييك اوچون قورماسه كييكلر توشسه اول آوغه (لَمْ يَكُنْ) بولماس (لَهُ) اول آو قورغان كشى اوچون (حَقٌّ) حق بولماس (حَتّٰى يَأْخُذَهُ) تاتوتوب آلماينچه اول كييكلرنى اماتوتوب آلسه اول كييكلر آوايه‌سى‌نكى بولور (وَمَنْ اَخَذَ) دخى بركشى توتسه وآلسه (صَيْدًا) كييكنى (اَوْفَرْخَةً) يايسه كييكنك چبشنى (اَوْبيضَةً) يايسه كييك‌نك يومرقه‌سنى (مِنْ دَارِرَجُلٍ) بر ايرنك يورطندان (اَوْاَرْضِهِ) يايسه بر ايرنك يرندن (فَهُوَ) اول كييك يا بالاسى يا يومرقه‌سى (لَهُ) اول آلغوچيغه بولور (اِلَّا) مگر آلغوچيغه بولماس (اَنْ يَغْلَقَ) يورط ايه‌سينك بيكله‌مكلكى وقتنده (اَلْبَابَ) يورطنك قابقاسنى (لاِحْرَازِهِ) اول كييكنى يا چبشنى قاچرمى صاقلار اوچون (فَحِينَئِذٍ) بس اوشبو وقتده (يَمْلِكُهُ) ملكلنور اول كييكنى يورط اياسى (وَلَوْنَصَبَ) دخى اگر آوچى قورسه (شَبَكَةً) آونى (فَوَقَعَ) بس توشسه (فيها) اول آوغه (صَيْدٌ) كييك (اَوْرَمٰى) يايسه آطسه صوغه (شِصًّا) بالق آولى تورغان نرسه‌نى يعنى قارماقنى (فَتَعَلَّقَتْ) بس توتاشسه يعنى اُلَه‌كسه (بِهِ) اول قارماقغه (سَمَكَةٌ) بالق (فَاضْطَرَبَتَا) بس آوغه توشكان بالق برلن قارماقغه اُلنگان بالقلر سلكنسه‌لر (حَتّٰى انْقَطَعَتْ) تاكم كيسلسه يعنى اُزولسه (اَلشَّبَكَةُ) آو (وَخَيطُ الشِّصِّ) دخى قارماقنك يبى (فَتَخَلَّصَا) بس قتولسه بوبالقلار (فَصَادَهُمَا) بس آولاسه بوبالقلارنى (آخَرُ) ايكنچى كشى (فَهُمَا) بس بوبالقلار (لَهُ) اول ايكنچى كشيگه بولور (وَلَوْلَمْ يُخَلِّصْ) دخى اگر قتولماسه‌لر بوبالقلار (حَتّٰى جَاءَ) تاكم كيلسه (اَلصَّائِدُ) آوچى (وَقَدَرَ) دخى كوچى يتسه آوچينك (عَلٰى اَخْذِهِ) بو بالقلارنى آلوغه (ثُمَّ خَلَصَ) مونك صوكنده قتولسه (وَانْفَلَتَ) يعنى كينه دن قوتولسه صوكره

ایکنچی کشی آولاسه‌ده (فَهُوَ) بس اول کییك یعنی بالق (عَلَى مِلْكِهِ) آوچی نڭ ملکنده بولور (وَكَذَا) دخی اوشنداق آوچینڭ ملکنده بولور (لَوْرَمٰى) اگر آطسه آوچی (بِالسَّمَكَةِ) بالقنی (خَارِجَ الْمَاءِ)صونڭ طشینده یعنی قربینه (فَاضْطَرَبَتْ) بس سلکنسه اول بالق (ثُمَّ وَقَعَتْ) مونڭ صوڭنده توشسه اول بالق (فِى الْمَاءِ) صوغه (وَلَوْرَمٰى) دخی اگر آطسه آوچی (صَيْداً)کییکنی (فَصَرَعَهُ) بس توشرسه اول کییکنی (وَغُشِيَ عَلَيْهِ) دخی اول قوشنڭ هوشی کیتسه (ثُمَّ أَفَاقَ) مونڭ صوڭنده آینوسه اول قوش (فَطَارَ) بس اوچسه (فَأَخَذَهُ) بس توتسه اول قوشنی (آخَرُ) ایکنچی کشی (فَهُوَ) بس اول قوش (لَهُ) اول ایکنچیگه بولور (وَلَوْجَرَحَهُ) دخی اگر اول قوشنی جراحتلسه آوچی (جِرَاحَةً مُثْخِنَةً) ضعیفلندرگوچی جراحت برلن (ثُمَّ بَرَأَ) مونڭ صوڭنده سلامتلنسه اول قوش (فَطَارَ) بس اوچسه (فَأَخَذَهُ) بس توتسه اول قوشنی(آخَرُ) ایکنچی کشی (فَهُوَ) بس اول قوش (لِلْأَوَّلِ) اول آتقوچی کشی‌گه بولور یعنی جراحتلکان کشیگه‌بولور

(فصــل) اوشبوفصل آشاوحلال بولغان یایسه حرام بولغان یایسه‌مکروه‌بولغان یایسه مکروه بولماغان کییك لرنی بیانندادر (وَيَحْرُمُ) دخی حرام بولور (أَكْلُ كُلِّ ذِى نَابٍ) هر بر آزوتش ایاسی حیواننی یعنی تشی برلن آولی تورغان‌حیواننی (مِنَ السِّبَاعِ) یرتقوچی حیوانلردن (وَذِى مِخْلَبٍ) دخی هر ترناق ایاسی حیواننی یعنی ترناقی ایله آولی تورغان حیواننی (مِنَ الطُّيُورِ) قوشلاردن (وَيَحْرُمُ) دخی حرام‌بولور آشاو (الضَّبُعُ) صرتلاننی یعنی بورصقنی یاللی بوری هم دیلور (وَالثَّعْلَبُ) دخی تلکونی آشاوحرام بولور (وَالْيَرْبُوعُ) دخی جمرانني آشاوحرام‌بولور (وَابْنُ عِرْسٍ) دخی کوزه‌ن نی آشاو حرام (وَالرَّخَمَةُ) دخی قرتسال دیکان قوشنی آشاو حرام بولور (وَالْبُغَاثُ)دخی چیچق قدرلی «اوری» دیگان قوشنی آشاو حرام بولور (وَالْغُدَافُ) دخی قوزغن‌نی آشاو حرام بولور (وَالْغُرَابُ الْأَبْقَعُ) دخی آلاقارغانی آشاو حرام‌بولور (الَّذِى) شوندایں آلاقارغاکم (يَأْكُلُ) آشار اول (الْجِيفَةَ) ئوله‌کسه‌نی (وَيَحِلُّ) دخی حلال بولور (غُرَابُ الزَّرْعِ) ایگن قارغاسی

والعقعق

(وَالْعَقْعَقُ) دخى صايصقان آشاو حلال بولور (وَاللَّقْلَقُ) دخى لكلك تارتار حلال بولور (وَيحْرُمُ) دخى حرام بولور (الضَّبُّ) صوصار (وَالضِّفْدَعُ) دخى تاش باقه (وَالْقُنْفُذُ) دخى كرپه حرام بولور (وَالسَّلَحْفَاتُ) دخى باقه حرام (وَالزُّنْبُورُ) دخى بال قورتنى آشاو حرام بولور (وَالْحَشَرَاتُ) دخى باشقه حشراتلر حرام بولور (كُلُّهَا) بارچه‌سيده (اِلَّا الْجَرَادَ) مگر چكرتكه حرام بولماس (وَلَوْمَاتَ) گرچه اولسه‌ده اول چكرتكه (حَتْفَ اَنْفه) نيندى آفت اولوى برلن اولسه‌ده (وَلَحْمُ الْفَرَسِ) دخى آط ايتى (حَرَامٌ) حرام در (مُطْلَقًا) كيراك صوغش اوچون كيراك صوغش اوچون بولماسون آطاينى آشاو ايله دوكغز ايتى آشاو برابردر (وَبَقَرُ الْوَحْشِى) دخى بلان صغرى (وَحُمُرُ الْوَحْشِى) دخى وحشى ايشاكلر (وَغَنَمُ الْجَبَل) دخى تاغداغى وحشى قويلار (حَلَالٌ) حلال در (وَلَايحلُّ) دخى حلال بولماس (مِنْ حَيْوَانِ الْمَاء) صو حيوانندن (اِلَّا) مگر حلال بولور (اَنْوَاعُ السَّمَكِ) بالق نوعلرى گنه (كُلُّهَا) بارچه‌سيده (وَلَايحلُّ) دخى حلال بولماس (الطَّافى) طافى حلال بولماس (مِنْهُ) اول بالقدن (وَهُوَ) اول طافى (اَلْمَيّتُ) اولگان بالقدر (حَتْفَ اَنْفه) معلوم آفتدن باشقه (وَيَحِلُّ) دخى حلال بولور (مَافى بَطْنه) طافى نك قورصاغنده بولغان نرسه (مِنَ السَّمَكِ) بالقدن بولغوچى (وَلَوقَطَعَهَا) اگر كيسسه بالق (فَمَاتَتْ) بس اولسه بالق (حَلَّ الْمَقْطُوعُ) كيسلمش كيسا گيده حلال بولور (وَالْبَاقى) دخى قالغانيده حلال بولور (وَفى مَوْته) اول بالقنك اولونده بولغوچيدر (بالحَرّ) اسى لك برلن (اَوْالبَرْد) يابسه صالقنلق برلن (اَوْكَدَرَة الماء) يابسه صونك بولغانچق بولوى برلن (روَايَتَان) ايكى روايت بولغوچيدر يعنى امام اعظم روايتنده حلال توگل امام محمد روايتنده حلال (وَلَوْ حُصرَ) اگر حصر قيلنسه يعنى قسرقلانسه (السَّمَكَ) بالقنى (فى اَجَمَة) قويى آغاچلقلار آراسينه (اَوْ نَحْوهَا) يابسه مونك اوخشاشلى اورونلارغه مثلا قويى قامشلقغه (فَمَاتَ) بس اولسه (لضيق المكان) اورون تار بولغانلقى اوچون (حَلَّ) اول بالق حلال بولور (وَمَا) دخى شونداين اورون كم (انحَسَرَ) آچلسه (اَلْمَاءُ) صو (عَنْهُ) اول اورونلدن يعنى صوبتب بالق قورى يبرده قالسه (اَوْاَلْقَاهُ) يابسه تاشلاسه

اول بالقنى (اَلْبَحْرُ) دريا (اِلَى السَّاحِل) دريا قربينه (حَيًّا) ترك حالده (فَمَاتَ) بس اولسه اول بالق (يَحِلُّ) حلال بولور (وَلَوْوَجَدَ) دخى اگر تابلمش بولسه (سَمَكَةً) بالق (عَلَى الْاَرْض) بير اوزنده (مَيْتَةً) اولوك حالده (تَحِلُّ) حلال بولور اول بالق (وَلَوْ وُجِدَ) دخى اگر تابلمش بولسه (نِصْفُ سَمَكَةٍ) بر بالق نكك يارطسى (فِى الْمَاءِ) صوده (لَمْ يَحِلَّ) حلال بولماس (اِلَّا) مگر حلال بولور (اِذَا ظَهَرَ) هر قيچان ظاهر بولسه (اَنَّهَا) درستلكده اول بالق (مَقْطُوعَةٌ) كيسلمشدر (بِسَيْف) قلچ برلن (اَوْنَحْوِه) يا بسه قلچقه اوخشاشلى نرسه‌لر برلن (وَلَوِاشْتَرٰى) دخى اگر صاتوب آلسه (السَّمَكَةَ) بالقنى (فِى خَيط) يبده باغلاغان بالقنى (وَهِىَ) حالبوكم اول بالق (فِى الْمَاء) صوده بولسه (وَقَبَضَ) دخى آلسه صاتوب آلوچى (اَلْخَيطَ) يبنى (ثُمَّ دَفَعَهُ) مونك صوكنده بيرسه اول يبنى (اِلَى الْبَائِع) صاتوچيغه (وَقَالَ) دخى ايتسه صاتوب آلوچى (لَهُ) اول صاتوچيغه (اِحْفَظْهَا) صاقلاسين اول بالقنى ديسه (فَابْتَلَعَهَا) بس يوتسه اول صاتوب آلنغان بالقنى (سَمَكَةٌ اُخْرٰى) ايكنچى بالق (فَالثَّانِيَةُ) بس ايكنچى بالق (لِلْبَائِع) صاتوچيغه (وَيُخْرَجُ) دخى چغارر (اَلْاُوْلٰى) اوّلگى بالقنى يوتقان بالق قورصاغندن (وَيُسَلِّمُهَا) دخى تابشرر اول اوّلگى بالقنى (اِلَى الْمُشْتَرِى) صاتوب آلوچيغه (مِنْ غَيْرِخِيَار) اختيياردن باشقه (وَاِنْ نَقَّصَهَا) دخى اگر كيمتسه ده اول صاتوب آلنمش بالقنى (الْاِبْتِلَاعُ) يوتو (وَلَوِابْتَلَعَتْ) دخى اگر يوتسه (اَلْمَرْبُوطَةُ) بيلنمش بالق (اُخْرٰى) ايكنچى بالقنى (فَهُمَا) بس بوايكى بالق (لِلْمُشْتَرِى) صاتوب آلوچيغه بولور (اِنْ كَانَ) اگر بواسه (قَبَضَهَا) آلغان بولسه اول بالقنى (اَوَّلًا) اوّل .

(فصــــل) اوشبو فصل حيوان بوغازلاونك حكم‌لرى بياننده‌در (وَذَبِيحَةُ الْمُسْلِم) مسلمان‌نك بوغازلاغان حيوانى (وَالْكِتَابِى) دخى كتابى كافرنك بوغازلاغان حيوانى (حَلَالٌ) حلال‌در (بِخِلَافِ ذَبِيحَةِ الْمَجُوسِى) مجوسينك بوغازلاغان حيوانينك خلافنچه (وَالْمُرْتَدّ) دخى مرتدنك بوغازلاغان حيوانينك خلافنچه (وَالْوَثَنِى) دخى صنم‌گه عبادت قيلوچى كافرنك بوغازلاغان حيوانينك خلافنچه (مُطْلَقًا) مطلقا يعنى كيراك ذمى بولسون كيراك حربى بولسون (وَذَبِيحَةُ الْمُحْرِم) دخى احرام باغلاغان كشينك

بوغازلاغان حیوانینك خلافنچه بولار حلال بولماس (وَمَا) دخی شول حیوان (ذُبِحَ) بوغازلانمش بولدی (مِنَ الصَّیْدِ) کییکلدن (فِی الْحَرَمِ) حرم بیرنده (حَرَامْ) حرامدر اول حیوان (وَلَوْ کَانَ) گرچه بولسه‌ده (الذَّابِحُ) بوغازلاوچی کشی (حَلَالًا) حلال بولسه‌ده یعنی احرام باغلاماغان کشی بولسه‌ده (وَمَا) دخی شول حیوان کم (ذَبَحَهُ) بوغازلاسه اول حیواننی (الصَّبِیُّ) صبی (وَالْمَرْأَةُ) دخی خاتون کشی بوغازلاسه (وَالْمَجْنُونُ) دخی دیوانه کشی بوغازلاسه (وَالسَّکْرَانُ) دخی ایسرك کشی بوغازلاسه (اِنْ کَانَ) اگر بولسه بلارنك هر برسینك (یَقْدِرُ) کوچی یتار بولسه (عَلَی الذَّبْحِ) بوغازلاوارینه (وَیَعْقِلُ) دخی بلور بولسه (التَّسْمِیَةَ) بسم الله نی (حَلَّ) بلارنك بوغازلاغان حیوانلارنی آشاو حلال بولور (وَاِلَّا) اگر بوغازلاو برلن بسم الله‌نی بلماسه‌لر (فَلَا) بس بولارنك بوغازلاغان حیوانی درست بولماس (وَمَتْرُوكُ التَّسْمِیَةَ) بسم الله‌نی ترك قیلوچینك بوغازلاغان حیوانی (عَمْدًا) قصد قیلوب ترك قیلوچینك (مَیْتَةٌ) اوله کسه‌در (وَمَتْرُوکُهَا نَاسِیًا) دخی اونطب بسم الله‌سی ترك قیلنمش کشینك بوغازلاغان حیوانی (حَلَالٌ) حلالدر (وَوَقْتُ التَّسْمِیَةَ) بسم الله ایتونك وقتی (فِی غَیْرِ الصَّیْدِ) کییکلدن باشقه‌ده (عِنْدَ الذَّبْحِ) بوغازلاغان وقتده‌در (وَفِی الصَّیْدِ) دخی کییکده بسم الله ایتونك وقتی (عِنْدَ الرَّمْیِ) اوق آطقان وقتده‌در (اَوْ اِرْسَالِ الْجَارِحِ) یا یسه جراحت قیلوچی حیواننی یبه‌رگن وقتده‌در (وَلَوْ اَضْجَعَ) دخی اگر یاطقزسه (شَاةً) قوینی (وَسَمّٰی) دخی بسم الله ایتسه (وَذَبَحَ) دخی بوغازلاسه (غَیْرَهَا) باشقه قوینی (بِتِلْكَ التَّسْمِیَةَ) اوشبو بسم الله برلن (لَمْ تَحِلَّ) حلال بولماس (بِخِلَافِ الْاِرْسَالِ) جراحت قیلوچی حیواننی یبرونك خلافنچه (وَالرَّمْیِ) دخی اوق آطونك خلافنچه بولارده بسم الله آیتو آلدگه بولور نیندی قوشغه ایرشسه‌ده حلال بولور (وَلَوْ اَضْجَعَ) دخی اگر یاطقزسه (شَاةً) قوینی (وَسَمّٰی) دخی بسم الله آیتسه (ثُمَّ رَمٰی) مونك صوکنده آطسه (السِّکِّینَ) پچاقنی (وَذَبَحَ) دخی بوغازلاسه قوینی (بِآخَرَ) ایکنچی پچاق برلن (حَلَّتْ) حلال بولور اول قوی (وَلَوْ سَمّٰی) دخی اگر بسم الله آیتسه (عَلٰی سَهْمٍ) اوق اوزرینه (ثُمَّ رَمٰی) مونك صوکنده آطسه (بِغَیْرِهِ) باشقه

اوق برلن (فقتل) بس اولترسه کییکنی (لَمْ یحلّ) حلال بولماس اول کییك (وَلَوْقالَ)
دخی اگر آیتسه (فی التَّسْمیَة) بسم الله آیتوده (بِسْمِ اللّٰهِ وَمُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ) دیوب
(بالرَّفع) محمد دیگان سوزنك دالینك أترسی برلن (وَالنَّصْب) یایسه دالینك
أستی برلن (أَوْ) یایسه تسمیه ده ایتسه (بِسْمِ اللّٰهِ اللّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّی) دیسه یعنی الله نك
اسمی برلن بوغازلایمن بوحیوانننی ای الله قبول ایتکای ایدك بوحیوانننی میندن
دیسه (أَوْمِنْ فُلَانٍ) یایسه فلان کشیدن دیسه (حَلَّ) حلال بولور (وَکُرِهَ) دخی مکروه بولور
(وَلَوْقالَ) دخی اگر ایتسه (بِسْمِ اللّٰهِ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللّٰهِ) دیب (بالجَرّ) محمد دیگان
سوزنك دالینك آستی برلن (لَمْ یحلّ) حلال بولماس (وَلَوْقالَ) دخی اگر ایتسه
(بِسْمَلْ) بسمل دیو (بغیرهاء) هادن باشقه (وَقَصَدَ) دخی قصد قیلسه (به) اول بسمل
دیگان سوزی برلن (التَّسْمیَةَ) بسم الله نی (حَلَّ) بوغازلاغان حیوانی درست بولور
(وَلَوْقالَ) دخی اگر ایتسه بوغازلاغان وقتده (اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلی) دیسه یعنی ای الله
مینی یارلقاغل معناسنده (وَقَصَدَ) دخی قصد قیلسه (به) بو (اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلی) دیگان
سوزندن (التَّسْمیَةَ) بسم الله نی قصد قیلسه (لَمْ یحلّ) حلال بولماس (وَلَوْسَبَّحَ) دخی
اگر بوغازلاغان وقتده سبحان الله دیسه (أَوْحَمِدَ) یایسه الحمدلله دیسه (أَوْکَبَّرَ)
یایسه الله اکبر دیسه (وَقَصَدَ) دخی قصد قیلسه (به) بوسوزلر برلن (التَّسْمیَةَ) بسم
الله نی قصد قیلسه (حَلَّ) حلال بولور (وَلَوْعَطَسَ) دخی اگر توچکرسه (عِنْدَ الذَّبْحِ)
بوغازلاغان وقتده (فَحَمِدَ) بس حمد آیتسه (لَهُ) اول توچکرگانلکی اوچون (لَمْ یحلّ)
حلال بولماس بوغازلاغان حیوانی (فی الأَصَحّ) درستراك روایتده (وَلَوْسَمّٰی) دخی
اگر بسم الله ایتسه (ثُمَّ عَمِلَ) مونك صونکنده عمل قیلسه یعنی اشله سه (عَمَلاً آخَرَ)
ایکنچی اشنی (قَبْلَ الذَّبْحِ) بوغازلاماسدن بورون (قبلَ) ایتلمش بولدی (اِنْ
کانَ) اگر بولسه عمل قیلغان نرسه سی (قَلیلاً) آز بولسه (کَشُربِ ماءٍ) صو اچو کبی
(أَوْتَکَلُّمِ انْسانٍ) یایسه بر آدمگه برسوز سوزلو کبی (حَلَّ) حلال بولور بوغازلاغان
حیوانی (وَالّا) اگر اشلگان نرسه سی آز بولماسه کوب بولسه مثلا طهارت آلو کبی
(فَلا) بس حلال بولماس (وَالذَّبْحُ) دخی بوغازلاو (بَیْنَ الحَلْقِ) بوغاز آراسی برلن

والّلبة

(وَاللَّبَّة) دخی تیون آراسنده‌در یعنی شول ایکی آرا دان بوغازلاو تیوش (وَالْعُرُوق)
(الْمَقْطُوعَةُ) دخی کیسلمش تامورلار (فیه) اول بوغازلاغانده (اَرْبَعَةٌ) دورت تاموردر
(اَلْحُلْقُومُ) صولو جری تورغان تاموردر برسی (وَالْمَرِی) دخی آش برلن صو جری
تورغان تاموردر ایکنچسی (وَالْوَدَجَان) دخی ایکی یاقداغی ایکی قان جری تورغان
تامورلاردر اوچونچسی برلن دورتنچسی (وَلاَبُدَّ) دخی چاره یوقدر (مِنْ قَطْعِ ثَلٰثَة) اوچ
تامورلارنی کیسودان (مِنْهَا) اول دورت تاموردان (اَيَّتُهَا كَانَتْ) کیره‌ك دورت تامورنك
قایسیلاری بولسون (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (اَلذَّبْحُ) بوغازلامقلق (بِكُلِّ مُحَدَّد) هر بر
اوتکون نرسه برلن (اَنْهَرَ) آغزسه اول اوتکون نرسه (الدَّمَ) قان‌ننی (اِلاَّ) مگر
بوغازلاو درست بولماس (السِّنَّ الْمُتَّصِلَ) یاکاقغه توتاشقان سویه‌ك برلن
(وَالظُّفُرَ الْمُتَّصِلَ) دخی قولغه یاآیاقغه توتاش ترناق برلن (وَالْقَرْنَ الْمُتَّصِلَ)
دخی باشقه توتاش موگز برلن (فَاِنَّ الْمَذْبُوحَ) بس درسلکده بوغازلانمش
حیوان (بِهَا) اوشبو توتاش بولغان تش ترناق موگز برلن (مَيْتَةٌ) اولکسه‌در
(وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (اَلذَّبْحُ) بوغازلاماقلق (بِالْمُنْفَصِل) آیورلغوچی برلن
(مِنْهَا) تش ترناق موگزدان یعنی بولارنك آیورلغانلاری برلن بوغازلاو درست
بولور (اِلاَّ) لکن (اَنَّ الذَّبْحَ) درسلکده بوغازلاماقلق بولار برلن (مَكْرُوهٌ)
مکروهدر (وَكَذَا) دخی اوشنداق بوغازلاماقلق مکروه بولور (بِالْعَظْمِ) سویه‌ك
برلن (وَبِكُلِّ مَا) دخی هر آنداالاین نرسه برلن بوغازلاماقلق مکروه بولور (فیه)
بولغوچیدر اول نرسه‌ده (اِبْطَاءُ الْاِمَاتَة) اولترونی کیچکترو (وَيُسْتَحَبُّ) دخی مستحب
بولور (اِحْدَادُ السِّكِّين) پچاقنی اوتکون قیلماقلق (قَبْلَ الْاِضْجَاع) بوغازلی تورغان
حیواننی یاتقزماسدن بورون (وَيُكْرَهُ) دخی پچاقنی اوتکون قیلماقلق مکروه بولور یعنی
قایراماقلق (بَعْدَهُ) یاتقزغان‌نك صوڭنده (وَمَنْ بَلَغَ) دخی بر کشی ایرشدرسه
(السِّكِّينَ) پچاقنی (اَلنُّخَاعَ) موین سویه کینك آرقه بیلکینه (اَوْقَطَعَ) یایسه
کیسسه (رَأْسَهُ) باشنی بتونلای (حَلَّ) حلال بولور (وَكُرِهَ) دخی مکروه بولور
(وَكُلُّ زِيَادَةِ تَعْذِيب) هربر آرتق عذاب قیلو (لاَيُحْتَاجُ) محتاج بولنماس بولسه

(الَيْها) اول آرتق عذاب قيلوغه (مَكْرُوهَةٌ) مكروه‌در اول آرتق عذاب قيلو (كَجَرِّ الْمَذْبُوحِ) بوغازلانمش حيواننى تارتو كبى (برجله) آياغى برلن (الَى الْمَذْبَحِ) بوغازلى تورغان اورنغه (وَسَلْخِه) دخى بوغازلانمش حيواننك تيرسنى طوناوكبى (قَبْلَ اَنْ يَتِمَّ) تمام بولماسدان بورون (مَوْتُهُ) اول بوغازلانمش حيواننك اولوى (وَكَذَا) دخى اوشنداق تيرسنى طوناو مكروه بولور (لَوْمَاتَ) اگر بوغازلانمش حيوان اولسه (وَلَمْ يَبْرُدْ) دخى صالقنلانمه‌سه (اَيْضًا) ينه‌ده (عِنْدَ الْبَعْضِ) بعض عالملر قاشنده (وَلَوْ ذَبَحَ) دخى اگر حيواننى بوغازلاسه (مِنَ الْقَفَاءِ) بيلكه سندن (وَبَقِىَ) دخى قالسه اول بوغازلانغان حيوان (حَيًّا) ترك بولوب قالسه (حَتّٰى قَطَعَ) كيسكانگه قدرى (اَلْعُرُوقَ الثَّلٰثَةَ) اوچ تامورنى (حَلَّ) حلال بولور (وَكُرِهَ) دخى مكروه بولور (وَاِلَّا) اگر اوچ تامورنى كيسكانگه قدر ترك بولوب قالسه (فَلَا) بس حلال بولماس (وَمَا) دخى شول حيوان كم (اسْتَأْنَسَ) ايوگه مونس بولسه (مِنَ الصَّيْدِ) كييكدن (فَذَكٰوتُهُ) بس اول كييكنك بوغازلانوى (الذَّبْحُ) توين برلن بوغاز آراسندن‌در (وَمَا) دخى شونداين حيوان (تَوَحَّشَ) وحشى لندى (مِنَ النَّعَمِ) دورت آياقلى حيواندن (بصيال) آدملرگه قصد قيلو برلن (اَوْنَدَّ) يايسه آدملردن قاچو برلن (فَذَكٰوتُهُ) بس اول وحشى لنكان ايو حيوانى‌نك بوغازلانوى (اَلْجُرْحُ) بر يبرندن جراحتلودر (بشرط قصد الزكوة) بوغازلاونى قصد قيلو شرطى برلن (لَادَفْعِ الصِّيَالِ) آدملرگه حمله قيلونى يبرو وبترو قصدى برلن بولماسه جراحتلوى (فَقَطْ) يالغز بوقصد برلن بولماسه (وَكَذَا) دخى اوشنداق (الْبَعِيرُ) تيه (اَلْوَاقِعُ) تشكوچى بولسه (فِى الْبِئْرِ) قويوغه (اِذَا لَمْ يَكُنْ) هر قيچان ممكن بولماسه (ذَبْحُهُ) اول قويوغه توشكان تيه‌نى بوغازلى تورغان اورنندن بوغازلاو (وَلَمْ يَتَوَهَّمْ) دخى وهم‌ده قيلنمش بولماسه (مَوْتُهُ) اول تيه‌نك اولووى (بَعْدَ الْجُرْحِ) جراحتلگان صوكنده (بالماء) صو برلن بوتيه‌نى بوغازلاو نيندای يبرندن بولسه‌ده جراحتلاو برلن بولور (وَالشَّاةُ) دخى قوى (اِنْ نَدَّتْ) اگر قاچسه (فِى الصَّحْرَاءِ) ياپانده (فَهِىَ) بس اول قوى (وَحْشِيَّةٌ) وحشى‌در بس آنى بوغازلاو بر

بیرندن جراحت قیلودر (وَاِنْ نَدَّتْ) دخی اگر قاچسه قوی (فی الْمِصْر) شهرده (فَلَا) بس وحشی بولماس بس اول قوینی بوغازلاو توین برلن بوغاز آراسندن در (بخلاف الْبَعیر) تیه‌نك خلافنچه (وَالْبَقَر) دخی صغرنك خلافنچه یعنی تیه برلن صغر کیراك یاپانده قاچسونلار کیراك شهرده قاچسونلار قاچو برلن وحشی بولوب اورلورلر (وَالْمُسْتَحَبُّ) دخی مستحب (فی الْابل) تیه‌ده (النَّحْرُ) نحر مستحب یعنی موینی‌نك توبانننده کوکراگی یانندن چالو (وَفی الْبَقَر) دخی صغرده مستحب (وَالْغَنَم) دخی قوی‌ده مستحب (الذَّبْحُ) تربن ایله بوغاز آراسندن بوغازلاماقلق (وَیُکْرَهُ) دخی صغر برلن قویده مکروه بولور (النَّحْرُ) کوکراك یانندن بوغازلاماقلق (وَالْجَنینُ الْمَیِّتُ) اچندن چقغان اولوك بالا (منَ الذَّبیحَة) بوغازلانغان حیواندن (حَرَامٌ) حرامدر اول اولوك بالا (وَاِنْ تَمَّ) گرچه تمام بولسه‌ده (خَلْقُهُ) یاراطلوی یعنی بوونلر چغب کامل‌لنگه ایرشکان بولسه‌ده (وَالْمُنْخَنِقَةُ) دخی بوولغان حیوان (وَالْمَوْقُوذَةُ) دخی آغاچ برلن یا تاش برلن صوغلغان حیوان (وَالْمُتَرَدِّیَةُ) دخی بیوك اورندن یغلب توشکان حیوان (وَالنَّطیحَةُ) دخی سوزلمش حیوان (وَفَریسَةُ السَّبعِ) دخی یرتقوچی حیوان جراحتلب قورصاغنی یارغان حیوان (وَالذِّئْب) دخی بوری جراحتلب قورصاغنی یارغان حیوان (اِذَا ذُبِحَتْ) هر قیچان بوغازلانمش بولسه‌لار (وَفیهَا) دخی بولسه اول حیوانلارده (حَیٰوةٌ) تركلك (مِثْلُ حَیٰوة الْمَذْبوح) بوغازلانمش حیوان تركلكی کبی (حَلَّتْ) حلال بولور اول حیوانلار (وَیُکْرَهُ) مکروه بولور (ذَبْحُ ذی الْحَمْل) حمل ایاسی حیواننی بوغازلاماقلق (اَلْمُقَرَّب) یاقین بولسه (وِلَادَتُهَا) اول حیوان‌نك بالاتوغدروی (وَلَوْرَمیٰ) دخی اگر آطسه آوچی (حَمَامَةً) کوگارچننی (فی الْهَوَاء) هواداغی کوگارچننی (اِنْ کَانَتْ) اگر بولسه اول کوگارچن (ضَالَّةً) یوغالغان وآداشقان بولسه (عَنْ مَنْزِلهَا) خواجه‌سینك ایوندن (تَحِلُّ) حلال بولور (وَاِنْ کَانَتْ) دخی اگر بولسه اول کوگارچن (تَهْتَدی) کونلر بولسه یعنی توغری بارور بولسه (الَیْه) خواجه‌سینك ایوینه (لَمْ تَحِلَّ) حلال بولماس (اِلَّا) مگر حلال بولور (اِذَا اَصَابَ) هر قیچان ایرشسه (السَّهْمُ) اوق (مَذْبَحَهَا) بوغازلانا تورغان

اورنينه يعنى بوصورتده وحشى بولمى اوّلگى صورتده وحشى بولا (وَكَذَا الظَّبيُ الْمُسْتَأْنَسُ) اوشنداق ايوگه مونس‌لنگان قركجه‌سى (لَوْخَرَجَ) اگرچقسه (اِلَى الصَّحْرَاءِ) صحراغه (فَرَمَاهُ) بس آطسه اول قركجه‌سنى (رَجُلٌ) برابر (اِنْ اَصَابَ) اگر ايرشسه يعنى تيسه اوق (مَذْبَحَهُ) بوغازلانا تورغان اورنينه (حَلَّ) حلال بولور اول قركجه‌سى (وَاِلَّا) اگرده اوق بوغازلانا تورغان اورنينه ايرشماسه (فَلَا) بس حلال بولماس .

(كتاب الكراهية)

(كِتَابُ الْكَرَاهِيَةِ) مكروه‌لار بياننده كيلگان كتابدر اوشبو (كُلُّ مَكْرُوهٍ) هر بر مكروه (فِى كِتَابِ الْكَرَاهِيَةِ) كراهيت كتابنده (فَهُوَ) بس اول مكروه (حَرَامٌ) حرام‌در (عِنْدَ مُحَمَّدٍ) امام محمد قاشنده (وَعِنْدَ اَبِى حَنِيفَةَ) دخى امام اعظم قاشنده (وَاَبِى يُوسُفَ) دخى امام‌ابويوسف قاشنده (رَحِمَهُمَا اللّٰهُ) الله تعالى‌نك رحمتى بولغاى ايدى بوايكسينه (هُوَ) اول مكروه (اِلَى الْحَرَامِ) حرام‌غه (اَقْرَبُ) ياقينراقدر (فَلِهٰذَا) بس‌اوشبونك‌اچونده يعنى مكروه امام‌محمدقاشنده عين حرام بولوب امام اعظم برلن امام ابويوسف قاشنده حرام‌غه ياقين بولغانلقى اوچونده (عَبَّرْنَا) تعبير قيلدق بزلر (عَنْ اَكْثَرِ الْمَكْرُوهَاتِ) مكروه‌لارنك كوبراكندن (بِالْحَرَامِ) حرام برلن تعبير قيلدق بزلر (وَيَحْرُمُ) دخى حرام بولور (اَلْاَكْلُ) آشاو (وَالشُّرْبُ) دخى اچو (وَالْاِدِّهَانُ) دخى مايلانو (وَالتَّطَيُّبُ) دخى خوش ايسلنو (فِى اٰنِيَةِ الذَّهَبِ) آلتون صاوتده (وَالْفِضَّةِ) دخى كمش‌صاوتده (لِلرِّجَالِ) ايرلرگه حرام بولور (وَالنِّسَاءِ) دخى خاتونلارغه حرام بولور (وَكَذَا) دخى اوشنداق حرام بولور (كُلُّ اسْتِعْمَالٍ) هربر استعمال (كَالْاَكْلِ) آشاو حرام بولغان كبى (بِمِلْعَقَةِ الذَّهَبِ) آلتون قاشق برلن (وَالْفِضَّةِ) دخى كمش قاشق برلن (وَالْاِكْتِحَالِ) دخى سرمه تارتو كبى (بِمِيلِهِمَا) آلتون برلن كمش‌نك قالاغى برلن (وَاتِّخَاذُ الْمُكْحُلَةِ) دخى سرمه صاوتى توتماقلق حرام (وَالْمِرْآةِ) دخى كزگى توتماقلق حرام (وَالدَّوَاةِ) دخى قاره صاوت توتماقلق

حرام

حرام (مِنَ الْفِضَّةِ) كمشدن (وَتَحِلُّ) دخی حلال بولور (آنِيَةُ الزُّجَاجِ) پیالا صاوتنی استعمال قیلو (وَالْبِلَّوْرِ) دخی بلور صاوتنی استعمال قیلو (وَالْعَقِيقِ) دخی عقیق صاوتنی استعمال قیلو (وَالنُّحَاسِ) دخی باقر صاوتنی استعمال قیلو (وَالرَّصَاصِ) دخی قورغاشن صاوتنی استعمال قیلو (وَنَحْوِهَا) دخی موکار اوخشاغان صاوتلارنی استعمال قیلو حلال بولور (وَيَحِلُّ) دخی حلال بولور (الشُّرْبُ) اچمکلك (فِي الْإِنَاءِ الْمُفَضَّضِ) کمشلنمش صاوتده (وَالْمُضَبَّبِ) دخی باغلانمش صاوتده (بِالْفِضَّةِ) کمش برلن یعنی کمش برلن یامالمش صاوتك (وَالْجُلُوسُ) دخی اولترماقلق حلال بولور (عَلَى الْكُرْسِيِّ) تخت اوزرینه (وَالسَّرِيرِ) دخی اوروندوق اوزرینه (وَالسَّرْجِ) دخی اییار اوزرینه (الْمُفَضَّضِ) کمشلنمش بولسه (بِشَرْطِ اتِّقَاءِ مَوْضِعِ الْفِضَّةِ) کمش اورنندن صاقلانو شرطی برلن (فِي الْكُلِّ) بارچه‌سنك یعنی کرسیك هم سریرده هم اییارده (وَكَذَا) دخی اوشنداقدر اختلاف (فِي اللُّجَامِ) جوگانده (وَالرِّكَابِ) دخی اوزانگوده (وَالثَّفَرِ) دخی اوزانگو قایشنك یعنی بولار کمشلگان بولسه کمشلی اورنندن توتودن صاقلانو شرطی برلن بولارنی استعمال درست بولور (وَهَذَا) اوشبو کمشلی اورندن توتودن صاقلانو شرطی برلگنه درست بولو (فِيمَا) شول نرسه‌ده بولور (يَخْلُصُ) خالص بولور (مِنْهُ) اول نرسه‌دن (شَيْءٌ) بر نرسه یعنی کمشنی آیروب آلو ممکن بولغان نرسه‌ده بولور (فَأَمَّا التَّمْوِيهُ) بس امابویاماقلق ویلدرلاماقلق یعنی باقرنی آلتون صوی یا کمش صوی برلن بویاو (الَّتِي) شوندااین بویاوکم (لَا يَخْلُصُ) آیورلماس (مِنْهَا) اول بویاودن (شَيْءٌ) هیچ بر نرسه (فَمُبَاحٌ) بس مباحدر اول بویالغان نرسه‌نی استعمال قیلو (مُطْلَقًا) مطلقا (كَالْعَلَمِ) آلتون وکمشدن بولغان علامت کبی (فِي الثَّوْبِ) کیمده (وَمِسْمَارِ الذَّهَبِ) دخی آلتون قداق کبی (فِي الْفَصِّ) یوزك قاشنده (وَيَحِلُّ) دخی حلال بولور (تَذْهِيبُ السَّقْفِ) ایو توبه‌سنی آلتونلاماقلق (وَمَنْ) دخی بر کشی (دُعِيَ) اندلمش بولسه (إِلَى ضِيَافَةٍ) قوناقغه (فَوَجَدَ) بس تابسه (ثَمَّةَ) اوشبو اورنك (لَعِبًا) اویوننی (أَوْ غِنَاءً) یایسه اویونلی کویلرنی (يَقْعُدُ) اولترور (إِنْ كَانَ) اگر

بولسه (غَيرُ قُدْوَة) الوغ كشى بولودن باشقه يعنى قاضى يايسه حاكم بولماسه (وَيمنَعُ) دخى اهل مجلسنى بواشلردن طيار (اِنْ قَدَرَ) اگر طيیارغه كوچى بيتسه (وَاِنْ كَانَ) دخى اگر ضيافتكه انلالمش كشى بولسه (قُدْوَةً) آثار اييارلمش كشى بولسه (كَالْقَاضِى) يعنى قاضى وحاكم كبى (وَالْمُفْتِى) دخى مفتى كبى (وَنَحْوِهِمَا) دخى بو ايكسينه اوخشاغان كشيلر كبى (يَمْنَعُ) طيیار اهل مجلسنى بواشلردن (وَيَقْعُدُ) دخى اولتررشول مجلسده (فَاِنْ عَجَزَ) بس اگر عاجز بولسه (عن المنع) طيیودن (خَرَجَ) چغار اول مجلسدن (وَاِنْ كَانَ) دخى اگر بولسه (ذٰلِكَ) اوشبو اوين كلكولر (عَلَى الْمَائِدَةِ) طابن اوزرنده (اَوْكَانُوا) يايسه بولسالار اهل مجلس (يَشْرَبُونَ) أچربولسه‌لار (اَلْخَمْرَ) خمرنى (خَرَجَ) چغار (وَاِنْ لَمْ يَكُنْ) دخى اگرچه بولماسه‌ده مجلسدن چغار (قُدْوَةً) خلقنك اييارلمش كشيسى (وَاِنْ عَلِمَ) دخى اگر بلسه اوين كولكى بارلغنى (قَبْلَ الْحُضُورِ) مجلسگه حاضر بولودن بورون (لَايَحْضُرُ) حاضر بولماس مجلسكه (فِى الْوُجُوهِ) وجه‌لرده (كُلِّهَا) بارچه‌سنده يعنى كيراك اوين كلكودن طيوغه كوچى يتسون كيراك يتماسون كيراك خلقنك اييارلمش كشيسى بولسون كيراك بولماسون (وَيَحْرُمُ) دخى حرام بولور (شُرْبُ لَبَنِ الْاُتُنِ) آنا ايشاك سوتنى أچو (وَاَبْوَالِ الْابِلِ) دخى تيه‌لر بوللرنى أچو حرام بولور (لِلتَّدَاوِى) دارو اوچون (وَاَكْلُ لَحْمِ الْابِلِ) دخى تيه ايتنى آشاو حرام بولور (وَالْبَقَرِ) دخى صغر ايتنى آشاو حرام بولور (اَلْجَلَّالَةِ) نجس آشاوچى بولسه‌لار اول تيه برلن صغر (وَشُرْبُ لَبَنِهِمَا) دخى نجس آشاوچى تيه برلن صغرنك سوتنى أچو حرام بولور (بِخِلَافِ الدَّجَاجَةِ الْمُخَلَاةِ) بوش يبرلگان تاوقنك خلافنچه يعنى آنك ايتنى آشاو حرام توگل (فَاِنْ حُبِسَتْ) بس اگر يابلمش بولسه براورنغه نجس آشاوچى تيه برلن صغرنى (وَعُلِفَتْ) دخى پاك آزق آشاتلمش بولسه (حَلَّتْ) حلال بولوراول تيه برلن صغرنك ايتنى آشاو (وَهُوَ) اول يابب آصراو (مُقَدَّرٌ) چيكلنمشدر (فِى الْابِلِ) تيه‌ده (بِاَرْبَعِينَ يَوْمًا) قرق كون برلن (وَفِى الْبَقَرِ) دخى صغرده چيكلنمشدر (بِعِشْرِينَ يَوْمًا) يكرمى كون برلن (وَفِى الشَّاةِ) دخى

قوی‌ده چیکلنمش‌در (بِعَشْرَةِ اَیّام) اون کون برلن (وَفِی الدَّجاجَة) دخی تاوقده
چیکلنمشدر (بِثَلٰثَةِ اَیّام) اوچ کون برلن (وَلَوْرَضَعَ) دخی اگر ایمسه (جَدْیٌ)
کجه بالاسی (لَبَنَ الخِنْزِیر) دوکغز سوتنی (فَهُوَ) بس‌اول کجه بالاسی(کَالْجَلاّلَة)
نجس آشاوچی تیه وصغر کبی حرامدر یعنی آشاو حرام‌در (وَالْحَطَبُ الْمَوْجُودُ)
دخی تابلمش اوطون (فِی الْماءِ) صوده (حَلٰالٌ) حلال‌در (اِنْ لَمْ یَکُنْ) اگربولماسه
(لَهُ) اول اوطون اوچون (قِیمَةٌ) قیمت بولماسه (وَالثَّمَرُ السّاقِطُ) قویولب توشکان
بیمش (تَحْتَ الشَّجَر) آغاج آستنه (لاٰیَحِلُّ) حلال بولماس اول یمشنی آشـاو
(فِی الْمِصْرِ)شهرده (وَاَمّا) اما (خٰارِجَ الْمِصْرِ) شهرنك طشنده (فَاِنْ کٰانَ) بس‌اگر بولسه
اول یمش(مِمّا) شول‌نرسه جمله سندن(یَبْقٰی) اُچرمی قالوربولسه(کَالْجُوز)چیکلاوك کبی
(وَاللُّوز) دخی‌بادم کبی (لاٰیَحِلُّ) حلال بولماس‌اول‌بیمش (وَاِنْ کٰانَ) دخی اگر
بولسه اول‌بیمش(مِمّا) شول‌نرسه جمله سندن (لاٰیَبْقٰی) اُچرمی قالماس زردالوارك
آلما دولی آرمود کبیلر (حَلَّ) حلال بولور (حَتّٰی یَنْهٰی) طیغانغه قدری (عَنْهُ)
اول بیمشنی آلودان (صٰاحِبُهُ) اول یمشنك ایه‌سی (وَیَحِلُّ) دخی حلال بولور
(الثَّمَرُ الْمَوْجُودُ) تابلمش‌بیمش (فِی الْماءِ) صوده (الْجٰارِی) آقغوچی‌صوده (وَاِنْ
کَثُرَ) گرچه کوب بولسه‌ده (وَلَوْوَقَعَ) دخی اگر توشسه (مٰا) شول نرسه (نُثِرَ)
صاچلمس بولور (مِنَ السُّکَّر) شکردن بولغوچی (اَوِالدَّرٰاهِم) یایسه درهم‌لردن
بولغوچی (فِی حَجْرِ رَجُل) بر ایرنك ایتا کینه توشسه (فَاَخَذَهُ) بس آلسه اول
صاچلمش نرسه‌نی (غَیْرُهُ) ایتاك ایاسندن باشقه کشی (حَلَّ) حلال بولور اول
صاچلمش نرسه (لَهُ) اول آلغوچیغه (اِلاّ) مگرحلال بولماس (اَنْ یَکُونَ) بولماقلغی
وقتنده (الْاَوَّلُ) اوّلـگی ایر (تَهَیَّأَ) حاضرلر بولغان وقتنده (لَهُ) اول صاچلمش
نرسه اوچون (اَوْضَمَّهُ) یایسه صاچلمش نرسه توشکاچ ایتا کنی یومسه ویابسه
(وَکَذٰا) دخی اوشنداق (لَوْوَضَعَ) اگر قویسه (طَسْتًا) له‌گه‌ن نی (عَلٰی سَطْح)
ایوتوباسی اوزرینه (فَاجْتَمَعَ) بس جییولسه(فیه) اول‌له‌گه‌ن ده (مٰاءُ الْمَطَر) یغمور
صوی (اَنْ وَضَعَهُ) اگر قویسه اول له‌گه‌ن نی (لِذٰلِكَ) اوشبو صو اوچون (فَهُوَ)

بس اول صو (لَهُ) اول لەگەن نی قویغان کشیگه در (وَاِنْ لَمْ یَضَعْهُ) دخی اگر
قویماسه اول لەگەن نی (لِذٰلِكَ) اوشبو صواوچون (فَهُوَ) بس اول صو (لِمَنْ) شول
کشیگه در (اَخَذَهُ) آلدی اول کشی صونی (وَيَحْرُمُ) دخی حرام بولور (اَكْلُ التُّرَاب)
توفراق آشاماقلق (وَالطِّين) دخی بالچق آشاماقلق (وَيَحِلُّ) دخی حلال بولور
(خِضَابُ الْيَدِ) قولنی بویاماقلق (وَالرِّجْلِ) دخی آیاقنی بویاماقلق (لِلنِّسَاءِ)
خاتونلرغه (مَالَمْ تَكُنْ) بولماغان مدتده (فِيهِ) اول بویاوده (تَمَاثِيلُ) صورتلر
(وَيَحْرُمُ) دخی حرام بولور قولنی آیاقنی بویاماقلق (لِلرِّجَالِ) ایرلرگه (وَالصِّبْيَانِ)
دخی صبی لارغه (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی کیره‌ك اول بویاوده صورتلر بولسون کیره‌ك
بولماسون (وَلَا بَأْسَ) دخی بوقدر ضرر (بِخِضَابِ الرَّأْسِ) باشنی بویاساده
(وَاللِّحْيَةِ) دخی سقالنی بویاوده (بِالْحِنَّاءِ) حنابرلن (وَالْوَسْمَةِ) دخی چویت
اسملی بویاو برلن *

(فصـــــل) اوشبو فصل (وَيَحِلُّ) دخی حلال بولور (لُبْسُ الْحَرِيرِ) پشکان یفه‌ك
کییم کییو (وَالْقَزِّ) دخی چیی یفه‌ك کییم کییو (لِلنِّسَاءِ) خاتونلرغه (لَا)
یفاك کییم کییو حلال بولماس (لِلرِّجَالِ) ایرلرگه (وَلَوْ كَانُوا) گرچه بولسه‌لارده
ایرلر (مُقَاتِلِينَ) صوغش قیلوچیلار بولسه‌لار (اِلَّا الْعَلَمُ الْحَرِيرُ) مگر یفاك
علامت حرام بولماس (وَالْمَنْسُوجُ) دخی توغلمش علامت (بِالذَّهَبِ) آلتون برلن
(قَدْرُ اَرْبَعِ اَصَابِعَ) دورت بارماق قدری لی (عَرْضًا) یاسیلق یوزندن (وَلَوْ زَادَ)
دخی اگر آرطسه (عَلَى اَرْبَعِ اَصَابِعَ) دورت بارماق قدری اوزرینه (لَا يَحِلُّ)
حلال بولماس (وَيَحِلُّ) دخی حلال بولور (تَوَسُّدُهُ) یفاك نی توشاب أستینه یاطو
(وَالنَّوْمُ) دخی یوقلاو حلال بولور (عَلَيْهِ) اول یفاك توشاك اوزرینه (لَهُمَا)
ایرلر اوچونده خاتونلر اوچونده (بِخِلَافِ اللِّحَافِ) یفاك یورغانك خلافنچه یعنی
یفاك یورغاننی یابنوب یاطو حلال بولماس (وَيَحِلُّ) دخی حلال بولور (تَعْلِيقُ
السِّتْرَةِ) یفاك پرده‌نی یابشدرو یعنی قرو (عَلَى الْبَابِ) ایشك اوزرینه (لِلْحَاجَةِ)
حاجت اوچون (وَيَحْرُمُ) دخی حرام بولور (تِكَّةُ الْحَرِيرِ) یفاك اشطان باونی

استعمال

استعمال قیلو (وَالدّیباج) دخی آطلاس أشطان باوی استعمال قیلو (وَلَبْنَتُهُما) دخی یفاك برلن آطلاسدن کشناك قویو حرام بولور (وَیَحِلُّ) دخی حلال بولور (لُبْسُ ما) شول کییمنی کییو (سُدٰاه) اول کییمنك بویی (حَریر) یفاکدر (مُطْلَقًا) مطلق یعنی کیراك صوغشده کیسون کیراك باشقه وقتده (وَما) دخی شول کییم (لُحْمَتُهُ) اول کییمنك آرقاوی (حَریر) یفاکدر (وَسُداه) دخی بویی (غَیْرُهُ) یفاکدن باشقه‌در (حَلَّ) حلال بولور اول کییمنی کییو (فِی الْحَرْبِ) صوغش وقتنده (خاصَّةً) خاصلق یوزندن (وَلایَحِلُّ) دخی حلال بولماس (لِلرِّجالِ) ایرلرگه (مِنَ الذَّهَبِ) آلتوندن (شَیْءٌ) هیچ بر نرسه حلال‌بولماس (وَیَحِلُّ) دخی‌حلال بولور (لَهُمْ) اول ایرلرگه (مِنَ الْفِضَّةِ) کموشدن (اَلْخاتَمُ) یوزك حلال بولور (وَالْمِنْطَقَةُ) دخی کمر حلال بولور (وَحِلْیَةُ السَّیْفِ) دخی قلچ بیزاگی حلال بولور (وَالتَّخَتُّمُ) دخی یوزکلنمکلك (بِالْحَجَرِ) تاش برلن (وَالْحَدیدِ) دخی تیمر برلن (وَالصُّفْرِ) دخی جیز برلن یعنی بولاردن یاصالغان یوزکنی کیمکلك (حَرامٌ) حرامدر (لِلرِّجالِ) ایرلرگه (وَالنِّساءِ) دخی خاتونلرغه (وَالْمُعْتَبَرُ) دخی اعتبار قیلنمش یوزکده (اَلْحَلْقَةُ) آلقه‌سی یعنی آلقه‌سی تیمر بولسه یاباقر یاجیز بولسه کییودرست توگل اگر کمش‌بولسه کییودرست (فَیَجُوزُ) بس‌درست بولور (کَوْنُ الْفَصِّ) یوزکنك قاشینك بولوی (حَجَرًا) تاش بولوی (وَیَجْعَلُ) دخی قیلور یوزك کیگانده (اَلرِّجالُ) ایرلر (اَلْفَصَّ) یوزکنك قاشنی (اِلٰی بَطْنِ کَفِّها) اوچینك ایچینه (وَالْاَفْضَلُ) دخی آرتوغراق (لِغَیْرِ الْقاضی) قاضیدن باشقه کشی اوچون (وَالسُّلْطانِ) دخی سلطاندن باشقه کشی‌اوچون (مِمَّنْ) شول کشیدن (لایَحْتاجُ) محتاج بولماس اول کشی (اِلَی الْخاتَمِ) یوزکگه (تَرْکُهُ) اول کشیگه یوزك کییونی قویو آرتوغراق (وَلایَتَجاوَزُ) دخی اوتماس (وَزْنُهُ) اول یوزکنك آغرلغی (مِثْقالًا) بر مثقالدن (وَلایُشَدُّ) دخی باغلانماس (اَلسِّنُّ الْمُتَحَرِّكُ) سلکنه تورغان تشنی (بِالذَّهَبِ) آلتون برلن (بَلْ) بلکه باغلار (بِالْفِضَّةِ) کمش برلن (وَلَوْقُطِعَ) دخی اگر کیسلمش بولسه (اَنْفُهُ) بر کشینك بورنی (اَوْسَقَطَ) یایسه توشسه (سِنُّهُ) بر کشینك

تشى (عَوَضَهُ) عوض‌لار آنى (بفضّة) كمش برلن يعنى اول تشنى يا بورننى كمش برلن قيلدرور (فَان انتَن) بس اگر كمش برلن قيلدرغان‌ده بورنى يا تشى ايسلنسه (عَوّضَهُ) عوض‌لاندرور اول بورننى يا تشنى (بذَهَب) آلتون برله (ويحرم) دخى حرام بولور (الْباسُ الصّبْيان) صبيلرغه كيگزمكلك (الذَّهَب) آلتوننى (وَالْحَرير) دخى يفاك‌نى (وَالْاثمُ) دخى گناه (عَلَى الْمُلْبس) كيگزوچى كشى اوزوينه بولور (وَيحْرُمُ) دخى حرام بولور (حَمْلُ الْمنديل) قول ياولغنى يوكلاو يعنى قول ياولغنى استعمال قيلو (تَكَبُّرًا) تكبرلك اوچون (وَيَحِلُّ) دخى حلال بولور قول ياولغنى استعمال قيلو (لمَسْح الْعرْق) تنده‌گى تيرنى سرتو اوچون (وَبَلَل الْوُضُوء) دخى طهارت يوشلكنى سرتو اوچون (وَالْمُخَاط) دخى مانقه‌نى سرتو اوچون (وَنَحْوِهَا) دخى موكار اوخشاغان نرسه‌لرنى سرتو اوچون (كَالتَّرَبُّع) توگارك ئولترو كبى (يَحِلُّ) حلال بولور (للْحَاجَة) حاجت اوچون (وَيَحْرُمُ) دخى حرام بولور (تَكَبُّرًا) تكبرلك اوچون (وَيَحِلُّ) دخى حلال بولور (رَبْطُ الرَّتيمة) بر نرسه‌نى ايسكه تشرو اوچون بارماقغه يپ بيلاو ❁

(فصــــل) اوشبو فصل قاراو برلن توتو بياننده (وَيحْرُمُ) دخى حرام بولور (النَّظَرُ) قاراماقلق (الى غَيْر الْوَجْه) يوزدن باشقه‌غه (وَالْكَفَّيْن) دخى ايكى اوچدن باشقه‌غه (منَ الْحرَّة الْاَجْنَبيَة) ياط آزاد خاتوندن (وَفى الْقَدَم) ياط آزاد خاتون‌نڭ آياغينه قاراوده بولغوچيدر (روَايَتَان) ايكى روايت بولغوچيدر امام اعظم‌دن يعنى بر روايتكه بناءً قاراو حرام بر روايتكه بناءً حلال (فَانْ خَافَ) بس اگر قورقسه (الشَّهْوَةَ) شهوه‌دن (لَمْ يَنْظُرْ) قاراماس (الى وَجْههَا) ياط آزاد خاتون‌نڭ يوزينه (اَيْضًا) ينه‌ده (الّا) مگر قارار (للْحَاجَة) حاجت اوچون (وَكَذَا) دخى اوشنداق يوزگه قاراماس (لَوْشَكَّ) اگر شهوه‌ده شك قيلسه (وَلَا يَحلُّ) دخى حلال بولماس (للشّابّ) ياش ايرگه (مَسُّ الْوَجْه) ياط خاتون‌نڭ يوزينى توتماقلق (وَالْكَفَّيْن) دخى ايكى اوچنى توتماقلق (وَانْ اَمنَ) گرچه امين بولسه‌ده (منَ الشَّهْوَة) شهوه‌دن (الّا) مگر يوزنى ايكى اوچنى توتو حرام بولماس (منْ عَجُوز)

قارچقدن کم (لاتشتهی) آرزو قیلماس اول قارچق (فتحل) بس حلال بولور (المصافحة) اول قارچق برلن کورشمکلك (ونحوها) دخی کورشوگه اوخشاغان نرسه‌لر حلال بولور (وکذا) دخی اوشنداق کورشو حلال بولور (لوکان) اگر بولسه کورشوچی (شیخا) قارت کشی (امن) امین بولسه (علیه) اوزینه (وعلیها) دخی کورشلمش خاتون اوزرینه (فان خاف) بس اگر کورشوچی کشی قورقسه (علیها) اول کورشلمش خاتون اوزرینه شهوتدن (یحرم) حرام بولور کورشو (والصغیرة) دخی کچکنه قز بالا (التی) آندایین قز بالا کم (لاتشتهی) آرزو قیلماس بولسه (یحل) حلال بولور (مسها) اول کچکنه قز بالانی توتو (ویحل) دخی حلال بولور (للقاضی) قاضیغه (عندالحکم) حکم وقتنده (وللشاهد) دخی شاهدکه حلال بولور (عندالاداء) شهادتنی اوته‌گان وقتده (وللخاطب) دخی نکاحلاب خاتون آلونی تلاگوچیگه حلال بولور (النظر) قاراو حلال بولور (مع خوف الشهوة) شهوتدن قورقو برلن (ولکن) آلای بولسه‌ده (یقصد) قصد قیلور (به) اول قاراو برلن (الحکم) قاضی حکمنی قصد قیلور (والشهادة) دخی گواهلق بیروچی گواهلق بیرونی قصد قیلور (واقامة السنة) دخی نکاحلاب خاتون آلونی تلاگوچی سنتنی اوتاونی قصد قیلور (بقدر الامکان) ممکن بولغان قدری (لا) قصد قیلماس (قضاء الشهوة) شهوتنی اوتاونی (ویحل) دخی حلال بولور (للطبیب) طبیبگه (النظر) قاراماقلق (الی موضع المرض) آورو اورنینه (منها) اول یاط خاتوندن (ان لم یمکنه) اگر ممکن بولماسه طبیبگه (تعلیم امراة) بر خاتونغه اویراتمکلك (ثم یستر) مونك صوکنده أرتر (ماوراء موضع المرض) آورو اورنندن باشقه اورننی (وینظر) دخی طبیب قارار آورو اورننی (ویغمض) دخی یومار (بصره) کوزینی (مااستطاع) کوچ یتکان قدری (وکذا الخافضة) دخی اوشنداقدر حکمده خاتونلرنی سنت قیلوچی خاتونده یعنی اولده سنت قیلنه تورغان یېرگه قارار ممکن بولغانده کوزلرنی یومار (والختان) دخی ایرلرنی سنت قیلوچی کشیده ممکن بولغانده قاراودن صاقلانور (والحاقن) دخی دبرگه

دارو صالوب دارو قیلوچی کشیده ممکن بولغان قدری قاراودن صاقلانور (وَیَنْظُرُ) دخی قارار (الرَّجُلُ) ایر (مِنَ الرَّجل) ایردن (الیٰ جمیع بَدَنه) بارچه تنی اوزرینه (الّا) مگر قاراماس (عَوْرَتَهُ) ایرنڭ عورتینه یعنی کندك آستندن تز آستینه قدر بولغان ییرگه (وَیَمَسُّ) دخی توتار ایر ایکنچی ایرنڭ اعضاسندن (ما) شول نرسه‌نی یعنی اعضانی (یَنْظُرُ) قاریدر ایدی ایر (الیْه) اول اعضاغه یعنی قارارغه یاراغان ییرنی توتارغه ده یاری (وَتَنْظُرُ الْمَرْأَةُ) دخی خاتون کشی قارار (مِنَ الرَّجُل) ایردن (الیٰ ذٰلكَ) اوشبو ایرنڭ عورتندن باشقه بارچه تنینه (انْ اَمنَتْ) اگر امین بولسه (الشَّهْوَة) شهوتدن (وَفی روٰایَة) بر روایتده (اَنَّها) درستلکده اول خاتون (لَاتَنْظُرُ) قاراماس (منهُ) اول یاط ایردن (الّا) مگر قارار (الیٰ ما) شول اعضاسینه (یَنْظُرُ) قاریدر ایدی (هُوَ) اول ایر (الیْه) اول اعضاغه (منْ مَحٰارمه) محرم قردشلرندن (وَتَنْظُرُ الْمَرْأَةُ) دخی خاتون قارار (مِنَ الْمَرْأَة) خاتوندن (الیٰ ما) شول اعضاغه (یَنْظُرُ) قاریدر ایدی (الرَّجُلُ) ایر (الیْه) اول اعضاغه (منَ الرِّجال) ایرلردن (وَیَنْظُرُ) دخی قارار ایر (منْ اَمَته) اوزینڭ کنیزاکندن (الَّتی) شونداین کنیزاك (یَحلُّ) حلال بولور (لَهُ) اول ایرگه (وَطْئُها) اول کنیزاکنی وطی قیلو (وَمنْ زَوْجَته) دخی ایر خاتونندن قارار (الیٰ جمیع بَدَنهِما) خاتونی برله امه‌سینڭ بارچه تنینه (وَیَنْظُرُ) دخی ایر قارار (منْ مَحٰارمه) محرم بولغان قزقردشلرندن (الیٰ ماوَراء الْبَطْن) قورصاغندن باشقه اعضاسینه (وَالظَّهْر) دخی آرقاسندن باشقه اعضاسینه (وَالْفَخْذ) دخی بوطندن باشقه اعضاسینه (وَالْمَحْرَمُ) دخی محرم (كُلُّ مَنْ) هر آنداین خاتوندر (یَحْرمُ) حرام بولور (نكاحُهُ) اول خاتوننڭ نکاحی (عَلَی التَّأْبید) منگولك اوزرینه (بنَسَب) نسب سببلی آنا کبی اوزینڭ قزی کبی دخی بر توغمه قز قردش کبی آتاسی برلن بر توغمه خاتون قردش کبی آناسی برلن بر توغمه خاتون قردش کبی (اَوْرضَاع) یایسه ایمچك ایمو سببلی (اَوْصهْریة) یایسه قدالق وقداچالق سببلی (وَلَوْ اَنَّها) اگرچه اول قدا وقداچالق بولسه ده (بزنًا) زنابرلن (وَیَمَسُّ) دخی

توتار ایر محرم قرداشلرندن (ذٰلكَ) اوشبوقاراوحلال بولغان اعضانی (فَانْ خافَ) بس اگر ایر قورقسه (عَلَيْه) اوزینه (اَوْعَلَيْها) یا ایسه محرم قزقرداشی اوزینه یعنی شهواتدن قورقسه (لَمْ يَنْظُرْ) قاراماس اول ایر محرم قرداشینه ده (وَلاٰيَمَسُّ) دخی توتماس (وَلاٰبَأْسَ) دخی یوقدر ضرر (بالْخَلْوَة) آولاق اورنده بولوده (بِهٰا) اول محرم قزقرداشی برلن (وَالسَّفَر) دخی سفرگه چغوده ضرر یوقدر (مَعَهٰا) اول محرم قز قرداشی برلن (وَيَنْظُرُ) دخی قارار ایر (مِنْ اَمَةِ غَيْره) باشقه کشینڭ کنیزاکندن (اِذٰا اَمِنَ) هر قیچان امین بولسه (مِنَ الشَّهْوَة) قزغودن (اِلٰى مٰا) اول یاط کشینڭ کنیزاکینڭ شول اعضاسینه قارار (يَنْظُرُ) قاریدر ایدی اول ایر (اِلَيْه) اول اعضاغه (مِنَ الْمَحٰارِم) محرم قزقرداشلرندن (وَلَوْكٰانَتْ) گرچه بولسه ده اول کنیزاك (اُمَّ وَلَده) باشقه کشینڭ ام ولدی بولسه ده (ام ولد) دیو خواجه سندن بالا تابقان خاتوننی ایتورلر (اَوْمُكٰاتَبَتَه) یا یسه باشقه کشینڭ مکاتبه سی بولسه ده یعنی فلان قدر آقچه تابوب کیترسانڭ آزاد بولورسن دیو قولینه یاز و بیرلگان کنیزاك (اَوْمُدَبَّرته) یا یسه باشقه کشینڭ مدبره سی بولسه ده (مدبره) دیومین اولگاچ سین آزاد دیدلگان خاتون کنیزاك گه ایتورلر (اَوْمُسْتَسْعاته) یا یسه باشقه کشینڭ مستسعاسی بولسه (مستسعاة) دیو یعنی ألوشی آزاد بولغان کنیزاکنی ایتورلر (وَفِى الْخَلْوَة) دخی آولاق اورنده بولوده بولغوچیدر (بِهٰا) اول باشقه کشینڭ کنیزا کی برلن (وَالسَّفَر) دخی سفر قلوده بولغوچیدر (مَعَهٰا) اول باشقه کشینڭ کنیزا کی برلن (قَوْلاٰن) ایکی تورلی سوز بولغوچیدر یعنی بر قولده مباح برسنده مباح ترگل دیکانلر (وَيَحِلُّ) دخی حلال بولور (لَهُ) اول یاط ایرگه (مَسُّ ذٰلكَ) باشقه کشینڭ کنیزا کندن قاراو حلال بولغان اوروننی توتماقلق (وَقْتَ الشِّرٰاء) صاتوب آلغان وقتده (وَاِنْ خٰافَ) گرچه قورقسه ده (اَلشَّهْوَة) قزغودان (وَقيلَ) دخی ایتلدی (يَحِلُّ) حلال بولور (لَهُ) اول یاط ایرگه (اَلنَّظَرُ) یاط کشینڭ کنیزا گینه قاراماقلق (وَقْتَ الشِّرٰاء) صاتوب آلغان وقتده (مَعَ خَوْفِ الشَّهْوَة) شهوتدن قورقو بولا تورروب (وَلاٰيَحِلُّ) دخی حلال برلماس (لَهُ)

اول یاط ایرگه (اَلْمَسُّ) یاط کشینىڭ کنیزاگنی تـوتماقلق (مَعَهُ) اول شهوتدن قورقو برلن (وَالْخصی) دخی خصیه لری کیسلگان یعنی پچترلـگان کشی (وَالْمَجْبُوبُ) دخی ذکری کیسلگان کشی (وَالْمُخَنَّثُ) دخی قباحت اشلرقیلموچی کشی (كَالْفَحْلِ) ایرلکه کامل بولغان ایر کبیدر (فی حُکْمِ النَّظَر) قاراو حکمنه یاطخاتونلرغه (وَالْمَسِّ) دخی توتو حکمنه (وَالعَبْدُ) دخی قل (كَالْاَجنَبی) یاط کشی کبیدر (فی رُؤْیَة سَیِّدَتِه) خواجه خاتوننی کوروده یعنی قلغه خواجه خاتونینىڭ یوزندن ایکی اوچندان باشقه غه قاراو حلال توگل (وَیَحِلُّ) دخی حلال بولور (لَهُ) اول قلغه (الدُّخُولُ) کرمكلك (عَلَیْهٰا) اول خواجه خاتونی اوزرینه (مِنْ غَیْر اذْنهٰا) خواجه خاتون نىڭ رخصتندن باشقه (وَیَعْزِلُ) دخی عزل قیلور خواجه یعنی منی صوبنی چیتکه ییبرو درست بولور (عَنْ اَمَتِه) کنیزاگندن (بغَیْر اذْنهٰا) کنیزاگی نىڭ اذنندان ورخصتندن باشقه (وَعَنْ زَوْجَتِه الْحُرَّة) دخی آزاد بولغان خاتونندن عزل قیلور (باذْنهٰا) آزاد خاتونی نىڭ رخصتی برلن (وَعَنْ زَوْجَتِه الْاَمَة) دخی کنیزاك بولغان خاتونندن عزل قیلور (باذْن مَوْلاٰهٰا) اول کنیزاك خاتونی نىڭ خواجه سینىڭ رخصتی برلن (وَیُکْرَهُ) دخی مکروه بولو (تَقْبیلُ الرَّجُل) ایرنىڭ اوپماکلگی (فَمَ الرَّجُل) ایرنىڭ آغزینی (وَمُعٰانَقَتُهُ) دخی ایرنىڭ ایرنی قوچاقلاماقلغی مکروه بولور (وَلاٰ بَأْسَ) دخی یوقدر ضرر (بالْمُصٰافَحَة) ایرنىڭ ایر برلن قول کورشونده (وَقیلَ دخی أیتلدی (لاٰبَأْسَ) ضر یوقدر دیو (بهمٰا) اول ایرنىڭ ایر برلن کورشوی برلن قوچاقلانشونده (اَیْضًا) ینـه ده کورشوده گنه ضرر بولماغان کبی (اذٰاقَصَدَ) هر قیچان قیاسه (بهمٰا) اول کورشو برلن قوچاقلاشودان (اَلْبِرَّ) اینگولـکنی قصد قیلسه (وَالْاكْرٰامَ) دخی حرمتلاونی قصد قیلسه (وَلاٰبَأْسَ) دخی یوقدر ضرر (بتَقْبیل یدالعالم) عالم کشینىڭ قولونی اوبوده (وَالسُّلْطٰان الْعٰادل) دخی عادل پادشاه نىڭ قولونی اوبوده *

(فصـــــل) اوشبو فصل آدملر یاحیوانلر آزقنی بیك قیمت بولونی کوتوب صاتماینچه طرو بیاننده (وَیحرمُ) دخی حرام بولور (احْتکٰارُ اَقْوٰات النّٰاس)

آدملرنڭ آزقلارینی صاتمی صاقلاب تورو (وَالْبهایم) دخی حیوانلارنڭ آزقلارونی صاتمی صاقلاب تورو (فَقَطْ) یالغز آدملر وحیوانلر آزقنی صاتمی صاقلاب تورو امّا آزقدن باشقه نرسه‌لرنی بها قیمتلنسون اوچون صاتمی صاقلاب تورو حرام بولمی (فی الْبَلَدِ الصَّغیر) کچکنه شهرده (وَمن اَمْسَکَ) دخی برکشی صاقلاب صاتمی تورسه (غَلَّةَ اَرْضه) اوز بیری‌نڭ ایگننی (اَوْ) یابسه (مٰا) شول ایگننی (جَلَبَهُ) جیدی اول ایگننی (منْ بَلَدٍ اٰخَرَ) ایکنچی شهردن (حَلَّ) حلال بولور (لَهُ) اول کشیگه (وَیحْرُمُ) دخی حرام بولور (التَّسْعیرُ) حقنی وبهانی بیلگولب قویو (اِلّٰا) مگر حقنی بیلگولاو حرام بولماس (اِذٰا تَعَیَّنَ) هرقیچان حق وبهانی تعیین بیلگولنسه (دَفْعًا) ییرو اوچون (للضَّرَرِ الْعٰام) عام بولغان ضررنی (وَیَحْرُمُ) دخی حرام بولور (بَیْعُ اَرْضِ مَکَّةَ) مکه بیرینی صاتماقلق (وَاجٰارَتُهٰا) دخی مکه بیرینی اجاره‌گه بیرمکلك (وَلٰایَحْرُمُ) دخی حرام بولماس (بَیْعُ اَبْنِیَتهٰا) مکه‌نڭ بنالارونی صاتماقلق (وَیَکْرَهُ) دخی مکروه بولور (التَّعْشیرُ) هر اون آیت اوزرنده برعلامت قیلماقلق (فی الْمُصْحَف) قرآنده (وَالنُّقَطُ) دخی نقطه‌لر مکروه بولور یعنی آست أست أتر قویوب قرآن‌نڭ اعرابنی ظاهر قیلو (وَقیلَ) دخی آیتلدی (یُبٰاح) مباح بولور عشرلو هم نقطه‌لار قیو (فی زَمٰانِنٰا) بزنڭ زمانمزده (وَیَکْرَهُ) دخی مکروه بولور (تَصْغیرُ الْمُصْحف) قرآننی کچکنه قیلماقلق یعنی کچکنه کیساکله قیلوب بیك واق یازوب کچکنه جلدلی قیلماقلق مکروه (وَیُبٰاحُ) دخی مباح بولور (تَحْلیَةُ الْمُصْحَف) قرآننی بیزاکلمکلك (وَنَقْشُ الْمَسْجد) دخی مسجدنی بیزاکلمکلك (وَزَخْرفَتُهُ) دخی مسجدنی زینتلمکلك(بمٰاءِ الذَّهَب) آلتون صوی برلن (منْ غَیْر مٰال الْوَقْف) وقف مالندن باشقه‌دن (وَیَکْرَهُ) دخی مکروه بولور (اسْتخْدٰامُ الخصیان) پچترلگان کشیلردن خدمت ایتدرو (وَلٰابَأْسَ) دخی یوقدر ضرر (بخصٰاء الْبَهٰایم)سویله‌شمی تورغان حیوانلرنی پچترووده (وَانْزٰاءُ الْحَمیر) دخی آطا ایشاکلرنی سیکرتوده ضرر یوقدر (عَلَی الخیل) بیه آطلار اوزرینه (وَلٰابَأْسَ) دخی ضرر یوقدر (بعیٰادَةَ الذّمّی) ذمی‌نڭ حالنی صورارغه بارووده

(ویحرم) دخی حرام بولور (قوله) دعا قیلوچینك سوزی (فی الدعاء) دعاده (اللهم) ای الله (اسألك) صورایمن سیندن (بمقعد العز) عزتك اولترغان اورون برلن (من عرشك) عرشكدن (او) یا ایسه بو طریق دعاده ایتوی حرام بولور (بمعقد العز) صورایمن سیندن عزتك باغلانغان اورون برلن (من عرشك) عرشكدن اولگسی الله تعالی نك عزتی نك عرشك اولطرونی وهم ایتدره ایكنچسی الله تعالی نك عزتی نك عرشكه توتاشونی وهم ایتدره بو درست توكل (او) یا ایسه بو طریق دعاده ایتوی حرام بولور (بحق فلان) ای الله صورایمن سیندن فلان كشی حقنده دیو (او) یا ایسه دعاده ایتوی حرام بولور بو طریق (بحق النبی علیه السلام) ای الله صورایمن سیندن محمد علیه السلام حقنده دیو یعنی بو طریقه دعاده ایتو حرام (ویحرم) دخی حرام بولور (اللعب) اویناماقلق (بالنرد) قارته برلن (والشطرنج) دخی شطرنجی برلن (والاربعة عشر) دخی اون دورت نرسه برلن اوینالا تورغان اویون برلن مثلا بلیارد كبی اویونلر (وكل لهو) دخی هربر اویون حرام بولور (الا المناضلة) مگر حرام بولماس اوق آطوب اویناو (والمسابقة) دخی اوزشدروب اویناو (بالخیل) آط برلن (وملاعبة الرجل) دخی ایرنك اویناوی حرام بولماس (باهله) خاتونی برلن (ویباح) دخی مباح بولور (السلام) سلام بیرو (علی المشغول) شغللنمش كشیگه (بالشطرنج) شطرنجی اویناو برلن (والنرد) دخی قارته اویناو برلن (بنیة التشویش) تشویشلندرو قصدی برلن سلام بیرو (وقیل) دخی ایتلدی (لایباح) مباح بولماس شطرنجی یا ایسه قارته اویناو برلن شغللنوچی كشیگه سلام بیرو (والجوز) دخی چیكلاوك (الذی) شوندایں چیكلاوك (یلعب) اوینار (به) اول چیكلاوك برلن (الصبیان) صبیلار (یوم العید) عید كوننك (یؤكل) آشالور اول چیكلاوكنی یعنی آشاو حلال بولور (ان لم یقامروا) اگر اوطشوب اویناماسه لار (به) اول چیكلاوك برلن (واستماع صوت الملاهی) اویون تاوشلارینی ایشتمكلك (كلها) بارچه سیده (حرام) حرامدر (فان سمع) بس اگر ایشتسه اوین تاوشنی (بغتة)

كينندن (فَهُوَ) بس اول كشى (مَعْذُورٌ) عذرلنمشدر يعنى گناه يوقدر (ثُمَّ) مونكُ صوكنده (يَجْتَهِدُ) توروشور (اَنْ لَا يَسْمَعَ) اوبون تاوشنى اِشتماسىزلككه (مَهْمَا اَمْكَنَ) ممكن بولغان زمانده (وَيَحِلُّ) دخى حلال بولور (ضَرْبُ الدُّفِّ) بارابان صرقماقلق (فِى الْعُرُوسِ) قزقوينينه كياو كرگان كيچده (لِاعْلَانِ النِّكَاحِ) نكاحنى بلدرو اوچون (وَضَرْبِ الطَّبْلِ) دخى طبل صوغو حلال بولور (فِى الْحَجِّ) حجده (وَالْغُزَاتِ) دخى صوغشده (لِاعْلَامِ الْاِنْتِقَالِ) بر اورندن ايكنچى اورنغه كوچونى بلدرو اوچون (لَا) بارابان وطبل صوغو درست بولماس (لِلَّهْوِ) اوين كوللكى اوچون (وَمَا) دخى شول آقچه (يَأْخُذُهُ) آلور اول آقچه نى (اَلْمُغَنِّى) اويناوچى وكويلاوچى كشى (وَالنَّائِحَةُ) دخى ئولك چقغان يورطده تجقرب يغلاوچى كشى (مِنْ غَيْرِ شَرْطِ الْاُجْرَةِ) يالنى وخدمت حقنى شرط قيلودن باشقه (مُبَاحٌ) مباح وحلالدر اول آقچه (وَمَعَ شَرْطِهِ) اجره نى شرط قيلو برلن آلسه (حَرَامٌ) حرامدر اول آقچه (وَلَا تَرْكَبُ) دخى آطلانماس (اَلْمَرْأَةُ) خاتون كشى (عَلَى السَّرْجِ) ايىدر اوزرينه يعنى آط اوزرينه (اِلَّا) مگر خاتون كشى آطقه آطلانور (لِلضَّرُورَةِ) ضرورت اوچون (فِى سَفَرِ الْحَجِّ) حج سفرنده (فَتَرْكَبُ) بس آطلانور خاتون (مُسْتَتِرَةً) أرتلگان حالده (وَمَنْ رَأَى) دخى بر كشى كورسه (مُنْكَرًا) قباحت ويارامااز أشنى (وَهُوَ) اول كوروچى كشى (مِمَّنْ) شول كشى جمله‌سندن بولسه (يَفْعَلُهُ) قيلور اول قباحت ويارامااز أشنى يعنى گرچه اول أشنى اوزيده قيلسه ده (يَلْزَمُهُ) لازم بولور اول كشيگه (اَلنَّهْىُ) طيماقلق باشقه كشنى (عَنْهُ) اول أشدن (حَامِلٌ) يوكلى خاتون (اِعْتَرَضَ) آرقلى كيلسه (اَلْوَلَدُ) بالاسى (فِى بَطْنِهَا) قورصاغنده (وَقْتَ الْوِلَادَةِ) بالانى توغدرغان وقتده (وَخِيفَ) دخى قورقلمش بولسه (عَلَيْهَا) اول خاتون اوزرينه (وَلَمْ يُمْكِنْ) دخى ممكن بولماسه (اِخْرَاجُهُ) اول بالانى چغارو (اِلَّا) مگر ممكن بولور بولسه (بِقَطْعِهِ) اول بالانى كيسو برلنگنه (لَمْ يَجُزْ) درست بولماس (قَطْعُهُ) اول بالانى كيسو (اِلَّا) مگر كيسو درست بولور (اِذَا كَانَ) هر قيچان بولسه (اَلْوَلَدُ) بالا (مَيِّتًا) اولك بولسه (حَامِلٌ) يوكلى وقورصاقلى خاتون (مَاتَتْ) اولدى (فَتَحَرَّكَ) بس سلكندى

(فى بَطْنِهٰا) يوكلى خاتوننڭ قورصاغنده (اَلْوَلَدُ) بالا (فَاِنْ غَلَبَ) بس اگر غـالب بولسه (عَلَى الظَّنِّ) گمان اوزرينه (حَيٰاتُهُ) اول بـالانڭ تركلكى (وَبَقٰائُهُ) دخى اول بالانڭ ترك بولوب قالوى (يُشَقُّ) يارولمش بولور (بَطْنُهٰا) اول خاتوننڭ قورصاغى (مِنَ الْجٰانِبِ الْاَيْسَرِ) صول ياغندن (وَيُخْرَجُ) دخى بالانى چغارلمش بولور (وَيُبٰاحُ) دخى مباح بولور (لِلْمَرْاَةِ) خاتونغه (اِسْقٰاطُ الْوَلَدِ) بالانى توشرمكلك (مٰالَمْ يَتَبَيَّنْ) ظاهر بولماغان مدتده (شَيْءٌ) هيچ بر نرسه (مِنْ خَلْقِهِ) اعضاسندن (رَجُلٌ) بر اير (اِبْتَلَعَ) يوتدى (دُرَّةً) انجونى (اَوْ ذَهَبًا) يايسه آلتوننى (لِغَيْرِهِ) باشقه كشينڭ انجوسنى يا آلتوننى (ثُمَّ مٰاتَ) مونڭ صوڭنده اولدى اول يوتقوچى اير (وَلَمْ يَتْرُكْ) دخى قالدرمادى مالدن (شَيْئًا) هيچ نرسه‌نى (لٰايُشَقُّ) يارلمش بولماس (بَطْنُهُ) اول كشينڭ قورصاغنى (نَعٰامَةٌ) بر آدمنڭ تيه قوشى (اِبْتَلَعَتْ) يوتدى (لُؤْلُؤَةً) انجونى (اَوْشٰاةٌ) يايسه بر آدمنڭ قويى (نَشَبَتْ) كرتدى (رَأْسَهٰا) باشنى (فى وِعٰاءِ الْاٰخَرِ) ايكنچى كشينڭ صاوتنه (وَتَعَذَّرَ) دخى عذرلى بولدى (اِخْرٰاجُهُ) قوينڭ باشنى صاوتدن چغارو (يُنْظَرُ) قارالور (اِلَىٰ اَكْثَرِهِمٰا) تيه قوشى برلن انجونڭ دخى قوى برلن صاوتنڭ كوبرا كينه (قِيمَةً) قيمت يوزندن يعنى انجو برلن صاوتنڭ قيمتى تيه قوشى برلن قوينڭ قيمتندن كوبراك بولسه تيه قوشى ايله قوينى بوغازلانادە تيه قوشى برلن قوى انجو برلن صاوت اياسينه بولا (اگرده تيـه قوشى برلن قوينڭ قيمتى انجو برلن صاوت قيمتندن (كوبراك بولسه بوصورتده انجو تيه قوشى قورصاغنده قـالور صاوتنى واطلور (فَيَغْرَمُ) بس تولر (اَلْمٰالِكُ) انجو برلن صاوتنڭ خواجه‌سى (قِيمَةَ الْاٰخَرِ) تيه قوشى ايله قوى ايتينڭ قيمتنى (وَيَصْنَعُ) دخى قيلور (مٰاشٰاءَ) تلاگان نرسه‌سنى (فيهِمٰا) بوتيه قوشى ايله قوى ايتلرنده بوا‌ولگى صورتده ايكنچى صورتده صاوت قوى ايه‌سينه بولورده صاوت قيمتنى قوى ايه‌سى تولر هم انجوتيه قوشى اياسينه بولوب قالورده قيمتنى تيه قوشى اياسى تولر (وَيُكْرَهُ) دخى مكروه بولور (قَتْلُ النَّمْلَةِ) قرمسقه ئولترمكلك (مٰالَمْ تَبْدَاءْ) باشلاماغان مدتده

اول قرمسه (بالاَذٰی) رنجتو برلن (وَقَتْلُ القَمْلَةَ) دخی بت اولترمکلك (يَجُوزُ)
درست بولور (مُطْلَقًا) مطلق یعنی کیراك رنجتو برلن باشلاسون کیراك
باشلاماسون (وَيُكْرَهُ) دخی مکروه بولور (احراقُ القَمْلَة) بت نی یاندرماقلق
(وَالعَقْرَبِ) دخی چیاننی یاندرماقلق (وَنَحْوِهِمَا) دخی بوایکسینه اوخشاغان
حیوانلرنی یاندرماقلق یلان کبیلرنی (بالنّار) اوط برلن یاندرماقلق مکروه
بولور (وَطَرحِهَا) دخی اول بتنی تاشلاماقلق (حَيَّةً) تری کیونچه اولترمی (مُبَاح)
مباحدر (وَلَيْسَ) ایماس (بِاَدَب) ادب ایماس (وَالخِتَانُ) دخی سنت که اولطرتو
(للرّجال) ایرلر اوچون (سُنَّةٌ) سنتدر(وَلِلنِّسَاءِ) دخی خاتونلر اوچون (مَكْرُمَةٌ)
حرمتدر (وَتُضْرَبُ) دخی صوغلمش بولور (القَبَّةُ) دورت آیاقلی حیواننی
مثلا آطنی (عَلَى النّفار) قاچو اوزرینه (دُونَ العِثار) یغلودان باشقه یعنی
آیب وسرلگب یقلغانلقی اوچون صوغلماس (وَرَكْضُ الدّابَّة) دخی آطنی تیبو
(وَنَخسُهَا) دخی آیاق ئوکچه سنده بولغان تیمر برلن صانچو(للعَرْضِ)عرض قیلو یعنی کورساتو
اوچون (عَلَى المُشْتَرِى) صاتوب آلوچیغه (اَوَاللّهو) یایسه اویون اوچون
(مَكْرُوهٌ) مکروه بولور (وَللجِهَاد) صوغش اوچون آیاق برلن تیبویا ئوکچه داگی
تیمر برلن صانچو (وَغَيْرِه) دخی صوغشدن باشقه نرسه اوچون (مِنْ غَرَضٍ صَحِيح)
درست غرض دان (مُبَاحٌ) مباح وحلالدر صوغوبرلن صانچو(وَالسَّلَامُ) دخی سلام
بیرو (سُنَّةٌ) سنتدر (وَرَدُّهُ) دخی سلام قایتارو (فَرْضُ كِفَايَة) فرض کفایه در
(وَثَوَابُ المُسَلِّم) سلام بیروچینك ثوابی (اَكْثَرُ) کوبراکدر سلام آلوچی نك
ثوابندن (وَلَايَجِبُ) دخی واجب بولماس (رَدُّسَلَامِ السَّائِل) صدقه صوراغوچینك
سلامنی قایتارو صدقه صوراونی بلدرو اوچون گنه سلام بیرگه نلکی اوچون (وَلَا
يَنْبَغِى) دخی تیوش ولایق بولماس (اَنْ يُسَلِّمَ) سلام بیرمکلك (عَلَى مَنْ) شول
کشی اوزرینه(يَقْرَاُ) اوقوربولسه اول کشی (القُرْاٰنَ) قرآننی (وَتَشْمِيتُ العَاطِس)
توچکر گوچیگه جواب بیرمکلك (فَرْضُ كِفَايَة) فرض کفایه در یعنی بعض کشیلر
جواب بیرسه بر مجلسده قالغان لارنك أستندن توشار همه سی جواب بیرسه همه سی

ثوابلى بولور هيچ برسى جواب بيرماسه كلسى گناهلى بولور (وَيُكْرَهُ) دخى مكروه بولور (تَعْليمُ الْبازى) قارچغه ايراتو (بالطَّيرِ الحَىّ) ترى قوش برلن (وَيُباحُ) دخى قارچغه‌نى ايرتو مباح بولور (بالمَذْبوح) بوغازلانمش قوش برلن (وَيُكْرَهُ) دخى مكروه بولور (اَلْغُلُّ) تيمر بوغاوتاقماقلق (فى عُنُقِ الْعَبْدِ) قل‌نلك موينينه (وَلاٰيُكْرَهُ) دخى مكروه بولماس (اَلْقَيْدُ) بوغاولاماقلق قلنى (لِخَوْفِ الاِبٰاق) قاچودن قورقو اوچون (وَيُباحُ) دخى مباح بولور (الْجُلُوسُ) اولطرماقلق (فى الطَّريق) يولده (لِلْبَيْعِ) صاتو اوچون (اِذاكانَ) هرقيچان بولسه‌يول (واسِعًا) كيلك بولسه (لاٰيَتَضَرَّرُ) ضررلانماس (النّاسُ) آدملر (بِهِ) بوكشينك اولطروى برلن (وَلَوْكانَ) دخى اگر بولسه يول (ضَيِّقًا) تاربولسه (لاٰيُباحُ) يولده اولطرو مباح بولماس (وَتُكْرَهُ) دخى مكروه بولور (الْخِياطَةُ) كييم تكه‌كلك (فى الْمَسْجِدِ) مسجدده (وَكُلُّ عَمَلٍ) دخى هر بر عمل مكروه بولور مسجدده (مِنْ اَعْمالِ الدُّنْيا) دنيا عمللرندن (وَيُكْرَهُ) دخى مكروه بولور (الْجُلُوسُ) اولطرماقلق (فيه) اول مسجدده (لِلْمُصيبَةِ) قايغواوچون (ثَلٰثَةَ اَيّام) اوچ كون (وَيُباحُ) دخى مباح بولور اوچ كون اولطرو (فى غَيْرِهِ) مسجددن باشقه اورونده (وَالتَّرْكُ) لكن اولطرونى قويو (اَوْلى) آرتوغراق در (وَلَوْجَلَسَ) دخى اگر اولطرسه (فيه) اول مسجدده (مُعَلِّمٌ) علم ايراتوچى علم ايراتب (اَوْوَرّاقٌ) يايسه يازو يازوچى يازويازوب (فَانْ كانَ) بس اگر بولسه علم ايراتو برلن يازو يازو (حِسْبَةً لِلّٰهِ تَعالى) الله تعالى رضالغى اوچون بولسه دنيا غرضى اوچون بولماسه (لاٰبَأْسَ) ضرر يوقدر مسجدده اولطروده (وَاِنْ كانَ) دخى اگر بولسه علم ايراتو برلن يازو يازو (بِاُجْرَةٍ) يال وحق برلن بولسه (يُكْرَهُ) مسجدده اولطروب علم ايراتو هم يازو مكروه بولور (اِلّا) مگر مكروه بولماس (لِضَرُورَةٍ) ضرورت اوچون (تَكُونُ) بولور بولسه اول ضرورت (بِهِما) اول علم ايراتو برلن يازو برلن يعنى باشقه اورون تابماس مثلا (وَيُكْرَهُ) دخى مكروه بولور (تَمَنِّى الْمَوْتِ) اولم‌نى آرزو قيلماقلق يعنى تلامكلك (لِضيقِ الْمَعيشَةِ) دنيا تركلكى‌نلك تارلغى اوچون (اَوِالْغَضَبِ) يا ايسه

آچو

آچو اوچون (منْ ولَدِه) اوزی‌نك بالاسندن (اَوْ ولَد غَيْرِه) يا ايسه باشقه كشی بالاسندن (ولَابأْس) دخی ضرر يوقدر (بتَمنّيه) اولمنی آرزو قيلودە (لتَغَيُّر اَهْلِ الزَّمان) زمان اهلی اوزگارگانلگی اوچون (وظُهُور المَعاصی) دخی گناهلار ظاهر بولغانلقی اوچون (خوفًا) قورقو اوچون (منَ الوُقُوع) توشودن (فيها) اول گناهلارغه (رَجُلٌ) برابر (يَتَرَدَّدُ) تردد قيلور بولسه (الَى الظَّلَمَة) ظالملارغه يعنی ظالملر ايشكينه باروب ظالملرغه يالبارور بولسه (ليَدْفع) ييرو اوچون (شَرَّهُم) ظالملرنك ياوزلغنی (عَنْه) اوزندن (يَحلُّ) حلال بولور ظالملر ايشكينه باروب ظالملرغه يالبارو (فَانْ كانَ) بس اگر بولسه بو يالباروچی (مُفْتِيًا) فتوی بيروچی بولسه (اَوْ مُقْتَدًی به) يا ايسه خلقنك ايارلمش كشی‌سی بولسه (لايَحلُّ) حلال بولماس (لَهُ) اول كشيگه (ذٰلكَ) اوشبو ظالملر ايشكينه باروب ظالملرغه يالبارو *

(كتاب الفرائض)

(كتابُ الفَرائض) ميراث داغی اُلشلر بياننده كيلگان كتابدر اوشبو (اَلفُرُوضُ المُقَدَّرَةُ) چيكلنمش فرضلر يعنی اُلشلر (فی القُرْاٰن) قرآنده (ستّةٌ) آلتيدر (اَلنّصْفُ) تركه مالی‌نك يارطيسيدر برسی (وَالرُّبُعُ) دخی تركه مالينك دورتدن بريدر ايكنچسی (والثُّمُنُ) دخی تركه مالينك سيگزدن بريدر اوچونچسی (والثُّلُثان) تركه مالينك اوچ اُلشندن ايكی اُلشی در دورتنچسی (والثُّلُثُ) دخی تركه مالينك اوچ اُلشندن بر اُلشيدر بشنچيسی (والسُّدُسُ) دخی تركه مالينك آلتی اُلشندن بر اُلشيدر آلتنچسی (واَصْحابُها) بو آلتی تورلی اُلش‌نك ايپالری (اِثْنی عَشَرَ) اون ايكی تورلی كشيدر (اَرْبَعَةٌ) دورتسی (منَ الرّجال) ايرلردن در (وثَمان) دخی سيگزی (منَ النّساء) خاتونلردن در (اَمّا الرّجالُ) امّا ايرلردن بولغان دورتسی (فَالاَبُ) بس ميت‌نك آتاسيدر برسی (والجَدُّ) دخی ميت‌نك باباسيدر ايكنچسی يعنی آتاسينك آتاسيدر گرچه نی قدر يوقاری كيتسه‌ده (والاَخُ لاُمّ) دخی ميت‌نك آنا بر توغان اير قرداشی در اوچونچسی (والزَّوْجُ) دخی اولگان خاتون‌نك

ایریدر دورتنچسی (وَأَمَّا النِّسَاءُ) اما خاتونلاردن بولغان اون ایکسی (فَالأُمُّ) بس میتنك آناسیدر برسی (وَالْجَدَّةُ) دخی میتنك ابیسیدر ایکنچسی یعنی آناسینك آناسیدر گرچه نی قدر یوغاری کیتسه‌ده (وَالْبِنْتُ) دخی میتنك اوز قزیدر اوچنچسی (وَبِنْتُ الاِبْنِ) دخی میتنك اوغلینك قزیدر دورتنچی گرچه نی قدر توبان توشسه‌ده (وَالأُخْتُ لأَبٍ وَأُمٍّ) دخی میتنك آتا آنا بر توغان قز قرداشیدر بشنچسی (وَالأُخْتُ لأَبٍ) دخی میتنك آنا باشقه آتا بر توغان قز قرداشیدر آلتونچسی (وَالأُخْتُ لأُمٍّ) دخی میتنك آنا بر آتا باشقه توغان قز قرداشیدر یدنچسی (وَالزَّوْجَةُ) دخی میتنك خاتونیدر سیکزنچسی (فَالأَبُ) بس آتا (لَهُ) اول آتاغه بولور (اَلسُّدُسُ) بالاسی بولغان میتنك مالینك آلتیدن بری (مَعَ الاِبْنِ) آتا بالاسی بولغان میتنك ایر بالاسی برلن برگه قالسه (اوابن الاِبْن) یایسه آتا بالاسی بولغان میتنك ایر بالاسینك ایر بالاسی برلن برگه قالسه گرچه نیقدر توبان کیتسه‌ده (وَالتَّعْصِیبُ) دخی آتاغه عصبه‌لق بولور یعنی فرض ایالری آلغان مالدن قالغان مالنك کلسنی آلور (عِنْدَ عَدَمِ الْوَلَدِ) بالاسی بولغان میتنك بالاسی بولماغان وقتده کیره‌ك ایر بالا کیره‌ك قزبالا بولسون (وَوَلَدِ الاِبْنِ) دخی بالاسی بولغان میتنك ایربالاسینك بالاسی بولماغان وقتده کیره‌ك ایر بالاسینك بالاسی ایربالا بولسون کیره‌ك قزبالا بولسون گرچه نی قدر توبان توشسه‌ده (وَكِلاَهُمَا) دخی آتاغه بالاسی بولغان میتنك مالینك آلتیدن بریده بولور هم‌عصبه‌لقده بولور (مَعَ الْبِنْتِ) بالاسی بولغان میتنك اوزقزی برلن‌برگه قالسه (اَوْبِنْتِ الاِبْنِ) یایسه بالاسی بولغان میتنك اوغلینك قزی برلن برگه قالسه گرچه نی قدرتوبان توشسه‌ده (وَالْجَدُّ) دخی میتنك باباسی یعنی آتاسینك آتاسی گرچه نی قدر یوغاری آشسه‌ده (فِی أَحْوَالِهِ) اوزینك حاللرنده (كَالأَبِ) آتا کبیدر یعنی بابا میتنك ایربالاسی برلن یایسه ایر بالاسینك ایربالاسی برلن برگه قالسه میتنك مالینك آلتیدن برینی آلور اگربابا میتنك بالاسی بولماسه دخی ایربالاسینك بالاسی‌بولماسه عصبه بولوب فرض‌ایالرندن قالغان

مالننك

مالنك كلسنی آلور اگر باباميتنك قزی برلن یامیتنك اوغلینك قزی برلن برگه
قالسه آلنیدن برنیه آلور هم عصبه ده بولور (وَالْاَخُ لِاُمٍّ) دخی میت برلن آتاباشقه
آنابر ایرقرداش (لَهُ) بولور اول قرداشگه (السُّدُسُ) قرداشی بولغان میتنك
مالینك آلنیدن بری بربولسه (وَلِلْاثْنَیْنِ) آتاباشقه آنابر ایرقرداشنك ایکسینه
(فَصَاعِدًا) دخی ایکیدن آرتوغینه (اَلثُّلُثُ) قرداشی بولغان میتنك مالینك اوچدن
بری بولور (وَالزَّوْجِ) دخی میتنك ایری (لَهُ) بولور ایرگه (النِّصْفُ) اولگان
خاتونینك مالینك یارطسی (عِنْدَ عَدَمِ الْوَلَدِ) خاتونینك بالاسی بولماغانده (وَوَلَدِ
الْاِبْنِ) دخی خاتونینك ایر بالاسینك بالاسی بولماغانده گرچه نی قدر توبان توشسه ده
(وَالرُّبُعُ) دخی ایرگه خاتونینك مالینك دورتدن بری بولور (مَعَ اَحَدِهِمْ) بولارنك
برسی برلن برگه قالسه یعنی خاتوننك اوز بالاسی برلن یایسه ایر بالاسینك بالاسی برلن
برگه قالسه (وَالْاُمُّ) دخی میتنك آناسی (لَهَا) بولوراول میتنك آناسینه (السُّدُسُ)
میتنك مالینك آلتیدن بری (مَعَ الْوَلَدِ) میتنك یعنی بالاسینك بالاسی برلن برگه
قالسه (وَوَلَدِ الْاِبْنِ) دخی اوغلینك ایر بالاسینك بالاسی برلن برگه قالسه
(اَوِالْاِثْنَیْنِ) یایسه ایکی کشی برلن برگه قالسه (مِنَ الْاِخْوَةِ) اوغلینك ایر قرداشلرندن
(وَالْاَخَوَاتِ) دخی اوغلینك قز قرداشلرندن (فَصَاعِدًا) دخی ایکیدن آرتوق ایر
قرداشلری یایسه قز قرداشلری برلن قالسه (مِنْ اَیِّ جِهَةٍ) کیراك قایو جهتدن
(كَانُوا) بولسونلار یعنی کیراك آتا آنابر ایر یا قز قرداشلر بولسونلار
کیره‌ك آنا باشقه آتابر ایر یاقز قرداشلر بولسونلار کیره‌ك آتا باشقه آنا
برایر یاقز قرداشلر بولسونلار (وَالثُّلُثُ) دخی آناغه بالاسی بولغان میتنك
مالینك اوچدن بری بولور (عِنْدَ عَدَمِ هٰؤُلَاءِ) اوشبوذکر ایتلگان کشیلر بولماغانده
یعنی بالاسینك بالاسی یایسه بالاسینك ایر بالاسینك بالاسی یایسه ایکی یاایکیدن
آرتوق ایر یاقز قرداشلری بولماغانده (وَثُلُثُ مَا) دخی آناغه بالاسینك شول
مالینك اوچدن بری بولور (یَبْقٰی) قالور اول مال (بَعْدَ فَرْضِ اَحَدِ الزَّوْجَیْنِ) ایر
برلن خاتوننك برسینك آلشی صوڭنده (وَذٰلِكَ) اوشبو قالغان مالنك اوچدن

بری بولو آناغه (فی المسئلتین) ایکی مسئله‌ده بولور (وهما) اول ایکی مسئله (زوج) خاتون اولب ایر قالدی (وابوان) دخی آتا آنا قالدی بومسئله‌ده ایرگه مالنڭ یارطسی یارطیدن قالغاننڭ اوچدن بری برالش آناغه قالغان ایکی الش عصبه‌لق جهتندن آتاغه (او) یایسه (زوجة) ایر اولدی خاتون قالدی (وابوان) دخی آتا آنا قالدی دورتدن بری خاتونغه دورتدن بردن قالغاننڭ اوچدن بری آناغه قالغان ایکی ألش آتاغه (ولوکان) اگر بولسه بو مسئله‌ده (مکان الاب) آتا اورننده (جد) بابا بولسه (فلها) بس بولور آناغه (الثلث) مالنڭ اوچدن بری (کاملا) کامل بولغان مالنڭ یعنی جمیع مالنڭ (فی الاصح) درستره‌ك روایتده (والجدة) دخی ابی (ام الام) یعنی میتنڭ آناسینڭ آناسی (اوام الاب) یایسه میتنڭ آتاسینڭ آناسی (لها) بولور اول میتنڭ ابی‌سینه (السدس) میتنڭ مالینڭ آلتیدن برسی (واحدة کانت) کیراك ابی بر بولسون (اواکثر) یایسه بردن کوبره‌ك بولسون (وللبنت) دخی میتنڭ اوز قزینه (الواحدة) بر بولسه (النصف) مالینڭ یارطسی بولور (وللبنتین) دخی میتنڭ ایکی قزینه (فصاعدا) دخی ایکیدن آرتوق قزینه (الثلثان) مالینڭ اوچ الشدن ایکی الشی بولور (وکذا) دخی اوشنداق اوزقزی کبیدر میراثده (بنت الابن) میتنڭ اوغلینڭ قزیده (عند عدم بنت الصلب) میتنڭ اوز قزی بولماغانده یعنی میتنڭ اوغلینڭ قزی بر بولسه مالنڭ یارطسنی آلور بردن آرتوق بولسه اوچ الشدن ایکی الشنی آلور (ولها) دخی بولور اول میتنڭ اوغلینڭ قزینه (واحدة کانت) کیره‌ك اوغلینڭ قزی بر بولسون (اواکثر) یایسه بردن کوب بولسون (مع بنت الصلب) میتنڭ اوزقزینڭ برسی برلن (السدس) مالینڭ آلتیدن برسی (تکملة) کامل قیلو اوچون (للثلثین) اوچدن ایکی ألشنی چونکه یارطیغه آلتیدن برنی قوشساق اوچ ألشدن ایکی ألش بولاده بر مسئله‌ده قزلارنڭ حدی کاملنه (والاخت لاب وام) دخی میتنڭ آتا آنا بولغان قز قرداشی (لها) بولور اول آتا آنا بر بولغان قز قرداشینه

(اَلنصْفُ) مالينكٔ يارطسی بولور (وَلِلْاُخْتَيْنِ) دخی آتا آنا بر بولغان ایکی قزقرداشینه (فَصَاعِدًا) دخی ایکی‌دن آرتق‌غه (اَلثُّلُثَانِ) مالینكٔ اوچ ألشدن ایکی ألشی بولور (وَالْاُخْتُ لِاَبٍ) دخی میتنكٔ آنا باشقه آتابر بولغان قزقرداشی (كَذٰلِكَ) اوشنداق آتا آنابربولغان قزقرداشی کبیدر میراث آلوده (عِنْدَ عَدَمِ الْاُخْتِ لِاَبٍ وَاُمٍّ) میتنكٔ آتا آنا بربولغان قز قرداشی بولماغان وقتده یعنی آنا باشقه بولوب آتا بر بولغان قز قرداش بر بولسه مالنكٔ یارطسی بولور بردان آرتق بولسه مالنكٔ أوچ ألشدن ایکی ألشی بولور (وَلَهَا) دخی اول آنا باشقه بولوب آتا بر بولغان قز قرداش‌گه بولور (وَاحِدَةً كَانَتْ) کیراكٔ بربولسون (اَوْاَكْثَرَ) یایسه کوب بولسون (مَعَ الْاُخْتِ لِاَبٍ وَاُمٍّ) میتنكٔ آتا آنابربولغان برقز قرداشی برلن برگه قالغان صورتده (السُّدُسُ) مالنكٔ آلتیدن بری بولور (تَكْمِلَةً) کامل قیلو اوچون بر مسئله‌ده (لِلثُّلُثَيْنِ) اوچ ألشدن ایکی ألشنی یعنی براخت‌لاب وام یارطنی آلسه اخت‌لاب آلتیدان برنی آلسه برمسئله‌ده قزلار حقی کامل‌لنه (وَالْاُخْتُ لِاُمٍّ) میتنكٔ آتا باشقه آنابر بولغان قزقرداشی (كَالْاَخِ لِاُمٍّ) آتا باشقه آنا بر ایرقرداشی کبیدر (ذُكُورُهُمْ) آتا باشقه آنا بر قرداشلرنكٔ ایرلری (وَاِنَاثُهُمْ) دخی خاتونلری (فِى الْاِسْتِحْقَاقِ) میراث‌گه مستحق بولوده (وَالْقِسْمَةِ) دخی مالنی بولوده (سَوَاءٌ)برابردر یعنی آتا باشقه آنا بر قز قرداش بربولسه آلتیدن برنی آلور بردن آرتق بولسه اوچ‌دن برنی آلور (وَالزَّوْجَةُ) دخی میتنكٔ خاتونی (لَهَا) بولور اول خاتونینه (اَلرُّبُعُ) ئولـگان ایرینكٔ مالینكٔ دورتدن بری (عِنْدَ عَدَمِ الْوَلَدِ) ایرنكٔ بالاسی بولماغان‌وقتده (وَوَلَدِ الْاِبْنِ) دخی ایرنكٔ ایر بالاسی نكٔ بالاسی بولماغان وقتده گرچه نی قدر توبه‌ن توشسه‌ده (وَاحِدَةً كَانَتْ) کیراكٔ خاتون بربولسون (اَوْاَكْثَرَ) یایسه بردن کوب بولسون مثلا دورت بولسون (وَالثُّمُنُ) دخی خاتونغه ایرنكٔ مالینكٔ سیکز دن برسی بولور (مَعَ اَحَدِهِمْ) بولارنكٔ برسی برلن برگه قالسه یعنی ایرنكٔ بالاسی برلن یایسه ایر بالاسینكٔ بالاسی برلن برگه قالسه *

(فــــصل) اوشبو فصل عصبه لر بیانـنـده (اَلْعَصَبَةُ) عصبه یعنی فرض ایبه‌لرندن قالغان مالنڭ کلسنی آلوچی کشی (قِسْمَان) ایکی قسم در اول عصبه (عَصَبَةٌ) عصبه در برسی (بِنَسَب) نسب سببلی (وَعَصَبَةٌ) دخی عصبه در ایکنچسی (بِسَبَب) سبب برلن (فَالْعَصَبَةُ النَّسَبِيَّةُ) بس نسب سببلی عصبـه بولغـان‌لاری (ثَلٰثَةُ اَصْنَافٍ) اوچ صنف در (عَصَبَةٌ بِنَفْسِه) عصبه بنفسه در برسی (وَعَصَبَةٌ بِغَيْرِه) دخی عصبه بغیره در ایکنچسی یعنی عصبه بولور غیر برلن اول غیر اوزی عصبه بنفسه بولور (وَعَصَبَةٌ مَعَ غَيْرِه) دخی غیرگه مقارن بولغان عصبه در اوچونچیسی یعنی عصبه بولو غیر مقارن بولوب اول غیراوزی عصبه بنفسه بولماس (فَالْعَصَبَةُ بِنَفْسِه) بس عصبه بنفسه (كُلُّ ذَكَر) هربر ایردر (يُدْلِى) توتاشر (اِلَى الْمَيِّت) ئولوکگه (بِمَحْضِ الذُّكُور) محض ایرلر برلن‌گنه توتاشر (كَالْاِبْن) میت‌نڭ اوغلی کبی عصبه بنفسه (وَاَبْنَائِه) دخی میت‌نڭ اوغلی‌نڭ اوغللاری کبی (وَالْاَب) دخی میت‌نڭ آتاسی کبی (وَآبَائِه) دخی میت‌نڭ آتاسینڭ آتالاری کبی (وَالْاَخِ لِاَبٍ وَاُمٍّ) دخی میت‌نڭ آتا آنا بر ایر قرداشلری کبی (اَوْلِاَب) یایسه میت‌نڭ آنا باشقه آتا بر ایر قرداشلری کبی (وَاَبْنَائِهِمَا) دخی میت‌نڭ آتا آنا بر بولغان یایسه آناباشقه آتا بر بولغان ایر قردشلرینڭ اوغللاری کبی (وَالْعَمِّ لِاَبٍ وَاُمٍّ) دخی میت‌نڭ آتاسی برلن آتا آنا بر بولغان ایر قرداشلری کبی (اَوْلِاَب) یایسه میت‌نڭ آتاسی برلن آنا باشقه آتا بر بولغان ایر قرداشلری کبی (وَاَبْنَائِهِمَا) دخی میت‌نڭ آتاسی برلن آتا آنا بر یایسه آناباشقه آتابر بولغان ایر قردشلرنڭ اوغلاری کبی بولار دورة صنف همه‌سی عصبه بنفسه در (وَالصِّنْفُ الْاَوَّلُ) اولگی صنف یعنی میت‌نڭ اوغلی اوغلینڭ اوغللاری (مُقَدَّمٌ) ئلـکدر میراث آلوده یعنی صنفی اول بولغانلر باشقه صنفلار عصبه بولوب میراث آلمی (ثُمَّ) مونڭ صونڭ (الثَّانِى) صنف ثانی ئلـکدر میراث‌ده یعنی میت‌نڭ آتاسی آناسینڭ آتالاری صنف ثانی بولغان قالغان ایکی صنف میراث آلمی (ثُمَّ الثَّالِثُ) مونڭ صوڭنڭ اوچنچی صنف میراثڭ ئلك بولور یعنی میت‌نڭ آتا آنا بر یا که آتاباشقه آنابر ایر قرنداشلری دخی بولارنڭ اوغللاری

صنف ثالث بولغانده دورتنچی صنف میراث آلمی (ثُمَّ الرَّابِعُ) مونك صونكنده دورتنچی صنف یعنی میت‌نك آتاسینك آتا آنا بر یایسه آناباشقه آتا بر بولغان ایر قرداشلری هم بولارنك اوغللاری بولار بوغارغی اوچ صنف بولماغانده میراث آلالار (فَاِنْ اجْتَمَعَ) بس اگر جییولسه (اثْنانِ) ایکی میراث آلوچی کشی (مِنْ صِنْفٍ واحِدٍ) بر صنف‌دن (قُدِّمَ) أَلك قیلنمش بولور (اَعْلاهُما) ایکی صنفنك بلندراگی (دَرَجَةً) درجه یوزندن مثلا میت‌نك اوغلی اوغلی‌نك اوغلینه مقدم بولور یعنی عصبه‌ده میتکه یاقینلغی قوّتلیراك بولغان کشی میراث‌دن طیبادر میت‌که یراغراق کشنی (فَاِنْ اسْتَوَيا) بس اگر برابر بولسالار (فِی الدَّرَجَةِ) درجه‌ده (قُدِّمَ) أَلك قیلنور (ذُوالجِهَتَيْنِ) ایکی جهت ایپاسنی یعنی ایکی جهت‌دن یاقینلق ایپاسنی برجهت‌دن یاقینلق ایپاسینه أَلك قیلنور أَلك قیلنغانی میراث آلغانده صونکغسی میراث آلماس مثلامیت‌نك آتا آنابر بولغان ایرقرداشی میت‌نك قزی برلن عصبه بولسه میت‌نك آنا باشقه آتا برقرداشندن أَلك قیلنه (وَالعَصَبَةُ بِغَيْرِه) دخی عصبه بولغان باشقه کشی برلن عصبه (كُلُّ اُنْثیٰ) هر برخاتوندر (فَرْضُها) اول‌خاتوننك أَلشی (النِّصْفُ) میتنك مالی‌نك یارطسیدر (اَوِالثُّلُثانِ) یایسه میتنك مالینك اوچ أَلشندن ایکی أَلشیدر (تَصِيرُ) اورلور اول خاتون (عَصَبَةً) عصبه‌بولوب اورلور (بِاَخِيها) اوزینك ایرقرداشی برلن (فَلَايُفْرَضُ) بس‌تقدیرقیلنمش‌بولماس أَلش (لَها) اول‌خاتونغه یعنی ایرقرداشی برلن‌عصبه بولماغانده (وَيَكُونُ) دخی بولور (الْمالُ) مال (بَيْنَهُما) برخاتون برلن خاتون‌نك ایر قرداشی آراسنده (لِلذَّكَرِ) ایرگه بولور (مِثْلُ حَظِّ الاُنْثَيَيْنِ) ایکی خاتون‌نك الشی قدری یعنی برایرگه ایکی خاتون الشی بولور (وَهِیَ) اول باشقه کشی برلن عصبه بولغان خاتون (الْبِنْتُ) میت‌نك قزیدر (وَبِنْتُ الاِبْنِ) دخی میت‌نك اوغلی‌نك قزیدر (وَالاُخْتُ لِاَبٍ وَاُمٍّ) دخی میت‌نك آتا آنا بر بولغان قزقرداشیدر (اَوْلِاَبٍ) یایسه میتنك آنا باشقه آتابر قز قرداشیدر (وَلاتَصِيرُ) دخی اورلماس خاتون (عَصَبَةً) عصبه بولوب اورلماس (بِاَخٍ) ایر قرداش برلن (غَيْرُهٰؤُلاءِ) بو دورة خاتوندن باشقه خاتونلار (وَالعَصَبَةُ

مع غيره) عصبه بنفسه بولماغان باشقه كشی گه مقارن بولوب عصبه بولغان كشيلر (الاخوات لاب وام) ميت نك آتا آنا بر بولغان قز قرداشلريدر (او لاب) يايسه ميت نك آنا باشقه آتا بر بولغان قز قرداشلريدر (يصرن) اورلورلر بو قز قرداشلر (عصبة) عصبه بولوب (مع البنات) ميت نك قزلاری برلن (وبنات الابن) دخی ميت نك اوغلی نك قزلاری برلن (وعصبة بالسبب) دخی سبب جهتندن عصبه بولغان كشی (المعتق) قل آزاد ايتوچی كشيدر آزاد ايتلمش قلندن عصبهٔ سببيه بولوب مرتبه سنده ميراث آلور (ذكرا كان) كيراك آزاد ايتوچی اير بولسون (او انثى) يايسه خاتون بولسون (ثم عصبته) مونك صوكنده آزاد قيلوچينك عصبه سيدر (من الذكور) ايرلردن (وهو) اول آزاد قيلوچی آخر العصبات) عصبه لرنك اڭ صوڭيدر (والعصبة) دخی عصبه (كل من) هر آندالاين كشيدر (يأخذ) آلور (كل المال) مالنك بارچه سنی (عند عدم صاحب الفرض) فرض ايياسی يوق بولغان وقتده (وما) دخی شول مالنی آلور (بقی) قالدی اول مال (بعد الفرض) فرض اييا سينك فرضنی آلغانی صوكنده (مع وجود صاحب الفرض) فرض ايياسينك باربولوی برلن (فان لم يبق) بس اگر قالماسه فرض ايياسندن (شیء) بر نرسه ده (سقط) تشر عصبه نك الشی يعنی هيچ نرسه آلماس

(فصـــل) اوشبو فصل (فی الحجب) حجب بياننده (وهو) اول حجب (علی نوعين) ايكی تورليدر (حجب نقصان) برسی ميراثدن كيمتودر (وحجب حرمان) دخی ايكنچسی بوتونلای ميراثدن قالدر ودر (ستة) آلتی تورلی كشی (لا يسقطون) ساقط بولماس لار يعنی ميراث آلمی قالماس لار (بحال) هيچ بر حالده (الابوان) آتا آنادر (والزوجان) دخی اير برلن خاتوندر (والابن) دخی اوغل در (والبنت) دخی قزدر (ومن سواهم) بو آلتيدن باشقه كشيلر (من الورثة) ميراث آلوچيلاردن (فالاقرب) بس ميتكه ياقينراق بولغان وارث (درجة) درجه يوزندن (يحجب) ميراثدن طييار (الابعد) ميتكه يراغراق بولغاننی (وضابطه) بوحجنی ضبط قيلوچی يعنی قاعده (ان) درستلكده (كل من) هر كشيدر (انتسب) نسبت بيرلدی (الی الميت) ميتكه (بواسطة) بر واسطه برلن (لا يرث) ميراث

آلماس

آلماس اول كشى (مَعَ وُجُودِ تِلْكَ الْوَاسِطَةِ) اوشبو واسطه‌نك بارلغى برلن (اَلَّا) مگر واسطه بولا تروبله میراث آلور (اَلْاِخْوَةُ) ایر قرداشلر (وَالْاَخَوَاتُ) دخى قز قرداشلر (لِاُمٍّ) آتا باشقه آنا بر ایر قرداشلر برلن قز قرداشلر بلار آنا واسطه‌سى برلن میت‌گه نسبت بیرلسه‌لرده آنا بولا تروب میراث آلالار (وَيَسْقُطُ) دخى ساقط بولور یعنى میراث آلماس (اَلْاَجْدَادُ) باباﻻر (بِالْاَبِ) آتابرلن ساقط بولورلار (وَالْجَدَّاتُ) دخى ابیلر ساقط بولوریعنى میراث آلماس (مِنَ الْجِهَتَيْنِ) آتا آنا جهتندن بولغان ابیلر (بِالْاُمِّ) آنا برلن ساقط بولورلار (وَالْاَبَوِيَّاتُ) دخى آتاغه نسبت بیرلگان ابیلر ساقط بولور یعنى آتانك آناسى گرچه نى قدر یوغارى آشسه‌ده (خَاصَّةً) خاصلق یوزندان یعنى آناغه نسبت بیرلگان ابیلر ساقط بولماس (بِالْاَبِ) آتا برلن ساقط بولور (وَاَوْلَادُ الْاِبْنِ) دخى میت‌نك اوغلى‌نك باﻻلارى ساقط بولورلار كیراك ایر باﻻ كیراك قز باﻻ بولسون (بِالْاِبْنِ) میت‌نك اوغلى برلن ساقط بولورلر یعنى میراث آلماسلر (وَالْاِخْوَةُ) دخى میت‌نك ایر قرداشلرى (وَالْاَخَوَاتُ) دخى میت‌نك قز قرداشلرى ساقط بولورلار (بِالْاِبْنِ) میت‌نك اوز اوغلى برلن (وَابْنِ الْاِبْنِ) دخى میت‌نك اوغلى‌نك اوغلى برلن (وَالْاَبِ) دخى آتا برلن ساقط بولورلار (وَالْجَدِّ) دخى بابا برلن ساقط بولورلر (وَاَوْلَادُ الْاَبِ) دخى آنا باشقه آتا بر قرداشلر ساقط بولورلر (بِهٰؤُلَاءِ الْمَذْكُورِينَ) اوشبو ذكر قیلنمش كشیلر برلن یعنى میتنك اوغلى اوغلى‌نك اوغلى آناسى آتاسینك آتاسى برلن (وَبِالْاَخِ لِاَبٍ وَاُمٍّ) دخى آنا باشقه آتا بر قرداشلر ساقط بولورلار آتاآنابر بولغان ایر قرداشلر برلن (وَالْبُعْدَى) دخى براغراغى میت‌دن (مِنَ الْجَدَّاتِ) ابیلردن (تُحْجَبُ) میراث‌دان طییلمش بولور (بِالْقُرْبَى) میت‌كه یقینراق ابیلر برلن (مِنْ اَىِّ جِهَةٍ) كیراك قایوجهتدن (كَانَتْ) بولسون یعنى میراث‌دن طییا تورغان آبیلر كیراك آتا جهتندن كیراك آنا جهتندن بولسونلر (وَاَوْلَادُ الْاُمِّ) دخى میت‌نك آتاباشقه آنا بر بولغان قرداشلرى میراثدن طییلمش‌بولورلر (بِالْوَلَدِ) میت‌نك باﻻسى برلن كیراك ایر باﻻ بولسون كیراك قزباﻻبولسون (وَوَلَدِ الْاِبْنِ) دخى میت‌نك

اوغلی نك بالاسی برلن ساقط بولورلر (وَالْأَبُ) دخی میت نك آتاسی برلن ساقط بولورلر (وَالْجَدّ) دخی میت نك باباسی برلن ساقط بولورلر (وَاِذَا اَخَذَتِ الْبَنَاتُ) هر قیچان میت نك ایکی قزی مالنك اوچ ألشندن ایکی ألشنی آلسه لر (سَقَطَتْ) ساقط بولور یعنی میراث آلماس لر (بَنَاتُ الْاِبْنِ) میت نك اوغلی نك قزلری (اِلَّا) مگر ساقط بولماس لار یعنی میراث آلورلار (اَنْ یَكُونَ) بولماقلغی وقتنده (مَعَهُنَّ) اول اوغلینك قزلری برلن برگه یعنی بر درجه ده (اَوْ اَسْفَلَ) یایسه توبانراك درجه ده (مِنْهُنَّ) اول اوغلینك قزلرندان (ذَكَرٌ) ایر بالا (فَيُعَصِّبُهُنَّ) بس اول ایر بالا عصبه قیلور اول قزلرنی (وَاِذَا اَخَذَتِ الْاَخَوَاتُ لِأَبٍ وَأُمٍّ) هر قیچان میت نك آتا آنا بر بولغان قزقرداشلری آلسه لار (الثُّلُثَيْنِ) میت نك مالینك اوچ ألشندن ایکی ألشنی (سَقَطَتْ) توشار میراث آلماس (الْاَخَوَاتُ لِأَبٍ) میت نك آنا باشقه آتا بر قزقرداشلری (اِلَّا) مگر ساقط بولماس یعنی میراث آلور (اَنْ یَكُونَ) بولماقلغی وقتنده (مَعَهُنَّ) اول میت نك آنا باشقه آتا بر قزقردشلری برلن برگه (اَخٌ لِأَبٍ)آنا باشقه آتا بر ایر قرداش بولماقلغی وقتنده (فَيُعَصِّبُهُنَّ) بس اول ایر قرداش عصبه قیلور قز قرداشلرنی (وَالْمَحْجُوبُ) میراث دان طییلمش کشی (يُحْجَبُ) اوزیده میراث دان طییار (كَالْاَخَوَيْنِ مِنَ الْاَبِ وَالْاُمِّ)بر آتابر آنادان ایکی قرداش کبی (لَايَرِثَانِ) میراث آلماس لار (مَعَ الْاَبِ) آتا برلن برگه (وَلٰكِنْ) آلای بولسه ده (يَحْجُبَانِ) طییارلار (الْاُمَّ) آنانی (مِنَ الثُّلُثِ) میت نك مالینك اوچدان برندن (اِلَى السُّدُسِ) آلتیدان برگه (وَاُمُّ الْاَبِ) دخی میت نك آتاسینك آناسی (اُمَّ اُمِّ الْاُمِّ) میت نك آناسینك آناسینك آناسنی میراث دان بتونلای طییار (وَالْمَحْرُومُ) دخی میراث دان بتونلای محروم بولغان کشی (لَايَحْجُبُ) باشقه کشنی میراثدان طیماس بزنك قاشده (وَاَسْبَابُ الْحِرْمَانِ) میراثدن محروم بولونك سببلری (اَرْبَعَةٌ) دورتدر (اَلرِّقُّ) قللقدر برسی (كَامِلًا كَانَ) کیراك کامل بولسون خالص قل کبی (اَوْنَاقِصًا) یایسه قللقده کیم بولسون مکاتب مدبر ام ولد کبی وبعضی الشی آزاد قیلنغان قل کبی (وَالْقَتْلُ) دخی میراث دان

محروم

محروم بولونك سببلرينك ایکنچسی کشی اولترودر (اَلَّذِی) شونداین اولترودر (یَجِبُ) واجب بولور (بِه) اول اولترو برلن (اَلْقِصَاصُ) قصاص واجب بولور (اَوِالْكَفَّارَةُ) یایسه کفارت واجب بولور (وَاخْتِلَافُ الدِّينَيْنِ) دخی میراث‌دن محروم بولونك سببلرینك اوچونچسی دیننك تورلی بولویدر بس کافر مسلماندن مسلمان کافردن میراث آلماس (وَاخْتِلَافُ الدَّارَيْنِ) دخی میراث‌دن محروم بولونك سببلرینك دورتنچسی یورطنك تورلی بولویدر (حَقِيقَةً) حقیقت یوزندن اسلام یورطنده جزیه تولب توروچی کافر برلن کافر یورطنده توروچی کافر کبی برسی برسندن میراث آلشماسلار (اَوْحُكْمًا) یایسه حکم یوزندن یورطنك تورلی بولویدر اسلام یورطنده امان استاب توروچی کافر برلن جزیه تولب توروچی کافر کبی برسی برسندن میراث آلشماسلار یایسه ایکی کافر یورطنده بولغان ایکی حربی کبی برسی مثلا بر پادشاه یورطنده بولسه ایکنچسی ایکنچی پادشاه یورطنده بولسه میراث آلشماسلار (وَاللّٰهُ) الله تعالی (اَعْلَمُ) بلگوچیراکدر *

(فصــــل) اوشبوفصل ذوی الارحام بیانندەدر (ذُوالرَّحِمِ) قرابت ایاسی بولغان قرداش (كُلُّ قَرِيبٍ) هربر یاقن قرداشدر (لَيْسَ) ایماس اول یاقن قرداش (صَاحِبُ فَرْضٍ) فرض ایاسی ایماس (وَلَاعَصَبَةٌ) دخی عصبەده ایماس (وَهُمْ) اول ذوی الارحاملار (اَرْبَعَةُاَصْنَافٍ) دورت صنف در (اَلْاَوَّلُ) دورت صنف نك اوّلگسی (اَوْلَادُالْبَنَاتِ) میت نك قزلارینك بالالاریدر (وَاَوْلَادُبَنَاتِ الْاِبْنِ) دخی میت نك اوغلینك قزلارینك بالالریدر (وَاِنْ سَفَلُوا) گرچه نیقدر توبان کینسەلرده (اَلثَّانِي) ذوی الارحام‌نك ایکنچی صنفی (اَلْاَجْدَادُالْفَاسِدُونَ) فاسد بابالردر (وَالْجَدَّاتُ الْفَاسِدَاتُ) دخی فاسده ابیلردر (وَاِنْ عَلَوْا) گرچه نی قدر یوغاری آشسەلرده (وَالْجَدُّالْفَاسِدُ) دخی جدفاسد (كُلُّ جَدٍّ) هربر بابادر (يَدْخُلُ) کرر (بَيْنَهُ) اول بابا آراسی برلن (وَبَيْنَ الْمَيِّتِ) دخی میت آراسنده (اُمٌّ) آنا کرر میت نك آناسینك آتاسی کبی دخی میت‌نك آتاسینك آناسینك آتاسی کبی (وَالْجَدَّةُ الْفَاسِدَةُ) دخی فاسده بولغان جده (كُلُّ جَدَّةٍ) هر بر ابیدر (يَدْخُلُ) کرر (بَيْنَهَا) اول ابی

آراسی برلن (وَبِنْتِ الْمَيِّت) دخی میت آراسینه (ذَكَرٌ) ایر کرر (بَيْنِ اِنْثَيَيْن) ایکی خاتون آراسنده میت‌نك آناسینك آناسینك آناسی کبی دخی میت‌نك آتاسینك آناسینك آتاسینك آناسی کبی (اَلثَّالِثُ) ذوی‌الارحام‌نك اوچونچی صنفی (بَنَاتُ الْاَخْوَة) میت‌نك ایر قرداشلرینك قزلری کبی (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی کیراك آتا آنا بر کیراك آتا باشقه آنا بر کیراك آنا باشقه آتا بر ایر قرداشلرینك قزلری بولسون (وَاَوْلَادُ الْاَخَوَات) دخی میتنك قز قرداشلرینك بالالاری یعنی اوغل‌لری هم قزلاری (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی کیراك آتا آنا بر کیراك آتا باشقه آنا بر کیراك آنا باشقه آتا بر بولغان قز قرداشلرینك قزلری هم اوغل‌لری بولسون (وَبَنُو الْاَخْوَة لِاُمٍّ) دخی میت‌نك آتا باشقه آنا بر ایر قرداشلرینك اوغل‌لریدر (وَالرَّابِعُ) دخی ذوی‌الارحام‌نك دورتنچی صنفی (عَمَّاتُ الْمَيِّت) میت‌نك آتاسی برلن برتوغان قزقرداشلریدر (وَاَخْوَالُهُ) دخی میت‌نك آناسی برلن بر توغان ایر قرداشلریدر (وَخَالَاتُهُ) دخی میت‌نك آناسی برلن بر توغان قز قرداشلریدر (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی کیراك آتاسی برلن بر آتا بر آنادان توغان قز قرداشی بولسون کیراك آتاسی برلن آتا باشقه آنا بر بولغان قز قرداشی بولسون کیراك آتاسی برلن آنا باشقه آتا بر بولغان قز قرداشی بولسون اوشنداق آناسی برلن برتوغان ایر قرداشی برلن قزقرداشی‌ده کیراك آناسینك قرداشی برآتا برآنادن بولسونلر کیراك آتا باشقه آنا بر کیراك آنا باشقه آتابر بولسونلر (وَاَعْمَامُهُ لِاُمٍّ) دخی میت‌نك آتا باشقه آنا بر ایر قرداشلریدر (وَبَنَاتُ عَمِّه) دخی میت‌نك آتاسی برلن بر توغان ایر قرداشینك قزلاری (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی کیراك آتاسینك آتا آنا بر بولغان ایر قرداشی بولسون کیراك آتا باشقه آنا بر بولغان ایر قرداشی بولسون کیراك آنا باشقه آتا بر بولغان ایرقرداشی بولسون شولارنك قزلاری ذوی‌الارحام‌دن بولور (فَهٰؤُلَاءِ) بس اوشبو دورت صنف (وَكُلُّ مَنْ) دخی هر آندالاین کشی (تَفَرَّعَ) بو دورت صنف‌دن فرع بولدی (مِنْ ذَوِی

الارحام

الْاَرْحَام) ذوی الارحامدندر بولار (وَلَا يَرِثُونَ) دخی میراث آلماسلار ذوی الارحاملار (اِلَّا) مگر میراث آلورلار (اِذَا لَمْ يَكُنْ) هر قیچان بولماسه (لِلْمَيِّت) میت اوچون (صَاحِبُ فَرْضٍ) فرض ایپاسی بولماسه (غَيْرَ الزَّوْجِ) ایردن باشقه (وَالزَّوْجَةَ) دخی خاتوندن باشقه یعنی زوج برلن زوجه گرچه فرض ایاسندن بولسه‌لار قالغاننی ذوی الارحامگه بیرله (وَلَا عَصَبَةٌ) دخی عصبه بولماسه (وَيُقَدَّمُ) دخی میراثده الك قیلنور (الصِّنْفُ الْاَوَّلُ) ذوی الارحامدن اوّلـگی صنفنی (ثُمَّ) مونكٔ صوكنده الك قیلنور (الثَّانِی) ایكنچی صنفنی (ثُمَّ) مونكٔ صوكنده الك قیلنور (الثَّالِثُ) اوچونچی صنفنی (ثُمَّ الرَّابِعُ) مونكٔ صوكنده اولـگی اوچ صنف بولماسه دورتنچی صنف میراث آلور (وَمَتَى اجْتَمَعَ) قایوزمان جیولسه (ذَكَرٌ) ایر (وَاُنْثَى) دخی خاتون (مِنْ صِنْفٍ وَاحِدٍ) ذوی الارحامنكٔ بر صنفندن (وَتَسَاوَيَا) دخی بوایر برلن خاتون برابر بولسه‌لار (فِی الدَّرَجَةِ) درجه‌ده (وَالْجِهَةِ) دخی یاقنلق جهتنده مثلا میتنكٔ آتاسی برلن بر توغان ایر قرداشی برلن قز قرداشی کبی (قُسِمَ الْمَالُ) مالنی بولنمش بولور (بَيْنَهُمَا) بوایر برلن خاتون آراسنده (لِلذَّكَرِ) ایرگه بولور (مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِ) ایكی خاتوننكٔ الشی قدری یعنی ایرگه ایكی الش خاتونغه بر الش بولور (وَاِنْ وُجِدَ) اگر تابلمش بولسه (وَاحِدٌ) بر کشی (مِنْهُمْ) اول ذوی الارحامدن (لَا غَيْرَ) بردن باشقه کشی بولماسه (اَخَذَ) آلور اول بر کشی ذوی الارحامدن (كُلَّ الْمَالِ) مالنكٔ بارچه‌سنی *

(فصـــــل) اوشبو فصل قیدا تورغانلغی هم ترکلـكی واولكلـكی بلنمگان کشی بیاننده‌در بوکشیگه مفقود دیلر (اَلْمَفْقُودُ) مفقود (حَیٌّ) ترکدر (فِی مَالِه) اوزینكٔ مالنده یعنی ترك حكمنده‌در (فَلَا يُورَثُ) بس مفقودنكٔ مالندن میراث آلنماس یعنی مالنی وارثلرگه بولوب بیرلماس (حَتَّى يَحْكُمَ الْحَاكِمُ) تاحكم قیلوچی حكم قیلماینچه (بِمَوْتِه) اول مفقودنكٔ اولوی برلن (اِذَا مَاتَ) هرقیچان اولسه (اَقْرَانُهُ) مفقودنكٔ یاقن قرداشلری (وَهُوَ) اول مفقود (مَوْقُوفُ الْحَالِ) حالی توقتالمشدر (فِی مَالِ غَيْرِه) باشقه مالنده (فَيُوقَفُ) بس توقتالمش بولور (نَصِيبُهُ) اول

مفقودنڭ الشی (منه) اول باشقه کشیدن تیگان الشی توقسان یلغه قدری توقتاتلمش بولور (کالحمل) قورصاقدغی بالانڭ الشی توغانغه قدر توقتاتلغان کبی (واذا حکم) هر قیچان حکم قیلنسه (بموته) مفقودنڭ اولوی برلن (فماله) بس مفقودنڭ مالی (لورثته الموجودین) باربولغان وارثلرینه بولور (عند الحکم) حکم قیلنغان وقتده بار بولغان وارثلرینه بولور (بموته) اول مفقودنڭ اولوی برلن (والموقوف) دخی توقتالمش مال (له) اول مفقود اوچون (من مال غیره) باشقه کشی مالندن (یرد) قایتارلمش بولور اول مالنی (الی ورثة ذلك الغیر) اوشبو باشقه کشینڭ وارثلرینه *

(فصـــــل) اوشبو فصل صوغه باتوب اوطقه یانوب دخی استلرینه بربنا توشب اولگان کشیلر بیاننده (اذامات) هرقیچان اولسه (جماعة) بر جماعت اولسه (بغرق) صوغه باطو برلن (اوحرق) یایسه اوطقه یانو برلن (اوهدم) یایسه بربنا یمرلوب توشو برلن (ولم یعلم) دخی بلنمش بولماسه (ترتیب موتهم) اول جماعتنڭ اولولرینڭ ترتیبی مثلا کیمه ده یا پراخودده برگه صوغه باطوب اولسه‌لر یایسه بریورطده برگه اوطقه یانوب اولسه یایسه برگه براستینه یاایو توبه‌سی آستنه قالوب اولسه‌لر قایوسی اوّل قایوسی صوڭره اولگانلگی معلوم بولماسه (جعلوا) قیلنمش بولورلار اول جماعت (کانهم) گویا که اول جماعت (ماتوا) اولدیلر (معا) برگه (فمال کل واحد) بس هر برسینڭ مالی (منهم) اول جماعتدن (لورثته الاحیاء) ترك بولغـان وارثلرینه بولور یعنی بو جماعت کشیلری برسی برسندن میراث آلماسلار (ولایتعدی) دخی اوتماس (بواحد) هیچ برسی (من الغریق) صوغه باطقان جماعتدن (ونحوهم) دخی موڭار اوخشاشلی جماعتدن یعنی اوطقه یـانغان جماعتدن یایسه بنـا آستینه قالوب اولـگان جماعتدن (فی ورثته الباقین) قالغان وارثلرنده (فی ارث) میراث حقنده اوتماس (ولافی حجب) دخی میراثدن طیبوده اوتماس یعنی بولاردن هیچ برسی قالغان وارثلرنده یاقینراقندن میراث آلماس براغراقنی میراثدن طیماس *

(فصـــل) اوشبو فصل کافرلرنڭ مرتدلرنڭ میراث آلشوندەدر (اَلْکُفْرُ) کفر (کُلُّہ) اول کفرنڭ بارچەسی (مِلَّةٌ واحِدَةٌ) بر ملت در (فَیَرِثُ الْکُفّارُ) بس کافرلر میراث آلورلار (بَعْضُهُمْ) کافرلرنڭ بعضسی (مِنْ بَعْضٍ) بعضسندان (بِالنَّسَبِ) نسب سببلی میراث آلور (وَالنِّکاحِ) دخی نکاح سببلی یعنی کافر ایر کافرەخاتوندان میراث آلور کافرەخاتون کافر ایردن میراث آلور (وَالْوَلاءِ) دخی ولاء سببلی یعنی آزاد قیلغان کافر آزاد قیلنمش کافردن میراث آلور (اِلّا) مگر کافرلرنڭ بعضسی بعضسندن مراث آلماس (اَنْ یَخْتَلِفَ) تورلی بولملغی وقتنده (دارُهُمْ) اول کافرلرنڭ یورطلاری مثلا بر نصرانی اولسەبر اوغلی رومدە بولسە بر اوغلی هندده بولسە هیچ قایسی آتالارندان میراث آلماسلار (کَمامَرَّ) ننتاك اوتدی (اَمَّا الْمُرْتَدُّ) اما مرتد یعنی اسلام دیندان چغب کافر دینینە کرگان کشی (فَلایَرِثُ)بس میراث آلماس (مِنْ واحِدٍ) هیچ بر کشیدان (وَحُکْمُ مالِہ) مرتدنڭ مالینڭ حکمی (ذَکَرْناهُ) ذکر قیلدق بزلر مرتد مالینڭ حکمنی (فی کِتابِ) جهاد کتابندە مرتد فصلندە *

(فصـــل) اوشبو فصل قورصاقداغی بالانی بیانندە (اَلْحَمْلُ) قورصاقداغی بالا (یُوقَفُ) توقتالمش بولور یعنی قویلمش بولور (لَہٗ) اول قورصاقداغی بالا اوچون (نَصِیبُ ابْنٍ واحِدٍ) بر اوغلنڭ الشی (اَوْبِنْتٍ واحِدَةٍ) یایسە بر قزنڭ الشی (اَیُّهُما) بوایکی أُلشنڭ کیراك قایوسی (اَکْثَرَ) کوبراك بولسون یعنی کیراك قزنڭ أُلشی کوب بولسون کیراك اوغل الشی کوب بولسون (وَیُقْسَمُ الْباقی) اوغل أُلشندان یایسە قز الشندان قالغاننی بولنمش بولور (بَیْنَ بَقِیَّةِ الْوَرَثَةِ) قالغان وارثلار آراسندە (وَاِنَّما) بودر موندان باشقە ایماسدر (یُعْطی) بیرلمش بولور اول بالاغە (ما) شول مالنی (وُقِفَ) توقتاتلمش بولدی اول مالنی (لَہٗ) اول قورصاقداغی بالا اوچون (بِشَرْطِ اَنْ یُولَدَ) طوماقلقی شرطی برلن اول بالانڭ (حَیًّا) ترك بولوب ترك بولونی بلنور بالانڭ توغاچ تاوش قیلوی برلن یایسە یغلاوی برلن یایسە کلوی برلن یایسە توچکروی برلن یایسە بر اعضاسنی سلکنوی برلن (فی مُدَّةٍ) شوندا این مدتدە توماقلغی شرطی برلن (یُعْلَمُ) بلنمش بولور (اَنَّہٗ) درستلککدە اول

بالا (كَانَ) بولدى (مَوْجُودًا) بار بولدى (فى بَطْنِ اُمِّهٖ) آنا سينك قورصاغنده (عِنْدَ مَوْتِ مُورِثه) بالانك ميراث آلاتورغان كشى‌سى اولگان وقتده *

(فصـــــل) اوشبو فصل فرض ايبالرندان قالغان مالنى عصبه‌لر بولماغانده كيرى فرض ايبالرينه قايتارب بيرو بياننده‌در (اِذَا فَضَلَتِ التركة) هرقيچان ميت‌نك قالدرغان مالى آرطسه (عَنْ فُرُوضِ الْوَرَثَةِ) وارثلارنك فرضلارندان (وَلَمْ يَكُنْ) دخى بولماسه (مَعَهُمْ اول فرض ايبالرى برلن (عَصَبَةٌ) عصبه بولماسه (فَالْبَاقى) بس فرض ايبالرندان قالغان مال (يُرَدُّ) قايتارلمش بولور (عَلَيْهِمْ) اول فرض ايبالرى اوزرينه (بِقَدَرِ فُرُوضِهِمْ) فرض ايبالرى‌نك فرضلارى يعنى الشلرى قدرنچه (اِلَّا) مگر فرض ايالرندان آرتقان مالنى قايتارلمش بولماس (عَلَى الزَّوْجَيْنِ) اير برلن خاتون اوزرينه (فَاِنَّهُ) بس درستلكده شأن (لَايُرَدُّ) قايتارلمش بولماس(عَلَيْهِمَا) اول اير برلن خاتون اوزرينه چونكه سبب جهتندن بولغان فرض ايالرى (بَلْ يُوضَعُ) بلكه قويلمش بولور (اَلْبَاقى) فرض‌لاردان قالغاننى (فى بَيْتِ الْمَالِ) بيت المالغه (اِنْ لَمْ يَكُنْ) اگر بولماسه (اَحَدٌ) هيچ بر كشى (مِنْ ذَوِى الْاَرْحَامِ) ذوى الارحام‌دن (فَاِنْ كَانَ) اگر بولسه (اَلْوَارِثُ) ميراث آلوچى (وَاحِدٌ) بر بولسه (مِنْ اَصْحَابِ الْفُرُوضِ) فرض ايبالرندان (اَخَذَ) آلور اول بر كشى (كُلَّ الْمَالِ) مالنك بارچه‌سنى (وَاللّٰهُ) اول الله تعالى (اَعْلَمُ) بلگوچيراكدر هر نرسه‌نى *

(كتاب الكسب مع الادب)

(كِتَابُ الْكَسْبِ) كسب كتابيدر اوشبو (مَعَ الْاَدَبِ) ادب برلن (طَلَبُ الْكَسْبِ) كسبنى استاو (لَازِمٌ)فرضدر (كَطَلَبِ الْعِلْمِ) علم أستاو فرض بولغان كبى بو كسب ايتو پيغمبرلرده صحابه‌لرده بولغان (آدم عليه السلام اوّل بيرگه توشكاچ بغداى ايگوچى بولغان بغداى صاچب آنى صوغاروب اوروب تارتدروب أون ياصاب ايكمك ياصاغان (نوح عليه السلام صاتوچى بولغان (ابراهيم عليه السلام كيم صاتوچى بولغان) داود عليه السلام صوغشده كيه تورغان تيمر كولمكلر

صاتوچی بولغان (سلیمان علیه السلام بوز یکرمی قداق صیارلق زنبیل یعنی
چمادانلار یاصاغان (اِدریس علیه السلام تگوچی بولغان (ذکریا علیه السلام
بالطه أشنی أشلگان (محمد صلی الله علیه وسلم صوغش قیلوچی بولغان هربر
پیغمبر کذو کتکانلر (ابو بکر الصدیق کییم صاتوچی (حضرت عمر سختیانلار
یاصاغان (حضرت عثمان صاتوچی بولغان (حضرت علی یازوچی بولغان (وَهُوَ)
اول کسب (اَرْبَعَةُ اَنْوَاعٍ) دورت نوعدر (فَرْضٌ) فرضدر برسی (وَهُوَ) اول فرض
بولغان کسب (كَسْبُ قَدَرِ الْكِفَايَةِ) یتارلك قدری کسب ایتودر (لِنَفْسِهِ)
اوزی اوچون (وَعِيَالِهِ) دخی جماعتلری اوچون (وَقَضَاءِ دَيْنِهِ) دخی بوروچنی
اوتار اوچون (وَمُسْتَحَبٌّ) دخی کسبنك ایکنچی نوعسی مستحبدر (وَهُوَ) اول
مستحب بولغان کسب (الزَّائِدُ) آزتق کسبدر (عَلَى قَدَرِ الْكِفَايَةِ) یتارلك
مقدار اوزرینه (لِيُوَاسِي) ایذگولك قیلو اوچون (بِهِ) اول یتارلك قدردن
آرتوغی برلن (فَقِيرًا) یازلی کشیگه (أَوْ يَصِلَ) یا ایسه توتاشلق قیلو
اوچون (بِهِ) اول یتارلك مقداردن آرتوغی برلن (قَرِيبًا) یاقن قرداشینه
(وَهُوَ) اول بو قصد برلن یتارلك قدردن آرتوقنی کسب ایتو (أَفْضَلُ)
آرتوغراقدر (مِنْ نَفْلِ الْعِبَادَةِ) نفل عبادتدن (وَمُبَاحٌ) دخی کسبنك اوچونچی
نوعسی مباحدر (وَهُوَ) اول مباح بولغان کسب (كَسْبُ الزَّائِدِ) آرتوقنی کسب
ایتودر (عَلَى ذَلِكَ) اوشبو یتارلك قدردن آرتوق اوزرینه (لِلتَّنَعُّمِ) نعمتلنو
اوچون (وَالتَّجَمُّلِ) دخی کورکاملنو اوچون (وَحَرَامٌ) دخی کسبنك دورتنچی
نوعسی حرامدر (وَهُوَ) اول حرام بولغان کسب (كَسْبُ مَا اَمْكَنَ) ممکن بولغان قدر
کسب ایتودر (لِلتَّفَاخُرِ) ماقتانو اوچون (وَالتَّكَاثُرِ) دخی مالنی کوبایتو اوچون
(وَاِنْ كَانَ) گرچه بولسه ده اول کسب (مِنْ حِلٍّ) حلالدن (وَاَفْضَلُ الْكَسْبِ) کسبنك
آرتوغراقی (اَلْجِهَادُ) کافرلر برلن صوغش قیلودر (ثُمَّ التِّجَارَةُ) مونك صوکنده
صاتو ایتودر (ثُمَّ الزِّرَاعَةُ) مونك صوکنده ایگن ایگودر (ثُمَّ الصِّنَاعَةُ) مونك صوکنده
هنرلردر (وَالْعِلْمُ) دخی علم (اَيْضًا) ینه ده کسب کبی (اَرْبَعَةُ اَنْوَاعٍ) دورت نوعدر

(فَرْضٌ) فرضدر برسی (وَهُوَ) اول فرض بولغان علم (اَنْ يَتَعَلَّمَ) علم ایرانودر (مَا) شول قدر علمنی (يَحْتَاجُ) محتاج بولور (اِلَيْهِ) اول قدر علمگه (لِاَدَاءِ الْفَرَايِضِ) فرضلارنی اوتاو اوچون (وَمَعْرِفَةِ الْحَلَالِ) دخی حلالنی بلو اوچون (وَالْحَرَامِ) دخی حرامنی بلو اوچون (فِی اَحْوَالِ نَفْسِهِ) اوزینك حاللرنده (وَمُسْتَحَبٌّ) دخی علمنك ایکنچی نوعسی مستحبدر (وَهُوَ) اول مستحب بولغان علم (تَعَلُّمُ الزَّائِدِ) آرتوق علمنی ایرانودر (عَلٰی مَا) شول علم اوزرینه آرتوق علمنی (يُحْتَاجُ) محتاج بولنور (اِلَيْهِ) اول علم اوزرینه (لِيُعَلِّمَهُ) ایراتو اوچون اول علمنی (مَنْ) شول کشیگه (يَحْتَاجُ) محتاج بولور اول کشی (اِلَيْهِ) اول علمگه (وَهُوَ) اول محتاج الیه بولغان قدردن آرتوق علمنی ایرانو (اَفْضَلُ) آرتوغراقدر (مِنْ نَفْلِ الْعِبَادَةِ) نفل عبادتدن (وَمُبَاحٌ) دخی اول علمنك اوچونچی نوعسی مباحدر (وَهُوَ) اول مباح بولغان علم (تَعَلُّمُ الزَّائِدِ) آرتوق علمنی ایرانودر (عَلٰی ذٰلِكَ) اوشبو محتاج الیه بولغان قدر اوزرینه آرتوق بولغان علمنی (لِلزِّينَةِ) زینت اوچون (وَالْكَمَالِ) دخی کمالت اوچون (وَحَرَامٌ) دخی علمنك دورتنچی نوعسی حرامدر (وَهُوَ) اول حرام بولغان علم (التَّعَلُّمُ) علم ایرانودر (لِيُبَاهِيَ) ماقتانو اوچون (بِهِ) اول علم برلن (الْعُلَمَاءَ) عالملرگه (وَيُمَارِيَ) دخی جدال ونزاع قیلو اوچون (بِهِ) اول علم برلن (السُّفَهَاءَ) احمقلار وسفیهلر برلن (وَتَجِبُ) دخی واجب بولور (عَلَی الْعَالِمِ) عالم کشی اوزرینه (تَعْلِيمُ غَيْرِهِ) اول علمنی باشقه کشیگه ایراتو (اِذَا طَلَبَ) هرقیچان استاسه اول باشقه کشی علمنی (مِنْهُ) اول عالمدن (اِلٰی اَنْ يَبْلُغَ) ایرشکانگه قدری اول باشقه کشی (اِلَی الْمَرْتَبَةِ الْاُولٰی) علمنك اوّلگی مرتبه سینه یعنی فرض بولغان مرتبه سینه فرضلارنی اوتاو اوچون محتاج الیه بولغان مرتبه سینه (وَلَا يَجِبُ) دخی واجب بولماس (عَلَی الْعَالِمِ) عالم کشی اوزرینه (اَنْ يُجِيبَ) جواب بیرمکلك (كُلَّ مَنْ) هر آندالاین کشیگه (يَسْأَلُ) صورار اول کشی (عَنْهُ) اول عالمدن (اِلَّا) مگر جواب بیرو واجب بولور (اِذَا عَلِمَ) هرقیچان بلسه اول عالم کشی (اَنَّ) درستلکده (مَا يَسْأَلُهُ) اول کشی صوراغان نرسه (عَنْهُ) اول

عالم‌دن (لَايَعلَمُهُ) بلماس بولسه اول نرسه‌نی (غَيْرُهُ) اول صورالمش عالم‌دان
باشقه کشی (وَلَوطَلَبَ) دخی اگر استاسه (کَافرٌ) کافر استاسه (مِنْ مسلم) مسلماندان
(اَنْ يُعَلِّمَهُ) اول مسلمان اوزینه یعنی کافرگه ایراتونی (اَلْقرآنَ) قرآننی (اَوالفقهَ)
یایسه فقه علمنی (لَابَأْسَ) بوقدر ضرر (به) اول کافرگه ایراتوده (رَجَاءً) امید
اینوا وچون (اَنْ يَطَّلعَ) اول کافرنك تشنونی (عَلٰى مَحَاسنه) قرآن‌نك سوزلرینك
یایسه معنالاری‌نك کورکاملك لرینه (فَيُسْلمَ) بس اگر توشنسه اول کافر مسلمان بولور *

(فصـــــل) (اَلْاَكْلُ) آشاو (عَلٰى ثَلٰثِ مَرَاتبَ) اوچ مرتبه اوزرینه‌در (فَرْضٌ)
فرضدر برسی (وَهُوَ) اول فرض بولغان آشاو (قَدْرُمَا) شول مقدار آشاودر (يَنْدَفعُ)
بتر (به) اول مقدار آشاو برلن (اَلْهَلَاكُ) هلاکلك بتر (وَيُمْكنُ) دخی ممکن بولور
(مَعَهُ) اول مقدار آشاو برلن (الصَّلٰوةُ) نمازاوقو (قَائمًا) آیاق اوزره (وَمُبَاحٌ)
آشاونك ایکنچی مرتبه‌سی مباحدور (وَهُوَ) اول مباح بولغان آشاو (اَدْنَى الشَّبَعِ)
توقلق‌در جه‌سینك ایك توبانیدر (بنيَّةِ اَنْ يَقْوٰى) قوتنی آرتدرو قصدی برلن
(عَلَى الْعبَادَةِ) عبادت اوزرینه (وَيُحَاسَبُ) دخی حساب قیلنمش بولور (فيه)
اول آشاونك مباح بولغان مرتبه‌سنده (حسابا يسيرا) بینگل حساب برلن (انْ كَانَ)
اگر بولسه آشاغان طعامی (منْ حَلّ) حلال‌دان (وَحَرَامٌ) آشاونك اوچونچی مرتبه‌سی
حرام‌دور (وَهُوَ) اول حرام بولغان آشاو (مَا) شول قدر آشاودر (زَادَ) آرتدی اول
آشاو (عَلٰى ذٰلكَ) اوشبو توقلق‌نك توبان مرتبه‌سی اوزرینه (الَّا) مگر توقلق استنه
آشاو حرام بولماس (للصَّوْم) روزه‌غه قوت بولسون اوچـون (فی غـد)
تاکده یعنی سحرده تویغان اوستنه آشاو حرام توگل (اَوْ) یایسه (لمُوَافَقَة
الضَّيْف) قونـاق‌غه موافقت اوچون یعنی قوناق آشاسـون اوچون تویغان
اوستنه آساسه حرام بولمـاس (وَلَا يَحلُّ) دخی حلال بولماس (اَلرِّيَاضَةُ)
اوزنی آچ توتو (بتَقْليل الْاَكْل) آشاونی آز اینوبرلن (الٰى اَنْ يَضْعُفَ) ضعیف انگانگه
قدری (بَدَنُهُ) تنی (عَنْ اَدَاء الْعبَادَات) عبادتلرنی اوتاودان (قَائمًا) آیاق
اوزره (وَلَوْوَاصَلَ) اگر روزه‌ده توتـاشلق یعنی افطار قیلمی توتاش روزه

توتسه (الى أربعين يوماً) قرق كونگه قدری (فمات) بس اولسه (مات) اولر (عاصياً) گناهلی بولوب (ولومرض) دخی اگر آغرسه (وترك) دخی قويسه (المعالجة)دارو قيلونی (توكلاً) توكل قيلوب (على الله) الله تعالى اوزرينه (فمات) بس اولسه (لم يمت) اولماس اول كشی (عاصياً) گناهلی بولوب (والتنعم) نعمتلنو (بانواع الفاكهة) هر تورلی يمش برلن (مباح) مباحدر (وتركه) اول نعمتلنونی قويو (أفضل) آرتوغراقدر (والجمع) دخی جيماقلق (بين انواع الاطعمة) تورلی طعاملار آراسنی (حرام) حرامدر (وكذا) دخی اوشنداق حرام بولور (وضع الخبز)ايكمكنی قويماقلق (على المائدة) آش باولف اوزرينه (أضعاف ما) شول مقداردان آرتوق (يحتاج) محتاج بولور (اليه) اول مقدارغه (الآكلون) آشاغوچيلار (وكذا) دخی اوشنداق حرام بولور (رفع الخبز) ايكمكنی كوتارمكلك (على الخوان) آلوغ طباق اوزرينه (ووضعه) دخی ايكمكنی قويو مكروه (تحت القصعة) طباق آستنه (ليعتدل) طباقنی تيگزلر اوچون (ومسح الأصابع) دخی بارماقلارنی سرتو مكروه (والسكين) دخی پچاقنی سرتومكروه (بالخبز) ايكمك برلن (وان أكلها) اگر آشاسه باره‌قلارنی ياپچاقنی سرتكان ايكمك والچقلارنی (جاز) درست بولور سرتو (وكره) دخی مكروه بولور (وضع المملحة) توز صاوتنی قويو (عليه) اول ايكمك اوزرينه (وأكل وجهه) دخی ايكمكنك آستنی قالدروب يوزونی گنه يعنی استنی گنه آشاو مكروه (خاصة) حاصلق يوزندن يعنی آستنی آشامينچه (ومن سنن الأكل) دخی آشاونك سنتلرندان در (غسل اليدين) ايكی قولنی يوماقلق (قبله) آشدان بورون (وبعده) دخی آش صوكنده (والتسمية) دخی بسم الله ايتودر آشاونك سنتلرندان (قبله) آشدان بورون (والشكر) دخی شكر قيلـودر آشاونك سنتلر ندان (بعده) آشاغان صوكنده يعنی الحمد لله ديب ايتودر (ومن) دخی بر كشی (اشتد) قاطی بولسه (جوعه) اول كشينك آچلغی (وعجز) دخی عاجز بولسه (عن كسب قوته) اوزينك آشی تورغان آزغنی كسب ايتودان (يجب) واجب بولور (على كل من) هر آندالاين

كشی كه

ںگه (عَلِمَ) بلدی اول کشی (بحاله) اول آچ کشینک حالنی (اطعامه) اول
آچ کشینی طعام لندرو (وَاِن لَم یَعلَم) دخی اگر بلماسه (به) اول آچ کشینک
حالنی (اَحَدٌ) هیچ بر کشی (یَجِبُ) واجب بولور (عَلَیه) اول کشی اوزرینه
(اَن یَسأَلَ) صدقه صوراماقلق (ویُعلِمَ) دخی بلدرمکلك (بحاله) اوزینك حالنی
(وَاِن لَم یَفعَل) پس اگر اوشبونی اشلمسه یعنی آچ کشی هیچ کمگه حالنی بلدرمسه
(حَتّٰی مٰاتَ) تا آچ اولسه (کٰانَ) بولور اول کشی (قٰاتلاًلنَفسهُ) اوزنی اولتروچی
بولور (وَمَن) دخی شول کشی (لَهُ) بولغوچیدر اول کشینك (قُوتُ یَومٍ) بر کون
آشارلق آزغی (لاٰیَحِلُّ) حلال بولماس (لَهُ) اول کشیگه (السُّؤٰالُ) صدقه صوراو
(وَیُبٰاحُ) دخی مباح بولور (لَهُ) اول کشیگه (اَلاَخذُ) صدقه‌نی آلو صوراماینچه
(وَالسّٰائِلُ) دخی صدقه صوراغوچی کشی (فی المَسجِد) مسجدده (قیلَ) آیتلدی
(یَحرُمُ) حرام بولور دیو (اعطٰاءُه) اول صدقه صوراغوچیغه صدقه بیرو (وَالمُختٰارُ)
اختیار قیلنمش سوز (اَنَّهُ) درستلکده اول صدقه صوراغوچی (اِن کٰانَ) اگر بولسه
(لاٰیَتَخَطّٰی) تابتماس بولسه (رِقٰابَ النّٰاس) آدملرنك موینلارنی (وَلاٰیَمُرُّ) دخی
اوتماس بولسه (بَینَ یَدَیِ المُصَلّینَ) نماز اوقغوچیلار آلدندن (وَلاٰیَسأَلُ) دخی
صوراماس بولسه (النّٰاسَ) آدملردن (اِلحٰافًا) بیك یالنب (یُبٰاحُ) مباح بولور
(اعطٰاءُه) اول مسجدده صوراغوچیغه بیرمکلك (وَاِن کٰانَ) دخی اگر بولسه مسجدده
صدقه صوراغوچی (یَفعَلُ) قیلور بولسه (واحدًا) برسنی (مِن هٰذهِ الثَّلٰثَة) اوشبو
اوچدن یعنی آدملر موینن تابتاسه نماز اوقغوچیلار آلدندن اوتسه یایسه
بیك یالنب صوراسه (یَحرُمُ) حرام بولور (اعطٰاءُه) اول مسجدده صوراغوچیغه
بیرمکلك (وَالمُعطی) بیروچی کشی (للصَّدَقَة) صدقه‌نی (اَفضَلُ) آرتوغراقدر
(مِن اٰخذهٰا) صدقه‌نی آلوچیدن (وَیَدُهُ) دخی صدقه بیروچینك قولی (هیَ)
اول صدقه بیروچینك قولی (اَلعُلیٰا) بلندراکدر صدقه آلوچی قولندن (وَالفَقیر
الصّٰابر) فقیرلگینه صبر قیلوچی فقیر کشی (اَفضَلُ) آرتوغراقدر (مِنَ الغَنیّ
الشّٰاکر) بایلغینه شکر قیلوچی بایدن (وَقیلَ) دخی آیتلدی (عَلَی العَکس)

مونك كبرسى اوزرينه يعنى شكر قيلوچى باى صبر قيلوچى بارلى‌دن آرتوغاق ديو (وَالْأَوَّلُ) اوّلـگسى يعنى صبرلق قيلوچى فقيرنك شكر قيلوچى باي آرتق بولوى (عِنْدِى) منم قاشمده (أَصَحُّ) درسنرا كدر (وَاخْتَلَفَت الصَّحابَ صحابه‌لر اختلاف قيلديلر (فى جَوَازِ قَبُولِ هَدِيَّةِ الْأُمَرَاءِ الظَّلَمَة) ظالم بولغا توره‌لرنك هديه وبرلاكلرنى قبول ايتونك درستلكنده (وَأَكْلِ طَعَامِهِمْ) دخى ظالم بولغان توره‌لرنك آشلارنى آشاونك درستلكنده (وَالْمُخْتَارُ) اختيار قيلنمش سوز (أَنَّهُ) درستلكده اول اختيار قيلنمش سوز (اِنْ كَانَ) اگر بولسه (أَكْثَرُ مَالِهِمْ) اول ظالم توره‌لرنك ماللارينك كوبراگى (حَلَالًا) حلال بواسه (حَلَّ) حلال بولور (قَبُولُ هَدِيَّتِهِمْ) ظالم توره‌لرنك هديه‌لرنى قبول ايتو (وَأَكْلُ طَعَامِهِمْ) دخى ظالم توره‌لرنك آشلارنى آشاو (وَالَّا) اگر ظالم توره‌لرنك ماللارينك كوبراگى حلال بولماسه (حَرُمَ) ظالم توره‌لرنك بولاكلرنى قبول ايتو هم آشلارنى آشاو حرام بولور (وَطَعَامُ الْوِلَادَةِ) بالا توغاچ آش حاضرلاو (وَالْعَقِيقَةِ) دخى بالا توغاچ يدنچى كوننده عقيقه قربانى بوغازلاو (وَالْخِتَانِ) دخى بالانى سنت‌كه بيرگانده آش حاضرلاو (وَقُدُومِ الْمُسَافِرِ) دخى مسافر سفردن قايتقاچ آش حاضرلاو (وَالْمَوْتى) دخى اولك آشى حاضرلاو (لَيْسَ) ايماس بو آشلارنى حاضرلاو (بِسُنَّةٍ) سنت ايماس (وَطَعَامُ الْعُرْسِ) دخى اويلنگان وقتده اوچ كونگه قدرى طوى آشنى حاضرلاو (سُنَّةٌ) سنت‌در (وَيُكْرَهُ) دخى مكروه بولور (اتِّخَاذُ الضِّيَافَةِ) ضيافت و مجلس ياصاماقلق (بَعْدَ الثَّلٰثَةِ) اوچ كون صوگنده (فى الْمَوْت) اولمده (وَيُكْرَهُ) دخى مكروه بولور (رَفْعُ الزَّلَّةِ) أسكاترده حاضرلنگان طعامنى كوتارمكلك يعنى آلماقلق (الَّا) مگر آلو مكروه بولماس (بِاذْنِ الْمُضِيفِ) ضيافت قيلوچينك رخصتى برلن آلسه (وَيَحِلُّ) دخى حلال بولور (لِلضَّيْفِ) قوناقغه (فِى الْأَصَحِّ) درسنراك روايتده (اَنْ يُطْعِمَ) طعاملندرمكلك (ضَيْفًا آخَرَ) ايكنچى قوناقنى (وَاَنْ يُطْعِمَ) دخى قوناقغه طعاملندرو حلال بولور (اَلْخَادِمَ الْوَاقِفَ) تورقتاغوچى خدمتچى‌نى (عَلَى الْمَائِدَةِ) آش ياولق وطابون اوزرنده (وَلَايَحِلُّ)

...كشى آراسنى يعنى ايكى دشمان بولغان كشيلرنى دوست ...جل) دخى ايرنك راضى قيلونك يالغانلاوى حرام بولغان ...رر (اَهْلَهُ) اوزينك خاتوننى راضى قيلوده (وَفى دَفع ظُلم ... بولغان يالغانلن چغارلمش بولور ظالمنك ظلمنى يبروده يالغان... المظلوم) ظلم قيلنمش كشيلن يعنى بو دورت اورونك يالغان سوزلو حرام بولماس حلال بولور (فَاِنْ عَرَّضَ) بس اگر كنايه قيلوب سوزلهسه (بِالْكَذب) يالغان سوز برلن يعنى آشكاره يالغان سوزلهمهسه (بِغَيْرِضَرُورَةٍ) ضرورتلن باشقه(وَقيلَ) ايتلدى (يَحْرُمُ) حرام بولور ديو (وَقيلَ) دخى ايتلدى (لاَيَحْرُمُ) حرام بولماس ديو (مثْلُ اَنْ يَقُولَ) ايتو كبى (لَهُ) بر آدمگه (كُلْ) آشا سين ديو (مَعْنَا) بزنك برلن برگه (فَيَقُولُ) بس ايتور اول آدم (اَكَلْتُ) آشادم بين ديو (وَيَعْنى) دخى قصد قيلور (به) اول آشادم ديگان سوزى برلن (اَلْاَكْلَ) آشاونى قصد قيلور (بِالْاَمْس) اوتكان كيچهده آشاونى (وَيُسْتَثْنَى) دخى چغارلمش بولور (مِنَ الْغيبَة) حرام بولغان غيبتدن (غيبَةُ الظّالم) ظالم كشنى غيبت قيلونى (عنْدَالشَّكْوى) شكايت قيلغان وقتده (منْهُ) اول ظالمدن (وَغيبَةُ واحد) دخى حرام بولغان غيبتدن چغارلمش بولور بر كشنى غيبت قيلونى (لاَبِعَيْنه) بيلگودن واسمنى ايتودن باشقه (منْ جَمَاعَة) برجماعتلن يعنى بوايكى تورلى كشنى غيبت حرام بولماس *

(فصــــل) اوشبو فصل (وَيَحْرُمُ) دخى حرام بولور (التَّسْبيحُ) سبحان الله نى اوقو (وَالتَّكْبيرُ) دخى الله اكبر ديگان سوزنى اوقو (وَالتَّهْليلُ) دخى لا اله الا الله ديگان سوزنى اوقو (وَالصَّلٰوةُ) دخى صلوات اوقو يعنى اللهم صلى على محمد وعلى آل محمد ديگان سوزنى اوقو (عَلَى النَّبىّ عَلَيْه السَّلاَمُ) پيغمبر عليه السلام اوزرينه (وَقراءَةُ القُرْاٰن) دخى قرآن اوقو (وَنَقْلُ الْاَحاديث) دخى حديثلرنى كوچرو (وَعلْمُ الْفقْه) دخى فقه علمنى كوچرب بيان قيلو دخى بلارغه اوخشاغان نرسهلر حرام بولور (عنْدَعَمَل مُحَرَّمٍ) حرام أش أشلگان وقتده (اَوْعَرض سلْعَة) يا يسه كشيگه

صاتو تاوارنی عرض قیلغان وقتده یعنی کورساتکان ... یرنک شکر قیلوچی بایده ... رقیلوچی بارلی دن آر...
تاوارنک أستنی آچقان وقتده (وَنَحْوَهَا) دخی بلارغه ... را کدر (وَاخْتَلَفَتِ الصَّحَابَةُ
(وَلَوْ أَمَرَ) دخی اگر بیورسه (اَلْعَالِمُ) عالم کشی (بِذٰلِكَ ...اءِ الظَّلَمَةِ) ظالم بولغان
تهلیل وموننك کبیلو برلن (أَهْلَ مَجْلِسِهٖ) اوزینك مجلس اه... کُلِ طَعَامِهِمْ) دخی ...
بایسه بیورسه (اَلْغَازِی) صوغش قیلوچی اوزینك یولداشلاریه ... ول تسبیح
تکبیر تهلیل کبیلو برلن (وَقْتَ الْمُبَارَزَةِ) آلداغی صفده توروب صوغش قیلغان
وقتده (حَلَّ) حلال بولور بوتسبیح تکبیر تهلیل کبیلرنی اوقو (وَالتَّسْبِيحُ) دخی
تسبیح اوقو (فِي مَجْلِسِ الْفِسْقِ) بوزوقلق مجلسنده (بِنِيَّةِ مَحَا الْفِسْقِ) بوزوق کشیلرگه
خلافلق قیلو قصدی برلن (وَفِي السُّوقِ) دخی بازارده تسبیح ایتو (بِنِيَّةِ تِجَارَةِ الْآخِرَةِ)
آخرت سوداسنی قصد قیلو برلن (حَسَنٌ) کورکامدر بو قصدلار برلن تسبیح ایتو
(وَهُوَ) اول بازارده تسبیح ایتو بازار اهلی غافل بولوب ترغان وقتده (أَفْضَلُ)
آرتوغراقدر (مِنَ التَّسْبِيحِ) تسبیح ایتودن (فِي غَيْرِ السُّوقِ) بازاردن باشقه ده (وَالتَّرْجِيعُ)
دخی تاوشنی برقاطی بر آقرون قیلو (فِي قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ) قرآن اوقغان وقتده
(حَرَامٌ) حرام در (فِي الْمُخْتَارِ) اختیار قیلنمش سوزده (عَلَى الْقَارِى) اوقوچی کشی
اوزرینه حرام در (وَالسَّامِعِ) دخی ایشتوچی کشی اوزرینه حرام در (وَكَذَا) دخی
اوشنداق ترجیع حرام بولور (فِي الْأَذَانِ) اذان ده (وَكُرِهَ) دخی مکروه بولدی (عِنْدَ
أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ) قرآن اوقو (عِنْدَ الْقُبُورِ) قبر أستنده
(وَقَالَ) دخی ایندی (مُحَمَّدٌ) امام محمد ایندی (لَا تُكْرَهُ) قبرلر أستنده قرآن اوقو
مکروه بولماس دیدی (وَيَنْتَفِعُ) دخی فائده لنور دیدی (بِهَا) اول قرآن اوقو
برلن (اَلْمَيِّتُ) اولك (هٰذَا) اوشبو امام محمد سوزی (هُوَ الْمُخْتَارُ) اول سوز اختیار
قیلنمش سوزدر (وَيَجِبُ) دخی واجب بولور (مَنْعُ الصُّوفِيَّةِ) صوفیه لرنك یعضنی
طییو (اَلَّذِينَ) شوندای صوفیه لر (يَدَّعُونَ) دعوی قیلورلار آلار (اَلْوَجْدَ) وجدنی
یعنی عشقنك غالب بولونی (وَالْمَحَبَّةَ) دخی محبتنی (عَنْ رَفْعِ الصَّوْتِ) تاوشنی کوتارودن
طییلمش بولورلار یعنی قیقرودان (وَتَمْزِيقِ الثِّيَابِ) دخی کییم لرنی یرطودن (عِنْدَ

سماع

...رنی اشتکان وقتده (لأنَّ) آنك اوچون درسلکه (ذٰلكَ)
...کوتار وهم کیملرنی برتو (حَرامٌ) حرام در (عِنْدَ سَماعِ القُرْآنِ)
...شتکان وقتده (فَكَيْفَ يَكُونُ) بس نیچك بولور بوتاوشنی کوتارو
(...) مباح بولور (عِنْدَ سَماعِ الغِناءِ) اوین تاوشلارنی اشتکان وقتده
(اَلَّذِی) شوندا ین اوین تاوشلارنی اشتورکم (هُوَ) اول اوین تاوشی (حَرامٌ) حرام ابدی
(خُصُوصًا) بیگراك حرام بولور (فِی هٰذَا الزَّمانِ) اوشبو زمانده (اِعْلَمْ) بل سین
(اَيُّهَا الْاَخُ الْعَزِيزُ) ای آندا ین اُلوغ حرمتلو قرداش (وَفَّقَكَ اللّٰهُ تَعالٰی) الله
تعالی موافق قیلغای ایدی سینی (وَاِيّانا) دخی بزلرنی (لِما) شول عملگه (يُحِبُّهُ)
سویار الله تعالی اول عملنی (وَيَرْضاهُ) دخی راضی بولور الله تعالی اول عملگه (اَنَّ
سَعادَةَ الدُّنْيا) اوشبونی بل سین درسلکده دنیانك ایزگولکی (فانِيَةٌ) فانی
بتکوچیدر (وَسَعادَةَ الْاٰخِرَةِ) دخی آخرتنك ایزگولگی (باقِيَةٌ) منگو قالغوچیدر
(قالَ النَّبِیُّ عَلَيْهِ السَّلامُ) ایتدی پیغمبر علیه السلام (لَوْ كانَتِ الدُّنْيا)
اگر دنیاده بولسه ده (ذَهَبًا) آلتون بولسه ده (يَفْنٰی) فانی بولور وبتر اول دنیا
(وَالْاٰخِرَةُ) دخی آخرت (خَزَفًا) چولمك دان بولسه ده (يَبْقٰی) همیشه قالور
(اَوْجَبَ) اگر بولای بولسه البته واجب بولور (عَلَی الْعاقِلِ) عقلی بارکشیگه
(اَنْ يَخْتارَ) اختیار قیلماقلق (الْاٰخِرَةَ) آخرتنی (عَلَی الدُّنْيا) دنیا
اوزرینه (وَسَعادَةُ الْاٰخِرَةِ) دخی آخرت ایزگولگی (اِنَّما تَحْصُلُ) بودر موندان
باشقه ایماسدر حاصل بولو (بِتَقْوَی اللّٰهِ) الله تعالی طیغان اشلردان طییلو برلان
(وَالتَّقْوٰی) تقوالق (اِجْتِنابُ مَحارِمِهِ) الله تعالی حرام قیلغان نرسەلردان صاقلانودر
(وَهِیَ) دخی اول تقوالق (وَصِيَّةُ اللّٰهِ) الله تعالی نك وصیتیدر یعنی امر قیلوبدر
(لِجَمِيعِ الْاُمَمِ) بارچه امتلرگه (كَما قالَ اللّٰهُ تَعالٰی) نناك ایتدی الله تعالی (وَلَقَدْ)
تحقیق (وَصَّيْنا) وصیت قیلدق یعنی امر قیلدق بزلر (الَّذِينَ) شوندین کشیلرگه
(اُوتُوا) بیرلمش بولدیلار اول کشیلرگه (الْكِتابَ) کتاب (مِنْ قَبْلِكُمْ) سزلردان

بورون (وَاِيّاكُمْ) دخی سزلرگه وصیت قیلدق بزلر (اَن ...
قیلوبرلن (فَعَلَيْكُمْ) بس لازم توتوگزاوزگزگه (اَيُّهَا الْاِخْوان ...
(بِالتَّقْوٰى) تقوالقنی (وَالْاِسْتِعْدَادَ) دخی حاضرلنونی ...
الله تعالی گه یولغوغه (عَزَّ) الوغ بولدی اول الله تعالی (وَجَلَّ ...
(وَنِعَمَ الْاٰخِرَةِ) دخی آخرت نعمتلرینه حاضر بولونی لازم توتوگزلار (نَبَّهَنَا اللّٰهُ تَعَالٰى)
اویغاتقای ایدی الله تعالی بزلرنی (وَاِيَّاكُمْ) دخی سزلرنی (مِنْ نَوْمَةِ الْغَافِلِينَ)
غافلر اویقوسندان (وَجَعَلَنَا) دخی قیلغای ایدی الله تعالی بزلرنی (وَاِيَّاكُمْ) دخی
سزلرنی (مِنْ جُمْلَةِ الْقَائِمِينَ) کیچ اویاغ توروب عبادت قیلوچیلار جمله سندان
(وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى) دخی الله تعالی رحمت قیلغای ایدی (عَلٰى سَيِّدِنَا) بزنگ خواجه مز
اوزرینه (مُحَمَّدٍ) محمد صلی الله علیه وسلم در اول بزنگ خواجه مز (وَاٰلِهِ) دخی محمد
صلی الله علیه وسلم نڭ امتی اوزرینه رحمت قیلغای ایدی الله تعالی (اَجْمَعِينَ)
بارچه سنه ده بو کتابنڭ ترجمه سی تمام بولدی الله تعالی نڭ یاردمی برلن

(اللهم اجعل التوفیق رفیقنا والصرط المستقیم طریقنا *

۲ نچی طبعسی تمام بولدی ۱۳۲۶ - ۱۹۰۸ سنه لرده آپریل ۲۳ نده